

**Spremljanje
kakovosti
površinskih in
pitnih voda v
občini Grosuplje
v letu 2008**

stran **14**

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje - letnik XXXIV - številka 12 - december 2008

O kom/čem pišemo?

Obdelava in odlaganje odpadkov na odlaga- lišču v Špaji dolini

stran **4**

Informacija o protipoplavni ureditvi Grosupeljsčice

stran **10**

Martin Črtalič drugi v FIA - CEZ

stran **72**

Dobrodelna prireditev v Žalni

Z roko v roki

Žalna, 30. 11. 2008 - Dvorana kulturnega doma v Žalni je bila spet polna. Ob nastopajočih se je zdaj že tradicionalne dobrodelne prireditve udeležilo poleg domačinov tudi nekaj gostov od blizu in daleč. Med njimi je bila najštevilčnejša skupina otrok in mladostnikov iz Društva Sožitje Grosuplje. Zbrani denar, več kot 1000 €, so namenili družini s sedmimi otroki, ki je po nepričakovani kratki bolezni ostala brez očeta, edinega hranitelja družine. Najstarejši otrok je srednješolec, najmlajši pa je še dojenček.

Jože Miklič

SLIKA SPODAJ: Domača skupina Večja sreča, ki je na dobrodelni prireditvi zapela dve duhovni pesmi. Sprejaj - mladi povezovalki.

Nadaljevanje na strani 66.

SERVIS IN PRODAJA KOLES

Ski servis

Delovni čas za stranke
od ponedeljka do petka
od 7. do 9. ure in
od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

TBS SCHWINN BH BIKES GHOST SCOTT USA

HH YC CYCLES ŠKERLJ

Pod gozdom c. IV/20
Tel.: 01/7861 875, 01/7871 482 GSM 041/668 788

Dragi prijatelji, želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto 2009!

Zvesti obiskovalci

VINSKE KLETI TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem
(NASPROTI TRŽNICE)

VELIKA NOVOLETNA PRODAJNA AKCIJA ZA VSE SORTE VINA

PLAČAŠ 8 €, DOBIŠ JIH 10 €

SVEŽ. HRUSTLJAV. DIŠEČ. VEČKRAT NA DAN.

SEDAJ TUDI S SEMENI.
SVEŽ. HRUSTLJAV. DIŠEČ.

Novo

Krajcar

KRAJCAR S SEMENI JE POLKILOGRAMSKI HLEBČEK, ZNAČILNE OVALNE OBLIKE, S PODOLGOVATIM REZOM PO SREDINI. DODALI SMO MU OBILICO SONČNIČNIH, BUČNIH IN LANENIH SEMEN. ZA LJUBITELJE DIŠEČEGA, SVEŽEGA IN HRUSTLJAVEGA KRUHA.

Pekarna
Grosuplje

Mercator

TAKO SVEŽ, DA NE OSTANE NITI KRAJČEK.

**Sвета ноќ, блажена ноќ,
vse že spi, je polnoč.
Le Devica z Jezusom tam,
v hlevcu varje detece Nam,
Spavaj dete sladko,
spavaj dete sladko!**

Joj, nimam časa... ne me motit, ne morem zdaj... a me lahko že enkrat pustite pri miru... ojoj, samo še en dan imam, pa moram nabaviti še kup daril... Hrup z vseh strani, drvenje cele gručice ljudi na ulici (vendar mimo nas), v zraku zmedenost in milijon stvari, ki zasedajo vsak kanček naših misli! Doživljanje božičnega časa z očmi - naenkrat se vse zdi kot posnetek, ki ga vrtilj v vrtilj naprej, ne znaš ga ustaviti - NAPAKA! Cilj je vse narediti, videti, doživeti čim hitreje, vendar so zato podobe medle, zabrisane, postaneš slep, gluha, brezdušen, nedojemljiv in nesprejemljiv za bistvo in smisel, ki bi se ga mnogi radi v tem času oklenili, kot nekakšno uteho - saj zdaj bo bolje! Pozabljamo, da nas božično-novoletni čas le spomni, da si poiščemo čas za naše najbližje, da se potrudimo izboljšati odnose in se umiriti, sprostiti. To bi sicer morali početi vsak dan, saj se v parih dneh ne da nadoknaditi zgrešenega vlaka za v oddaljen kraj z majhnimi koraki. Vendar pa nam ravno ti koraki dajo vedeti, da nikoli ni prepozno! Pravijo, da je najtežji korak prvi korak, ker z njim pokažemo našo premoč nad svojim strahom in dvomi! Marsikdo bi se lahko strinjal z menoj, da je topli čas, ki razbija zimski mrz, postal samoumeven za preveč ljudi (vedno pride in vedno gre), velikokrat ni več čas umiritve in druženja z ljudmi, ki jih in nas imajo radi, temveč je brezglavo sledenje skomercializirani družbeni navadi, ki v nas zbujajo predvsem vizualne občutke.

Kot že vsako leto do sedaj, bomo grosupeljski skavti v vaše domove prinesli vsem znano luč

miru iz Betlehema, ki je mogoče res za vse postala samoumevna, vendar je namen ljudi, ki jo prinašajo, luč vse drugo kot to. Ko boste imeli svečko prižgano, se zazrite v močan plamen in se spomnite, da so smeh, ljubezen bližnjega, trud, mirnost, odnosi, stvari, ki jih z veseljem počnemo, tisti trenutki v življenju, ki nas osrečujejo, in ne božični nakupi in naglica! Na to nas želi spomniti tudi letošnja poslanica, ki gre takole:

Nekaj ti manjka

Hej, človek, malo postoj. Daj mi trenutek. Rad bi te videl.

Nemiren si, begaš in iščeš, hitiš. Drviš, da bi našel, kar si želiš. Samo srečo. Samo srečo želiš.

Človek, malo postoj. Daj mi trenutek. Rad bi te slišal.

Razumem te, vem, kaj iščeš. Saj iščeva isto: nekaj, kar bi dalo smisel korakom, upanje stiskam, luč temi. Nekaj manjka, drži?

Človek, malo postoj. Daj mi trenutek. Rad bi ti rekel besedo.

Doslej sem le plaval na svojih oblakih. Dober sem bil in se trudil za vse. A nekaj je manjkalo mojim besedam, korakom, dejanjem in skritim željam. Da bi res videl, da bi res slišal. Da se ne bi gledal z dejanji v zrcalu, da ne bi poslušal le svojih besed.

Ta drobna malenkost ... Reciva ji luč. Luč bi mi res spremenila korake. Luč bi mi res osvetlila poti. Luč bi mi dala mir in veselje. Luč bi pregnala strah in obup.

Ne pozabite na prebrano in na svoje stremenje k iskrenim odnosom ter čim bolj pristnim doživetjem teh in nadaljnjih dni, ko še lahko veliko spremenimo!

Spavaj dete sladko, spavaj dete sladko.

Maja Obolnar

»Pravico do kritiziranja ima tisti, ki ima srce, da pomaga.«

Na tem mestu smo običajno pred božično-novoletnimi prazniki našim bralcem v uredništvu Grosupeljskih odmevov namenili kakšno lepo misel ali nekaj iz številnih dejavnosti, ki jih pripravljajo dobromisleči in čuječi ljudje za dobro širše okolice.

To pot, pa ne da bi nam zmanjkalo idej, dobrih misli, ali da se ni zgodilo nič kaj tako dobrega, da ne bi bilo vredno izpostaviti vsaj na 3., če že ne na 1. stran, smo se odločili drugače. Zakaj tako?

Iztekaajoče se leto je bilo tudi za mene eno od najtežjih v vseh dosedanjih 10 letih, od kar vodim delo uredništva. Poleg mnogih osebnih preizkušenj, s katerimi se je bilo treba na tak ali drugačen način spoprijeti in živeti z njimi, se je ob delu za časopis našlo kar nekaj »zajedljivcev«, ki so ostro reagirali na naša razmišljanja. Nekateri so pripombe dajali tako - na gostilniški način, ali pa so jih na hitro napisali, a niso zadostili zakonskim kriterijem. Nekateri pa so jih sicer oddali skladno z zakonodajo, vendar pa to še ne pomeni, da so nas prepričali ali pa da imajo prav. Odzivali so se na primer na področja, kot so ekologija okolja in čistost voda, kultura in medkulturni dialog, delo mladih in za mlade, delo društev oziroma drugih institucij, problemi lokalne skupnosti nasproti državi, pa celo na dobrodelnost ali pa zgolj na zgodbe o »prenapetih«. Prepričan sem tudi, če bi zdaj pisali z našimi očmi o vzrokih za krizo, ki čedalje bolj prehaja na malega človeka, bi se spet pojavili eni in isti kritizerji in zagovarjali kvazi svobodo in le svoje pravice. Pa prav takšna razmišljanja so najboljša podlaga, da se bo kriza zažirala vedno globlje v nas!

Zato smo nekajkrat na tem mestu namerno ostali brez besed in brez uvodnikov v časopisu, saj anarholiberalcem nočemo dajati povoda, da bi se izživljali prek časopisnih strani, za katere menimo, da so namenjene ljudem dobre volje in tistim, ki so pripravljeni za sodelovanje tako s časopisom kot nasploh z družbo ali kot bi rekel Abraham Lincoln: »Pravico do kritiziranja ima tisti, ki ima srce, da pomaga.«

Prav zdaj pa je zadnji čas, da sami sebe vprašamo, če se res ne da ničesar storiti zoper krizo. Res so za velike napake najbolj odgovorni ljudje na visokih položajih, predvsem managerji in bankirji, a če bi jim mi ne nasedali tako naivno, bi se na mnogih področjih ta kriza sploh ne mogla razrasti. To pa naj bo za letošnji (pred)božični razmislek!

Jože Miklič, odgovorni urednik

Obdelava in odlaganje odpadkov na odlagališču v Špaji dolini

Nekatere navedbe iz Gradiva za razpravo na seji občinskega sveta v Dobropolju, Grosupljem in Ivančni Gorici

povzel Jože Miklič

Dejstva in nekatere ugotovitve glede CERO Špaja dolina

Center za ravnanje z odpadki Špaja dolina je lokalni center z odlagališčem nenevarnih odpadkov. Center ima veljavno gradbeno in uporabno dovoljenje, kot onesnaževalec večjega obsega pa odlagališče odpadkov nima pridobljenega okoljevarstvenega dovoljenja. Od 31. 10. 2007 tako obratuje nelegalno, saj MOP ni izdalo niti dovoljenja za začasno obratovanje do 15. 7. 2009, kot je to povečini izdalo drugim odlagališčem v Sloveniji. Na odlagališču se odlagajo nenevarni odpadki iz območja občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje, skupaj za okoli 35.000 prebivalcev. Prilagoditve novo sprejeti zakonodaji EU in RS narekujejo korenite spremembe, ki bistveno posegajo na dosedanje ureditve in sprejete zaveze ter postavljajo lokalne skupnosti pred velika investicijska vlaganja.

Osnovne hipoteze so:

- Dosedanja organiziranost ne zagotavlja okoljskih standardov in racionalne organiziranosti.
 - Nova organiziranost javne službe temelji na regionalnem principu z združevanjem resursov in zmogljivosti.
 - Zmanjševanje količin odloženih odpadkov se zagotavlja z ločevanjem odpadkov na izvoru ter snovno in energetske obdelavo pred odlaganjem na odlagališču.
- Pri tem gre izpostaviti dve ključni dejstvi:
- CERO Špaja dolina je po sklepu vlade RS opredeljen kot podregijski center II. reda, za prispevno območje 55.000 - 70.000 prebivalcev.
 - Odlaganje odpadkov brez obdelave pred odlaganjem in snovne izrabe pripeljanih odpadkov v prihodnje ne bo dovoljeno.

1. Ob gradnji CERO Špaja dolina je bila v postopku sprejemanja ureditvenega načrta na Skupščini občin Grosuplje in Ivančna Gorica dana zaveza, da se bo na odlagališču odlagalo le komunalne in industrijske nenevarne odpadke z območja treh občin (Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje).
2. CERO z odlagališčem je zgrajen po takratnih standardih EU, ki tudi sedaj zagotavljajo in omogočajo predpisane standarde in ravnanja na odlagališču.
3. Odlagališče je po tonaži zapolnjeno do 30 %, perspektivno je zmogljivo do leta 2042.

4. Cena odlaganja je razmeroma nizka in predstavlja 50 % trenutne tržne cene v RS.

5. Odlagališče nima predpisanega ravnanja za snovno in energetske predelavo ter objektov za predčiščenje izcedne vode.

6. Energetska predelava nima zaključenega kroga z energetske objektom za soproizvodnjo elektrike in toplote.

7. Odlagališče ne deluje v regijskem konceptu in mu kot takšnemu grozi zaprtje.

8. Dovoljenje za obratovanje kot IPPC zavezanec ni pridobljeno, MOP tudi ni izdal začasnega dovoljenja do sredine leta 2009.

9. Država nima ali noče izvajati vzvodov prisilnega regijskega združevanja.

10. Regij ta trenutek še ni.

11. Občine se niso sposobne dogovarjati o skupnih regijskih povezavah.

Trenutno vodene aktivnosti

1. "Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov" (v nadaljevanju: OP B100), ki je bil s sklepom vlade št. 354-24/2004-11 dne 22. 4. 2004 sprejet in izdelan za obdobje štirih let, to je do konca leta 2008, in noveliran 27. 3. 2008 za obdobje do leta 2012, velja in kot takšen predstavlja izhodišče za odločanje pri izdaji okoljevarstvenega dovoljenja. Občine, ki se po predlogu operativnega načrta združujejo v enotno regijsko območje ravnanja s komunalnimi odpadki, se do sedaj še niso začele dogovarjati. Nekaj neuradnih izmenjav mnenj je bilo le med izvajalci javnih lokalnih služb, JKP Grosuplje, JP Komunala Ribnica in JKP Kočevje. Skupščina JKP je sprejela sklep, da strokovne službe JKP pripravijo študijo o trenutnem stanju na področju ravnanja s komunalnimi odpadki, stanjem CERO in odlagališča ter potrebnimi investicijami za zagotovitev potrebnih ravnanj. Tematske razprave bi se izvedle na skupščini družbe JKP in na vseh treh občinskih svetih v mesecu novembru leta 2008. Novembra je bil organiziran tudi sestanek s predstavniki MOP in župani treh občin, na katerem so bila izmenjana stališča in sprejet sklep, da se organizira razprava na vseh treh občinskih svetih.

2. Strokovni delavci JKP so si ogledali izgradnjo regijskega centra Bukovžlak v Celju, kjer končujejo tudi objekte za MBO in energetske objekt, ter regijski center Gajke pri Ptuj, kjer del objektov za MBO že obratuje.

Vzpostavili so stik s priznanimi strokovnjaki za strokovno pomoč pri logistiki umestitve primerne MBO v CERO Špaja dolina. Zadnji obisk je bil novembra na Koroškem, kjer je Regionalna agencija za razvoj Koroške predstavila koncept za njihovo regijo.

Z župani vseh treh občin je bil sredi novembra izveden ogled MBO naprave v Celju. Glede na dejstva in trenutne aktivnosti lahko predvidimo 4 možne variante:

1. Odlagališče se zapre, 14.000 ton odpadkov letno se odvaža drugam.
2. Količina odloženih odpadkov na odlagališču v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se koristi drugje.
3. Količina odloženih odpadkov na odlagališču v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se zgradi za ožjo JZ regijo.
4. Količina odloženih odpadkov na odlagališču v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se zgradi za širšo JZ regijo.

Zahteve Evropske unije in RS glede odlaganja odpadkov

Vlada RS je s sprejetjem dveh ključnih dokumentov – Operativnega programa odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov ter Operativnega programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2012 postavila temeljna izhodišča in konkretne operativne naloge za doseganje teh ciljev. Zelo pomemben del teh nalog je logistika ravnanja z odpadki na državnem, regijskem in lokalnem nivoju.

Države članice EU morajo pripraviti strategijo zmanjševanja količin B100, ki se odlagajo na odlagališča, o implementaciji direktive pa poročati Komisiji.

Posebno pozornost je skladno z zahtevami 5. člena Direktive Sveta 1999/31/ES potrebno posvetiti postopnemu zmanjšanju količin odloženih B100 v komunalnih odpadkih. Zahteve direktive so jasne. Količina B100 v komunalnih odpadkih, ki se odlagajo na odlagališčih, je potrebno zmanjšati na:

- 75 % skupne količine (po teži) B100? v komunalnih odpadkih glede na nastale količine v izhodiščnem letu 1995, najkasneje do 16. 7. 2006;
- 50 % skupne količine (po teži) B100? v komunalnih odpadkih glede na nastale količine v izhodiščnem letu 1995, najkasneje

do 16. 7. 2009;

- 35 % skupne količine (po tež?i) B100 v komunalnih odpadkih glede na nastale količine v izhodiščnem letu 1995, najkasneje do 16. 7. 2016.

Stanje

Trenutno je v RS evidentiranih 83 odlagališč v različnih upravnih postopkih. Od teh je po vrsti 12 inertnih, 69 nenevarnih in 2 nevarni odlagališči, med njimi je 60 komunalnih in 23 industrijskih odlagališč. Od 83 odlagališč jih je 22 (16 komunalnih in 6 industrijskih) že prenehalo odlagati odpadke, od ostalih 61 jih bo z odlaganjem zanesljivo prenehalo do konca leta 2008 naslednjih 16 (8 komunalnih in 8 industrijskih). S strani upravljavcev ostalih 44 odlagališč jih je večina (obstojećih naprav in gradnje nove infrastrukture), vsaj kar se tiče komunalnih odlagališč, v neskladju z OP B100 (po letu 2008 bo obratovalo le 15 regijskih centrov).

Na območju občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica so se že v preteklih letih zavedali odgovornosti do ravnanja z odpadki. Tako so skupaj z državo leta 2001 zgradili sodoben center za ravnanje z odpadki z odlagališčem za nenevarne odpadke za območje treh občin. Pot do odlagališča je bila dolga, vendar uspešna. Umestitev v prostor je bila izvedena s soglasjem vseh subjektov lokalnih skupnosti in dogovorom s prizadetimi lokalnimi sredinami. Ob tem sta bila sprejeta dva pogoja kot zavezi za obratovanje centra:

- Na odlagališče v CERO Špaja dolina se lahko odlagajo nenevarni odpadki le iz območja občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje.

- Prizadetim lokalnim sredinam se iz proračunov teh treh občin zagotavljajo finančna sredstva kot nadomestilo za vplive CERO Špaja dolina na bivalne sredine.

Ločeno zbiranje in odvažanje komunalnih odpadkov se izvaja od 35.000 prebivalcev, ravnanje in odlaganje ostankov komunalnih odpadkov pa se izvaja v Centru za ravnanje z odpadki v Špaji dolini (CERO), v okviru katerega je tudi odlagališče zmogljivosti 320.000 ton (I. in II. faza) in trenutne popolnitve 96.500 ton

(30 % glede na I. in II. fazo oziroma 13,4 % glede na končno zmogljivost pri 721.000 ton). Cena odlaganja na CERO znaša 40 - 50 €/t odloženega odpadka, kar je približno polovična cena trenutne tržne cene v RS. Na območju treh občin je v večji meri že uvedeno ločeno zbiranje odpadkov na izvoru. Na ekoloških otokih se ločeno zbirajo steklo, papir in embalaža. Ločeno se zbirajo tudi organski odpadki iz gospodinjstev in zeleni odrez.

Ostanki komunalnih odpadkov se zbirajo indirektno, brezsnovne in energetske obdelave se odlagajo na odlagališče. Na območju treh občin JKP izvaja zbiranje kosovnih odpadkov, zbiranje nevarnih odpadkov ter zbiranje in oddajanje odpadne embalaže ter odpadnih električnih in elektronskih odpadkov. V zagonu je ločeno zbiranje nagrobnih sveč. Znotraj CERO se s sistemom javno zasebnega partnerstva izvaja:

- prebiranje ločeno zbranih frakcij iz ekoloških otokov z oddajanjem v predelavo, ravnanje z infektivnimi bolnišničnimi odpadki s parno stabilizacijo v avtoklavu in odvozom na odlagališče v Ljubljano,

- ravnanje z organskimi odpadki s kompostiranjem ter oddajanjem v nadaljnjo uporabo za prekrivko ali drugo dovoljeno uporabo.

- Na območju občine Grosuplje je v peskopoku London v Šmarju - Sap obrat za predelavo gradbenih inertnih odpadkov, na območju občine Ivančna Gorica pa industrijsko odlagališče livarskih peskov v opuščanju in sanaciji.

Leta 2007 je bilo v občinah Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje skupaj zbranih 16.830.373 kg komunalnih odpadkov, kar pomeni povprečno 455 kg komunalnih odpadkov na prebivalca oziroma 1,24 kg na prebivalca na dan. Od tega je bilo za nadaljnjo predelavo izdvojenih 2.779.528 kg odpadkov, za odlaganje na odlagališče pa 14.050.845 kg odpadkov. Na odlagališče je bilo odloženih 14.050.845 kg odpadkov, od tega ostankov komunalnih odpadkov 11.398 ton ter nenevarnih industrijskih odpadkov 2.653 ton. Ločeno zbranih frakcij je bilo zbranih 2.778 ton, kar

predstavlja 25 %. Slovensko povprečje znaša 15 %. V letu 2007 je bilo v odlagališče CERO Špaja dolina odloženih 308 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, oziroma 380 kg vseh odpadkov na prebivalca.

Energetska izraba ostanka odpadka

Poleg zgorevanja kot primarne tehnologije termične obdelave odpadkov se lahko uporabljajo tudi druge tehnologije, kot so sušenje, uplinjanje in piroliza, ki še dodatno širijo možnosti energijske izrabe odpadkov v primerih, ko ni zagotovljena učinkovita snovna izraba oziroma recikliranje.

Emisije toplogrednih plinov (TGP)

Ob uvedbi ukrepov ločenega zbiranja, predelave odpadkov in zajema odlagališčnega plina bodo emisije pričele upadati šele po letu 2007, a bodo v letu 2030 še vedno dosegale več kot polovico današnjih. Nadaljnje zmanjšanje emisij TGP je možno učinkovito dosegati s termično obdelavo odpadkov in izrabo energetske vrednosti odpadkov. Izvajanje omenjenih ukrepov bo imelo dolgoročne posledice na emisije metana iz odlagališč komunalnih odpadkov, saj je učinek zaradi razmeroma dolge razpolovne dobe opazen šele v daljšem časovnem obdobju. Emisije bodo zato v prvem ciljnem obdobju 2008-2012 še vedno približno 60 % višje, kot so bile v baznem letu 1986.

Logistika regijskih centrov

S poznanimi postopki predelave odpadkov v raznih različicah mehansko biološke obdelave (MBO) se delež celotnega organskega ogljika v produktu giblje v najboljšem primeru med 16 % in 18 %, le izjemoma tudi manj. Zato ni realno pričakovati, da bi samo z izločanjem na izvoru in naknadnim razvrščanjem, ob predpostavki zadostnih kapacitet predelave B100, zadostili predpisanim zahtevam o količinah odloženih B100 (največ 5 %). Torej so potrebni dodatni ukrepi za doseganje predpisanih količin.

Z obsežnimi analizami in strokovnimi podlagami, ki so poleg omenjenih danosti upoštevale še prometno infrastrukturo, je

Pred sprejemom dnevnega reda je Anton Perme (SLS) predlagal umik točke, na kateri so se svetniki odločali, da bi CERO Špaja dolina postala regijska, a so se nato le dogovorili, da so točko vseeno zadržali na dnevnem redu.

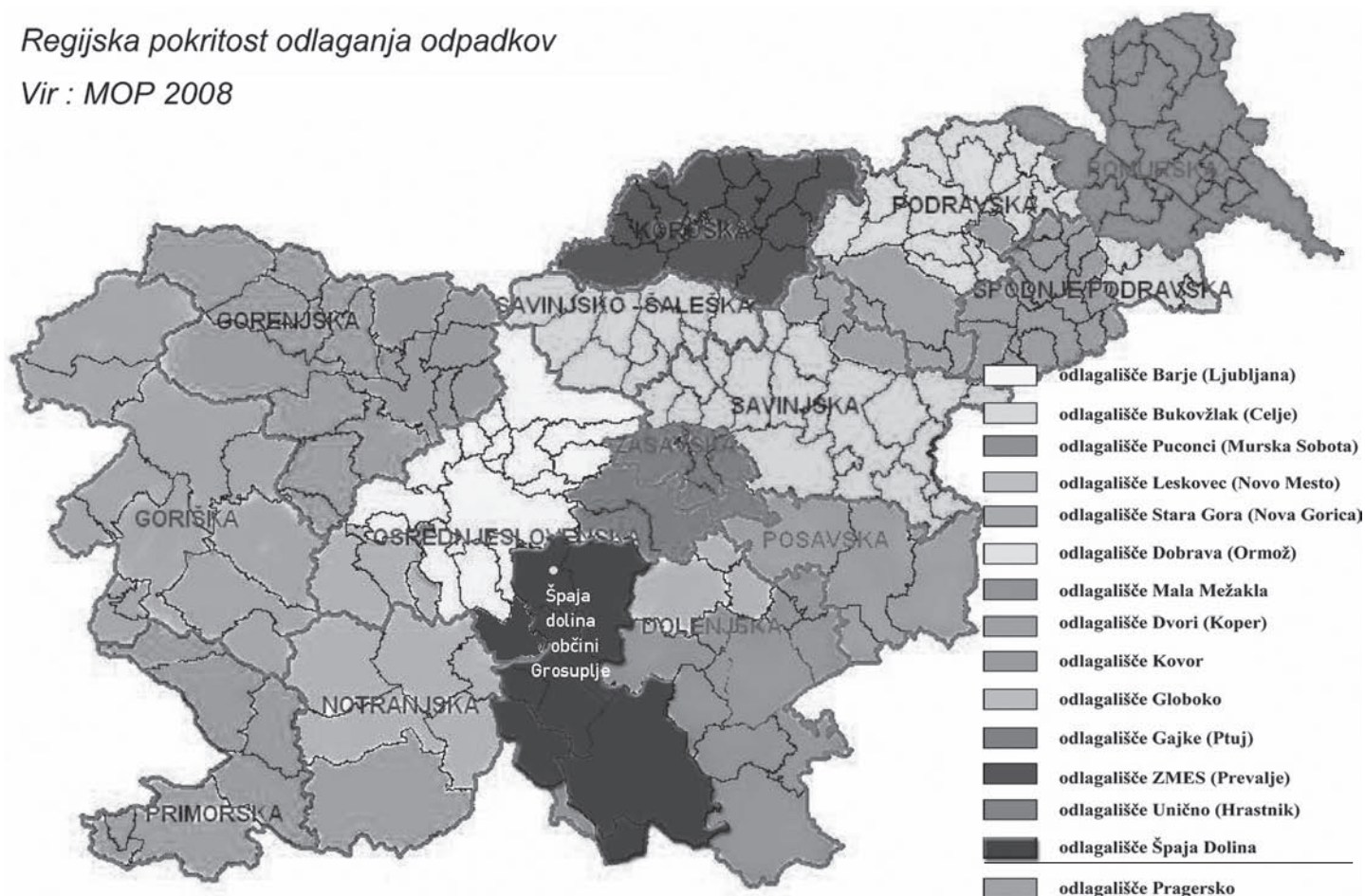
21. seje Občinskega sveta Občine Grosuplje, na kateri so razpravljali o deponiji v Špaji dolini, so se udeležili tudi predstavniki zainteresirane srenje okoliških vasi.

V imenu krajanov je o »zgodovini« in interesih krajanov pri regijski komunalni deponiji CERO Špaja dolina spregovoril Alojz Zajc.

Regijska pokritost odlaganja odpadkov

Vir : MOP 2008

bilo ugotovljeno, da je smiselno problematiko komunalnih odpadkov reševati v okviru tako imenovanih regijskih centrov prvega in drugega reda za ravnanje z odpadki, ter da je primerno število teh največ dvanajst. Zato je potrebno oblikovati zaokrožena funkcionalna območja s pripadajočimi centri za ravnanje z odpadki na medobčinskem (oziroma regionalnem) nivoju.

Usmeritve za področje ravnanja s komunalnimi odpadki torej narekujejo aktivnosti na treh nivojih:

- Lokalni (občinski) nivo:

- zbiranje komunalnih odpadkov,
- zagotavljanje čim boljšega ločevanja odpadkov na izvoru,
- naknadno sortiranje, preprostejši postopki obdelave in predelave odpadkov (na primer stiskanje, kompostiranje v kopah na prostem in podobno) ter
- oddajanje posameznih frakcij v nadaljnjo predelavo v skladu s predpisi.

- Regijski (medobčinski) nivo: centri 1. reda (le izjemoma 2. reda):

- naknadno sortiranje,
- obdelava in predelava odpadkov (kompostarne, MBO),
- oddajanje določenih frakcij v nadaljnjo predelavo v skladu s predpisi,

- recikliranje in ponovna uporaba ločeno zbranih frakcij odpadkov,
- odlaganje preostankov odpadkov ter
- priprava odpadkov za termično obdelavo,
- termična obdelava preostankov odpadkov s proizvodnjo energije na nivoju regije in odlaganje preostankov po termični obdelavi.

- Nadregijski nivo (omrežje regijskih centrov):

- termična obdelava preostankov odpadkov na nadregijskem nivoju (pokrivanje potreb več regij) z izrabo energije in odlaganje preostankov po termični obdelavi.

CERO z odlagališčem Špaja dolina

Stopnja opremljenosti in izpolnjevanje zahtev

Center za ravnanje z odpadki z odlagališčem v Špaji dolini obratuje od leta 2001.

Odlagališče je zgrajeno po tedanjih EU standardih, ki se odražajo v naslednjih zahtevah:

- Zahteve za varstvo tal:

Podtalje odlagališča je na območju telesa odlagališča geološko in hidrogeološko enotno in take geološke sestave, da zagotavlja varstvo tal ter podzemne in površinske vode pred onesnaževanjem. Povprečna vodoprepustnost tal na območju telesa znaša manj kot 1.10⁻⁹ m/s v debelini

tal najmanj enega metra za odlagališče za nenevarne odpadke. Iz varnosti je izveden nanos umetnih tesnilnih plasti iz mineralnih zemljin na temeljna tla odlagališča in PEHD folije s peščenim zaščitnim slojem.

- Zahteve za izcedne vode:

Odlagališče ima zagotovljeno neovirano odvajanje izcedne vode, tako da voda odteka prosto samo zaradi vpliva gravitacije.

- Zahteve za stabilnost telesa odlagališča:

Telo odlagališča in njegovo podtalje sta dolgoročno stabilna, tako da možne deformacije ne bodo negativno vplivale zlasti na tesnjenje odlagališčnega dna, odvajanje izcedne in padavinske vode ali odplinjanje odlagališča.

- Zahteve za temeljna tla:

Na odlagališču so urejena temeljna tla na način, ki zagotavlja stabilnost odlagališča in izvedbo talnih tesnilnih in drenažnih slojev. Pri ureditvi temeljnih tal je upoštevan nagib, ki je potreben zaradi tesnjenja odlagališčnega dna in odvajanja izcedne vode, ter zagotovljena potrebna ravnost temeljnih tal.

- Zahteve za tesnjenje odlagališčnega dna:

Na temeljnih tleh odlagališč za nenevarne odpadke in na nagnjenih stranskih površinah temeljnih tal je zagotovljeno tesnjenje, ki skupaj s sistemom odvajanja izcedne

vode preprečuje pronicanje izcedne vode v podtalje. Zaradi teh zahtev je bila na temeljna tla odlagališča položena tesnilna folija in na njo drenažni sloj debeline več kot pol metra. Načrtovanje drenažnega sloja, drenažnih cevi in jaškov je izvedeno na osnovi izračuna vodne bilance in tako, da je omogočeno nadzorovano delovanje sistema za dreniranje izcedne vode in vzdrževanje.

- Zahteve v zvezi z odvajanjem izcedne vode:

Na odlagališčih za nenevarne odpadke je zaradi neprekinjenega zbiranja in odvajanja izcedne vode urejen sistem odvajanja izcedne vode, ki je sestavljen iz drenažnega sloja in v njem položenih zbirnih cevi za odvajanje izcedne vode. Z vgradnjo zaščitnega sloja nad drenažnim slojem ter z razpršenim vnašanjem odpadkov v telo odlagališča je preprečeno vdiranje odpadkov v drenažni sloj. Za vzdrževanje in nadzor zbirnih cevi za odvajanje izcedne vode je zgrajeno zadostno število jaškov in rogov, ki so stabilni in na stabilnem podtalju. Za začasno zadrževanje izcedne vode, ki se odvaja iz telesa odlagališča, je v območju odlagališča zunaj območja odlaganja odpadkov postavljen primerno velik zbiralnik izcedne vode. Zbiralnik je odporen na kemične vplive izcedne vode ter varen pred eksplozijo. Iz zbiralnika se izcedne vode odvažajo na kanalizacijo in na Čistilno napravo Grosuplje.

- Prekrivanje odlagališča:

Površine zapolnjenih delov telesa odlagališč za nenevarne odpadke se prekrivajo in zagotavljajo potrebno površinsko tesnjenje z vgrajenim sistemom površinskega odvajanja padavinske vode ter odplinjanja. Za rekultivacijsko plast (prekrivko) se uporablja kompost iz kompostarne.

- Zahteve v zvezi s padavinsko vodo:

Pri odlagališču je zagotovljeno, da zaledne vode s površin in podzemne vode z območja odlagališča ali zunaj njega ne pridejo v stik s telesom odlagališča. Izcedna voda z odlagališča, padavinska voda, odvedena iz prekritih površin na območju odlagališča in tehnološka odpadna voda iz naprav za čiščenje odlagališčnega plina se zbirajo in odvajajo ločeno od ostale odpadne vode, ki nastaja v območju odlagališča in ni onesnažena.

- Zahteve v zvezi z odlagališčnim plinom:

Ker na odlagališču za nenevarne odpadke nastajajo odlagališčni plini, je za njihovo zajemanje in sežiganje zagotovljena vgradnja primerno velike, obstojne in eksplozijsko varne naprave. Ker zaradi majhnih količin zajetih odlagališčnih plinov le teh ni možno uporabiti za pridobivanje energije, se jih sežiga na območju odlagališča ter tako prepreči njihovo emisijo v zrak.

- Opremljenost odlagališča:

Na vhodnem delu odlagališča je nameščena

Možne variante ravnanja z odpadki v prihodnje

- Odlagališče se zapre, 14.000 ton odpadkov letno se odvažajo drugam.
- Količina odloženih odpadkov na odlagališče v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se koristi drugje.
- Količina odloženih odpadkov na odlagališče v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se zagradi za ožjo JZ regijo.
- Količina odloženih odpadkov na odlagališče v Špaji dolini se poveča do največ 21.000 ton letno, MBO se zagradi za širšo JZ regijo

tabla z navedbo imena upravljavca odlagališča, vrste odlagališča in čas obratovanja odlagališča. Celotno območje odlagališča je ograjeno z najmanj dva metra visoko ograjo. Na odlagališču se s stalnim nadzorom izvajajo ukrepi za preprečevanje nenadzorovanega vnosa odpadkov na odlagališče. Na območju odlagališča so zagotovljene dovolj velike površine za izvajanje postopkov prevzema in preverjanja oddanih odpadkov ter za parkiranje in obračanje dostavnih vozil. Na odlagališču je zagotovljeno tehtanje odpadkov. Odlagališče še ni opremljeno z objekti za preprečevanje prenašanja prahu in blata s transportnimi vozili z odlagališča na vozišča javnih cest. Na območju odlagališča še ni urejenega skladiščnega prostora za začasno skladiščenje odpadkov.

- Zahteve v zvezi s smradom in drugimi nevarnostmi:

Na odlagališču se izvajajo ukrepi zmanjšanja širjenja smrada v okolje in preprečevanja škodljivih vplivov za zdravje ljudi zaradi:

- raznašanja lahkih frakcij odpadkov v okolje zaradi vetra,
- glodalcev ali insektov in
- požarov zaradi samovžiga.

- Na odlagališču in v CERO se izvajajo predpisani monitoringi:

- kakovosti podzemnih voda in nivojev podzemne vode v referenčnih vrtinah,
- kakovosti izcednih vod,
- odlagališčnih plinov,
- vremenskih stanj,
- sortirna analiza pripeljanih odpadkov,

SKLEP!

- Odlagališče je izdelano po veljavnih standardih
- Večina prostornine je še nezapolnjena
- Stroški s predčasnim zaprtjem relativno visoki, tudi z monitoringi po pradžasnem zaprtju
- Predlagamo povečanje prispevnega območja, z omejitvijo letne tonaže in določitvijo najkrajšega časa obratovanja
- Predlagamo proučitev možnosti lastnega MBO, oziroma pridružitve bližnjemu regijskemu MBO v Trebnjem
- JKP naj pridobi mandat za nadaljnje postopke in dogovarjanja

- - komposta,
- pregled telesa odlagališča.

Na CERO se izvaja tehtanje, pregled in odlaganje komunalnih odpadkov, prebiranje in oddajanje ločeno zbranih frakcij z ekoloških otokov v nadaljnjo predelavo, kompostiranje in oddajanje komposta v nadaljnje postopke, ter ravnanje z infektivnimi odpadki z odvozom na odlagališče v Ljubljano. Izvaja se zajemanje odlagališčnega plina s sežigom na bakli ter zajemanje in odvoz izcednih vod na Čistilno napravo Grosuplje. Na odlagališču je zagotovljen prostor za sprejem in skladiščenje azbestnih odpadkov ter odpadne električne in elektronske opreme.

Potrebna dodatna ravnanja pred odlaganjem v CERO Špaja dolina

Za zagotovitev temeljnih standardov snovne in energetske izrabe preostanka komunalnih odpadkov in zmanjšanja deleža BIOO odpadkov v odloženih komunalnih odpadkih (TOC pod 5 % - izjemoma do 16 %) je potrebno na CERO Špaja dolina zagotoviti:

- izgradnjo zbirnega centra za zbiranje in začasno skladiščenje zasebno pripeljanih ločeno zbranih frakcij,
- izgradnjo objektov in naprav predčiščenja izcednih vod ter kanalizacije za odvod izcedne vode in čiščenje na Čistilno napravo Grosuplje,
- izgradnjo pokrite stavbe za začasno skladiščenje in predelavo kosovnih odpadkov,
- pokritje delujoče kompostarne in zajem plinov ter vodenje preko biofiltra,
- izgradnjo pokrite garaže za kompaktorje,
- izgradnjo pokritega prostora za pregled in oceno primernosti pripeljanih odpadkov na vhodu,
- izgradnjo novega polja in pokritega prostora za termično obdelavo infektivnih odpadkov,
- izgradnjo nadstrešnice nad prebiralnico odpadkov z ekoloških otokov,
- izgradnjo objektov MBO komunalnih od-

padkov za ločenje na lahko in težko frakcijo,
- izgradnjo objektov za stabilizacijo težke frakcije,
- izgradnjo objekta za termično obdelavo lahke frakcije – lokalnega energetskega objekta za sproizvodnjo toplote in električne energije.

Umestitev novo predvidenih objektov in naprav MBO v prostor

Opis objektov

Za izgradnjo novo predvidenih objektov in naprav MBO v CERO Špaja dolina je potrebno spremeniti ureditveni načrt in omogočiti povečanje v prostorsko enovito zaključeno območje, ki je znotraj načrtovanega obsega območja členjeno na 6 namensko ločenih območij, in sicer:

Sprejemnica s tehtnico

Vhod v CERO Špaja dolina bo lociran cca. 150 m od odcepa z regionalne ceste Grosuplje – Višnja Gora in bo obsegal sprejemnico s tehtnico, ki bo namenjena identificiranju strank in tehtanju vseh vrst pripeljanih odpadkov.

Območje ločeno zbranih frakcij

Območje ločeno zbranih frakcij bo sestavljeno iz objektov Zbirnega centa in objektov, namenjenih sortiranju in skladiščenju ločeno zbranih frakcij. Zbirni center bo namenjen zbiranju ločeno zbranih frakcij, ki jih bodo stranke dovažale samostojno, objekt pa bo lociran levo takoj za sprejemnico s tehtnico. Objekti, namenjeni sortiranju in skladiščenju ločenih frakcij, bodo zavzemali obstoječo že postavljeno sortirnico ločenih frakcij, ki bo nadgrajena z dodatnim objekti za skladiščenje ločenih frakcij, kosovnih odpadkov, odpadne električne in elektronske opreme ter nevarnih odpadkov. Velikost območja bo po novem prostorskem načrtu znašala 28.000 m².

Območje mehansko biološke obdelave

Območje mehansko biološke obdelave bo sestavljeno iz objekta za mehansko biološko obdelavo, skladiščno-garažnega

objekta in objektov za začasno skladiščenje in predelavo drugih odpadkov (odpadki iz lesa, odpadki iz zdravstvenih dejavnosti...). Objekt za mehansko biološko obdelavo bo namenjen obdelavi organskih odpadkov in predelavi mešanih komunalnih odpadkov v lahko frakcijo, namenjeno v energetski izrabi, in težke frakcijo, ki se bo odlagale na odlagališče. Skladiščno garažni objekt bo namenjen začasnem skladiščenju lahke frakcije in garažiranju tovornih vozil. Velikost območja bo po novem prostorskem načrtu znašala 35.200 m².

Območje odlagališča

Območje odlagališča bo namenjeno odlaganju preostanka mešanih komunalnih odpadkov, ki bodo predhodno mehansko in biološko obdelani, in je sestavljeno iz več odlagalnih faz. Odlagališče se bo v prihodnosti širilo od južnega proti severnemu delu odlagališča.

Območje upravnih in energetskih objektov

Območje upravnih in energetskih objektov bo namenjeno upravni stavbi s parkirišči in energetskemu objektu, ki bo namenjen izrabi plinov z odlagališča v energetske namene upravne stavbe.

Območje nove dovozne ceste

V primeru velike regije se predvideva tudi 6. območje, to je območje nove dovozne ceste. Predvideva se zgraditi nov priključek na sedanjo avtocesto tik za počivališčem z desnim izvozom in desnim uvozom. S tem se Grosuplje in Višnja Gora razbremenita prometa skozi naselji, Spodnje Brezovo in Polica pa pridobita uvoz in izvoz na avtocesto. Predvidena trasa dovozne ceste je prikazana na sliki 8. Za umestitev načrtovanih objektov in naprav se predvideva razširitev območja sedanjega centra v Špaji dolini v velikosti 3,9 ha.

Izbira tehnologije

Predčiščenje izcednih vod z deponijskega polja je zaradi povečevanja količine izcednih

Blagoslovljene BOŽIČNE praznike in srečno novo leto 2009

Vam želi jo uredniški odbor in odgovorni urednik

vod in nekaterih njenih specifičnih lastnosti trenutno najnujnejša investicija. Čiščenje vode je potrebno izvesti z biološko čistilno napravo ali podobno napravo, ki omogoča predčiščenje prekoračenih parametrov v izcedni vodi in navezavo na kanalizacijski sistem, ki je zaključen s Čistilno napravo Grosuplje. Alternativa temu pa je postavitev membranske čistilne naprave z vgrajenim postopkom reverzne osmoze, ki omogoča direktni izpust prečiščene vode v podtalje, brez navezave na Čistilno napravo Grosuplje (Ureditveni načrt, 1998).

Svetniki so nato na 21. Seji Občinskega sveta Občine Grosuplje 26. novembra 2008 v zvezi s spremembami namena osrednje komunalne deponije CERO Špaja dolina sprejeli SKLEP, v katerem med drugim piše:

Občinski svet občin soglaša, da odlagališče v CERO Špaja dolina postane regijsko odlagališče, ki mora skladno z vladnim operativnim programom imeti minimalno 65.000 uporabnikov. Glede na kapacitete odlagališča Špaja dolina se kot maksimalna letna količina odlaganja odloženih odpadkov omeji na 21.000 ton, kar zagotavlja nemoteno obratovanje odlagališča do leta 2042. Za izpolnitev zakonskih pogojev se pridobi manjkajoče število uporabnikov iz drugih občin.

Pogoje mehanske in biološke obdelave (v nadaljevanju: MBO) rešujejo občine uporabnice v skladu z veljavnimi predpisi, ekonomsko upravičenostjo in možnostjo zagotovitve finančnih sredstev.

Upravljalcu CERO Špaja dolina – JKP Grosuplje se naroči izdelava idejne zasnove tehnične rešitve obdelave odpadkov pred odlaganjem na odlagališče.

SLIKA DESNO: Zbrani na Stehanu nekaj mesecev po »smetarski in romski aferi« - med njimi dr. Dušan Plut (»državni zeleni«), »občinski zeleni«, + Janez Skarlovnik (vodja občinskega oddelka, pozneje direktor JKP), predstavniki krajevne skupnosti... ali povedano drugače PO BITKI SO (BILI) GENERALI VSI!

**Zapirajo se duri starega leta,
odpirajo se vrata novega.**

**Vsem občanom in občankam želimo
veliko sreče, uspehov, predvsem pa zdravja
in vesele božične praznike!**

Hkrati vam čestitamo ob dnevu samostojnosti!

**Župan in
delavci občinske uprave**

Informacija o protipoplavni ureditvi Grosupeljščice

Na 21. seji Občinskega sveta Občine Grosuplje so župan in svetniki razpravljali o že dolgoletnem neurejenem velikem problemu naselja Grosuplje. Ker pa se je v zadnjih letih pozidalo še ostalih nekaj prostih površin, kamor bi se poplavne vode še lahko razlile, so zadeve v tem pogledu vsako leto slabše. K strahu ljudi, ki živijo in delajo na poplavnih območjih, pa nedvomno pripomorejo tudi klimatske spremembe, ki se vsako leto slabšajo. Župan in svetniki v večini trdijo, da bi bilo treba najprej zgraditi zadrževalnik Veliki potok, same regulacije pa bi izvedli na nekoliko bolj primeren, predvsem pa cenejši način, saj denarja za izvedbo regulacij po idejnem načrtu, ki ga predstavljamo v nadaljnjem besedilu, Občina nima. Pa tudi zaščitni zidovi ob strugi, ki bi v višino segali celo 1,5 m iz sedanje okolice, so nesprejemljivi. Povrh vsega bi bilo treba zgraditi poleg mostu pri Grilu še vsaj 3 nove. Gradnja zadrževalnika pa naj bi bila v načrtu Ministrstva za okolje in prostor načrtovana za leto 2010, vendar so glede na pretekle izkušnje take obljube »prestavljive« tudi za deset in več let.

Jože Miklič

Postopki v zvezi z občinskim lokacijskim načrtom Vodna pot - dopolnitev 11/2008

Ureditev območja ob potoku Grosupeljščica je v planskih aktih Občine Grosuplje opredeljena od leta 1997 kot območje, ki se ureja s prostorsko izvedbenim načrtom – lokacijskim načrtom.

V letu 1991 je bil na Skupščini občine Grosuplje sprejet Ureditveni načrt Zadrževalnik Veliki potok in v letu 2002 Spremembe in dopolnitve le-tega z namenom, da se zadrževalnik Veliki potok čim prej zgradi. Intenzivni sestanki za izgradnjo so se vršili ves čas, od leta 1995 dalje intenzivneje, kjer je bilo dogovorjeno, da sredstva za izgradnjo priskrbi Ministrstvo za okolje in prostor, Občina Grosuplje sodeluje z MOP pri postopkih, pri navozu materiala in podobno. Izveden je bil projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja v letu 2001. Začela se je izdelava študije zadrževalnika Veliki potok – Analiza stanja Grosupeljščice v Grosupljem, dokončana v letu 2005, Inštitut za vode RS v Ljubljani.

OLN (OPPN) Vodna pot:

Na Občini so v letu 2005 začeli s postopkom sprejemanja OLN Vodna pot. Izveden je bil geodetski posnetek območja vzdolž Grosupeljščice. V aprilu 2006 je bila izpeljana Arhitekturna delavnica z imenom Vodna pot v sodelovanju Fakultete za arhitekturo – mentorji na delavnici prof. Gabrijelčič, prof. Ravnikar in prof. Koželj s študenti. Cilj: da se uredi zeleno potezo ob vodi – park ob vodi, se jo nadgradi s potrebnimi protipoplavnimi ureditvami. Študentje so ves čas delavnice sodelovali z Inštitutom za vode RS. Predstavitev se je udeležilo cca. 40 udeležencev, kar priča, da si želijo prebivalci urejeno in varno območje ob potoku.

Kronološki pregled sprejemanja Občinskega lokacijskega načrta od leta 2006:

- V poletju 2006 izbran izdelovalec OLN Vodna pot.
- V juliju 2006 izpeljana 1. prostorska konferenca.
- V septembru 2006 pridobljena Odločba MOP, da je za OLN potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO). Trenutno se izdeluje okoljsko poročilo, ki bo posredovano na MOP v mnenje o ustreznosti.
- V oktobru 2006 objavljen v Uradnem listu Program priprave, ki opisuje postopek del do sprejema.
- Oktobra in novembra 2006 so bile pridobljene smernice nosilcev urejanja prostora.
- V januarju, marcu in aprilu 2007 so potekali usklajevalni koordinacijski sestanki izdelovalca OLN, izdelovalca OP, občine, MOP, MOP – ARSO in IzVRS o predvidenih ukrepih, faznosti in podobno.
- V letu 2008 je Inštitut za vode RS po naročilu MOP izdelal idejni projekt, ki je bil v juniju predan Občini za potrebe postopka OPN Občinskega prostorskega načrta Občine Grosuplje zaradi uskladitve meja območja urejanja (prostorski plan iz leta 2004 in idejni projekt MOP iz leta 2008 nista usklajena), kar je potrebno uskladiti v nadrejenem aktu. To pomeni, da je potrebno v OPN opredeliti območje urejanja OPPN Vodna pot po idejnem projektu MOP).
- Trenutno se dokončuje okoljsko poročilo k OPPN Vodna pot za pridobitev mnenja o ustreznosti v postopku celovite presoje vplivov na okolje.
- V letu 2008 je potekal revizijski postopek ureditve Grosupeljščice, na katerega je bila povabljen tudi Občina.

Pripravila: Mojca Lovšin

Ureditev Grosupeljščice

(Iz gradiva strokovnih služb Občine Grosuplje)

Pri načrtovanju ureditve Grosupeljščice ugotavljamo, da še niso proučene vse možne variante urejanja odvoda voda. Pri ureditvi potoka gre za dolgoročne rešitve odvodnje, ki imajo velik vpliv na življenje v mestu in še zlasti na njegov razvoj.

Obstoječe stanje

Glavni odvodni sistem z območja urbaniziranega področja mesta Grosuplje predstavljajo odvodnika Grosupeljščica in Bičje, južno od Grosupljega pa tudi potok Podlomščica. Vse vode se zlivajo na poplavne površine Radenskega polja.

Grosupeljščica

Pred leti regulirano korito ne zagotavlja zadovoljive varnosti za odvod visokih voda, saj je prevodnost korita manjša od pretoka 10-letnih visokih voda (študija zadrževalnika Veliki potok). Za obstoječe stanje pozidave in za bodoči urejen razvoj mesta je potrebno povečati poplavno varnost.

Potok Bičje

Na potoku Bičje je v bližini naselja Sela pri Šmarju v končni fazi izvedba zadrževalnika Bičje, ki bo z volumnom zadržane vode v velikosti 1.300.000 m³ zagotavljal zadovoljivo varnost pred poplavami. Pri tem je potrebno izvesti le manjša vzdrževalna dela na potoku Bičje v območju pozidave (Sončni dvori itd.).

Izdelana dokumentacija

Za ureditev Grosupeljščice gorvodno od železniške proge je bil izdelan idejni projekt, pred časom pa je bil izdelan tudi projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja

za zadrževalnik Veliki potok z volumnom zadržane vode 520.000 m³.

Glavne značilnosti ureditve Grosupeljščice pri izdelavi idejnega projekta so:

- ureditev korita za pretok 100-letne visoke vode ob upoštevanju varnosti 0,5 m nad potekom gladine pri pretoku Q100,
- upoštevanje so pretočne količine Q100 = 40 m³/s, to so vodne količine, ki bi nastopile v primeru, da bi bil zadrževalnik Veliki potok že izgrajen,
- brez zgrajenega zadrževalnika znaša pretok Q100 = 52 m³/s - torej 12 m³/s več kot v primeru zgrajenega zadrževalnika,
- pri ureditvi Grosupeljščice na pretok Q100 = 40 m³/s in ob upoštevanju varnostne višine 50 cm je zagotovljen tudi pretok Q = 52 m³/s, pri tem je minimalna varnostna višina le cca 10 cm,
- za izvedbo pretočnega korita niso predvidene posebne poglobitve, pač pa so na levem in desnem bregu predvideni zidovi ali nasipi,
- odvod meteornih in zalednih voda iz področij za nasipom ali zidom ni detalnejše prikazan, načeloma je predviden z izvedbo propustov s povratnimi zaklopkami na vtoku v odvodnik.

Ob nakazanih ureditvah ugotavljamo:

- obrežni zidovi ali nasipi višine tudi do 1,5 m nad terenom ne zagotavljajo primerne vizualne rešitve, saj je mesto »presekano« na 2 dela,
- potek gladine Q100 na projektiranih višinah zahteva nadvišanje obstoječih in bodočih premostitev, kar je za pozidano področje problematično,
- v okviru predvidenega pretočnega profila ni izoblikovan profil za pretok minimalnih voda,
- odvod zalednih in meteornih voda ni detalnejše prikazan in usklajen z bodočim kanalizacijskim omrežjem. Pri predvidenem odvodu voda s prepusti in s povratnimi zaklopkami je potrebno prikazati količino zalednih voda in poplavljen površine v času, ko bo povratna zaklopka zaprta. Če bo potrebno vodne količine prečrpavati, je treba definirati tudi ustrezna črpališča.

Dodatne proučitve za variantno rešitev ureditve korita Grosupeljščice v območju mestne pozidave

Predvidene proučitve naj bi podale tehnične elemente za oblikovanje korita s ciljem znižanja gladine visoke vode - to je s poglobitvijo korita za ca 1 - 1,2 m. Z znižanjem gladine pri pretoku Q100 bi odpadli:

- zidovi ali nasipi ob koritu (mogoče bi bili potrebni le zelo nizki nasipi ali nadvišanje brežine na krajših odsekih),
- odpadla bi problematika odvoda zalednih voda,
- enostavnejša bi bila izvedba premostitev, saj bi cesta potekala približno na nivoju obstoječega terena,
- izgled ureditve mesta bi bil primernejši, saj je neobičajno, da so za pretok ca 40 - 50 m³/s potrebni zidovi,

- danes je obstoječe dno korita Grosupeljščice sorazmerno plitvo (gorvodno od železniške proge v dolžini ca 400 m le ca 1,5 m pod terenom - gorvodno je dno nekoliko nižje),

- zaradi širokega pretočnega profila je možno tudi ob njegovi poglobitvi izvesti ustrezno oblikovanje pretočnega profila skupno s koncentriranim tokom nizkih voda.

Vse dosedanje predlagane rešitve ureditve korita so »vezane« na dno obstoječega mostu na železniški progi Ljubljana - Novo mesto.

Obstoje pa tehnične možnosti poglobitve obstoječega mostu ali izgradnja novega mostu (npr. na lokaciji, kjer je nizvodno od železniške proge obstoječ melioracijski jarek).

Nizvodno od železniške proge ni zahteve po popolni odpravi poplav (saj je področje že danes občasno poplavljen). To dejstvo omogoča enostavnejši odvod voda Grosupeljščice po širokih inundacijskih (RAZLIVNIH) površinah. Na osnovi predvidenih obrazložitev podajamo predlog potrebnih proučitev in obdelav.

Dopolnitve obstoječe predlagane ureditve (z zidovi in nasipi)

- prikaz odvoda meteornih in zalednih voda,
- izračun količin odtoka (po konici in volumnu),
- poplavne površine na zunanji strani zidu ali nasipu zaradi onemogočenega iztoka v Grosupeljščico v času nastopa visokih voda,
- definirati eventuelno potrebna črpališča (lokacija, zmogljivost itd.),
- detaljnije finančno ovrednotenje stroškov izgradnje korita Grosupeljščice in ostalih potrebnih ukrepov.

Obdelava predlagane variante s poglobitvijo korita

- tehnična obdelava variante s poglobitvijo korita s poudarkom na odtoku voda pod in nizvodno od železniške proge,
- ovrednotenje stroškov pri predlagani varianti.

Primerjava vseh pozitivnih in negativnih učinkov variant in optimiziranje variant. Pri primerjavi variant je potrebno upoštevati vpliv na nizvodne odtočne razmere.

Vpliv ureditve Grosupeljščice na nizvodne odtočne razmere (poplavljenost Radenskega polja)

Ureditev Grosupeljščice je predvidena na sorazmerno kratkem odseku v območju mesta in temu ustrezno so po naši oceni minimalni vplivi na nizvodne odtočne razmere:

- na območju predvidene ureditve korita so danes skoraj minimalne naravne retencije (zadržanja),
- v primeru izvedbe korita z zidovi ali s poglobitvijo se pretočne količine nizvodno od železniške proge Ljubljana - Novo mesto povečujejo le teoretično,
- z izgradnjo zadrževalnika Veliki potok bi se pretočne količine zmanjšale za ca 12 m³/s,
- Občina Grosuplje je investitor izgradnje zadrževalnika Bičje, ki ima s predvidenim volumnom 1,3 milj. m³ velik vpliv na nizvodne odtočne razmere in tudi na velikost poplav na Radenskem polju (zakasnitev dotokov),
- izgrajen zadrževalni Bičje bo »kompenziral« večino neugodnih učinkov izvedenih regulacij,
- z načrtovanim zadrževalnikom Veliki potok ali z morebitno izvedbo več manjših zadrževalnikov - za kar pa ni na razpolago ugodnih lokacij) se bo poplavna varnost še povečala - na vodotokih in na zmanjšanju poplav Radenskega polja.

Zaključek

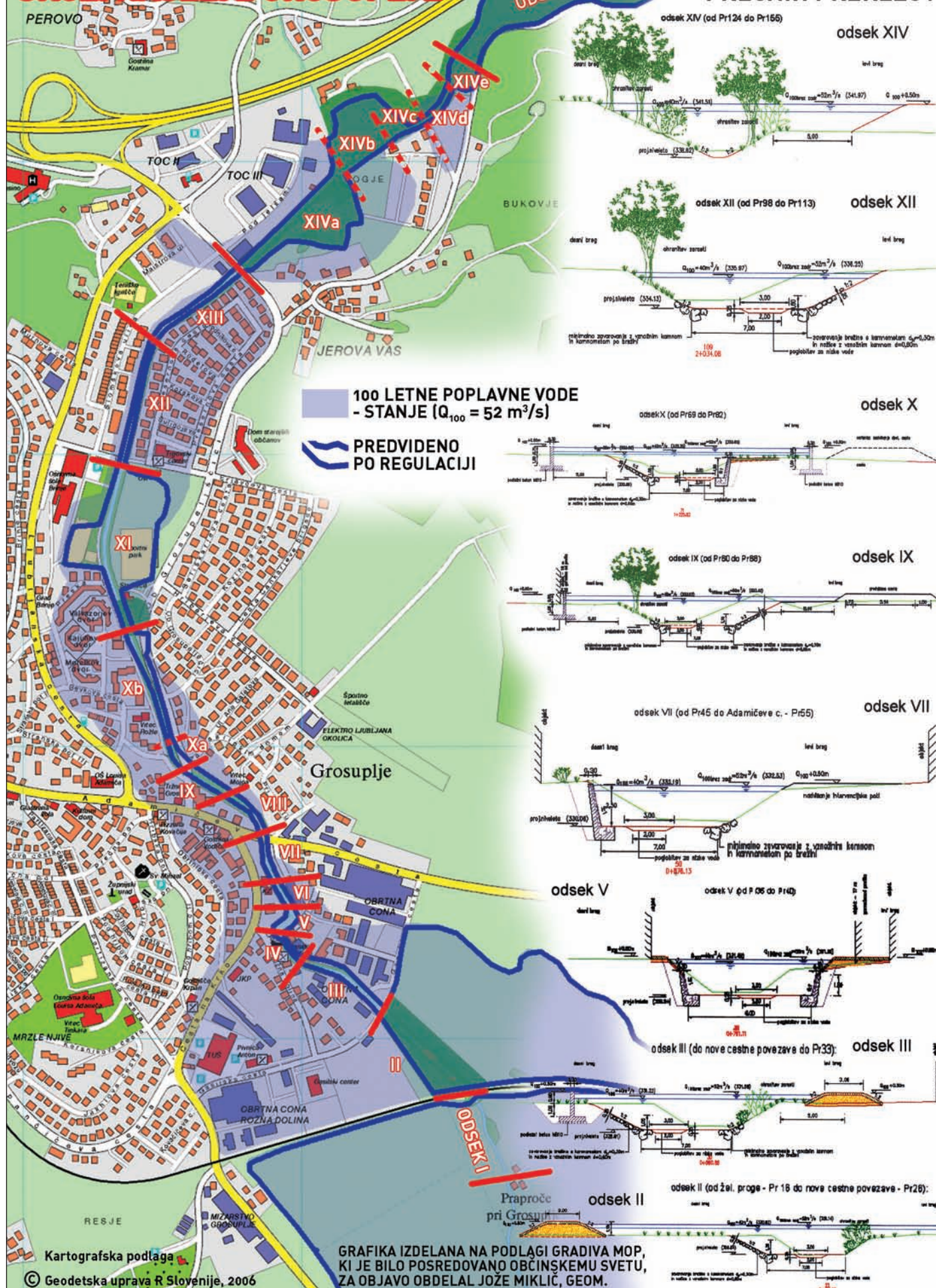
Na Občini ocenjujejo, da gre pri ureditvi Grosupeljščice za dolgoročen ukrep z velikim vplivom na urbanizirano področje, zato predlagajo, da se v preučitvi nujno upošteva tudi poglobitev struge Grosupeljščice in šele nato sprejme optimalno rešitev.

Predstavnice predlagatelj »nove« protipoplavnosti za Grosuplje: Sonja Šiško Novak in Branka Dervarič z Inštituta za vode RS ter ga. Marjeta Rejc Saje z Ministrstva za okolje in prostor RS.

PREDVIDENA UREDITEV GROSUPELJSČICE SKOZI NASELJE GROSUPLJE

NEKAJ ZNAČILNIH PREDVIDENIH PREČNIH PREREZOV

Izhodišča za izdelavo dokumentacije

(Iz gradiva Ministrstva za okolje in prostor RS)

Grosupeljščica, v svojem gornjem toku imenovana Veliki potok, ima precej strmo povirje. V srednjem delu se padca terena in vodotoka umirita in pojavljati se pričnejo poplavne ravnine. Le-teh je precej tudi na porečju levega pritoka (Breg s Črne doline) in desnega pritoka (Duplica) gorvodno od Grosupljega.

Skozi Grosuplje teče Grosupeljščica po regulirani strugi, ki je bila v preteklosti dimenzionirana na prevodnost 10 m³/s. Še nižje, pred železniško progo, se Grosupeljščica spet razliva na poplavni ravnici. Nizvodno od proge je Grosupeljščica izrazito ravninski vodotok z veliko meandri in poplavnimi ravninami, ki kot kraški vodotok ponikne na Radenskem polju.

Brežine struge so močno porasle, kar še dodatno zmanjšuje prevodnost struge. Velik problem povzročajo tudi premajhni prepusti (razen nov most pod Adamičevo cesto), ki zajemajo visoke vode Grosupeljščice. Skoraj na celotnem odseku med AC in železniško progo je območje pozidano skoraj do struge.

Tako je ogroženo pred visokimi vodami celotno obravnavano območje skozi Grosuplje, razen del pozidave na desnem bregu (dolvodno od ceste ob Grosupeljščici), saj je zgrajeno na dvignjenem terenu. S tem pa je tudi bolj ogroženo naselje nasproti letga na levem bregu.

Za zmanjšanje poplavne ogroženosti v Grosupljem je načrtovano:

1. Ureditev Grosupeljščice v Grosupljem

Za odpravo poplav je potrebnih več ukrepov na Grosupeljščici skozi Grosuplje.

Za izboljšanje poplavne varnosti ob Grosupeljščici v Grosupljem so predvideni sledeči ukrepi:

- povečanje obstoječih prepustov,
- izravnava nivelete dna (pri tem je predvidena dodatna stabilizacija dna s talnimi pragovi, kar je primerno tudi zaradi rib - predvideni so namreč pragovi s poglobljenim delom),
- enostranska razširitev obstoječega korita na $b = 7,0$ m,
- ohranitev obstoječe zarasti na vseh brežinah, ki niso prizadete zaradi razširitve,
- izločitev obstoječih inundacij (mrtve struge nekdanjega potoka) zaradi predvidene pozidave (ki je sprejeta z občinskim planom),
- lokalno varovanje z nasipom oz. obrežnim zidom,
- povečanje prepustov pod železniško progo,
- izvedba novih premostitev na Grosupeljščici, ki so danes poddimenzionirane.

Ukrepi po odsekih

- odsek I (od Pr. 7 do žel. proge) - izravnava nivelete dna,
- odsek II (od železniške proge do nove cestne povezave Adamičeva cesta - Gasilska cesta) - razširitev korita in visokovodni nasip na desnem bregu,
- odsek III (od nove cestne povezave Adamičeva cesta - Gasilska cesta do Pr. 33) - razširitev korita, visokovodni zid na desnem bregu visokovodni nasip na levem bregu,
- odsek IV (od Pr. 33 do Pr. 36) - razširitev korita, v.v. zid na d.b. in v.v. nasip na levem bregu odsek V (od Pr. 36 do Pr. 40) - razširitev korita, nadvišanje terena na levem in desnem bregu,
- odsek VI (od Pr. 40 do Pr. 45) - razširitev korita visokovodni nasip oz. zid na desnem bregu odsek VII (od Pr. 45 do Adamičeve ceste) - razširitev korita, visokovodni zid oz. nadvišanje intervencijske ceste na levem bregu,
- odsek VIII (od Adamičeve ceste do Pr. 60) - razširitev korita,
- odsek IX (od Pr. 60 do Pr. 68) - razširitev korita, visokovodni zid na desnem bregu, predvidena cesta na zadostni niveleti na l.b.,
- odsek Xa (od Pr. 68 do Pr. 73) - razširitev korita, visokovodni zid na desnem in levem bregu,
- odsek Xb (od Pr. 73 do Pr. 82) - razširitev korita, obrežni zid na desnem bregu,
- odsek XI (od Pr. 82 do Pr. 98) - razširitev korita,
- odsek XII (od Pr. 98 do Pr. 113) - razširitev korita,
- odsek XIII (od Pr. 113 do Pr. 124) - razširitev korita,
- odsek XIVa (od Pr. 124 do Pr. 138) - izravnava nivelete dna,
- odsek XIVb (od Pr. 138 do Pr. 140 + 26 m) - izravnava nivelete dna in nasutje na potrebno

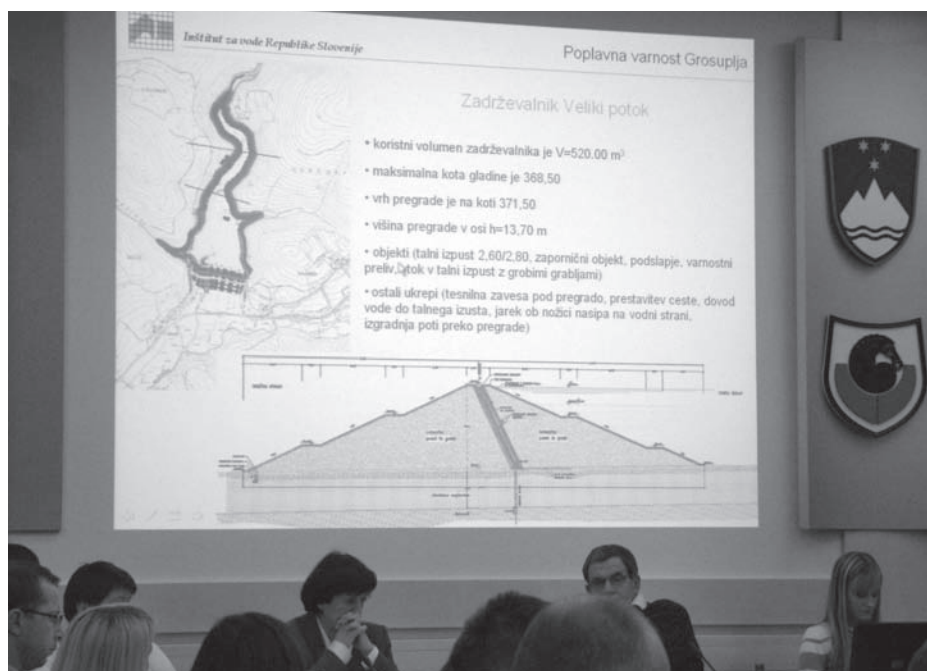
- niveleto na levem bregu,
- odsek XIVc (od Pr. 140 + 26 m do Pr. 145) - izravnava nivelete dna,
- odsek XIVd (od Pr. 145 do Pr. 149) - izravnava nivelete dna in nasutje na potrebno niveleto na levem bregu,
- odsek XVe (od Pr. 149 do Pr. 155) - izravnava nivelete dna,
- odsek XV (od Pr. 155 do Pr. 176) - obstoječe stanje.

2. Zadrževalnik Veliki potok

Namen izgradnje zadrževalnika je zadržati visokovodni val v času nastopa visokih voda in s tem izboljšati dolvodne poplavne razmere. Predviden je suh zadrževalnik, v katerem voda v normalnih razmerah ne bo zastajala.

Zadrževalnik je situiran na potoku Veliki potok ob cesti Grosuplje - Polica in zadrži vodo le iz 1/3 prispevnega območja. Karakteristike zadrževalnika so:

- koristen volumen $V = 520.000$ m³,
- maksimalna kota gladine je 368,50 (tudi kota preliva),
- vrh pregrade na koti 371,50,
- objekti na pregradi,
- talni izpust 2,60 x 2,80 m,
- zapornični objekt je lociran v pregradnem telesu, zapornična tabla je dimenzij 2,6 x 2,8 m,
- objekt za upravljanje je na vrhu zaporničnega objekta,
- podslapje talnega izpusta,
- vtok v talni izpust z grobimi grabljami,
- varnostni preliv za visoke vode in podslapje preliva za visoke vode ostali ukrepi,
- prestavitev ceste v območju pregrade na desnem bregu,
- dovod vode do vtoka v talni izust,
- izgradnja jarka v nožici na vodni strani pregrade,
- izgradnja poti preko pregrade na njenem levem boku.

Spremljanje kakovosti površinskih in pitnih vod v občini Grosuplje v letu 2008

Avtorji: Jaka Razinger, Maja Berden Zrimec in Alexis Zrimec - Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o., Grosuplje

Namen študije je bil redni monitoring površinskih vodotokov v občini Grosuplje in natančnejši vpogled vpliva centralne čistilne naprave na kakovost potokov Bičje, Podlomščica in Dobravka. Spremljali smo tudi kakovost Grosupeljščice, izvira Zelenke ter Šice. Opravljene so bile fizikalno-kemijske analize, biološke in mikrobiološke meritve. Izvedena so bila 4 vzorčenja površinskih vod. Izvedenih je bilo tudi nekaj izrednih meritev površinskih vod in iztokov. Za pitne vode je bila opravljena natančnejša raziskava manjšega lokalnega vodovoda v vasi Velika Loka.

Površinske vode smo vzorčili na več mestih na Grosupeljščici, Podlomščici, Bičju, Šici, Zelenki in Dobravki in štirih iztokih (skupno število vzorčnih mest = 18). Za oceno obremenitve površinskih vod smo izmerili koncentracije nitratov, nitritov, amonija, fosfatov, kisika, trdoto, prevodnost, pH, temperaturo, mikrobiološko obremenjenost in strupenost vodnih vzorcev ter vzorcev sedimenta. Velike razlike v temperaturi in pH so lahko pokazatelj iztokov antropogenega izvora za razliko od iztokov z meteorno vodo. Nitrati, nitriti in amonij kažejo na obremenjenost zaradi razpršenih virov onesnaženja kmetijstva ali fekalnih iztokov iz gospodinjstev, povišani fosfati pa so posledica npr. detergentov in kažejo na iztoke odpadne vode iz gospodinjstev. Zaradi povečanega vnosa hranil, kot so nitrati in fosfati, v okolju pride do prekomerne rasti alg in bakterij. Določene vrste bakterij so lahko neposredno nevarne za zdravje ljudi, živali in rastlin. Ko pa alge in bakterije počasi odmirajo, so nevarne tudi posredno, saj se pri razkroju organskih snovi porablja kisik v vodi. Pomanjkanje raztopljenega kisika pa pomeni neprimerne razmere za življenje rastlin in živali.

Vpitnivodismošhitrimikemijskimitestimerili nitrate, nitrite in fosfate ter mikrobiološko obremenjenost, saj so viri onesnaženja največkrat prekomerno gnojenje in neurejena kanalizacija gospodinskih odpadnih vod. V letu 2008 smo določili stanje pitnih vod v Veliki Loki. Preučevali smo stanje vode 'na pipi', torej vodo, ki jo dobi končni uporabnik.

Površinske vode

Stanje na mnogih vzorčnih mestih je slabo, kar kažejo tako fizikalno-kemijske analize in primerjava s predpisanimi mejnimi vrednostmi, kot biološki testi, še zlasti mikrobiološka obremenjenost. Izmed koncentracij izmerjenih snovi so bili največkrat preseženi nitriti, amonij in fosfati, ponekod pa smo v vzorcih izmerili tudi zelo malo kisika. Več meritev iztoka v Jerovi vasi in pa iztoka pri novem mostu čez Grosupeljščico nakazuje na močno obremenjeno odpadno vodo, ki je občasno zelo strupena in vsebuje povišane koncentracije nitritov in fosfatov.

Večina vzorčnih mest kaže na stalno ali občasno preobremenjenost vod s hranili (npr. nitrati, fosfati). Taka vodna telesa so v močni nevarnosti, da postanejo eutrofizirana. To pomeni, da se zaradi nenehnega dovajanja hranil višje rastline, alge in bakterije močno namnožijo. Po tem ko odmrjejo, se močno poveča obremenjevanje z organskimi snovmi v potoku. Velika količina rastlinske biomase, ki se kopiči v vodnem stolpcu potoka in kot sediment na dnu, je hrana za bakterije. Zato se v drugi fazi bakterije močno namnožijo in pri procesu razgradnje rastlinske biomase (gnitje) porabijo ves kisik v vodi, kar lahko privede do občasnih anoksij in posledično pogina rib in drugih vodnih vretenčarjev in nevretenčarjev. Za potok Bičje in kasneje Podlomščico lahko rečemo, da sta močno eutrofizirana, saj sta kronično obremenjena z izpustom iz komunalne čistilne naprave Grosuplje (v nadaljevanju KČN) ter obrtne cone Brezje in obrtne cone pod Slivniškim hribom. V potoku Bičje se lepo vidi porast količine hranil v vodi ob in po iztoku KČN in obrtne cone pod Slivniškim hribom napram stanju potoka v Ponovi vasi in v Uhancu, čeprav se tudi tu občasno kaže razpršeno obremenjevanje z rastlinskimi hranili zaradi kmetijske dejavnosti. Samočistilna sposobnost potoka Bičje oziroma Podlomščice (po sotočju Bičja in Podlomščice) je zaradi preobremenjenosti z onesnaževali tu uničena, saj se koncentracije hranil v vodi ne zmanjšajo tudi še cca. 1,5 km dolvodno od KČN. Samočistilna sposobnost je naravna sposobnost potoka ali reke, da postopoma

SLIKE NA DESNI STRANI:

1.

Karta kakovosti površinskih vod v občini Grosuplje v letu 2008. Iz karte je razvidno, da je najbolj obremenjen potok Bičje pred in po Komunalni čistilni napravi (KČN) oziroma po sotočju s Podlomščico. Slabo stanje vode je opazno še cca. 1,5 km po KČN (oznaka G10), ko je Podlomščica že v območju Natura 2000. To je močno zaskrbljujoče, saj je Podlomščica na izviru odlične kakovosti. Zaradi kasnejše močne obremenitve Podlomščice je posledično tudi Dobravka slabe kakovosti. Tako se močno obremenjena voda steka na Radensko polje in doprinese k slabi kakovosti reke Krke že na izviru. Najmanj obremenjene so Zelenka, Šica in kot že omenjeno, izvir Podlomščice. Predvidene variantne rešitve revitalizacije Podlomščice (Vir: Limnos d.o.o.). ČN

– Komunalna čistilna naprava Grosuplje. VAR 1 – revitalizacijski posegi v sami strugi Podlomščice; VAR 2 – oživitev dela stare struge z namenom povečanja habitatne in vodno-zadrževalne funkcije; VAR 3 – oživitev nekdanjih naravnih meandrov Podlomščice z namenom povečanja habitatne, samočistilne in vodno-zadrževalne funkcije.

2.

Nazoren prikaz hude obremenjenosti pitne vode s suspendiranimi trdnimi delci (mulj, blato). Umazan papir na sliki je filter skozi katerega se filtrira pitno vodo za nadaljnje analize. V vodi takšne kakovosti so bakterije zelo verjetno prisotne.

3.

Velika Loka – slepi rokav; opazna je močna kontaminacija s koliformnimi bakterijami. Taka voda je neuporabna za uživanje in osebno uporabo brez poprejšnje termične obdelave (nekaj minutno prekuhavanje).

4.

Sliki kolonij enterobakterij z dveh različnih vzorčnih mest. Na levi fotografiji je opaziti le eno kolonijo, medtem ko je bilo desno vzorčno mesto precej bolj obremenjeno (→40 kolonij). Takšna voda ni ustreza za uživanje po Pravilniku o pitni vodi (Uradni list RS 19/2004).

5.

Predvidene variantne rešitve revitalizacije Podlomščice (Vir: Limnos d.o.o.). ČN – Komunalna čistilna naprava Grosuplje. VAR 1 – revitalizacijski posegi v sami strugi Podlomščice; VAR 2 – oživitev dela stare struge z namenom povečanja habitatne in vodno-zadrževalne funkcije; VAR 3 – oživitev nekdanjih naravnih meandrov Podlomščice z namenom povečanja habitatne, samočistilne in vodno-zadrževalne funkcije.

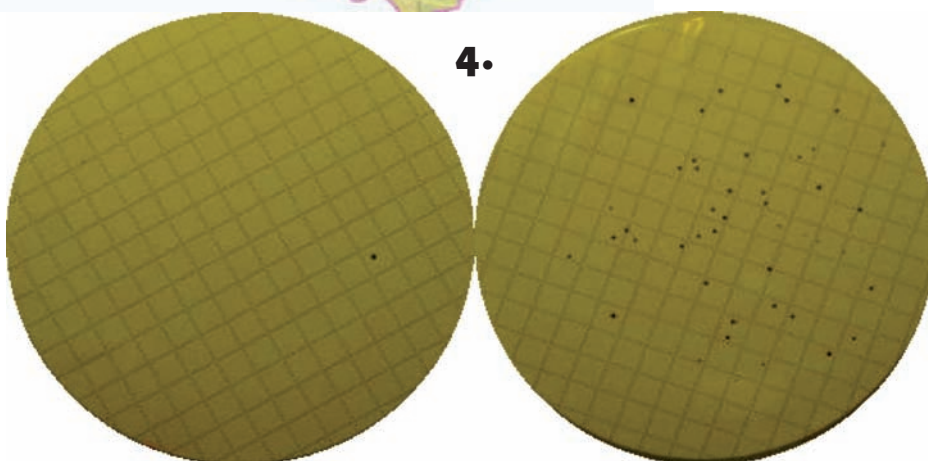
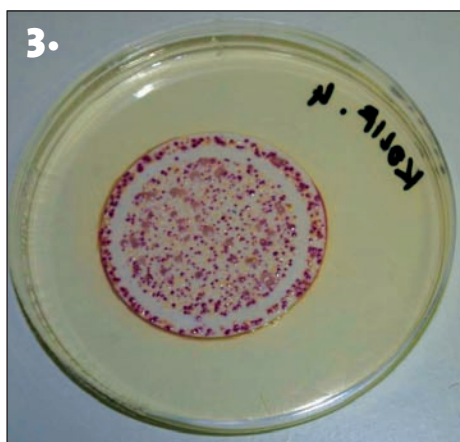
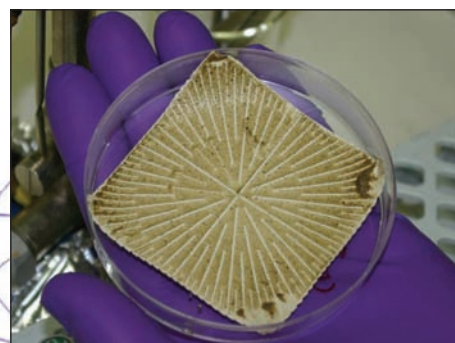
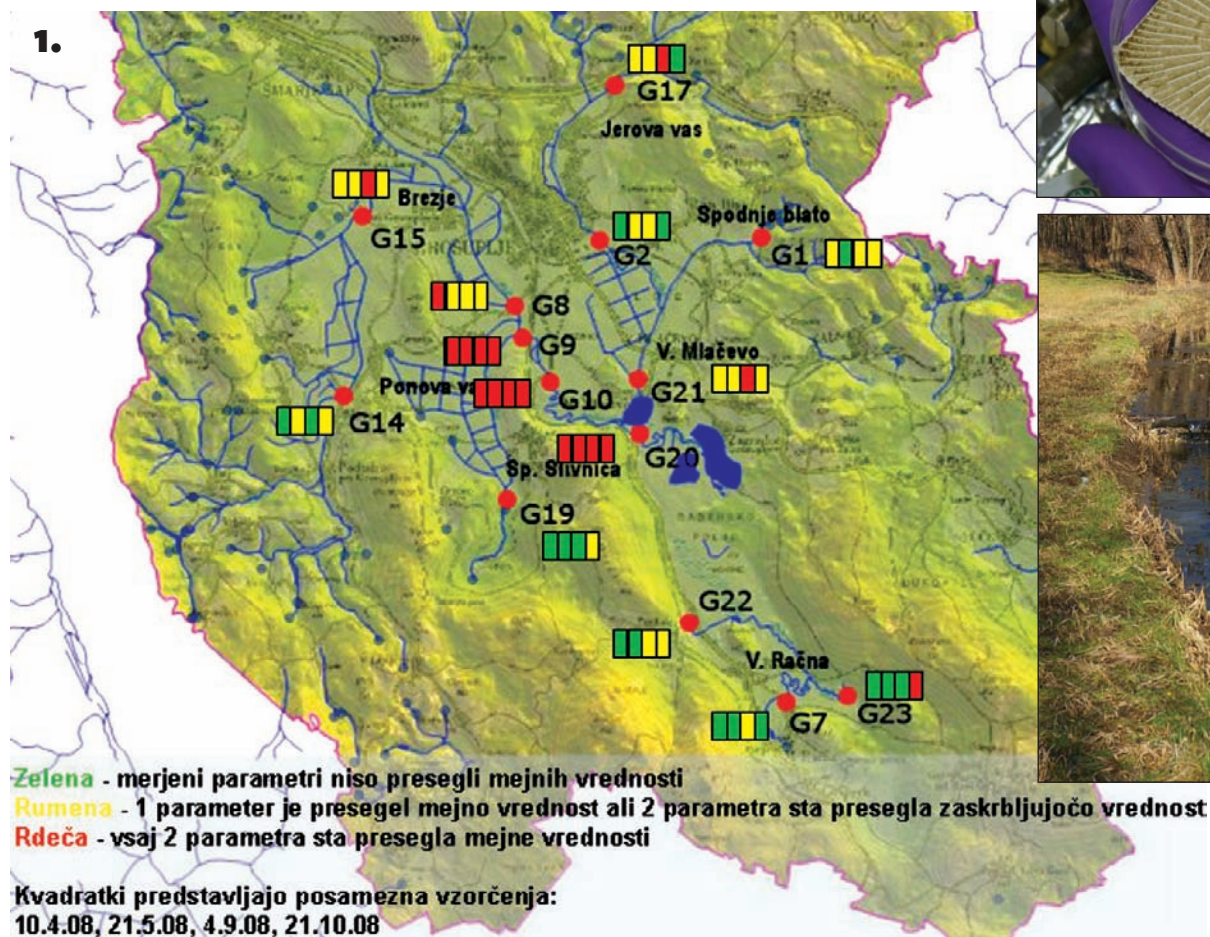
6.

Nekaj slik revitalizacijskih ukrepov: Prikaz močno obremenjene vode, ki vstopa v peščeni filter, ki je nameščen v strugo potoka.

7.

Prikaz prečiščene vode, ki zapušča peščeni filter in se prek praga se zasiči s kisikom.

Karta kakovosti površinskih voda v občini Grosuplje v letu 2008

očisti vodo, ki teče v strugi. Vendar pa ni mogoča, če je biološko ravnesje v vodotoku porušeno kot v potoku Bičje oz. Podlomščici. Tudi če bi se prenehalo obremenjevanje potoka, bi se ta še zelo dolgo čistil, saj je v detritu (odmrlem organskem materialu na dnu potoka), sedimentu in v perifitonu (rastlinska obrast v strugi potoka) nakopičeno ogromno biomase in rastlinskih hranil, ki bi se le počasi razgrajevali in vključevali v dolgožive rastline. Negativni vpliv obremenjevanja potoka Bičje se kaže tudi v pretežno slabem kemijskem stanju Dobravke.

Kot merilo kroničnega obremenjevanja smo merili strupenost sedimentov v vodotokih. Največjo strupenost sedimentov smo izmerili v neposredni okolici in za iztokom KČN. Dodaten problem nakazuje obremenjenost s koliformnimi mikroorganizmi, ki kažejo na obremenjevanje vodotokov s fekalijami. To je zlasti očitno v in za iztokom KČN ter v drugih iztokih, ki smo jih spremljali tekom leta. Na splošno je stanje Grosupeljščice boljše od stanja Bičja in Podlomščice, saj je samočistilna sposobnost teh dveh potokov kronično presežena. Takšno slabo stanje se nadaljuje tudi v območju Natura 2000. Ko se bo KČN Grosuplje obnovila, da bo primerne kapacitete za Grosuplje, se bo stanje v Bičju in Podlomščici dolvodno od KČN začelo počasi izboljševati. Potrebno bi bilo posvetiti več pozornosti potencialnim občasnim industrijskim in obrtnim onesnaževalcem ter čimprejšnji realizaciji projekta posodobitve KČN Grosuplje, po možnosti z vključitvijo revitalizacije Podlomščice dolvodno od KČN. Revitalizacija je ena od ekoremediacijskih tehnologij in je bolj natančno razložena na koncu članka.

Izmed vodotokov Dobravka, Šica in Zelenka na Radenskem polju se je za najslabšo izkazala Dobravka, to pa zato, ker je na mestu, kjer smo vzorčili (pri cesti v Račno), še vedno čutili vpliv KČN, čeprav je to vzorčno mesto že cca. 3 kilometre dolvodno od KČN! Kljub močni redčitvi s precej manj obremenjeno Grosupeljščico, so izmerjene vrednosti kemijskih in mikrobioloških parametrov v Dobravki še vedno mnogokrat presegale predpisane mejne vrednosti. V Šici in Zelenki smo občasno izmerili zaskrbljujoče vrednosti, ki pa so večinoma sovpadale z nizkim vodostajem in posledično višjimi koncentracijami onesnažil.

Pitne vode

Pri monitoringu pitnih vod se je izmed merjenih parametrov pokazala za najbolj ustrezno mikrobiološka obremenjenost. Kemijske analize niso pokazale preseganja mejnih vrednosti, prav tako so bili vsi vzorci vod s stališča fizikalno-kemijskih parametrov v zakonsko predpisanih normah. Izpostaviti moramo, da smo vzorčili po čiščenju in kloriranju lokalnega vodovoda v Veliki Loki, kljub temu pa je mikrobiološka onesnaženost presegala dopustne vrednosti v vseh vzorcih.

Koliformne bakterije (*Escherichia coli*) so bile prisotne na devetih od skupno štirinajstih vzorčnih mestih.

Izredno zaskrbljujoče je dejstvo, da je voda v Veliki Loki mikrobiološko oporečna že na izviri. V primeru izvira Bulečice in Lisično je to verjetno posledica gospodinskih odplak in komunalne odpadne vode iz Kriške vasi, vikendov in kmetijske dejavnosti. Večkrat smo na terenu tudi opazili, da se okoli izvira Gavce gnoji neposredno do samega zajetja. To seveda ni primerno in predstavlja resen problem v smislu oporečnosti vodnega vira, ki je močno potreben vaščanom Velike Loke poleti, ko včasih presahnjeta izvira Lisično in Bulečice.

Naj izpostavimo še, da je redno vzdrževanje in čiščenje vodovodne infrastrukture ključno za primerno kvaliteto pitne vode. Izredno pomembno je redno vzdrževanje filtrov na pipah, kjer se lahko zaredijo bakterije, če jih ne čistimo oziroma menjavamo po navodilih proizvajalca! Bakterije se lahko zaredijo tudi na zarjavelih delih rezervoarjev.

Potencialni omilitveni ukrepi zaradi vpliva Obrtne cone pod Slivniškim hribom in Komunalne čistilne naprave Grosuplje na potok Podlomščico

Takšna Podlomščica, kot teče na Radensko polje danes, je s stališča varovanja okolja neustrezna in izgleda zanemarljiva. Zaradi nenehnega obremenjevanja potoka je njegova samočistilna sposobnost uničena. Ekosistem Podlomščice je zato v neravnovesju. Posledice se kažejo v neustrezni kakovosti vode v vodotoku, ki ima velik vpliv na kakovost okolja na Radenskem polju in posledično na kakovost reke Krke. Z ustreznimi revitalizacijskimi tehnikami bi Podlomščici vrnilo samočistilno, hidrološko in habitatno sposobnost ter tako izboljšali kvaliteto in hidrodinamiko vode v strugi ter tudi njeno vizualno podobo.

Revitalizacija degradiranih vodotokov in povečanje samočistilne sposobnosti

Številni vodotoki in obvodna pokrajina so bili zaradi zahtev kmetijstva spremenjeni. Vodotoki na kmetijskih površinah so bili uravnani, obvodna pokrajina je bila izsušena in v številnih primerih odstranjeno tudi vodno in obvodno rastlinstvo. Omenjeni posegi so prekinili naravno povezavo med vodnim in kopenskim ekosistemom, spremenili hidrologijo in geomorfologijo vodotoka ter zmanjšali rastlinsko in živalsko pestrost. Spremembe se tako med drugim kažejo v večji stopnji onesnaženosti okolja - vode (izguba samočistilne funkcije ekosistema) ter pomanjkanjem vode v poletnih mesecih (odvodnjavanje). Vse to ima vpliv tudi na človeka, saj se je količina kakovostne pitne vode zmanjšala, zaradi suše in pomanjkanja vode pa je okrnjena tudi pridelava kmetijskih pridelkov oziroma hrane. V degradiranem vodotoku so negativni učinki nevarnih snovi

potencirani; poleg tega, da se nevarne snovi v takem vodotoku zaradi zmanjšane samočistilne sposobnosti kopičijo, je tudi njihov vpliv na preostanek ekosistema bistveno močnejši.

Revitalizacija vodotokov je nov način upravljanja z vodotoki, ki upošteva strukturno in funkcijsko povezanost ekosistemov. Z revitalizacijo obnovimo ekološko ravnesje z ustreznimi vodnogospodarskimi posegi. Način revitalizacije se izbere glede na namen in na prostorske zmožnosti okolja. Strugo lahko revitaliziramo z umetnimi brzicami (obogatitev vode s kisikom), oživitvijo naravnih ali izgradnjo umetnih meandrov (povečanje habitatne in vodno-zadrževalne funkcije), zasaditvijo brežin z avtohtono vegetacijo, izgradnjo umetnih zadrževalnikov (za sedimentacijo suspendiranih delcev, kar pomaga pri čiščenju vode; hkrati se poveča vodno-zadrževalna funkcija) itd. Izboljšanje habitatne in biotske pestrosti je pomembno zaradi povrnitve ali povečanja samočistilne sposobnosti vodotoka. Učinki nevarnih snovi na vodne in obvodne ekosisteme se tako izničijo, s čimer se ohrani kakovost vode.

Revitalizacija vodnega telesa se največkrat uporabi za vrnitev vodnega telesa v naravnemu okolju podobno stanje in povišanje njegove samočistilne, puferske in vodno-zadrževalne sposobnosti, ki so bile uničene zaradi delovanja človeka ali kroničnega onesnaževanja. Revitalizacija je ena od mnogih t.i. ekoremediacijskih tehnologij.

Kaj so ekoremediacije?

Po predlagani definiciji iz Zakona o ohranjanju narave (ZON-UPB2) so ekoremediacije definirane kot "uporaba naravnih in sonaravnih sistemov za varovanje in sanacijo okolja in narave za zagotavljanje trajnostnega sonaravnega razvoja."

Narava je v milijonih let razvila izjemne obrambne in samočistilne sposobnosti, s katerimi se ščiti pred nenadnimi ali premočnimi negativnimi vplivi in odpravlja njihove škodljive posledice. Z ekoremediacijami se te naravne obrambne procese nadzorovano uporabi za učinkovito in trajnostno varovanje ter čiščenje in obnavljanje okolja in pomenijo osnovo za ekosistemске tehnologije. Odlikuje jih smotrna raba energije, velika sposobnost prilagajanja, predvsem pa so učinki večnamenski. Poleg istočasnih zaščite in čiščenja okolja ekoremediacije namreč pomenijo življenjski prostor za mnoge živali in rastline, zadržujejo vodo in tako ščitijo pred poplavami in sušami, vežejo ogljikov dioksid in z naravnim videzom zvišujejo vrednost prostora. Z ekoremediacijami varujemo ekosistemsko pomembna območja pred onesnaženjem in istočasno omogočamo sonaravni razvoj. Ekoremediacije so torej dolgoročno najuspešnejši način varovanja okolja in so idealni način blažitve vplivov Obrtne cone pod Slivniškim hribom in Komunalne čistilne naprave Grosuplje na zaščiteni območje Natura 2000 in bodoči krajinski park Radensko polje.

Informacije, pobude in vprašanja svetnikov – ter odgovori

21. seja Občinskega sveta Občine Grosuplje - Jože Miklič

V Zdravstvenem domu Grosuplje – pomanjkanje zdravnikov

Janez Mervič (SDS), je svetnike seznanil s pomanjkanjem zdravnikov v Zdravstvenem domu Grosuplje. Sistemiziranih imajo 8 zdravnikov, kar je celo nekaj več, kot jim pripada po sistemizaciji, a so nekateri na bolniški oziroma na porodniški in na specializacijah izven zdravstvenega doma.

Koliko denarja iz peskokopov za krajevno skupnost in kdaj zaprtje peskokopa London?

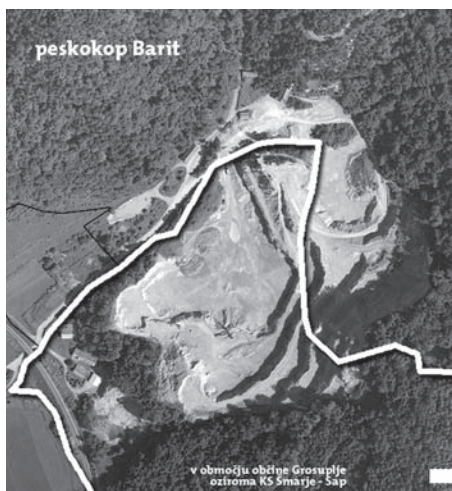
Dušan Hočevar (SDS) je dobil pismo od KS Šmarje – Sap, ki želi preveriti, koliko odškodnine/koncesnine dobi Občina Grosuplje na račun peskokopov London – Razdrto v Šmarju – Sapu in iz kamnoloma Barit – Reber pri Škofljici, oziroma koliko jih nato nakaže iz tega naslova Krajevni skupnosti Šmarje – Sap, saj iz pisma ugotavlja, da teh sredstev KS še ni prejela. Za peskokop London pa je bilo že pred leti sklenjeno, da se bo zaprl, zdaj pa se še povečuje in pogloblja odvoz peska. Poleg tega so tovarnjaki, ki vozijo iz tega peskokopa, močno preobremenjeni, saj so že nekajkrat polomili litoželezne rešetke težke izvedbe na jaških v cestišču. Predlaga policiji, da preveri preobremenjenost

tovornjakov, in naj se ugotovi, kaj se dejansko s tem peskokopom dogaja.

Župan: Vse pristojbine, ki jih mora dobiti krajevna skupnost po zakonu od pridobivanja rudnin, bo dobila. Peskokop Barit po županovi interpretaciji v nobenem primeru ne poslabšuje ekoloških razmer v šmarski krajevni skupnosti. Glede preobremenitev in ostalih zadev pa bodo preverili.

Kdaj prostorski plan?

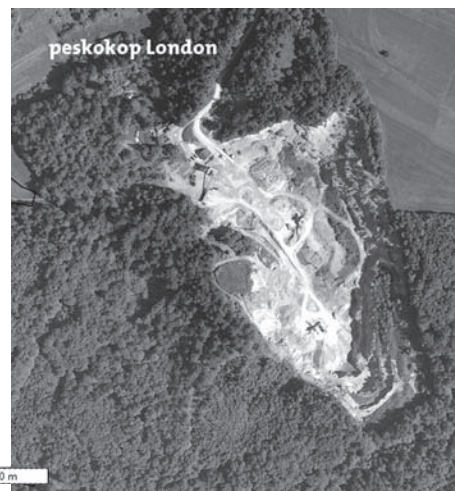
Mojca Globokar Anžlovar (SDS) je vprašala, kdaj je predvidena razgrnitev prostorskega plana, saj se veliko občanov zanima, kje so se zadeve ustavile.

Mojca Lovšin (vodja urada za prostor) je odgovorila, da točnega datuma ne more povedati, so pa na polovici opravljenega dela. Kobo kaj novega, bodo občane obvestili prek javnih občil. Od zadnjega sprejemanja plana na Občini se je spremenila tudi zakonodaja. (Zdaj naj bi se le-ta ponovno spreminjala, kot smo izvedeli iz obvestil visokih uradnikov Ministrstva za okolje in prostor – o.p. J.M.)

Kdaj omejitve hitrosti?

Bojana Zupančiča (SD) je zanimalo, kako je z omejitvami hitrosti na nekaterih manjših cestah v središču Grosupljega na 30 km/h. Župan: Prav zdaj je Javno komunalno podjetje Grosuplje pripravilo načrt omejitev. Gre za del Partizanske ceste in še nekatere manjše ceste v središču Grosupljega med Adamičevo, Taborsko, Zupančičevo in Cesto na Krko. V nadaljevanju pa razmišljajo tudi o omejitvah v Jerovi vasi, Novih dvorih in še nekaterih drugih predelih Grosupljega.

Izvajanje zimske službe na cestah v Grosupljem in v Šmarju - Sapu

Konec novembra smo že dočakali prve snežne padavine, zato ne bo odveč informacija o izvajanju zimske službe na ulicah in javnih površinah v Grosupljem in v Šmarju - Sapu.

Javno komunalno podjetje Grosuplje izvaja zimsko službo na območju mesta Grosuplje, tudi Sončnih dvorov in Šmarja - Sapa. Pogodbeno skrbi tudi za soljenje cest na vpoklic na Blatu, v Prapročah, na Gatini ter v Hrastju. Zimsko službo v navedenih naseljih poleg Javnega komunalnega podjetja Grosuplje izvajajo tudi drugi izvajalci. Cestno podjetje Ljubljana skrbi za Adamičevo cesto, Ljubljansko cesto in Cesto

na Krko, Komunalne Gradnje Grosuplje pa za Cesto Ob Grosupeljščici, Taborsko cesto ter Kadunčevo cesto do Brezja pri Grosupljem. V Šmarju - Sapu skrbi Cestno podjetje Ljubljana za Ljubljansko cesto, Komunalne gradnje Grosuplje pa za cesto proti Lipoglavu, za Jurčičevo cesto do Lahove ceste in za cesto od Lahove ceste do Velikega Vrha.

Javno komunalno podjetje skrbi za čiščenje snega s pločnikov za pešce ter z avtobusnih postajališč ob vseh cestah na območju Grosupljega in Šmarja - Sapa. Za posipanje poldenelih javnih površin ob stavbah, kjer Javno komunalno podjetje Grosuplje redno vzdržuje ceste, lahko vsako gospodinjstvo

dobi do 20 kg soli, prevzemnik se mora izkazati z osebnim dokumentom. Sol se izdaja v skladišču Javnega komunalnega podjetja Grosuplje vsak dan med 8. in 15. uro, v soboto pa med 8. in 12. uro. Ker je sol v razsutem stanju, morajo odjemniki poskrbeti za ustrezno posodo. Pravne osebe morajo sol plačati.

Vsem uporabnikom cest v prihajajočih zimskih dneh svetujemo previdnost, v novem letu 2009 pa želimo obilo dobre prometne varnosti.

**Javno komunalno podjetje Grosuplje
Direktor Tomaž Rigler**

Načrt odvoza komunalnih in nevarnih odpadkov za leto 2009 v občini Grosuplje

I. Odvoz mešanih komunalnih odpadkov:

Ponedeljek	Pod gozdom, Brvace, vse Stranske poti I., II., III., Bevкова ulica, Dvori, ter vse šole, vrtci in bloki v Grosupljem, Zdravstveni dom, Trubarjeva in Levstikova c. in KS Žalna, Velika Račna, Predole in Malo Mlačevo.
Torek	Taborska c., Industrijska c., vse Veselove ter Jurčičeve ceste, Zupančičeva c., Jakhlova c., Kovačičeva c., Partizanska c. – južna stran, Cesta na Krko, KS Ilova Gora, Gaberje, Čušperk in Mala Račna.
Sreda	Brinje I., II., Ljubljanska c., Pod Jelšami, Prešernova, Šuligojeva, Kozakova, Rodetova, Vodnikova c., Slomškova, Ob Grosupeljščici, Jerova vas, Za gas. domom, Ane Galetove, Adamičeva c., [od križišča z Ljubljansko c. proti vasi Spodnje Blato], Seliškarjeva, Kozinova in Cesta Cankarjeve brigade, Pri Mostu, Gasilska c., Rožna dolina, KS Šmarje - Sap, Hrastje, Spodnja Slivnica
Četrtek	Sončni dvori, Brezje pri Grosupljem, Hrastje, Spodnje Blato, Gatina, Praproče, vse šole vrtci in bloki v Grosupljem ter Zdravstveni dom, KS Št. Jurij, KS Škocijan in KS Račna
Petek	Pod hribom c. in Hribska pot, Prečna pot, Partizanska c. (desna stran), Obrtniška c., M. in V. Mlačevo, Lobček, Zagradec, Plešivica, KS Žalna, Perovo in KS Polica

II. Odvoz organskih odpadkov (zeleni zabojniki):

Organske odpadke bomo, ne glede na praznike, v poletnem času odvažali enkrat na teden, v zimskem času pa enkrat na 14 dni.

Ponedeljek	naselje Marles, Praproče, Spodnje Blato in naselje Gatina (prvi odvoz 5. 1. 2009);
Torek	naselje Grosuplje - severno od Adamičeve c., Zagradec, Veliko in Malo Mlačevo ;
Četrtek	naselje Grosuplje - južno od Adamičeve c., naselje Šmarje - Sap, Spodnja Slivnica, Jerova vas in Perovo;
Petek	naselje Brezje pri Grosupljem, Cikava in Sela pri Šmarju, Veliki in Mali Vrh ter Jurčičeva in Lahova cesta v Šmarju, Ponova vas;

III. Odvoz ločeno zbranih odpadkov (ekološki otoki):

Ponedeljek	papir (tedenski odvoz)
Torek	embalaža (tedenski odvoz)
Četrtek	steklo (odvoz na 14 dni, s pričetkom 1. 1. 2009)

IV. Odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev po novem sistemu

Dopisnico iz leta 2008 lahko še koristite do 31.12. 2008 (do tega datuma mora biti oddana v nabiralnik ali na pošto oz. jo dostavite na sedež JKP), po tem datumu ne bo več veljavna. V mesecu januarju 2009 boste po pošti prejeli novo dopisnico v enki obliki in bo veljavna za leto 2009. Opozarjamo vas, da dopisnico shranite. Način odvoza kosovnih odpadkov ostaja enaka, kot smo jo izvajali v letu 2008.

V. Prevzem nevarnih odpadkov iz gospodinjstev

POMLADANSKI PREVZEM

torek	21.04.2009	Polica	- parkirišče pri družbenem domu	14.00 – 15.00
torek	21.04.2009	Mala vas pri Gros.	- parkirišče za družbenim domom	15.30 – 17.00
torek	21.04.2009	Veliko Mlačevo	- parkirišče pri družbenem domu	17.30 – 19.00
sreda	22.04.2009	Grosuplje	- parkirišče pri sodišču	14.00 – 16.00
sreda	22.04.2009	Šmarje-Sap	- parkirišče pred družbenim domom	16.30 – 18.30

JESENSKI PREVZEM

torek	6. 10. 2009	Polica	- parkirišče pri družbenem domu	14.00 – 15.00
torek	6. 10. 2009	Mala vas pri Gros.	- parkirišče za družbenim domom	15.30 – 17.00
torek	6. 10. 2009	Veliko Mlačevo	- parkirišče pri družbenem domu	17.30 – 19.00
sreda	7. 10. 2009	Grosuplje	- parkirišče pri sodišču	14.00 – 16.00
sreda	7. 10. 2009	Šmarje-Sap	- parkirišče pred družbenim domom	16.30 – 18.30

VI. Center za ravnanje z odpadki Špaja dolina

Center za ravnanje z odpadki v Špaji dolini obratuje v poletnem času (16. 3. do 14. 11.) od ponedeljka do petka, od 7. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 15. ure, v zimskem času (15. 11. do 15. 3.) od ponedeljka do petka, od 7. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure. Ob nedeljah in praznikih je Center zaprt.

Občani lahko kot fizične osebe v obračevalnem času v Center brezplačno oddajo naslednje odpadke:

- organske odpadke, ki se odložijo na ploščad za kompostiranje,
- ločeno zbrane odpadke (steklo, papir, emba-

laža), ki se odložijo v 5 m³ zabojnike,

- odpadno električno in elektronsko opremo v ustrezne zabojnike na ploščadi,
- kosovne odpadke, ki se odložijo na ploščad za zbiranje kosovnih odpadkov,
- lesne odpadke, ki se odložijo na ploščad za kompostiranje ali na deponijo - odvisno od obdelave lesa,
- do štiri avtomobilske gume na gospodinjstvo,
- nevarne odpadke, ki se odložijo v posebni kontejner za zbiranje nevarnih odpadkov.

Proti plačilu pa se v Center lahko oddajajo tudi:

- mešani komunalni odpadki, ki se odložijo na deponijo,
- gradbeni odpadki, in sicer do 350 kg/dan, vendar ne več kot 5000 kg/leto/gospodinjstvo.

Vse fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo s poslovno dejavnostjo, morajo odlaganje vseh zgoraj navedenih pripeljanih odpadkov v center plačati. Zanje velja prepoved odlaganja gradbenih odpadkov.

O vseh morebitnih spremembah načrta odvoza mešanih ali ločeno zbranih komunalnih odpadkov in o drugih novostih vas bomo obveščali preko lokalnega časopisa in lokalnega radia Zeleni val.

VII. PRIKAZ ODLOŽENIH IN LOČENO ZBRANIH ODPADKOV

Izraženo v kg in velja za vse tri občine:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. odpadki odloženi v deponijo	9.315.303	11.914.748	11.836.706	13.174.542	12.352.330	12.877.975	14.050.845	12.766.984
2. ločeno zbrani odpadki:								
a) kosovni odpadki:								
- kovine	16.920	11.840	43.140	156.280	171.860	98.600	79.790	160.320
- les	0	0	0	0	0	0	0	108.040
b) nevarni odpadki	0	5.662	10.596	12.347	8.292	13.619	16.575	17.440
c) OEE0 (odpadna el. oprema)	0	0	0	0	0	0	12.940	76.450
d) odpadne avtom. gume	0	0	0	0	0	0	0	50.140
e) ekološki otoki:								
- papir	68.400	68.960	91.220	184.630	386.480	545.440	639.040	716.970
- steklo	24.260	26.780	12.880	61.180	142.600	183.380	217.180	276.820
- embalaža	0	0	0	23.920	81.620	89.460	114.690	168.800
d) organski odpadki :	0	0	152.740	972.660	1.429.940	1.642.800	1.704.870	1.844.990
Skupaj zbrani odpadki:	9.793.979	12.388.090	12.647.582	14.595.179	14.573.122	15.451.274	16.835.930	16.186.954
Ločeno zbrani odpadki skupaj:	478.676	473.342	810.876	1.420.637	2.220.792	2.573.299	2.785.085	3.419.970
Odloženi odpadki v deponijo skupaj:	9.315.303	11.914.748	11.836.706	13.174.542	12.352.330	11.973.955	14.050.845	12.766.984
% ločeno zbranih frakcij:	4,89	3,82	6,41	9,73	15,24	16,65	16,54	26,79

Za mesec december 2008 smo upoštevali enako količino odpadkov kot lansko leto za isti mesec.

Iz zgornje tabele je razvidno, da smo v letu 2008 zbrali za 4 % manj odpadkov kot v letu 2007 (manjše količine odpadkov iz industrije). Odlaganje odpadkov se je v tem letu zmanjšalo glede na preteklo leto za 10 % (upadanje industrijskih odpadkov in občutno povečanje ločeno

zbranih frakcij). Na izvoru smo ločeno zbrali 26,79 % vseh odpadkov, kar je 10 % več kot leto poprej. Količina ločeno zbranih frakcij pa smo povečali za skoraj 23 % glede na leto 2007. **Vzrok za porast ločeno zbranih odpadkov na izvoru je vedno boljša ozaveščenost občanov, nov način odvoza kosovnih odpadkov, postopno uvajanje individualnega odvoza komunalnih odpadkov iz naselij ter gostejša postavitev ekoloških otokov.**

Želimo si, da bi tudi v bodoče skupaj z vami zagotavljali čisto in zdravo okolje.

Vsem občanom in poslovnim partnerjem voščimo vesel božič in srečno novo leto 2009.

naša prihodnost je čisto okolje

Javno komunalno podjetje Grosuplje

Kovinska skulptura v krožišču pri Kovinastroju

V organizaciji Zavoda za kiparstvo so skupaj s podjetjem Kovinastroj Grosuplje, kjer so jo tudi izdelali, postavili zanimivo skulpturo iz nerjaveče kovine na nedavno zgrajeno prvo krožišče v Grosupljem. Skulptura simbolizira kovinarsko dejavnost na področju gastronomije, s katero se Kovinastroj ukvarja že vrsto let. V občini Grosuplje pa so tudi mnoga druga podjetja, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo – po približni oceni jih je vsaj 20.

Izvedeli pa smo še, da so si nekateri posamezniki in institucije kar precej prizadevali, da jebilkipvniizuplastikGrosuplje – mesto kipov narejen in postavljen. Kaj pa si kdo v skulpturi predstavlja, je prepuščeno vsakemu posamezniku. Prek Grosupeljskih odmevov bi radi opozorili le, da so bili predhodno prometni znaki zelo neracionalno postavljeni že ob sami izgradnji krožišča, zdaj pa to novopostavljeno skulpturo tudi precej zakrivajo. Verjetno bi z odklikom večine smernih tabel dobili veliko lepši pogled na to umetnino. Verjetno bi se za te znake dalo najti tudi kakšna bolj primerna mesta.

Prečne bele črte kot optične hitrostne ovire

Na cesti Mlačevo – Račna so vzdrževalci cest narisali nekaj prečnih črt, ki dajejo voznikom optično sporočilo, da bo že po nekaj desetih metrih vožnje sledilo križišče. Če samo spomnimo: že kar nekaj voznikov je po izredno ravnem delu ceste z radenske smeri z veliko hitrostjo zletelo v prometne znake na drugi strani ceste pri bližnji stanovanjski hiši na Velikem Mlačevem, pa tudi sicer je promet na tej cesti izredno hiter in nevaren.

Rekonstrukcija ceste Grosuplje – Cikava

Vozniki, ki se vsakodnevno vozimo v Ljubljano, opazamo, da se »podaljšana« cesta tretjega odseka regionalne ceste Grosuplje – Cikava s krožiščem na bodoči novi most čez železniško progo, ki bo vodila v Sončne dvore in Brezje, vendarle gradi. Nekaj težav so na občini imeli z odkupi zemljišč, zdaj pa tudi vreme ni najbolj primerno za končna gradbena in ureditvena dela. Zato pričakujemo, da se bodo dela pospešeno nadaljevala spomladi.

Zadrževalnik Bičje že zadržuje

Po večjem deževju smo v petek, 12. 12., s fotoaparatom obiskali novozgrajeni zadrževalnik Bičje in ugotovili, da so dela skoraj končana. Potrebna bo le še zatravitev in nekaj manjših ureditvenih del, pa tudi o samih zapornicah se nismo mogli prepričati, če že delujejo. Opazili pa smo, da že zdaj zadrževalnik zadržuje kar nekaj vode in da je do vrha preliwa vode še veliko »prostora«.

Istočasno smo se prepričali tudi, kaj se dogaja na mostičku pri nekdanji Gumi v Brezju in obnovljenem železniškem prepustu nasproti čistilne naprave Grosuplje. Ugotovili smo, da je voda na mostičku v Brezju segala do vrha plošče in se je že nekoliko zadrževala pred mostom, na mostičku pod Slivniškim hribom pa je bilo prostora do plošče še okoli 70 cm, s tem da je bil pod ploščo še vedno gradbeni opaz, ki je prav tako nekoliko zadrževal pretok vode.

Vse te ugotovitve kažejo, da so tudi nekatere razprave na občinskem svetu demagoške, pa tudi to, da bo s primerno avtomatsko (ali pa tudi ročno) regulacijo zadrževalnik Bičje lahko uspešno ubranil svoj naslov in precej velika sredstva, ki jih je v ta namen vložila občina Grosuplje. Podobno bi bilo tudi z zadrževalnikom Veliki potok, ki se mu država izmika kot hudič križu.

Partizansko cesto asfaltirali in posadili drevored

Že nekaj mesecev potekajo dela na Partizanski cesti v Grosupljem. Prejšnji mesec smo opazili, da so asfalterji položili na več delih asfalt, ki naj bi ga v kratkem dokončali glede na vremenske razmere. Zdaj pa bodo posadili še nekaj dreves ob vrtcu in šolskem igrišču. Tako bo tudi ta del Grosupljega dobil nekoliko bolj urejeno podobo.

Urejanje »dvoriščne ceste«

Že več let so svetniki opozarjali na nerešeno cestno/dvoriščno problematiko med »starim« Mercatorjem in (novo) Mestno knjižnico Grosuplje, ki je bila vsa preluknjana, a je bila kljub temu ob deževju zaradi slabega odvodnjavanja skoraj poplavljen.

Zdaj so stvari vendarle dozorele. Občina in stanovanjci so zbrali denar, komunalci so najprej uredili odtok, narejena pa je tudi že nova asfaltna prevleka.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča

Zadnja sprememba vrednosti točke se je uporabljala od 1. 1. 2008 dalje in je znašala za poslovne prostore 0,001913 €/m², za stanovanjske prostore 0,002640 €/m², ista cena pa velja tudi za nepozidana stavbna zemljišča znotraj sprejetih prostorsko izvedbenih načrtov.

Predvideva se, da bo mesečna rast cen življenjskih potrebščin v mesecu oktobru, novembru in decembru 0,15 %, tako da je predvidena letna rast cen življenjskih potrebščin 4,08 %, zato predlagamo, da se vrednost točke

za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča poveča skladno z rastjo cen življenjskih potrebščin v letu 2008.

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Grosuplje za leto 2009 znaša za poslovne prostore 0,001991 €/m², za stanovanjske prostore in nezazidana zemljišča pa 0,002748 €/m².

Svetniki so brez razprave izglasovali uskladitev cene s 16 glasovi.

Jože Miklič

Reševanje romske problematike

Druge seje občinske komisije za reševanje romske problematike, ki jo je imenoval župan letos aprila, so se udeležili vsi člani – predstavniki romskih naselij, komandir Policijske postaje Grosuplje, ravnateljica Osnovne šole Louisa Adamiča, direktorica Centra za socialno delo Grosuplje, predsednik Krajevne skupnosti Grosuplje, župan občine Grosuplje in njegovi sodelavci na tem področju. Med drugim so se dogovorili, da bodo kljub velikemu finančnemu zalogaju v prihodnjih letih začeli z napeljavo

električnega omrežja v njihova naselja. Za ilustracijo pa naj povemo, da bodo samo za naselje Smrekec potrebovali približno 30.000 €.

Lopovi ukradli občinski avto

Verjetno prek prvega vikenda so lopovi iz podzemne garaže ukradli osebno vozilo Volkswagen golf plus, ki je vreden okoli 13.500 € in je bil last Občine Grosuplje. Krajo je prvi opazil župan Janez Lesjak, ki je z njim želel oditi na sestanek v Ljubljano, parkirišče pa je bilo prazno.

Pripravil Jože Miklič

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 01-786 56 60, FAX: 01-786 56 65

GSM: 041-405 258

E-MAIL: NIKO@MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

URL: WWW.MIHICINAC-NEPREMICNINE.SI

**Če želite svojo nepremičnino VARNO prodati,
podariti, izročiti ali jo pridobiti, vam priporočamo,
da se o svoji nameri prej POSVETUJETE PRI NAS!**

Blaž Miklavčič in njegova zgodba

Blaž Miklavčič je Grosupeljčan. Je eden najbolj znanih in uspešnih slovenskih direktorjev. Njegova kariera je šla strmo navzgor. Danes je direktor družbe GH Holding iz Ljubljane.

mag. Tatjana Jamnik Skubic

Čarobnega recepta ni. Pomembno je trdo delo.

Prvo moje vprašanje sogovorniku je seveda bilo, ali mi lahko zaupa čarobni recept za tako hiter vzpon v karieri? »Čarobnega recepta ni. Vse je v tem, da prideš zgodaj v službo in greš zvečer pozno domov. Vmes pa moraš kaj pametnega narediti. Delati moraš na polno in pri tem ne špekulirati, da bi bolje zaslužil ali da bi napredoval, ter čakati, da te drugi opazijo.« Vendar me ni povsem prepričal: »Marsikoga verjetno tudi ne opazijo?« A mi je brez premisleka zatrdil: »Vsakega opazijo. Slej ko prej ga opazijo. So le redke izjeme, za katere to ne velja,« in še dodal: »Napredovanje v karieri s sabo prinese dobro plačo, ustrezno pozicijo v družbi in ostale bonitete, ki sodijo zraven. Vse to mora biti posledica dobrega dela in ne obratno.« In kdaj direktor dobro dela? »Ni dovolj, da se trudiš,« je prva sogovornikova misel. »Moraš imeti rezultate. Ljudje okoli tebe te rešpektirajo. Vendar ne zato, ker se trudiš, temveč zato, ker ustvarjaš dodano vrednost, tako za podjetje kot za delavce.« Se dober direktor rodi ali se je tega mogoče naučiti? Miklavčič je prepričan, da človek lahko postane dober direktor le z veliko trdega dela in discipline. »Pa tudi strah te ne sme biti odločanja,« še našteje in zaključa: »Lastnosti, kot je samozavest, so sicer pomembne predispozicije, vendar same po sebi nič ne pomenijo.«

V treh letih iz pogorišča do prisotnosti na vseh petih kontinentih.

Blaž Miklavčič pravi, da mu nobeno od vodilnih delovnih mest ni bilo preveč težko. »Povsod sem se zelo dobro počutil in se dobro ujel s kolektivom.« Najdaljše direktorovanje je zabeležil v podjetju Litostoj E.I. in to je bilo zanj tudi najpomembnejša izkušnja. V podjetje je prišel kot »krizni manager«, saj praktično ni imelo trga. »S sodelavci smo uspeli iz pogorišča narediti potentno mednarodno firmo. Litostoj E. I. je ponovno postal spoštovan mednarodni konkurent. Prej kot

v treh letih je podjetje ponovno izvažalo na vseh pet kontinentov,« se skoraj z nostalgijo spominja odličnih rezultatov. Da so bili novo postavljeni temelji podjetja res trdni, dokazuje dejstvo, da podjetje še danes uspešno posluje. Ukvarja se s proizvodnjo vodnih turbin, investicijske opreme za hidroelektrarne in jeklarne ter s proizvodnjo črpalnih postaj. Zanimivo je, da so oživetev poslovanja podjetja dosegli z obstoječo ekipo. Veliko energije so vložili v iskanje novih trgov. Pomembna je bila tudi vztrajnost. Najzahtevnejši del preobrazbe pa je bilo delo z zaposlenimi. »Ljudi, ki so že prešli v fazo apatije, je bilo potrebno ponovno motivirati, da so lahko postali zmagovalci.« Za menjavo ekipe se niso odločili, saj: »Obsoječi ljudje so na svojem področju najbolj kompetentni. V vsakem podjetju je več kot 95 % zaposlenih zelo dobrih. Le priložnost jim je potrebno dati, da se izkažejo. Pri tem jim je potrebno ustvariti varno okolje, tako da so za svojo motiviranost nagrajeni, tudi če pri tem delajo napake,« mi svoje izkušnje razloži Miklavčič.

Meni tudi, da krizni manager v podjetje ne sme vnašati strahovlade, temveč mora poskrbeti predvsem za ustvarjanje vzpodbujevalnega ozračja. »Vse napake mora vodja prevzeti nase, rezultate pa deliti z delavci. Na ta način so tudi delavci pripravljeni slediti ciljem, ki jih postavi vodstvo podjetja.« Miklavčičeva teza je tudi, da se mora direktor za doseg ciljev sodelavcem približati in se jim prilagoditi. »Direktor že s samo pozicijo pridobi avtoriteto. Ko si nadrejen, lahko moč potenciraš ali uničuješ. Slednje direktor doseže s prilagajanjem sodelavcem. Ekipo vedno vodiš z zgledi, ne s postavljanjem pravil, kaj šele z vpitjem ali udarjanjem po mizi,« predstavi svoj model neavtoritativnega vodenja Miklavčič.

Projektov na železnica ni mogel speljati do konca.

Miklavčiču ni bilo nikoli žal, da se je odločil za vodenje Slovenskih železnic, čeprav je bil na koncu odstavljen. V drugem letu poslovanja so dosegli pozitiven poslovni rezultat, prvič po dolgih letih.

Zavedal se je, da brez stoodstotne podpore

Kmalu po diplomi je postal direktor.

Življenjepis Blaža Miklavčiča je zanimiva zgodba. Rojen je bil leta 1967. Diplomiral je leta 1992 na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Od 1992 do 1995 je bil zaposlen v družbi Litostroj - Tovarna turbin v Ljubljani, na različnih delovnih mestih. Začel je kot pripravnik, nato napredoval najprej na mesto projektnega vodje ter nato na mesto vodje trženja. V tem času se je že poskusil tudi v direktorovanju, in sicer v družbi Litostroj Canada v Montrealu.

Kariero je v letih od 1995 do 1998 nadaljeval kot pomočnik glavnega direktorja za področje trženja, inženiringa in nabave v družbi Kovinastroj Gastrom v Grosupljem. Leta 1998 je bil imenovan za direktorja novoustanovljene družbe Litostoj E. I. v Ljubljani, ki je bila ena od dveh naslednic Koncerna Litostroj. Na tem položaju je ostal do leta 2002. Tega leta je prevzel vodilni položaj v enem izmed medijsko najbolj zanimivih in izpostavljenih ter poslovno najbolj problematičnih družb v Sloveniji. Postal je predsednik uprave družbe Holding Slovenske železnice v Ljubljani. Na tem mestu je ostal pičli dve leti. V tem času je bil tudi član upravnega odbora svetovne železniške organizacije (UIC) s sedežem v Parizu, ki šteje le sedem članov.

Po odhodu iz železničarskega velikana je bil dve leti predsednik uprave Skupine Panvita. Od leta 2007 pa je predsednik uprave GH Holding v Ljubljani.

Navedeno je seveda več kot dovolj dober razlog za predstavitev tega Grosupeljčana v Grosupeljskih odmevih.

vlade in sindikatov projekta ne bo mogel pripeljati do konca. »Železniški sindikat ima skoraj 10.000 članov, od tega jih je večina članov stranke SDS.« Po volitvah leta 2004 je prišlo do menjave vlade. Miklavčič je dobil namig, da nima več popolne podpore pri socialnih partnerjih ter da ga bo nova vlada verjetno odstavila. To se je po treh tednih tudi zgodilo. »Ko sem to izvedel, sem se odločil, da se bom dal odstaviti ter da ne bom čisto nič naredil, da do tega ne bi prišlo. Sanacije nisem delal za hobi. Delal sem, da bi bilo na železnicah dolgoročno bolje, da bi bile konkurenčne, da bi bila vlada zadovoljna.« Miklavčič pravi, da je nova vlada želela demonstrirati moč ter da je želela »pospraviti« vse direktorje, ki so bili na položaju ob njihovem prihodu na oblast. »Jaz sem bil politično indiferenten. Nisem bil postavljen po politični liniji, niti odstavljen. Bil sem pač tam, ko se je zamenjala oblast, zato me je bilo potrebno zamenjati.«

Kot direktor železnic je bil Blaž Miklavčič odstavljen en dan pred nastopom nove vlade. V tistem času so bile Slovenske železnice tik pred reorganizacijo, s katero bi enotno družbo razdelili na tri družbe, in sicer na infrastrukturo, potniški in tovorni promet. Na ta način bi se močno zmanjšala moč sindikata strojevodij, kar seveda sindikalnim vodjem ni bilo po volji. Miklavčič pravi, da so se njegovi nasledniki močno trudili, da bi odkrili nepravilnosti v poslovanju podjetja pod njegovim vodstvom. Sledile so revizije, v družbo je bilo poslano računsko sodišče ter davčni urad, dane so bile celo ovadbe na policiji. »Iskali so nečednosti. A zadeva se je umirila, ker niso nič našli. Nekaj časa sem bil zaradi tega slabe volje. Kasneje pa sem bil vendarle zadovoljen, da se je po vseh pregledih izkazalo, da je bilo moje vodenje železnic neomadeževano,« z zadovoljenjem pove.

V času direktorovanja železnicam je bil Miklavčič tudi član upravnega odbora svetovne železniške organizacije. To je bila družčina sivolasih gospodov, direktorjev evropskih železnic. »Jaz sem bil deveto čudo. Star sem bil namreč šele 35 let.« V klubu zrelih gospodov je bil Miklavčič zelo spoštovan član, ker je skupaj s kolegi izpeljal nekaj avantgardnih projektov v evropskem tovarniškem železniškem prometu.

Tovorni promet je po besedah nekdanjega direktorja velika in zares edina tržna veja Slovenskih železnic. Miklavčič je imel načrt, da bi ta del podjetja prodal oz. da bi se z nemškim Deutsche Bahn (DB) dogovorili za menjavo dela delnic. Tako bi Slovenske železnice postale manjši delničar DB, ta pa bi postal 49% lastnik tovarnega prometa Slovenskih železnic. »V pogovorih smo že uspeli uskladiti predpogodbo.« Po odstitvi Miklavčiča so Nemci od projekta odstopili, na slovenski strani projekta nihče ni vodil naprej. Po dveh letih se je ponovno rodila ideja o povezovanju DB (preko povezanega podjetja), Slovenskih železnic, Luke Koper

in Intereurope. V tem projektu je DB prosil Miklavčiča za zastopanje njegovih interesov. A tudi te možnosti za vključitev slovenskih družb v mednarodne blagovne tokove Slovenci nismo znali izkoristiti.

Eden od pomembnih dosežkov Slovenskih železnic v času vodenja Blaža Miklavčiča je bila vzpostavitev prve povezave med Ljubljano in Istanbulom s tovarnim vlakom, ki je vozil po voznem redu. Do tedaj so se vožnje po voznem redu odvijale le v potniškem prometu. Poleg tega so formirali mrežo blok vlakov iz Ljubljane na veliko destinacij v Evropi. »Ljubljano smo utrjevali kot močno logistično točko. Želeli smo, da bi tu bilo veliko križišče mednarodnih tokov, z vsemi storitvami, ki sodijo zraven (na primer skladiščenje).« In podobnih strateških načrtov je imela takratna ekipa na zalogi še veliko...

»Glavni izziv, ki se je nato začel kazati, je bila vzpostavitev železniške povezave med Berlinom in Pekingom. Do tedaj so tovor med državama tovorili z ladjami, za kar je bilo potrebnih dolgih 30 do 35 dni. Povezavo obeh dežel z železnico je bilo mogoče vzpostaviti po dveh trasah. Ena je bila od Berlina, preko Varšave in Moskve po transsibirski poti, druga pa je bila stara t.i. svilen pot preko Balkana, Turčije in Kazahstana do Kitajske. Do danes je Nemcem to povezavo že uspelo realizirati in to po transsibirski poti. Vzpostavitev te povezave je omogočila novo kvaliteto trgovanja med Evropo in Azijo. Sedaj se lahko prevaža tudi pokvarljivo in drago blago, saj je denar veliko manj časa vezan v zalogah. Čas prevoza na tej relaciji se je zmanjšal na 15 do 17 dni, zgolj z nekaj odstotkov višjimi stroški,« opisuje pomembna strateška dogajanja v svetu sogovornik.

V gradbeništvu je našel somišljenike, z vizionarstvom in pogumom z veliko začetnico. Skupaj so lahko najboljši.

Danes je Blaž Miklavčič direktor družbe GH Holding iz Ljubljane, ustanovljene maja 2007. S svojo novo ekipo je pripravljen sprejemati največje izzive. V kolumni enega izmed slovenskih dnevnikov je Miklavčič zapisal: ».. v investicijski in gradbeni panogi, ki že sama po sebi vzbuja strahospoštovanje, sem dobil možnost delati s partnerji, ki so jim poleg običajnih slovenskih lastnosti, kot so marljivost, vztrajnost in iznajdljivost, blizu tudi vizionarstvo in pogum z veliko začetnico. To, kar nas zares lahko naredi najboljše.«

Ustanoviteljice holdinga so uveljavljene slovenske družbe s področja gradbeništva, in sicer: Konstruktor VGR, Kraški zidar in SGP Pomgrad. Navedene firme se lahko pohvalijo z odličnimi referencami. Kraški zidar je eden najkvalitetnejših izvajalcev v Sloveniji na področju rezidenčnih zgradb, eden zadnjih projektov pa je prenova prestižnega hotela

Palace v Portorožu. Poslovna strategija holdinga se glasi: Osnovno poslanstvo družbe GH HOLDING je nuditi kupcem samo najboljše in najzanesljivejše rešitve na vseh poslovnih področjih, kar omogoča stalno nadgrajevanje dolgoletnih razvojnih izkušenj vseh ustanoviteljev.

V prvem letu delovanja so družbe GH Holdinga skupno ustvarile 320 milijonov € realizacije in 15,4 milijona € dobička, kar jih uvršča med največje gradbene sisteme v Sloveniji. Blaž Miklavčič je poudaril, da GH Holding ni tipično gradbeno podjetje, saj so njegove osnovne dejavnosti investicije in visokotehnoški projekti. Podjetje nastopa tudi v tujini, na trgih JV Evrope, in to predvsem na trgih energetike. Glede financiranja in trenutnih razmer pa Miklavčič meni, da dobrih projektov ni težko financirati in da je pri projektih, kjer banke zavrnejo financiranje, problem v projektih samih in ne v bankah.

Eden najpomembnejših projektov podjetja v tem trenutku so priprave na izgradnjo poslovno-nakupovalnega centra Gemini v BTC-ju v Ljubljani, pri katerem holding nastopa tudi kot investitor. Objekt z dvema 16-nadstropnima poslovnima stolpoma bo nudil 20.000 m² poslovnih prostorov, 5.200 m² nakupovalnih površin in 850 parkirnih mest v kletnih etažah. Dvojčka bosta stala na križišču Letališke in Kajuhove ceste, gradnja pa naj bi se pričela januarja. Stavbi bo holding oddajal v najem. V obeh stolpih pa bo lahko imelo prostore približno 2.000 zaposlenih. »Za stranke se nam ni treba bati, saj se bodo najemniki iz zdajšnjih slabših prostorov selili v novejše. Ti jim bodo za enako ceno ponujali boljše raven bivanja in celotne storitve s spremljevalno ponudbo lokalov s hrano, prostori za rekreacijo, popoldanskim vrtcem, trgovinami ...« je Miklavčič izjavil za časopis Finance. V stavbi bo tudi največja prodajna galerija umetnin na poti med Dunajem in Milanom.

Posebnost objekta bo njegova energetska varčnost ter posledično nizki stroški ogrevanja in hlajenja. Objekt bo ogrevan z energijo iz zemlje, hlajenje bo konvekcijsko. Edini komunalni vodni vir objekta bo deževnica. Poleti se ne bodo hladili s klimami, temveč bodo hlad oddajali mrzli stropovi pisarn, po katerih bo speljana hladna voda.

Gradili in investirali bodo tudi v tujini. Že so prisotni v Podgorici, v Ukrajini ter na Madžarskem. »Kot sistem smo najmočnejši na dveh področjih. Prvo področje so ekološki projekti, drugo pa je stranovanijska gradnja. Kraški zidar je eden najbolj kvalitetnih graditeljev stanovanj v Sloveniji,« trdi Miklavčič.

Blaž Miklavčič je mlad in uspešen direktor. Vlečejo ga vizionarski projekti, zaposlene pa zna prepričati, da mu pri tem sledijo. Neomajno verjame v to, kar dela. Gotovo bomo v prihodnosti slišali še o marsikaterem njegovem uspešnem projektu.

Mag. Mojca Miklavčič

Ulice Grosupljegasožeprijetnopraznično razsvetljene, kot da te raznobarvne drobne lučke hočejo kljubovati mraku, ki se kljub popoldanski uri že spušča nad mesto. Težke dežne kaplje drsijo po okenskih steklih in v nastajajočih lužah rišejo vsemogoče oblike. In vendar množica drobnih luči kipi pod temačne oblake, kot da mora pregnati turobnost večera.... Na trenutke jim celo uspeva, saj kličejo v prihajajoče decembrske praznične dneve.... Kot klic teh drobnih luči, poln upanja in vere v prihajajoče dneve, pa v nič manj prijetnem okolju, v knjižnici, začnem pogovor z mag. Mojco Miklavčič.

Vedela sem, živeti moram!

Preden je, avgusta l. 2006, prišla v Grosuplje, jo je življenje, kljub njenim rosnim 33-im letom, težko zaznamovalo in preizkusilo. Njeno zgodbo sem površno poznala, ravno toliko, da sem tudi pogovor začela s težkim cmokom v grlu. Toda, njen iskreni nasmeh, lesk vere v obeh, sta me že na začetku prijetno presenetila. Tako iskreno je odstrla težko zaveso svoje boleče preteklosti, da je beseda dala besedo, vsa moja zadrega je nenadoma izpuhtela...

V Grosuplje, pravi, so jo pravzaprav privabili prijetni reklamni spoti Gradbenega podjetja Grosuplje s svojimi »Sončnimi dvori«. »Ničesar nisem poznala, o kraju, Vrhničanka od mladih let, ničesar vedela, pa vendar sem začutila, da je to kraj, kjer bo moja družina našla prijeten dom in svoj prostor. Želela sem namreč, da z družino zaživimo na svojem. Danes z gotovostjo vem, da je bila intuicija prava,« je prepričljiva.

Željo po srečni družini prekrine bolezen

Vendar pa je v času odločitve, do avgusta 2006, ko so se preselili v Sončne dvore, skupaj z majhnima sinovoma in starši, prehodila težko kalvarijo.

Kako bi mlada ženska, ob pet-letnem Luku in dveinpol-letnem Marku, sinkoma, ki sta jo najbolj potrebovala, uspešni karieri, odgovorni službi, magistra, univ. dipl. ekonomistka, je kot podsekretarka delala na Ministrstvu za šolstvo in šport, vpeta v vse te obveznosti, pomislila na usodno bolezen, za katero mlade ženske redko zbolijo. Rak dojke. Čisto po naključju je začutila zatrdlino v dojki in niti zdravniki niso takoj posumili v najhujše. Natančne preiskave so avgusta 2005 pokazale prav to. Potem se je vse odvijalo z neizmerno naglico:

»V desetih dneh po ugotovljeni diagnozi so mi odstranili dojko in bezgavke, saj je bolezen že zelo napredovala. 1. septembra sem začela s kemoterapijo, dobila tudi biološka zdravila, imela obsevanja, hormonsko terapijo, poiskala pa sem pomoč tudi pri komplementarni medicini,« se počasi resnobno sprehaja po težko prehojeni poti, se na trenutke zamisli in doda: »Najhujše mi je bilo od operacije do tretje kemoterapije. Kajti, ob takšni diagnozi, ki mlade ženske prizadene tudi v samo bistvo ženskosti, potrebuješ oporo predvsem v partnerju. Moje življenje pa se je tudi tu zlomilo. Mož

je delal v drugi državi, skupaj smo bili samo ob koncu tedna, jaz pa sem si ves čas želela pravo družinsko življenje. Ob vsem, kar se je tako nepričakovano zgrmadiło name, me je zlomilo. Šele sedaj sem dobro doumela, da to niso temačne sanje, da je to resničnost. Kaj bo z menoj, kaj bo z mojima otrokoma?, so bila vprašanja, ki so spremljala vse moje neizprosne telesne in tudi psihične bolečine. Vedela sem, da imam samo dve možnosti, in zanje se moram sama odločiti – sem – ali nisem. Vedela sem, da MORAM ŽIVETI in zato sama prevetrili svoje življenje. Možu sem predlagala ločitev in on jo je sprejel.

Odločila sem se, da moram zaživeti drugače: sprejeti ljudi takšne, kot so, znati odpustiti, kar pa ne pomeni, za vsako ceno biti z njimi. Ob kolebanju, kako boš vse tisto, kar naj bi v družini delil s partnerjem, zmoget sam, le ugotoviš, da ti bo z močno voljo, uspelo. Prijateljičine besede: »Mojca, najprej se moraš odločiti, ali želiš živeti! Če želiš živeti, živi zaradi sebe ob otrocih in ne samo zanje ter zaradi njih!« so me postavile na realna tla vedoč, da bom le takšna lahko otrokoma dajala tisto, kar čutim, da jima želim in moram dati!« so njene tenkočutne besede prihajale tako doživeto iz nje same, da me je kdaj pa kdaj stisnilo pri srcu ob misli, koliko moči je bilo in je v tej krhki mladi ženski, ki jo kalvarija trpljenja le ni strla.

Kljub njeni trdni odločitvi ZA ŽIVLJENJE pa so bile bolečine neizprosne.

Brez skrbne in ljubeče mamine nege in očetove pomoči, ne bi zmogla. V veliko pomoč ji je bil tudi vrhniški center za socialno delo, ki je poiskal gospo, ki je vsako popoldne, od septembra 2005 do junija 2006, ko je oče pripeljal otroka iz vrtca, do večera skrbela zanju tako skrbno, da otroka kljub težki preizkušnji v družini, nista bila prikrajšana za otroštvo. Takrat je bilo namreč z Mojco najhujše, saj je hodila na kemoterapije in obsevanja in se je potem dolgo zelo slabo počutila.

Protibolečinske terapije kljub velikim količinam tablet so bile skorajda neučinkovite, dokler ni izvedela za alternativno rešitev. Obiskala je tudi zdravnika, ki se je specializiral v iridologiji (pogled v zenico) v Nemčiji in natančno sledila njegovim navodilom. Počasi se ji je začela vračati energija, spet je verjela v življenje...

Z otrokoma se je preselila v novo stanovanje v Grosuplje. Sledilo je še nekaj operacij. Odstranitev jajčnikov in odločitev za

rekonstrukcijo dojke, ki je prinesla nove zaplete, toda s trdno voljo je mag. Mojca Miklavčič premagala vse.

»Po naravi sem optimist, še vedno mislim, da me še veliko lepega čaka,« pravi z mehkim nasmehom na obrazu, s tonom glasu, ki potrjuje njene misli.

Lepše otroštvo morata živeti tudi Luka in Marko.

»Odkrivam, da otroka šele sedaj izražata svojo bolečino in kalvarijo, ki sta jo dala skozi. Žal sta morala zgodaj odrasti. Morda si bosta iz vsega za življenje vedno zapomnila in živela po mojih načelih, da se je vedno treba boriti. Samo tako lahko zmagaš, četudi je še tako hudo in zgleda včasih brezizhodno,« mehko resnobno pove.

Kaj v takšnih trenutkih človeku pomeni družina? – nadaljujem najin pogovor. Kot da je nasmeh za trenutek izginil z njenega obraza, se je globoko zamislila in mehko povedala: »Družina mi je pomenila največ. Vendar mi je žal razpadla. To je bila dolgo časa hujša bolečina od bolezni. Potem pa ugotoviš, da je življenje prekratko, da bi se postavil v obtoževanje. Jaz in moja otroka smo nova družina! Bolezen me je spremenila. Spremenila je moje življenje. Pogled na življenje, vzgojo in vrednote. Človek mora namreč najti mir v sebi, z okoljem in okolico, v kateri sobiva. Srčnost. Potem lahko na vse gledaš s pozitivne strani. In tako kozarec nikoli ni pol prazen, temveč vedno pol poln.« - besede, ob katerih se je vredno zamisliti in jih prenesti v vsakdan...

Kako se je ob vseh udarcih in težki življenjski preizkušnji postavila na noge, ko bi verjetno marsikdo klonil, sem vprašala mojo sogovornico, kajti njene globoke misli so mi porajale nova razmišljanja.

»Življenje sem začela jemati kot učenje v prepričanju, da se vse zgodi z nekim namenom, da se iz vsega, kar se mi zgodi, učim, poskušam prepoznati vzorce, zakaj se to dogaja. Če se mi ne bi vse to zgodilo, bi verjetno še vedno čakala, se vrtela v »podganjem krogu« in ne bi mogla izstopiti iz tega. Vsak človek ima namreč svojo pot, vsak mora v tem, kar se mu zgodi, poiskati nekaj dobrega. Pogubno je zanj, če se postavi v vlogo žrtve – čeprav je to težko preseči. Če si samo nekomu dal delček možnosti, da je nekaj našel zase, je to veliko,« pravi, zroč predse, se resnobno nasmehne kot da hoče pozabiti vse težke trenutke. Življenje vsak dan na novo odpira svoje dlani...

Ne le svoje dlani, Mojca je odprla tudi svoje srce. Za življenje vsem tistim mladim dekletom in ženam, ki jim življenje tako kot njej, ne prizanaša. »V prvih trenutkih z boleznijo ostaneš sam. In takrat čutiš, da bi te vrstniki najbolj razumeli. Kar šest odstotkov vseh bolnic z rakom dojke je mlajših od 40 let. Te se hkrati z boleznijo bojujejo še z vrsto

drugih težav – skrbjo za majhne otroke, s strahom, da otrok po zdravljenju ne bodo mogli imeti, s prizadeto samopodobo in drugimi duševnimi stiskami,« so realne ugotovitve mag. Mojce Miklavčič, ki čuti, da se ji zdravje vrnilo. In zato hoče pomagati vsem, ki jih je ali jih bo bolezen potisnila na tako težko pot. V času bolezni je namreč napisala odmeven članek o svojih izkušnjah v prilogi Naše žene »Europa Donna«. Leta 2007 se je udeležila izleta članic v Rim, kjer si bolnice izmenjujejo izkušnje in se aktivno vključila v delovanje Europe Donna. Aprila letos se je tako udeležila šeste evropske konference o raku dojke v Berlinu in na pobudo švicarske mlade bolnice tudi v Sloveniji ustanovila Sekcijo mladih bolnic z rakom dojke (bolnice, ki so zbolele pred štiridesetim letom starosti), ki jo vodi z veliko mero predanosti, vnemo in energijo. Konec septembra pa sta se s Špelo Polak iz podjetja Pristop d.o.o., ki v okviru donatorskega sodelovanja med Pristopom in Europo Donna sekciji pomaga pri začetnem delovanju, udeležili srečanja v Zernattu v Švici in opozorili, da je premalo dejavnosti namenjeni pomoči mladim. (Sekcija mladih žensk pri ED se zahvaljuje občini Grosuplje za finančno pomoč pri potovanju v Švico). Grosuplje počasi postaja njeno mesto. Sem, pove z neprikrito srečo, so se preselili tudi njeni starši. Luka in Marko sta učenca grosupeljske osnovne šole Louisa Adamiča, vključujeta se v športne dejavnosti, veselita se skupaj s svojimi sošolci. Morda bo čas počasi zabrisal težke spomine iz njunega ranega otroštva.

Ker bolezen ne izbira, mag. Mojca Miklavčič pravi, da ji vse mlade bolnice, ki potrebujejo nasvet ali pomoč, lahko pišejo na njen el. naslov: mojchka@gmail.com.

Mrak se je že prevesil v večer. Oči so se zazrle v drobne lučke, ki krasijo mesto. Božični čas prihaja. »Da bi ta Božič ne trajal samo ta mesec. Da bi se ljudje zavedali, da je to lahko vse leto. V tem božičnem času bi si vsi želeli malo več strpnosti in osebnega miru, osebnih sreč. Miru in družinske idile. Moja iskrena želja je, da bi se ljudje večkrat zazrli vase, v svoje srce in ga na široko odprli do sebe, svojih najbližjih in končno vseh ljudi. Veliko bolj prijetno bi bilo življenje,« je iskreno dejala, ko sva si segli v roke.

V teh prijetnih predprazničnih dneh, prihajajočih praznikih, namenjenih predvsem toplemu družinskemu ognjišču, notranjem miru, družinski idili, sem želela napisati takšen pogovor. Čas, ki sem ga preživela ob pogovoru z mag. Mojco Miklavčič, je posebno praznično darilo, ki ostane za vedno. Hvala za čas, namenjen najinemu pogovoru in za čas, ki ga, ga. Mojca Miklavčič namenjate vsem, ki potrebujejo toplo besedo in pomoč.

Alenka Adamič

Opozorilne table

V mesecu novembru so učenci OŠ LA Grosuplje, dislocirana enota Adamičeva, pri EKO krožku izdelovali opozorilne table.

Učenci od prvega do petega razreda so se najprej pogovorili o obnašanju na igrišču, pred šolo, na igralih in na podlagi tega oblikovali pravila, ki veljajo na šolskem igrišču. Pri določevanju pravil so poskušali sestaviti opozorila, ki ne vsebujejo prepovedi, saj jih že tako prevečkrat slišijo. Opozorilne table so izdelali s pomočjo časopisov in revij, jih oblikovali in napisali napise. Naše igrišče sedaj krasijo nove opozorilne table, na katerih piše: CVETLICE PUSTI ŽIVETI, PLEZAJ LE PO PLEZALIH, MEČI SMETI V KOŠ, PSE NA VRVICO.

Učenci so prepričani, da bodo opozorila veljala več kot prepovedi ter da bodo nove table tako bodle v oči, da bi jih morali vsi upoštevati, še posebej zato, ker je bilo vanje vloženega toliko truda.

Tanja Galli, OŠ LA Grosuplje, dislocirana enota Adamičeva

Grosupeljski gasilci v letu 2009 praznujejo 100 let delovanja

V letu 2009 bo Prostovoljno gasilsko društvo Grosuplje praznovalo 100 let delovanja. Morda se komu poraja vprašanje, zakaj, saj so leta 2002 praznovali 90 let od ustanovitve. Naj že v začetku pojasnimo, da so že takrat v državnih gasilskih arhivih našli dokument, ki je dokazoval, da je bilo društvo ustanovljeno že tri leta prej. Ob tem njihovem visokem jubileju načrtujejo kar nekaj dogodkov, s katerimi ga bodo obeležili. O dogodkih pa bomo sproti obveščali in poročali tudi v Grosupeljskih odmevih. To pot smo se o njihovem delu v tekočem letu in načrtih za prihodnje pogovarjali s predsednikom društva Iztokom Vrhovcem in poveljnikom Matijo Brodnikom.

Jože Miklič

Odmevi: Letos spomladi ste mladi prevzeli večino funkcij v PGD Grosuplje. Kako ste se ujeli in kako sodelujete z ostalimi člani in nekdanjim vodstvom?

Predsednik: Ker se že kar nekaj let ukvarjam z organizacijo na različnih področjih, mi je bila tudi ta funkcija izziv. Že v letu 2003 smo prevzeli mladi nekaj funkcij v društvu. Letos pa smo celotno vodstvo pomladili. Vekipi smo sami prijatelji, v predsedstvu pa imamo ožji odbor svetovalcev, s katerim se posvetujemo ob vsaki večji odločitvi, pa naj gre za okolico doma, sam dom in podobne zadeve, ki jih je potem treba potrditi na upravnem odboru. Pri tem so mi v pomoč tako mladi kot starejši člani s svojimi izkušnjami. Slednje so še kako dobrodošle, saj večdesetletne ali celo petdesetletne izkušnje pomagajo tudi pri današnjih odločitvah. Postavili smo tudi močno poveljstvo.

Ob skoraj zaključenem letu vodenja tako velike organizacije lahko že povem, da pri svojih prošnjah za sodelovanje v različnih okoliščinah še nisem naletel na odklonilna stališča, ne od starejših, ne od mlajših. In čeprav pride do nesoglasij, kar je tudi prav in normalno, pa je treba v takih situacijah iskati kompromise med interesi in pogledi mladih in starejših. To je v prostovoljnem in humanitarnem društvu še kako pomembno, da lahko uresničuje zadane načrte. Naj pa

SLIKE OD VRHA NAVZDOL:

- Predsednik Iztok Vrhovec v pogovoru. Zada poveljnik Matija Brodnik.

- Novo gasilsko vozilo GVC16/25.

- Vaja: Rezanje avtomobilske pločevine s hidravličnimi škarkarji.

- Reševanje ob izlitju nevarnih tekočin.

- Vaja: Reševanje ponesrečenega, ki so ga prinesli iz zadimljenega prostora na prosto.

pri tem omenim, da nam v društvu manjka generacije od 40 do 55 let starosti. Se pa število članstva v zadnjem času povečuje in poizkušali bomo zapolniti tudi omenjeno generacijsko praznino.

Odmevi: Leto, ki je že skoraj za nami, je bilo na operativnem in intervencijskem področju za gasilce zelo pestro. Poleg neurij ste imeli kar precej požarov in drugih intervencij. O večji intervenciji v požaru Omaplast smo v Odmevih že pisali, zato opišite nekaj intervencij, o katerih še nismo pisali.

Poveljnik: Do danes smo v letu 2008 grosupeljski gasilci imeli 41 intervencij. Veliko intervencij je bilo na stanovanjskih objektih. Največkrat je zagorelo ob dimnikih, ob pečeh ali grelnih napravah. Taki požari nastajajo predvsem zaradi nepravilne uporabe in slabega vzdrževanja grelnih naprav ter njenih delov. Posledice teh nepazljivosti ali prepoznega odkritja in javljanja na 112 pa so lahko zelo usodna. Preprečili smo kar nekaj požarov, ki bi se lahko iz malega ogenjčka razvili v velik požar, ki lahko zajame celoten objekt.

Imeli smo tudi veliko požarov oz. intervencij na vozilih, kjer smo se srečevali z gorečimi vozili in ponesrečenci prometnih nesreč. Intervenirali smo na avtocesti in na lokalnih cestah naše občine.

Nudili smo tehnično pomoč: odpirali smo stanovanja, kjer so bile pogrešane ali onemogle osebe. Reševali smo tudi živali, ki so bile ujete ali ukleščene ali pa so bile na nedostopnih krajih. Najbolj smešno in zanimivo je bilo reševanje ali lovljenje meter velikega legvana z 12 m visoke smreke, ki je pobegnil lastniku. V poletnem času smo odpravljali posledice neurij, odstranjevali podrti drevesa s cest in streh, črpali vodo iz prostorov, ki jih je zalila voda, pomagali pri pokrivanju strehe, ki jo je odneslo neurje... Ko so Štajersko prizadela močna neurja, je nekaj naših operativcev pomagalo pri odpravljanju posledic neurij na območju Ptuja.

Imeli smo tudi nekaj požarov v naravi, kjer je zaradi sežiganja odpadkov ali neupoštevanja prepovedi kurjenja na prostem ogenj ušel izpod nadzora. Intervenirali smo tudi v romskem naselju, kjer so Romi pridobivali ali predelovali barvne in druge kovine.

Posredovali smo tudi pri odpravljanju posledic razlitja nevarnih snovi in onesnaževanju vod (v večini primerov je šlo za razlitje kurilnega olja).

Število intervencij je letos do zdaj najvišje, kar dokazuje, da se naš kraj povečuje, razvija in širi. Vse to pa predstavlja vedno več izzivov v intervencijah in nevarnosti za gasilce, od katerih pa se pričakuje, da so podkovani na vseh področjih.

Odmevi: Na Florjanovo nedeljo ste v okviru praznovanj 100-letnice društva prevzeli novo sodobno gasilsko vozilo. Kako ste z njim zadovoljni in kako ste ga začeli uporabljati? Naštete nekaj možnih gasilskih opravil, ki jih je z njim možno opraviti? Kako se je obnesel v konkretnih intervencijah?

Poveljnik: Veseli nas, da smo lahko letos maja prevzeli novo sodobno vozilo GVC16/25. Po slavnostnem prevzemu, ki smo ga imeli na Florjanovo nedeljo, je sledilo tridnevno šolanje, kjer smo se ob prisotnosti inštruktorja iz podjetja Rossenbauer do potankosti seznanili z novim vozilom. Vozilo brez znanja in ljudi ne pomeni veliko. Zato se operativni člani nenehno izobražujemo in izvajamo različne operativne vaje, s katerimi se seznanjamo z opremo in vozilom.

Glavne funkcije novega GVC-ja so predvsem namenjene gašenju. Opremljen pa je tudi z veliko dodatne opreme za različna tehnična reševanja. Tako smo vozilo poleg osnovne opreme, ki jo zahteva GZ Slovenije, opremili še s hidravličnim orodjem, opremo za reševanje iz globin, različnimi orodji za vlamljanje ter veliko dodatne opreme, ki smo jo skozi leta interveniranja in analiz pogrešali.

Novi gasilski avto se zelo dobro obnese. Preizkusili smo ga že na več kot 25 intervencijah. Na vsaki intervenciji pa še posebej dokazuje, da je naš kraj nujno potreboval tako vozilo in to ne letos, ampak že pred 5 leti. Upam, da bomo z njim lahko reševali življenja in premoženje, ko bo to potrebno in da nam bo zelo dobro in dolgo služil.

Šibka točka v našem društvu in občini pa še vedno ostaja višina, saj z našimi lestvami ne dosežemo visoko. V prihodnosti bo prav gotovo treba pristopiti tudi k nakupu avtolestve.

Odmevi: V prihajajočem letu boste praznovali 100-letnico delovanja društva. Kako se pripravljate na njo in kaj boste pokazali in pripravili takrat Grosupeljčanom in okoličanom? Morda pripravljate tudi nov zbornik?

Predsednik: Žena letošnjo Florjanovo nedeljo s prevzemom novega gasilskega vozila smo začeli s praznovanjem te obletnice. Naj še enkrat omenim, da smo večji del sredstev za to vozilo dobili iz občinskega proračuna, za kar se zahvaljujemo županu in občinskim svetnikom. Pomagala pa je tudi Gasilska zveza Grosuplje in sponzorji ter donatorji.

28. februarja 2009 bomo imeli slavnostni občni zbor za vse naše člane, predstavnike Občine in še nekaterih drugih javnih institucij v kraju.

V maju bomo pripravili skupaj z župnijo slovesno Florjanovo mašo, na katero bomo povabili tudi vseh ostalih 17 društev v Gasilski zvezi Grosuplje.

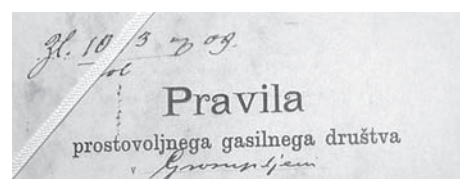
Verjetno bomo že v začetku junija pripravili tudi slavnostno sejo, na kateri bomo podelili nagrade in priznanja vsem našim prizadevnim in zaslužnim članom. Na to sejo bo vabljeni tudi vsa občinska uprava in občinski svet, kot tudi donatorji in sponzorji, pa tudi predstavniki gasilskih zvez v regiji Ljubljana II in visoki predstavniki Gasilske zveze Slovenije.

20. junija 2009, v soboto, bodo naša praznovanja dosegla svoj višek. Začeli bomo s slavnostno parado po Grosupljem, ki jo bomo začeli pred občinsko stavbo. Poleg gasilcev bomo vabili tudi visoke goste državnih in cerkvenih institucij. S tem želimo ljudem pokazati, da zmoremo in hočemo delati vsaj še nadaljnjih 100 let v kraju za ljudi, da so ob nas lahko varni in da se ob nesrečah na nas lahko zanesejo.

Obnavljamo tudi stari prapor iz leta 1927.

Prevzeli bomo tudi novo moštveno vozilo GVM1. Do proslave bomo z večjimi posegi uredili še okolico gasilskega centra z novim parkom pred zgradbo. Do konca mandata v letu 2013 pa imamo v načrtu še večje posege v samo zgradbo, od strehe do prenove spodnjih prostorov, saj je le-ta prepotrebna. Gasilci se vsem občanom zahvaljujemo, da so prehodili z nami stoletno pot. Pogumno stopamo z vsemi našimi krajanji naprej v novo stoletje.

Ob tej priložnosti bodo pripravili tudi zbornik, v katerega bodo vključili čim več dogodkov in ljudi iz življenja društva od leta 1909 do 2009. Ob zadnjem praznovanju so našli dokument iz arhiva v Ljubljani, v katerem piše, da so se grosupeljski gasilci udeležili intervencij v Ponovivasi. Gradiva imajo iz zadnjih let že kar precej. Vabijo pa vse občane in občanke, ki imajo morda kakšne zanimive fotografije, povezane z njihovim delom (od praznovanj, vaj, pa do intervencij) ali kakršne koli dokumente s starejšim datumom, da bi si jih prekopirali za objavo in dokumentiranje v načrtovanem zborniku. V zvezi s tem lahko kličete predsednika Iztoka Vrhovca na njegov gsm 041 738 084 ali mu pošljete sporočilo na ivrhovec@yahoo.com. Že vnaprej se vam najlepše zahvaljujejo.

SLIKE OD VRHA NAVZDOL:

- Za visok jubilej so grosupeljski gasilci dali obnoviti tudi stari prapor, na katerega so »vrnili« na silo odstranjenega sv. Florjana v polpreteklosti.

- Še druga stran prapora z gasilskim znakom in (staro/nepravilno) ustanovno letnico 1912, kar pomeni, da so že kmalu po 1. sv. vojni spregledali prvo ustanovno letnico.

- Zapis Prostovoljno gasilno društvo Grosslupje iz gasilskih arhivov rajneke Avstro-Ogrske monarhije z letnico 1909 in registrsko številko 1633.

- Pravila društva iz leta 1909.

7. državni kviz gasilske mladine 2008

PGD Čušperk - mlajši in starejši pionirji.

Po končanem kvizu so Čušperčani odšli na kopanje v Moravske Toplice.

Takole je izgledalo tekmovanje državnega gasilskega kviza v Puconcih pri reševanju pisnih nalog.

V soboto, 22. novembra, je v občini Puconci, ki je razprostrto v osrčju Prekmurja, potekal 7. državni gasilski kviz za mlajše in starejše pionirje, ter hkrati 3. državni gasilski kviz za mladince. Lep sončen, čeprav nekoliko hladen dan je med tekmovalce prinašal nekakšen nemir in rahlo tekmovalno napetost. Prihajale so ekipe iz različnih krajev v Sloveniji, celo iz oddaljenega Loga pod Mangartom. Po prijavi ekip, kjer so dosledno preverili vsakega posameznika v ekipi ter ga s štampiljko označili, da ne bi prihajalo do kasnejših menjav, so ekipe z mentorji in spremljevalci počasi odhajali v šolsko jedilnico.

Po krajšem zanimivem kulturnem programu in nagovorih visokih gostov Gasilske zveze Slovenije in lokalne skupnosti so se ekipe po posameznih kategorijah odpravile na tekmovalna mesta. Mlajši pionirji in mladinci so pričeli s teoretičnim delom, starejši pionirji pa so opravili praktični del. Preko kvizov se mladi gasilci naučijo osnov požarne varnosti in osvojijo veliko znanj, katere mora obvladati vsak gasilec.

Kviz gasilske mladine je srečanje mladih, kjer izmenjajo svoja znanja in tekmujejo v panogah iz požarne preventive, zgodovine gasilstva, gasilske abecede, splošnih znanj, vezanja vozlov, poznavanja orodja, gasilnikov ter spajanja cevi na trojak. Že od samega začetka se ekipe preko občinskih in regijskih tekmovanj uvrstijo na državno tekmovanje. Ob tem ne smemo pozabiti na njihove mentorje, ki namenijo ogromno časa pripravi gradiva, ki ga v najrazumljivejši obliki podajo mladim tekmovalcem na pripravah na tako veliko tekmovanje.

Na letošnjem državnem gasilskem kvizu je sodelovalo 90 ekip v treh že prej omenjenih kategorijah. Regijo Ljubljana II. so zastopale ekipe: Stična – starejši pionirji in mladinci iz GZ Ivančna Gorica; Ložine – mlajši pionirji ter Dolenja vas – mladinci iz GZ Kočevje ter **Čušperk – mlajši in starejši pionirji iz GZ Grosuplje**. Končna uvrstitev ekip iz GZ Grosuplje: **Čušperk – starejši pionirji - 4. mesto** in **Čušperk – mlajši pionirji - 7. mesto**.

Veseli dobrega rezultata smo dan zaključili v prijetnem termalnem kopališču v Moravskih Toplicah.

Božidar Perko, gč. I.

Testiranje za čine v mladinskih kategorijah

V soboto, 29. novembra, je bilo v organizaciji Mladinske komisije pri GZ Grosuplje izvedeno testiranje za pridobitev činov za naziv mlajši pionir, starejši pionir ter mladinec. Testiranja se je udeležilo 170 mladih gasilcev iz 8 PGD iz GZ Grosuplje. Napredovanje gasilcev in pionirjev je ena od različnih oblik nagrad, ki jih poznamo v gasilski organizaciji. Sposobni, dobri ter prizadrevni pionirji in mladinci imajo možnost, da dosežejo določen čin ob primernem znanju iz gasilske tematike, za kar dobijo ustrezno oznako na gasilski uniformi.

**Mladinska komisija pri GZ Grosuplje
Božidar Perko, gč. I.**

SLIKA ZGORAJ IN SPODAJ: Utrinka iz testiranja za čine v mladinskih kategorijah v dvorani grosupeljskega gasilskega centra.

Razmišljanje ob zaključku leta

Vsi, ki sodelujemo pri kvizih in delamo z mladimi, se strinjamo z ugotovitvijo, da ni težko mlade vključiti v gasilske vrste, ampak je precej bolj težko po društvih najti prostovoljca, ki bi svoj prosti čas namenil delu z mladino. Vse premalo se zavedamo, da svet gradimo z mladimi in da so mladi prihodnost.

Vzgoja otrok je že od davnih časov družbena dejavnost, kajti skupnost in vzgoja otrok sta trdno povezani. Najbolj pomembna in odgovorna pri vzgoji je še vedno družina, ki je nenadomestljiva. V njej preživlja otrok svoje otroštvo, doživlja ljubezen, zaupanje, spoštovanje, blaginjo, mir, gotovost in se pripravlja na življenje v šoli, v društvih in organizacijah in kasneje v službi.

Družina ima v vsem človekovem življenju izredno pomembno vlogo in pogosto povezuje celo več rodov. Tega se zelo dobro zavedamo tudi v gasilski organizaciji. Zato moramo imeti gasilski funkcionarji stalne stike s starši pionirjev in mladincev. Upoštevati moramo njihova mnenja, stališča in zahteve, sami pa jih seznanjamo s svojim delom. Starši hitro spoznajo in zvedo, kaj delajo v gasilskem domu njihovi otroci, ki vedno radi pripovedujejo o svojem delu. Večina jih zna presoditi, ali delajo gasilci dobro in pravilno ali pa je njihovo

delovanje v nasprotju z vzgojnimi cilji.

Usposabljanje mladih je ena od najzahtevnejših nalog gasilske organizacije, če želimo pridobiti v naše vrste še več mladih. Temeljiti mora na sodobni teoriji in praksi dela z mladimi, prilagojeno pa mora biti njihovim možnostim in sedanjemu času. Mladi morajo čutiti, da so tudi oni sestavni del napredka in del življenja prostovoljnega gasilskega društva. Dnevno se v svoji bližnji okolici doma družijo s svojimi vrstniki, v šoli in drugih interesnih dejavnostih, ki jih med seboj povezujejo. V času, ko se pripravljajo na različna tekmovanja, se odrekajo mogoče tudi bolj prijetnim stvarjem. Mladino lahko zelo hitro navdušimo za delo v društvu, če se seznanimo z njihovimi zanimanji ter njihovim predhodnim znanjem. Žal pa veliko mladih zelo hitro zapusti naša društva, ko spoznajo, da ni pravega zanimanja za delo z mladimi in da so njihovi cilji drugačni. Ravno zaradi navedenih ugotovitev je poglavitni namen in naloga mladinske komisije, ki deluje v okviru Gasilske zveze, mladim, ki so vključeni ali se nameravajo vključiti v našo organizacijo, predstaviti cilje in naloge gasilskega društva ter opremo, katero imamo v orodiščih.

Uspešnost naše poti pa je predvsem odvisna od pravnega pristopa mladinskih mentorjev in pomoči funkcionarjev v društvu. S pravili

je zagotovljeno, da mora vsak mlajši član, ki prvič vstopa v gasilsko društvo, osvojiti preventivno značko, eno od večšin in sodelovati na enem od gasilskih tekmovanj. S tem se posameznik seznani z osnovami našega dela in se tako lažje odloči za nadaljevanje dela v društvu. Na podlagi predhodno opravljenih nalog ga nato pripravljamo za opravljanje izpitov – čina, ustrezno njegovi starosti. Pri delu s pionirji moramo imeti od vsega začetka jasen program njihovega delovanja v društvu, ki mora biti prilagojen možnostim društva in otrok. Dobro pripravljen program, izvedbe vaj in drugih dejavnosti so za pionirje zanimivi in radi prihajajo v gasilski dom, kjer jih vedno čaka kaj novega, kar jim širi njihovo obzorje, krepi samozavest in utrjuje spoznanje, da tudi sami lahko prispevajo k uspešnemu delu društva.

S tem projektom se je program Mladinske komisije pri GZ Grosuplje za leto 2008 zaključil. S ponosom ugotavljamo, da je bilo delo z mladino v iztekajočem se letu zelo kvalitetno in uspešno, kar pričajo vrhunski rezultati tako na občinskih, regijskih in državnih tekmovanjih.

**Mladinska komisija pri GZ Grosuplje
Božidar Perko, gč. I.**

Gasilci na Goriškem > in Goriških Brdih

Vodstvo Gasilske zveze Grosuplje je 22. novembra 2008 organiziralo strokovno ekskurzijo za vodstvo Zveze, člane odborov in komisij ter vodstva vseh 18. prostovoljnih gasilskih društev v občini Grosuplje na Goriško in v Goriška Brda.

Špela Zetiček in Matic Miklič, foto Primož Jaklič

Poln avtobus gasilcev (in celo 3 ženske med njimi), starosti od 20. pa do 80. let, je iz Grosupljega najprej odpeljal do romarske bazilike Marije Vnebovzete in frančiškanskega samostana na Sveti gori. Zgodovina tega kraja je zelo pestra. Na nekdanji poimenovani gori Skalnica je že davno bila postavljena cerkev, a so jo uničili Turki. Leta 1539 se je nato preprosti pastirici Uršuli Ferligojnici prikazala Marija, ki ji je naročila: »Povej ljudstvu, naj mi tukaj postavi hišo in me prosi milosti.« Tedaj je Sveta gora postala romarsko središče.

Od tu, z nadmorske višine 682 m, so lepi pogledi na Solkan, Novo Gorico, pa vse do morja na južni strani, Sabotin, Goriška Brda in Dolomiti so na zahodni strani. Razgiban in slikovit pogled na severu prek Banjške planote se ustavi na Julijskih Alpah. Na nekoliko bolj vzhodni strani se razteza Trnovska planota in hribovje, ki se nadaljuje proti Idriji. Naslednji postanek je bil namenjen osrednjemu strokovnemu delu ekskurzije. Ogledali smo si opremo novogoriških gasilcev, ki imajo poleg prostovoljnega gasilskega

društva organizirano tudi poklicno gasilsko brigado. Po opremi »si delijo« približno vsak pol od 12 »boksov« in opremo v skupni garaži. Poleg sodobnih poveljniških in terenskih vozil, več avtocistern, razpolagajo tudi s tovornjakom z visoko lestvijo in novim gasilskim intervencijskim vozilom, podobnim grosupeljskemu, ki sicer nima cisterne za vodo, temveč dvigalo, ki lahko seže do 12 m daleč/visoko. Na koncu ima še vitel za reševanje prevrnjenih avtomobilov iz grap.

Vso to raznoliko opremo jim narekuje razgiban požarni rajon, saj se morajo soočati tako z gašenjem požarov na visokih zgradbah kot tudi s številnimi nesrečami na dokaj ozki cesti, utopitvami, pa pogostimi požari v naravi, naravnimi ujmami, kot so reševanje ob potresih, poplavih in celo plazovih. Poleg tega je v njihovi okolici precej manj organiziranih prostovoljnih gasilskih društev glede na število prebivalcev in geografsko razgibanost kot pri nas.

Pot nas je nato vodila čez znameniti Solkanski most na Sabotin, kjer smo si ogledali nekaj vojaških utrd, kavern in strelskih jarkov iz prve svetovne vojne. Od blizu smo si lahko predstavljali, koliko so morali vojaki pretrpeti v tem s kamenjem preobloženem svetu. Ustavili smo se še v manjši gostilnici, ki ima zasebni muzej s starimi fotografijami, bombami, granatami in raznimi drugimi deli orožja iz prve svetovne vojne. Na sredi Goriških Brd stoji 23 m visok razgledni stolp v naselju Gonjače, s katerega so prav tako lepi pogledi po širši okolici.

Sledilo je pozno popoldansko kosilo na kmečkem turizmu. Po kosilu pa se je ob glasbi domačega harmonikarja Vinka »zbral pevski zbor« s predsednikom Zveze na čelu. V razposajenem vzdušju smo se nato v poznih večernih urah odpeljali domov.

Srečanje veteranov v Veliki Račni

7. novembra 2008 je bilo zdaj že kar tradicionalno srečanje v Račni. PGD Račna ima nov gasilski dom, lep za ta kraj, res dovolj velik, predvsem pa skrbno načrtovan za potrebe gasilcev. Načrt je po želji in napovedi, kaj vse naj bo in primerno drago, narisal Projektivni biro iz Grosupljega. Statiko je izračunal in tudi vodil nadzor domačin, ki je član društva in je za za te stvari priznan strokovnjak, sicer pa je veteran PGD Račna. Dom je precej razgiban, kar mu da lep videz in prijetno počutje v njem. Bistvo vsega pa je izredna porabnost, vsak kotiček ima svoj namen, svojo uporabnost, priročnost, nikjer stiske in tudi ne nepotrebne površine.

Ciril Zajc, znan fotograf, pa je vse to in še veliko zgodovine spravil v okvirje, jih namestil po prostorih, zdaj pa služijo za okras in za obuditev časov naših prednikov. Ni kaj reči, Radenci so res iz pravega testa. Saj spomin da slavo predniku in tebi, ki si se spomnil, da je nekdo vložil v to svoje žulje in mnogo volje, pa tudi mnogo uric dela, naslednikom pa namig, da naj bodo še boljši.

Gostitelji so med veterane povabili še ekipo mladih fantov iz GD Grosuplja, ti pa so, kot se spodobi, prišli z novim, res super vozilom, bili so zgodnji, tako si je vsak veteran lahko ogledal vozilo in tudi imel kaj videti. Seveda so nam, ko smo bili zbrani, vse lepo z razlago razkazali in tudi pokazali posamezno orodje, kako imenitno se da z njim delati. Lepo od Radencev, da so se tega spomnili, in lepo tudi od Grosupeljčanov, da so se odzvali, pa še z ekipo, ki delo s tem vozilom obvlada. Zanimivo je bilo poslušati in lepo gledati.

Po tem prijetnem uvodu so nas povabili v dvorano, ki je velika in okusno opremljena že zdaj. Uvodno besedo je imel domači predsednik, ki je pozdravil vse navzoče, posebej pa še imenitne goste, ki so bili prisotni. Nato pa je orisal delo radenskih gasilcev, saj jim prav malo manjka do stoletnice. Andrej Bahovec je pozdravil vse

navzoče v svojem imenu. Kot predsednik Gasilske zveze Grosuplje se je po pozdravu zahvalil veteranom za njihov doprinos h gasilstvu in jim zaželel še mnogo zdravih let. Tudi poveljnik zveze Janez Pezdirc ni skoparil s pohvalo Radencev. Tudi v nagovoru veteranom je našel lepe pohvalne besede. Odgovoren za delo veteranov v zvezi, Anton Kraševac, je pohvalil veliko udeležbo in orisal delo starejših članov v zvezi in tudi zunaj nje. Iz njegovih besed je bilo razvidno, da je zadovoljen z našim delom, posebno pa še z Grosupeljčani, ki kljubujejo letom in nas vse uspešno zastopajo po Sloveniji. Še lepše pa je to, da se jim pridružijo tudi Poličani, pa tudi ostali niso držali križem rok.

Med govori so večer popestrili domači folkloristi, ki jih že mnogo let vodi prizadevna Olga Gruden, peli so in igrali na razna glasbila, da je bilo res kaj videti in slišati, vsi pa smo z burnim ploskanjem dali vedeti, da je nam bilo všeč.

Na kraju so nas vse imenitno pogostili. Tu ni manjkalo nič, le veterani so imeli preveč let. Mize pa so razkazovale kar preveč dobrot, ki smo jih kar preveč hitro pospravljali. Ni pa znano, koliko so tehtnice v naslednjem jutru pokazale preveč.

Za res lep večer smo se starejši gasilci zahvalili gostitelju, si zaželeli veliko zdravih dni in novo srečanje ob letu osorej.

V letu sv. Pavla, 2008, Marjan Šircelj st.

Na znamenitem Karlovem mostu.

MIRNO! PORAVNAJ SE! Na mestu prosto.

SLIKA DESNO:

Na glavnem trgu v Brnem pa je nastala naša uradna fotka "To smo mi Casperji!"

Kam mormo it zdej????

Mi smo šli pa na Češko

Vsi veseli, ker smo lahko izpustili zadnji dan pouka pred počitnicami, smo se v petek, 24. 10., zjutraj odpeljali iz Ljubljane v Prago. Tja smo prišli precej pozno, pa smo se vseeno lahkinih nog naokrog odpravili raziskovat okolico. Utrujeni smo se vrnili v naš prijeten hostel in zaspali.

V soboto sta nas že navsezgodaj zjutraj naši vodnici (ob 9h) vrgli iz toplih postelj ter nas z zemljevidom v roki, piškoti v torbi in dobro voljo poslali na orientacijo. Popoldne smo si izbrili nekaj prostih ur za šoping in ogled razstav ter muzejev. Zvečer pa smo praznovali Gajin rojstni dan ter se imeli mega super!

Zaradi pomanjkanja spanca smo v nedeljo zjutraj bolj težko vstali, ampak vseeno ni bilo razloga, da se ne bi ponovno odpravili na orientacijo. Nekajkrat smo se izgubili, vmes malo spočili in predvsem ogromno prehodili. Po kosilu smo se peš odpravili čez Karlov most v drugi del mesta. Na poti proti našemu hostlu smo prehodili 203 stopnice, kar nas je vidno utrudilo.

Tudi v ponedeljek nam ni bilo prizanešeno in smo zgodaj vstali, na hitro pojedli, pospravili in se z vlakom odpeljali do Brna. V Brnu nas je pričakala prijazna

češka tabornica Mihela in nas odpeljala v taborniško hišo, ki je postala naš dom za naslednje tri dni.

V torek smo odšli na potep po prijetnem mestnem jedru. Kasneje smo si privoščili okusne pice v domačem okolju gostilne Hrabroš. S slastjo smo jih zmazali in se zaradi polnih trebuškov odpravili samo še na krajši sprehod.

V sredo zjutraj smo lahko malce dlje poležali, kar je bilo zelo osvežujoče. Ta dan je bil nakupovalni dan. Ja, seveda - morali smo kupiti darilca oz. spominčke za naše starše, dedke, babice, bratce, sestrice, prijatelje tabornike, VSE!

Na četrtkovo jutro je bila zmeda popolna: pakiranje, tuširanje, zajtrk in že smo bili na vlaku. Vožnja do doma se je začela obetavno, saj smo se (po pomoti) nastanili v 1. razredu, udobje pa je po 15 minutah prekinil sprevodnik in nas prijazno pospremil v 2. razred. Okrog osmih zvečer smo prišli v našo preljubo Ljubljano, sedli na prvi vlak za Grosuplje in VOILA! Ljubo doma, kdor ga ima.

**Člani PP kluba Casper,
Taborniški rod Louis Adamič**

Obrazi

Domžale, 14. december 2008
– V Knjigarni in galeriji Beseda
je bila odprta slikarska razstava
Anke Hribar Košmerl *Obrazi* in
predstavljena nova knjiga Vlaste
Nusdorfer z naslovom *Naši obrazi*.

Anka Hribar Košmerl

Že samo vabilo, ki sem ga prejel na dom, me je pritegnilo. V njem sta poleg povabila zapisali naslednje misli:

- **Vlasta Nusdorfer**, predsednica Društva Beli obroč - »Ali dobrodelnost osrečuje tiste, ki darujejo, ali resnično pomaga obdarjenim? Je pametno le darovati, ali pa bi bilo pametno naučiti reveže živeti z lastnim delom in zaslužkom? Ali sploh imajo delo in plačilo? Kaj pa tisti, ki morajo zaprositi za pomoč, ker imajo tako nizke dohodke, da jim to onemogoča preživetje? Je revščina tu in zdaj?«

- **Anka Hribar Košmerl**, akademska slikarka - »Obraz, ti si slika človeka v vseh hrepenenjih, izkušnjah in nedoumljivi pripadnosti. V obrazu, v očeh je neskončno morje prдавnine in iskrih možnosti za naprej. Obraz, ti lepa uganka, ki dodajaš svoj prispevek v mozaik popolnosti.«

Adventni čas pa je kot nalašč ustvarjen za poglobljeno razmišljanje o sebi, svetu in ljudeh okoli nas. Tako je izzvenel tudi ta večer v razgibani Knjigarni in galeriji Beseda, lastnika g. Kosa, ki je rešil pred samevanjem nekdanji domžalski Godbeni dom. Vsem prisotnim, ki se jih je nabralo kar precej od blizu in daleč, je zaželel dobrodošlico. Dobrodošlico je izrekla tudi domžalska podžupanja ga. Andreja Jarc Pogačnik.

Kot gostje so prišli tudi gojenci zavoda Dolfke Botjančič z Iga in v njihovem imenu je vse prisotne korajžno nagovoril najmlajši med udeleženci – Blaž. Na slovesnost so prišli tudi člani ŠENTA Slovenskega združenja za duševno zdravje, ki je neprofitna, prostovoljna organizacija, in je namenjena osebam s težavami v duševnem zdravju, njihovim svojcem, strokovnjakom s tega področja ter vsem ostalim, ki se zanimajo za področje duševnega zdravja.

Jože Miklič

Anka je v svoji poduhovljeno obarvani predstavitvi med drugim navedla tudi, da se je od eksaktne matematike kot profesorica usmerila v zadnjih letih pretežno k likovni umetnosti. Imela je že okoli 30 skupinskih in 40 samostojnih razstav. Ilustrirala je nekaj knjig in učbenikov. Precej pa se je posvečala družini. Rdeča nit njenega ustvarjanja je slikanje obrazov. V njih odkriva človekova hrepenenja po presežnem. Barve, ki jih uporablja, so zelo živahne, linije so nežno nakodrane... kot nek rokopis. Svinčnik, ogle in barve nizajo duha časa, v katerem živimo. Na obrazu ženske in moškega, ki ju naslika skupaj, skuša naslikati prijateljstvo, ljubezen...

Ga. Vlasta je napisala v kratkem že kar nekaj knjig. Začelo se je z Deklicami z vžigalicami, nato nadaljevalo z Naši dečki z ulice. To so žalostne zgodbe, ki jih je srečavala že v svoji stroki na pravosodju, nato tudi v društvu Beli obroč. Vsa ta spoznanja so rodila tretjo knjigo z naslovom Vrednote na odru življenja. »Svet bolj kot kdaj koli prej potrebuje prav to - razmišljanje o pozitivnih vrednotah, ki nam pomagajo živeti polno življenje. Negativizem nas duši, ne vodi nas nikamor,« pravi Vlasta. Predzadnja knjiga, z naslovom Abeceda življenja, je kot nekakšen leksikon. Kaj bi se dalo napisati na primer pod črko F? Zelo veliko. V Sloveniji jo je mnogo preveč! O njej bi se dalo napisati celo knjigo. Govorimo o sicer nekoliko ljudsko obarvani besedi - fovšija.

Anka in Vlasta sta se srečali kar tako – pritegnilo ju je skupaj: Anka je slikala obraze že dalj časa, saj je v njih odkrivala vrsto spoznanj, prav tako pa je ob svojem delu ga. Vlasta spoznavala značaj mnogih obrazov, žal tudi trpečih, žalostnih, nasilnih... Naši obrazi! Naslov knjige ji je priletel pravzaprav iz neba. Kar pride, vzame, pravi. In to se ji tudi obrestuje. Ko je začela pisati

človeške obraze, ji je pri iskanju naslova pomagala prijateljica iz ŠENTA. Izbiro naslova je sporočila Anki, nad čemer se je razveselila in je radovoljno prispevala dva motiva za prednjo in zadnjo stran knjige. Knjigo Naši obrazi je Vlasta namenila društvu ŠENT, da bodo z njeno prodajo lahko zbrali denar za delovanje društva, v katerem so tudi žrtve kaznivih dejanj.

Za glasbeno popestritev večera sta poskrbela akademska glasbenika: eden na (elektronskem) klavirju in drugi na tenor-tubi.

Že samo soočenje teh dveh različnih ženskih obrazov, Ankinega in Vlastinega, pa nam je govorilo, da so naše različnosti veliko bogastvo in da vendarle tako različni lahko potujemo v isto smer. Če k temu dodamo, da smo se z obema prek Grosupeljskih odmevov pred leti že srečali, se tudi naš obraz s temi srečevanji obrača v isto smer.

Naj pa ponovim, da sva se z Anko precej srečevala v najini mladosti, saj je našo vas, in njeno staro mamo ter (dve) teti z ostalimi sorodniki, redno obiskovala. Njen pokojni oče Janez je bil namreč rojen v naši vasi - pri Šuštarjevih se je reklo. To je ena izmed zadnjih hiš v vasi. naprej pa se že začne »zagraški del« Radenskega polja. Hiša zdaj že nekaj let sameva...

Skratka! Umetnica naših korenin.

G. Kos, lastnik knjigarne in galerije v Domžalah, pred slikami Anke Hribar Košmerl.

Brendi s hčerko Tino in sinom Dejanom v mjuziklu Briljantina

V vrhunsko pripravljeni gledališko-plesno-glasbeni predstavi, pod vodstvom odlične koreografije in režiserke Mojce Horvat, zavoda Nostalgija in v sklopu Šentjakobskega gledališča, ki se je odvijala 7. in 8. decembra v hali Tivoli, je vlogo Vinnyja Fontane odigral Branko J. Vunjak, bolj znan kot Brendi. Vlogo je prevzel, ker sta v isti predstavi nastopala tudi njegova hči Tina kot Marty in njegov sin Dejan kot Sonny. Tako se je skoraj cela družina pojavila v najbolj obiskanem mjuziklu vseh časov. Več kot 7000 obiskovalcev si je predstavo ogledalo ta teden v veliki dvorani Hale Tivoli.

Brendi: »To je bil zame prav poseben izziv, saj se do sedaj nisem ukvarjal s tako zvrstjo. Vse se je začelo, ko sem se doma malo pačil in svetoval Tini in Dejanu, kako naj odigrata svoji vloge. Potem pa se je na vaji pojavil problem, kdo bi bil Vinny Fontana in je Tina povedala Mojci, da jaz zelo dobro poznam Briljantino, saj sem si v tistih časih ogledal film kar petkrat

zaporedoma. Potem so me povabili na vajo in se je začelo. Že dolgo nisem doživel toliko lepe energije na enem mestu. Mladi so me očarali s svojim entuziazmom in željo po tem, da bi bila predstava dobra in uspešna. Pravzaprav je šlo pri vseh nas predvsem za srce, ker so bili honorarji pravzaprav smešni glede na čas in trud, ki smo ga vložili v to predstavo.

Na vsaki vaji smo imeli občutek, da delamo nekaj velikega in nepozabnega. Prav gotovo si bom zapisal Briljantino v spomin, kot nekaj enkratnega, kar se bo težko še kdaj ponovilo. Ne bom lagal, da se nisem malo bal in imel tremo pred nastopom in to, se mi zdi, da dosti več, kot ostali. Bil sem navdušen nad tem, da ekipa pravzaprav ni samo igrala te predstave, ampak jo je pravzaprav v celoti živela. Toliko mladostne energije že dolgo ni bilo na enem mestu.«

Prav poseben občutek pa je biti skupaj s hčerko Tino (20 let) in sinom Dejanom (15 let - najmlajšim nastopajočim v Briljantini) na istem odru.

»Pravzaprav je naključje pripeljalo do tega, da sem v vlogi, kot malo odcvetel radijski voditelj moral osvajati in tudi odpeljati za oder lastno hčerko. Ta mi je med vajami priznala, da nisem nek osvajač in da ji ni jasno, kako mi je uspelo pri mami, če sem imel tak način. Z Dejanom pa sta bila s Tino (tudi zelo dobro pevko in odlično plesalko) v nekaterih plesnih prizorih tudi plesni par (tako sta lahko še zahtevnejše plesne gibe in korake vadila tudi doma). Dejanu je bila to tudi enkratna izkušnja, saj do sedaj še ni plesal, tako da se razvija v popolnega estradnika, saj je sedaj poleg glasbenika in igralca postal še plesalec.«

Brendi z družino v Tivoliju po nastopu v mjuziklu Briljantina.

Igralska zasedba s koreografijo Mojce Horvat (od leve: Laura Zafred - glavna vloga Sandy; Mojca Horvat, Matej Golob - plesalec, Brendi - »radijska zvezda« - Vinny Fontana - Tina Vunjak - Marty (razvajena in energična tigrica) ter Dejan Vunjak - Sonny (najmlajši zateženi pubertetnik).

RAZSTAVA LUTK IZ ODPADNIH MATERIALOV

V grosupeljski enoti Nove jasli smo si strokovne delavke vrtca Kekec na začetku šolskega leta v okviru vizije VVZ Kekec izbrale vodilo z naslovom Z lutkami v besedi in igri.

Vodilo se povezuje z okoljsko vzgojo znotraj prioritete naloge državlanske vzgoje.

V naši enoti nas namreč letos lutke povezujejo preko igre, pravljič, zgodb, rim, izštevank, besednih iger itd. Lutka je namreč tisti magični predmet, ki mu otroci zaupajo, ob katerem se sproščeno pogovarjajo, naučijo novo pesmico, saj spodbuja razvoj otroške domišljije.

Otroci imajo lutke zelo radi, posebno so veseli in ponosni, kadar nastanejo pod njihovimi malimi prstki, pod prsti njihovih staršev ali starih staršev.

V naši enoti se dobro zavedamo pomena sodelovanja staršev v vzgojnem procesu, zato jih radi povabimo k različnim dejavnostim, ki se dogajajo v vrtcu.

Tako smo jih skupaj z otroki že sredi meseca oktobra povabili k zbiranju odpadnih materialov (papir in karton, plastični materiali, stare rokavice in nogavice). Otroci so te materiale spoznavali na različne načine, se igrali z njimi in jih tudi ločevali. V enoti imamo tudi ekološki otok, ki smo ga sami naredili iz škotel, in lahko ločeno zbiramo papir in plastiko.

Zavedamo se namreč, da sta skrb in odgovornost za čisto in urejeno okolje

zelo pomembni in da morajo otroci že zgodaj pridobivati izkušnje, kako sami in drugi ljudje vplivajo na naravo in kako lahko dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju naravnega okolja.

Odpadnega materiala se je nabralo zelo veliko in novembra so otroci iz skupin Sovice, Čebelice in Polžki skupaj s starši na ustvarjalnih delavnicah naredili zanimive lutke.

To dejavnost smo izvedli v okviru projekta Ekovrtec.

Na ta način so otroci aktivno in ustvarjalno skupaj s starši preživeli nekaj prijetnih ur v našem vrtcu, obenem pa koristno uporabili materiale, ki jih pogosto odvržemo proč, ko jih več ne potrebujemo.

Po ustvarjalni delavnici so se otroci lahko igrali s svojimi lutkami še dva tedna, nato pa smo jih 3. in 4. decembra razstavili v pravljčni sobi Mestne knjižnice Grosuplje, ki je bila dva dni prav čarobna v prazničnem decembru.

Sedaj so lutke zopet v vrtcu in otroci komaj čakajo, da oživijo v njihovih rokah.

**Za kolektiv Nove jasli,
vzgojiteljica Vida Kastelic**

Galerija božično-novoletnega okraševanja

Cvetličarna Midve iz Grosupljega je od 25. do 29. novembra organizirala prodajno razstavo božično-novoletnega okrasja. Občudovali smo tudi adventne venčke iz naravnih in umetnih materialov, kombinacije različnih barv in oblik. Prazniki so lepši, če je tudi prostor primerno urejen in okrašen drugače, kot vsak dan. Že samo pripravljanje prostora, iskanje zelenja in pisanih okrasov ter potem urejanje izbranega in njegovo postavljanje v prostor je dogodek, ki

družinske člane poveže in jih hkrati osredotoči na prihajajoče praznike. Veliko ljudi vseh starosti je obiskalo razstavo. V naglici, s katero drvimo skozi leto, očitno le še čutimo potrebo, da si naredimo praznične dni drugačne, da se ne posvečamo samo delu, ampak tudi bivalni kulturi in ohranjanju starih običajev, začinjenih z novodobnimi posebnostmi, ki se jim pač ne moremo ogniti.

Marija Samec

Tepeškanje

Pripovedi iz Grosupljega in okolice – 44
Tepeškanje je običaj, ki nas spomni na Herodov pomor dečkov v Betlehemu. Obhodniki, predvsem otroci, 28. decembra hodijo od hiše do hiše in s šibo, na Dolenjskem pa z umetelno spletenim korobačem, »tepejo« ljudi. Domnevno gre za magično dejanje, pri katerem naj se s šibo življenja prenese življenjska moč na človeka. Šega je bila prvotno fantovska, topli naj bi dekleta, da bi bile rodne. Otroški obhodniki naj bi utelešali otroške duše. Gostitelji so se za obisk oddolžili, se rešili z darovanjem peciva ali obrednega kruha, suhega sadja ali denarja. Tako je zapisano v Slovenskem etnološkem leksikonu, takole pa se tepeškanka spomni Marija Podržaj iz Velike Račne.

Tepeškanje

Enkrat smo šli v čušperški grad tepeškat. Najprej smo naleteli na kuharico.

”Barones, barones! Tepeškarji!” je vpila po stopnicah gor. Imela je visok cvileč glas, neprijeten. In tudi lepa ni bila.

Prišla je baronesa in prinesla za vsakega otroka lepo zavito škatlico. Vzeli smo jih in hitro odšli. Zanimalo nas je, kaj je v tako lepi škatlici. Mislili smo, bog vedi, kaj da bomo dobili. Takoj za vogalom smo jih odvili. V vsaki škatlici pa sta bili le po dve suhi češplji. Kako smo bili razočarani!

Pripravila Marija Samec

24. slovenski knjižni sejem

Brez knjige nimamo šans – je bilo geslo letošnjega knjižnega sejma v Cankarjevem domu v Ljubljani. Posebna skromna prednost naše vrste je govor: beseda, še ena in še, dokler ne sestavijo razumljivega sporočila. Brez besed bi imeli kamen in palico, ne dosti več. Brez besed bi bili manj škodljivi, in manj koristni, manj slabi, manj dobri, preprosto manj ljudje, so zapisali na vabilo.

Podelili so nagrade za najlepšo slovensko knjigo, najprestižnejša je Schwentnerjeva za življenjsko delo, ki jo je letos dobil Aleš

Berger, prevajalec, gledališki in literarni kritik, esejist ter urednik.

»Knjiga nam stalno oživlja našo narodno samozavest, nas stalno iz najširšega, tudi kulturnega okolja, prestavlja v našo domačo pristnost. Brez knjige se verjetno kot narod ne bi bili ohranili, ne bi prerasli v nacijo s svojo lastno državnostjo. Jezik kot najpomembnejše oporišče narodnega duha bi le težko preživel brez knjige, brez nje pa tudi narod sam,« je na slavnostnem odprtju povedal slavnostni govornik dr. France Bučar.

Že drugo leto ni bilo vstopnine, zato je bil obisk toliko večji. Obiskovalci smo se lahko sprehodili med stojnicami s knjigami v treh etažah Cankarjevega doma. Letošnji sejem je ponujal tudi mnoge prireditve, okrogle mize, pogovore z avtorji, predstavitve knjig, medse je vabil vse, ki jih knjiga briga. Veliko pozornosti so posvetili tudi elektronski knjigi. Ugotovili so, da bo knjiga na papirju še dolgo ostala, saj branje pomeni tudi pristen stik s knjigo, ki je v taki ali drugačni obliki preživela tisočletja.

Na sejmu smo srečali tudi stojnico Knjigotrštva in založništva Buča iz Zgornje Slivnice, ki ponuja knjige različnih, predvsem manjših založb in tudi svoje izdaje, in grosupeljsko založbo Knjigca, založništvo in izobraževanje, Darje Zorec z Brinjskega hriba, ki je ponujala knjigi Lutke iz domače delavnice in nov izbor 52 pesmi 34 slovenskih pesnic in pesnikov z naslovom Zazibanke.

Marija Samec

Darja Zorec je svojo založbo Knjigca letos prvič predstavila na knjižnem sejmu.

Knjigotrštvo in založništvo Buča, ki ga vodi Samo Vadnov, izdaja knjige, predvsem slikanice, in distribuira knjige manjših založb.

Sij – razstava slik Svetlane Jakimovske Rodić

Galerija Mestne knjižnice Grosuplje, sredo, 3. december 2008, ob 17. uri - Kako je mesto

Grosuplje potrebovalo galerijski prostor, dokazuje nova razstava v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje ob dnevu odprtih vrat slovenske kulture, ki so jo soorganizirali Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo in Mestna knjižnica Grosuplje pod pokroviteljstvom Občine Dobropolje. Ica Magistra umetnosti Svetlana Jakimovska Rodić, Makedonka po rodu, živi v Ljubljani, poučuje pa na Osnovni šoli Dobropolje.

Za pravo zvočno kuliso sta z džezovskimi zvoki poskrbela glasbenika Braco Doblekar s saksofonom in Kristijan Strojman s kitaro.

Ob dnevu odprtih vrat slovenske kulture sta vse prisotne pozdravili vodja JSKD, Izpostava Ivančna Gorica, Barbara Rigler, ter umetnostna zgodovinarica Simona Zorko, ki je tudi avtorica besedila v zloženci in je prireditev vodila. Nekaj del na razstavi je starejših, nekaj manjših platen pa je nastalo prav za to razstavo.

Vse prisotne je nagovorila tudi direktorica knjižnice Roža Kek in poudarila, da je Rudi Kerševan zapisal, da umetnine nastajajo kot zgodbe. Umetnika pri ustvarjanju vodi notranji

Božični koncert šmarskega vrtca

Župnijska cerkev Šmarje-Sap, četrtek 11. 12. 2008 - V vrtcu Pika, Šmarje-Sap smo se odločili, da tudi letos priredimo božični koncert v župnijski cerkvi.

Povabili smo mladi glasbenici Veroniko Ramovš in Kristino Martinc, ki igrata na blokflavto že vrsto let. Z igranjem na blokflavto sta našemu koncertu dodali praznično in slovesno noto. Koncertu so se prijazno odzvali tudi otroci z vzgojiteljicami iz vrtca Kosobrin.

Sam koncert se je odvijal v dopoldanskem času. Prireditve so se udeležili vsi tisti, ki radi prisluhnejo našemu petju in so se nam lahko pridružili. Seveda ne bi mogli koncerta izpeljati brez dobre volje vseh sodelujočih. Obenem pa velika hvala g. župniku, dr. Bojanu Korošaku, ki se je odzval naši prošnji, da izvajamo koncert v cerkvi, ki je najbolj primeren prostor za izvajanje prazničnih pesmi.

Otroci so koncert doživeli na svoj, posebni način.

Katarina Makor

sij. Sij pa je tudi naslov te razstave.

Otvoritve razstave se je udeležil župan občine Dobropolje Janez Pavlin. Čestital je svoji nekdanji kolegici z osnovne šole za čudovito razstavo. Občina Dobropolje te dni slavi svoj praznik ob 140-letnici rojstva Frana Jakliča – Podgoričana in ta razstava je pravzaprav le podaljšanje tega praznovanja v sosednjo občino. Lepo sodeluje tudi z Mestno knjižnico Grosuplje, podpira kulturna snovanja, zato je ob tej razstavi priskočila na pomoč pri organizaciji razstave in izdaji zloženke, ki predstavlja slikarkino biografijo, njeno delo, samostojne razstave in predstavitev razstave Sij v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje.

Avtorica slik Svetlana Jakimovska Rodić se je zahvalila vsem, ki so prišli na razstavo. Najbolj preproste stvari so najbolj dragocene, je povedala. Morda bo komu pogled na njene barve in njen svet polepšal kak trenutek v bližajočih se praznikih.

Slike, akrili na platnu, predstavljajo pretok energij, saj srečujemo podobe človeka, vpetega med stroje, električne naprave, tovarniške silhuete. Ponekod gre za kar apokaliptične podobe sveta. V ciklu podob prijateljev pa opazimo celopostavne portrete, ki sijajo v prostor z močnimi, energetskimi barvami. Tudi na teh slikah na poseben način označi refleksne točke, vozlišča, pretoke energetskih poti.

Razstava bo odprta do 15. januarja 2008, od ponedeljka do petka, od 9. do 19. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure v galeriji Mestne knjižnice Grosuplje.

Marija Samec

svetovanje, izmere
in montaža na domu
**IZDELAVA ZAVES
PO NAROČILU**
**Šivilstvo
Kastelic Majda s.p.**
Polica 53, 1290 Grosuplje
tel. 01/786 49 43, 01 786 49 44
GSM 041 347 893

FIZIOTERAPIJA

G R O S U P L J E

- **Fizioterapija po poškodbah in operacijah:** poškodbe kolena, gležnja, rame, vratne hrbtenice...
- **Fizioterapija pri ortopedskih obolenjih:** bolečina v križu, bolečina v vratu, obraba sklepov, trn petnice, teniški komolec, priprava na operacije...
- **Urinska inkontinenca, nevrofizioterapija, fizioterapija obraza...**
- **Terapevtski fitnes:** po poškodbah in obolenjih, pred in po operacijah, fitnes za ženske, zrela leta, prekomerna teža...
- **Skupinske vadbe:** pilates, joga, vadba za nosečnice, vadba po porodu, vadba za hrbtenico, vadba za močnejše...
- **Power plate:** vadba z osebnim trenerjem
- **Terapevtske masaže:** klasična masaža, ročna limfna drenaža, terapevtska masaža hrbta, terapevtska masaža nog, refleksna masaža stopal...

www.fizioterapija-grosuplje.si
info@fizioterapija-grosuplje.si

Fizioterapija Grosuplje d.o.o.
Breže pri Grosupljem 70 (Sončni dvori)
1290 Grosuplje
GSM: 01 7863-135

NETOPIRJI RADENSKEGA POLJA

V novembru smo v Galeriji grad Boštanj poslušali zanimivo predavanje o netopirjih. Primož Presetnik iz Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev nam je predstavil utrinke in zanimivosti iz življenja teh nočnih letalcev. Ker se pri svojem delu na Centru za kartografiranje favne in flore profesionalno ukvarja z netopirji, nam je predstavil tudi razširjenost in problematiko ogroženosti netopirjev na Radenskem polju.

Netopirji so med sesalci edini, ki so sposobni aktivnega leta. Letijo s pomočjo preobraženih prednjih okončin, ki se imenujejo prhuti. Na zadnjih nogah imajo ostre krempljice s katerimi se lahko oprimejo tudi najmanjše gube na, na videz, gladki površini. Netopirji se pri visenju nič ne utrudijo, saj jim zgradba noge omogoča, da teža telesa sama stisne kremplje.

foto: Primož Presetnik

Samice malih podkovnjakov z mladiči

Netopirji v Sloveniji se prehranjujejo večinoma z žuželkami in drugimi členonožci. Zanimivo za Radensko polje pa je to, da komarji predstavljajo lep delež v prehrani netopirjev. Netopirji imajo razvite oči in z njimi dobro vidijo, vendar te niso glavno čutilo za vid. Razvit imajo poseben sistem, ki deluje kot sonar. Oddajajo nam neslišne klice katerih odboje zopet prestrežejo in tako zelo natančno določijo položaja svojega plena – to imenujemo eholokacija.

Na širšem območju Radenskega polja živi 17 različnih vrst netopirjev. Najbolj razširjena in tudi najbolj pomembna vrsta na tem območju je mali podkovnjak. Mali podkovnjaki se tukaj združujejo v prezimovalnih kolonijah, kakor tudi v porodniških gruče. Porodniške gruče se zadržujejo predvsem v cerkvenih ostrejših na območju Radenskega polja.

foto: Primož Presetnik

foto: Primož Presetnik

Netopirji med prezimovanjem

foto: Primož Presetnik

Dolgokrili netopir

foto: Primož Presetnik

Dolgokrili netopir

Podatkov o netopirjih, ki se zadržujejo na podstrešjih zasebnih hiš in gospodarskih poslopij nimamo. Če se netopirji zadržujejo pri vas doma, vas prosimo, da nam to sporočite na naslov objavljen na dnu te strani.

Za konec pa še nasvet, sprejmite netopirje za svoje sosede, pojedli bodo mnogo žuželk, ki objedajo vašo zelenjavo na vrtu ali pa ponoči brenčijo okrog vaše glave.

Leon Kebe

Če imate kakršno koli vprašanje nas lahko kontaktirate na spodnji naslov:

CENTER Grajski vrt Boštanj d.o.o.

Veliko Mlačevo 59, 1290 Grosuplje

Uradne ure so vsak delavnik od 9:00 – 15:00,

Telefon: 040 655 793 (Marko Gabrovšek), 040 655 795 (Miša Pintarič), 040 655 796 (Leon Kebe), 040 655 797 (Tina Mikuš)

Faks: 01 786 50 32 ali 01 786 36 68

e-pošta: info@radenskopolje.si, info@grajski-vrt.si, prenocisca.bostanj@radenskopolje.si

spletni naslov: www.radenskopolje.si in www.grajski-vrt.si

KOLEDAR DOGODKOV NA RADENSKEM POLJU

•14.01.2009 TEMATSKO PREDAVANJE ŽIVO JAMSKO BOGASTVO

Dinarski kras velja za svetovno vročo točko podzemeljske biodiverzitete. Poleg najbolj znane jamske živali – človeške ribice, v naših jamah živi tudi pestra sestava nevretenčarjev, kot so hrošči, pajkovci, stonoge, raki, mehkužci in drugi. Številne vrste ali podvrste so nam poznane samo iz ene jame. Varovanje takih in pa jam iz katerih so opisane jamske živali je za ohranjanje živega jamskega bogastva bistvenega pomena. To bogatstvo nam bo predstavil speleobiolog Slavko Polak iz Notranjskega muzeja. Začetek predavanja bo ob 18:00, v galeriji Grad Boštanj. Vse informacije lahko dobite na telefonu 040 655 796 ali info@radenskopolje.si

• januar 2009 OKROGLA MIZA KOMARJI NA RADENSKAM POLJU

V okviru procesa ustanavljanja Krajinskega parka Radensko polje se lotevamo tematik, ki zanimajo prebivalce bodočega parka. Komarji so v letošnjem letu nedvomno vzbudili pozornost. V sredini januarja bomo v našo sredo povabili strokovnjake, ki se s temami povezanimi s komarji ukvarjajo profesionalno. V Galeriji grad Boštanj bomo izvedli okroglo mizo, kjer se bomo uvodoma seznanili z ekološkimi zahtevami komarjev, biocidnimi sredstvi, katera se uporabljajo za zatiranje le-teh in nevarnostmi, ki jih prinaša porušeno okolje. Temu bo nedvomno sledila zanimiva debata. Vsi, ki vas ta tematika bolj zanimi, lahko dobite dodatne informacije na telefonu 040 655 796 ali info@radenskopolje.si

VISOKE VODE NA RADENSKEM POLJU

foto: Tina Mikus

Vhod v Lazarjevo jamo 03.12.2008

foto: Lara Kastelic

Zelenka pod Kopanjem 07.12.2008

**vam želi
vesele
Božične in
Novoletne praznike**

OGREVANJE - VODOVOD - SOLARNI SISTEMI - TOPLOTNE ČRPALKE

Kek d.o.o. montaža strojnih instalacij, svetovanje in inženiring

Energenti:
Olje, plin, solar,
les in toplota iz narave

Območja moči:
od 1,5 do 20.000 kW

Programske stopnje:
100: Plus, 200: Comfort,
300: Excellence

Sistemske rešitve:
do potankosti med seboj
usklajeni proizvodi

**Zastopa, prodaja
in tehnično svetuje**

KEK d.o.o. Grosuplje

Gasilska c. 37
1290 Grosuplje
Tel. 01/7860 760
Fax 01/7860 762
GSM 030 346 106
E-mail: info@kek.si
www.kek.si

Dva v enem: kompakten center Vitodens 333 vam nudi prednosti stenskega kondenzacijskega kotla Vitodens 300 iz plemenitega, nerjavnega jekla, v kombinaciji z integriranim akumulacijskim ogrevalnikom sanitarne vode (prostornina 86 l). Tako nudi za eno ali dvostanovanjske hiše udobje ogrevanja prostorov in sanitarne vode v eni napravi. Z le 140 cm višine se lahko Vitodens 333 brez težav postavi pod poševnine ali v niše. In kar se tiče širine, se Vitodens 333 orientira po običajnih rastrih za kuhinje.

FizioFit Mediko

Fizioterapija, kozmetika
in pedikura

Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel 01 78 84 631, 78 03 069

www.mediko.si,
e-mail: mediko@siol.net

Še v decembru posebna ponudba

4+1,

**ob nakupu 4 masaž
vam zadnjo podarimo!**

NOVO

ročna limfna drenaža.

**ŽELIMO VAM LEPE PRAZNIKE
IN VELIKO SREČE V NOVEM LETU!**

Fizioterapija v:
• Višnji Gori (01 78 84 631)
• v Ljubljani (01 42 73 129).

**Ker ste se odločili, da sebe
postavljena prvo mesto!**

Krajevna skupnost Št. Jurij

**Novoletne želje - skrite so sanje,
novoletne želje - majhne so tajne,
naj postanejo hrepenenje in smeh,
sreča naj najde pot do vseh.**

**VSEM KRAJANOM IN KRAJAN-
KAM KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠT.
JURIJ ŽELIMO VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE TER SREČNO, ZDRAVO
IN USPEŠNO 2009.**

Krajevna skupnost Št. Jurij

Osnovna šola Brinje Grosuplje

**Ničesar ne vidimo priti,
a vemo in čutimo vsi.
Nekaj od nas se poslavlja,
a drugo nam sega v dlani.**

V želji, da bi znali praznični čas živeti skozi vse leto in da bi se vsaj nekatere želje uresničile, se ob iztekajočem etu učenci in delavci OŠ Brinje Grosuplje staršem, občinskim in javnim avodom, društvom in poslovnim partnerjem najtopleje zahvaljujemo za ves trud, podporo in prizadevanja pri skupnem delu in vsem želimo globoko doživeti božične noči ter uspešno, zdravo, zadovoljno in notranjega miru polno leto 2009.

IZDELAVA IN MONTAŽA

• ŽALUZIJE
• ROLETE
• TENDE
• LAMELNE ZAVESE
• PLISE ZAVESE
GSM: 031/679-079
Tel./fax: 01/7878-266

Krajevna skupnost Spodnja Slivnica

Krajankam in krajanom Spodnje Slivnice želimo vesele Božične praznike, v letu 2009 pa želimo predvsem zdravja, osebne sreče, poslovnih in osebnih uspehov ter dobrih medsosedskih odnosov.

Svet
Krajevne skupnosti Spodnja Slivnica

Krajevna skupnost Grosuplje

Vsem krajankam in krajanom Grosupljega želi Krajevna skupnost Grosuplje doživeti božične praznike ter srečno, prijazno in uspehov polno novo leto 2009!

Svet Krajevne skupnosti Grosuplje

ZOBNA ORDINACIJA

Andreja Hribar Hostnik, dr.stom

- popolna zobozdravstvena oskrba
- namesto svedra in skalpela tudi laser

Skrb za zdrave zobe - prava investicija v času recesije

www.andrejadent.com

ORDINACIJSKI ČAS

Po predhodnem dogovoru osebno ali po telefonu

☎ 01/ 7863-347 ☎ 041/ 780-741

Pod hribom c. II/24a, 1290 Grosuplje

V letu 2009 naj vas spremlja lep nasmeh...

Vsem občankam in občanom, krvodajalkam in krvodajalcem ter prostovoljkam in prostovoljcem RK vesele prihajajoče praznike ter srečen in zdrav vstop v leto 2009

želi

Območno združenje Rdečega križa Grosuplje

Vita line

HYPOXI
design your body

Življenje z nami je lepše!

Do manjše konfekcijske številke v samo 4 tednih!

HYPOXI STUDIO
ZA MOSKE IN ŽENSKÉ

051/633 446

Prijazno vas vabimo, da si rezervirate prvi **BREZPLAČNI TERMIN** in preizkusite učinkovito naravno metodo za odpravo maščob in celulita na problematičnih mestih.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE
051/633 446
www.vitaline.si
info@vitaline.si

PILATES
Poleg klasičnega pilatesa izvajamo vadbo na pilates reformerjih. V svetu velja vadba na reformerjih kot naj učinkovitejša vadba za krepitev telesa.

AEROBIKA
Izvajamo jo na pripomočkih Bosu. Vadba je bolj učinkovita in mnogo manj obremenjujoča za sklepe.

JOGA
Vadba, ki pomaga sodobnemu človeku izboljšati zdravje v celostnem smislu - fizično, mentalno in emocionalno.

SOLARIJ
Za lepo polt poskrbi najsodobnejši klimatiziran solarij.

BOWNOVA TERAPIJA
Učinkovita pri odpravljanju poškodb in bolezni gibalnega aparata.

OSEBNO TRENERSTVO
Bodite fit, pridobite kondicijo in nadzorujte svojo telesno težo.

KAVITACIJA
Ultrazvočna liposukcija

NOVOST PRI NAS!

REZULTATI SO VIDNI ŽE PO ENI SAMI TERAPIJI, SAJ ZMANJŠAMO OBSEG DO **5cm** NA TRETIRANEM PODROČJU.

Vita line - Studio za zdravo življenje "Sončni dvori" Brezje pri Grosupljem 90 Grosuplje

FOTO - OPTIKA
MARKELJ

IV. GORICA, 01/787-77-77
TREBNJE, 07/346-12-22
LJUBLJANA, 01/427-47-27
GROSUPLJE, 01/787-11-11
GROSUPLJE, 01/786-39-99

www.MARKELJ.si

SREČNO

2009

Apoteka Natura

V mesecu decembru bomo nakupe nad 40,00 EUR lepo nagradili!

- Telefon: 01/ 786 2 570; Adamičeva, Grosuplje
- E-pošta: apoteka.natura@gmail.com
- Med 10. in 15. v mesecu imajo upokoenci 5% popust (razen za izdelke na napotnico ZZZS)
- Posebna ponudba čajev
- 10% znižanje izdelkov za dojenčke
- Odprto vsak dan razen nedelje med 8. in 19. uro (sobota od 8. do 13. ure)

KUPON ZA 5% POPUSTA
POPUSTI SE NE SEŠTEVAJO!

Feri avto d.o.o.
Ljubljanska 17
1290 Grosuplje
tel. 01/ 787-34-22
GSM 040/ 22-44-07

PRODAJA:

- * REZERVNIH DELOV ZA VSE VRSTE OSEBNIH VOZIL,
- * DODATNA OPREMA,
- * MOTORNA OLJA ZA OSEBNA IN TOVORNA VOZILA,
- * AVTOPLAŠČI

4 X NA DAN DOSTAVA ISKANIH REZERVNIH DELOV V TRGOVINO.

SERVIS IN PRODAJA RAČUNALNIŠKE OPREME

20% POPUST na vse tonerje in črnila !

Decemberski delovni čas:
PON-PET od 8h do 18h,
SOBOTA od 9h do 12h.

POSIFLEX™

GAMBO d.o.o.

Gambo d.o.o., Industrijska cesta 1g
1290 GROSUPLJE,
Tel.: 01/7818 460, faks.: 01 / 7818 464
e-mail: prodaja@gambo.si, www.gambo.si
SERVIS IN PRODAJA

Pokličite nas na številko 05 993 10 23
in se naročite na brezplačen pregled.

**Želite shujšati in
oblikovati postavo?**

**Center Linea Snella
sedaj tudi v Grosuplju!**

Metoda LINEA SNELLA® velja za
eno najučinkovitejših naravnih
metod hujšanja in oblikovanja
telesa na svetu.
Pisno jamstvo za uspeh!

Linea Snella - Grosuplje, Katja Garbas s.p., Brezje pri Grosupljem 91, 1290 Grosuplje, Tel: 05 993 10 23, www.lineasnella.si

AŽUR

NEPREMIČNINE, DELNICE, SKLADI, MENJALNICA

Kolodvorska cesta 2 Grosuplje T 01 7860 880 F 01 7860 881 M +386(0)31 610 644 E azur@siol.net www.azur-nepremicnine.si

- ✦ najdemo kupca za vašo nepremičnino
- ✦ najdemo nepremičnino, ki jo želite kupiti
- ✦ uredimo vso dokumentacijo- od sestave pogodbe do predloga za vpis v zemljiško knjigo- v sodelovanju z odvetnico
- ✦ spremljamo vas do zaključka posla

VARNO, ZANESLJIVO, STROKOVNO.

Posredujemo in
Svetujemo pri nakupu LCD
TV aparatov ter
monitorjih, priznanih
znamk

SONY
SHARP
ViewSonic®

GABER
servis

Peter Kastelic s.p.
Partizanska 8, 1290 Grosuplje

Telefon: 059 190 524

GSM: 041 774 274

E-mail: servis.gaber@masicom.net

Del. čas:

pon., sre., pet.
9-12^h in 14-16^h

Pooblaščen servis za:

*Servisiramo
vse avdio video
naprave*

BANG & OLUFSEN **B&O**
YAMAHA
harman/kardon
marantz

Društvo delovnih invalidov Grosuplje

Bliža se najlepši čas v letu.
Čas, ko se spominjamo preteklosti
in pričakujemo prihodnost.
Čas, ko se želja po sreči,
zdravju in uspehu seli iz srca v srce.
Naj se Vam uresničijo sanje,
udejanjijo želje
in izpolnijo pričakovanja.

Srečno in zdravo leto 2009
Vam želi
**DRUŠTVO DELOVNIH INVALIDOV
GROSUPLJE**

**ZASEBNA
ZOBNA
ORDINACIJA**

GROSUPLJE
Adamičeva 30

01 787 34 13
041 723 731

Goran Petrovič
dr. dent. med.

**Najlepše je življenje
brez velikih besed.**

**Je včeraj, je danes in jutri.
In to je vsa skrivnost
utrinkov sreče,
ki vzklije v človeku.**

**Praznujmo skupaj,
spoštovane občanke in
občani občine Grosuplje!**

**Mirne, upanja polne in s
toplino prežete božične
dni ter uspehov in ciljev
polno leto 2009.**

Občinski odbor

SLS.
Slovenska ljudska stranka

**NOVO!!!
NOVO!!!**

**CVETLIČARNA
BARBARA**
V CENTRU ADAMIČ V GROSUPLJEM

NUDIMO VAM:

- * REZANO CVETJE, LONČNICE
- * ARANŽIRANJE PO ZADNJIH TRENDIH
- * POROČNO DEKORACIJO
- * ŽALNO FLORISTIKO, SVEČE
- * DEKORACIJO POSLOVNIH PROSTOROV

Tel.: 01/786 26 88, Gsm: 041/32 67 78
Odprto: pon-pet: 8.00 - 18.00, sobota: 8.00 - 13.00

Koledar kulturnih prireditev

sobota, 27. 12., Kino, ob 19.00, ZKD Grosuplje; **NEVARNOST V BANGKOKU**, triler

sobota, 27. 12., ob 19.00, **Športna dvorana Brinje**, ZKD Grosuplje in ZŠO Grosuplje

NOVOLETNI OPERNI KONCERT, izvajalci programa: Simfonični orkester RTV Slovenija, dirigent: Marko Hribnik, solisti: Theresa Plut (sopran), Mirjam Kalin (alt), Benjamin Ziervogel (violina) in prvič tudi gostujoči baletniki solisti SNG Opera in balet Ljubljana, koreograf in plesalec Goran Bogdanovski ter članice skupine TeGIBlo KD Teater Grosuplje, za izven

nedelja, 28. 12., 15.00-19.30, **Kolodvorska ulica**, Občina Grosuplje in ZKD Grosuplje

NOVOLETNI OTROŠKI IN DRUŽINSKI PROGRAM: ob 15.00 do 15.40: Čarobno gledališče SALTIMBANKO; 15.45-16.30: Gledališče BIČIKLETA: Babica Zima, lutkovno igrana pravljica z živo glasbo; 16.30-16.50: Plesna šola Tina; 17.00-17.45: spreved Dedka Mraza in obdaritev otrok, 18.00-18.30: nastop slušateljev GŠ Grosuplje iz razreda solo petja mentorice Irene Vidic, 18.30-18.50: nastop mažoret iz KD Godba Kočevje; za izven

Ponedeljek, 29. 12., in torek, 30. 12., od 17.00 do 20.30: **Kolodvorska ulica**, Občina Grosuplje in ZKD Grosuplje
PROGRAM DRUŠTEV ZKD GROSUPLJE

sreda, 31. 12., 19.30-24.00: **Kolodvorska ulica**, Občina Grosuplje in ZKD Grosuplje

SILVESTROVANJE z ansamblom Petra Finka, OD POLKE DO ROCKA!

četrtek, 8. 1., ob 17.00 in 18.30, Otroški abonma 2008/09 – S pravljičami okoli sveta, Lutkovno gledališča Maribor in ZKD Grosuplje

Waldemar Bonsels: **ČEBELICA MAJA**, lutkovna predstava; tudi za izven (ob 18.30)

sobota, 10. 1., Kino, ob 19.00, ZKD Grosuplje; **MAMA MIA**, glasbeno ljubezenska komedija

petek, 16. 1., ob 19.30, Cafeteater in ZKD Grosuplje
MANDELJNI IN ROZINE (etno koncert židovskih šansonov), izvajalci: šansonjerka Vita Mavrič&Kvartet Akord: Klemen Bračko (violina), Aleš Praznik (harmonika), Matjaž Brežnik (kitara), Marjan Šeško (kontrabas); za izven

sobota, 17. 1., Kino, ob 19.00, ZKD Grosuplje; **James Bond 007: KVANTUM SOČUTJA**, akcija 007

sobota, 24. 1., Kino, ob 19.00, ZKD Grosuplje; **MODELI**, komedija

četrtek, 29. 1., Kino, ob 17.00, ZKD Grosuplje; **MADAGASKAR 2**, animirani film

petek, 30. 1., ob 19.30, Gledališče Koper & SNG Nova Gorica, burka s petjem in streljanjem: Iztok Mlakar po motivih Moličra: **»DUOHTAR POD MUS«**, režija: Vito Taufer, avtor songov in glasbe: Iztok Mlakar, igrajo: Iztok Mlakar, Urška Bradaškaja, Gregor Zorc, Boris Cavazza, Lara Komar, Teja Glažar, Gorazd Žilavec in muzikanti, razprodano

sobota, 31. 1., Kino, ob 19.00, ZKD Grosuplje; High School Musical: **ZADNJI LETNIK**, musical

* Organizator si pridržuje pravice do spremembe programa

Rezervacija vstopnic:

ZKD Grosuplje, Adamičeva 16, 1290 Grosuplje,

INFO: 01/786 40 28; Predprodaja vstopnic uro pred predstavo.

Trubarjevo priznanje 2008 dr. Mihaelu Glavanu

Trubarjevo priznanje Narodna in univerzitetna knjižnica podeljuje posameznikom ali pravnim osebam, ki so pomembno prispevale in imajo pomembne zasluge za varovanje in ohranjanje nacionalne pisne kulturne dediščine oz. drugega knjižničnega gradiva. Letos so jih podelili prvič in poleg prof. Tonke Menart in Mercatorja jo

Dr. Mihael Glavan v Izraelu ob prevzemu novega izvoda Trubarjeve knjige Noviga testamenta pusedni dejl iz leta 1577.

je prejel tudi urednik Zbornika občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje dr. Mihael Glavan.

Dr. Mihaela Glavana, po izobrazbi slavista, odlikuje tenkočutna skrb za slovenski jezik in kulturo, ki se ji predaja poklicno in ljubiteljsko ter v ta namen deluje ne le na knjižničarskem, ampak tudi na založniškem, publicističnem in razstavnem področju. Kot urednik in pisec sodeluje z vsemi pomembnejšimi slovenskimi založbami in s posebno skrbjo in predanostjo pripravlja monografije, faksimile in ponatise pomembnih spomenikov slovenske pisne in knjižne zakladnice, predvsem prvih knjig iz obdobja reformacije (številne izdaje Trubarja in Dalmatina), slovenskega srednjeveškega slovstva, Prešernovih poezij, Zlate knjige poezij Simona Gregorčiča, obsežnega korpusa Edvarda Kocbeka in še mnogih drugih. Velik del svoje profesionalne pozornosti je dr. Glavan v 23 letih svojega delovanja v Narodni in univerzitetni knjižnici posvetil promociji slovenske literature in kulture doma in v tujini. Med več kot 30 razstavami omenimo avtorsko pripravo razstave najpomembnejših slovenskih srednjeveških knjižnih spomenikov (Brižinskega, Rateškega, Stiškega in Čedajskega rokopisa).

V svoji profesionalni in osebni življenjski poti pa nikoli ni pozabil na dvoje: na otroke in na svoj domači kraj, poznamo ga namreč kot avtorja in urednika serije izobraževalnih dokumentarnih filmov o slovenski književnosti, namenjenih uporabi v šolah in kot dolgoletnega urednika Zbornika občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Iskrene čestitke. - **Drago Samec**

Bilo je...

Magdalene v novembru 2008

Kulturno društvo Vokal, ki ga sestavljajo **Moški pevski zbor in Ženski pevski zbor Magdalena**, je bilo krivo, da se je 7. novembra prepevalo na odru Kulturnega doma v Grosupljem, potem pa še tja do poznih ur v predverju ob obloženih mizah dobrot, ki jih znajo pripraviti tako dobro samo te neumorne pevke, obenem pa poskrbijo za prijetno vzdušje in se iskreno veselijo prav vsakega obiskovalca prireditve. To je bil večer pesmi o vinu in dobrotah, ki jih prinašata jesen in sv. Martin. Tak je bil tudi naslov tega poznojesenskega koncerta. Tudi tokrat so bile naše zveste poslušalke pevke Ženskega pevskega zbora Lastovke, pa tudi vsi tisti, ki imajo radi naše prepevanje in nas spremljajo že več kot desetletje. To so naši zvesti sopotniki, člani naših družin, sosedje, prijatelji. Hvala vsem.

V cerkvi sv. Mihaela smo 19. novembra s pesmijo sprejele upokojence iz društva Komandant Stane iz Ljubljane. Skupaj z njimi smo prisluhnile višji bibliotekarki Mariji Samec, ki nam je pripravila zanimivo predavanje o zgodovini Grosupljega ter tudi o novejši zgodovini našega mesta. Bilo je kaj slišati, zato sem prepričana, da se bodo naši gostje gotovo še vračali v Grosuplje in odkrivali lepote, ki nas obdajajo, mi domačini pa pogostokrat tega niti ne vidimo in se ne zavedamo, v kako lepem kraju živimo. Prav tako je zgodovino mozaika in njegovo sporočilo podal g. župnik Janez Šket. Pesmi, s katerimi smo predstavile naš zbor, so med mogočnimi cerkvenimi zidovi izzvenele tako, da so bili naši poslušalci očarani. Kljub skromni zasedbi smo se predstavile v najlepši luči. Razšli smo se kot prijatelji in bili enotni, da se gotovo še srečamo.

V našem zboru smo same Grosupeljčanke, med seboj se dobro poznamo, zato ni čudno, da nam je na uho pricurljalo, da naša krajanka Marija Šilčeva praznuje 97. rojstni dan. Kar takoj nas je bilo nekaj enotnega mnenja, da

oseba s tako častitljivo starostjo brezpogojno zasluži, da se je spomnimo tudi pevci. Ideja je bila tu, naša Mari je spekla prečudovito srce in 21. novembra, ko se je nad Kolodvorsko ulico že spuščal mrak in tudi veter se nam je zajedal v kosti, smo se postavile pod okno in balkon stanovanja Šilčevih in zapele. Ko se je slavljenska prikazala s svojim širokim nasmehom na obrazu in nas pozdravila, smo vedele, da smo naredile prav. Čudovita stara gospa nas je skupaj s hčerkama povabila v svoj dom in nas takoj očarala s svojo pojavo. Pogovor je stekel o vsem mogočem. Spomini pa so segali prav tja v daljino preteklost, v mladost, ki je bila mnogokrat kruta, pa na skupno življenje z možem, v obdobje odraščanja deklet, pa na delo, ki ga ni nikoli zmanjkalo, na odraščanje in pomoč pri vzgajanju vnukov in pravnukov. In recept za dolgo življenje? Delo je tisto, ki daje življenju smisel, seveda pa ob delu tudi prijaznost do družine in sočloveka. Tudi dobra volja in pozitivno gledanje na življenje bi bila lahko dva izmed preizkušenih receptov. Tukaj ni kaj dodati. Mi Šilčevo mamo poznamo že vse življenje. Vedno je bila pokončen človek in taka je tudi v pozni starosti. Drugo leto jo zopet obiščemo.

Vendar pa meseca novembra še ni konec, 28. tega meseca, smo povabljene v Višnjo Goro. Kako je bilo, pa drugič.

Biserka Jakopin

13. november 2008

Gledališče Koper&SNG Nova Gorica je z burko

»Duohtar pod mus«

v Molierovi maniri in v sočnem primorskem narečju izpod rok jezikovnega sladokusca, igralca in kantavtorja Iztoka Mlakarja, spet doživelo eno svojih najboljših uprizoritev. Zakaj? Igralci so se pri nas vsi skupaj, tako koprski kot novogoriški (kar je redkost) zadržali še dobro uro po predstavi, v naši skromni garderobi ob ustvarjalnem pogovoru, kaj bi se lahko v določenih situacijah na odru še lahko dogradilo. Če dodam, da so zaigrali že 118-to ponovitev, je to za nas velik kompliment. Rekli so, da že dolgo niso čutili tako živega odziva pri gledalcih in da Dolenjci nimajo problemov z razumevanjem primorščine. Za vse tiste, ki žal niste mogli uživati v dobrem vzdušju v dvorani: potrdili so nam še eno ponovitev – 30. januarja 2009, ob 19.30 – seveda so v prednosti tisti, ki so karto rezervirali že skoraj leto nazaj. Naj samo še pripomnim, da je med publiko vidno užival tudi naš župan. To je za nas organizatorje zelo pomembno, saj ugledni obiskovalci dodajajo k vrednosti naših prizadevanj k dobremu in razgibanemu kulturnemu dogajanju.

Larisa Daugul

20. november 2008

Gledališče Glej je v lutkovni podobi Silvana Omerzuja oživilo zelo poznano pravljico

Sneguljčico,

bratovskega ustvarjalnega dvojca Grimm. Potrebno je povedati, da je bila dvorana spet dvakrat polna. Otroci so zbrano strmeli v likovno zelo čisto in dramsko jasno razčlenjeno pripoved: klasični oder s tremi odprtinami, kjer so nastopale v svojih »recitativih« ročne in senčne lutke – te so nastopale v najbolj dramatičnih elementih pravljice. Seveda lahko pripomnimo, da je zgoraj omenjeni režiser in avtor likovne podobe zgodbi dodal svojo prepoznavno podobo. Med animatorji igralci smo prepoznali tudi Vita Rožaja, ki bo po vsej verjetnosti kmalu zasedel poslansko klop Državnega zbora R Slovenije. Glasovno in gibalno sta lutke oživljali še Ajda Rooss in Tina Oman, naslovno junakinjo pa je spremlja glasba Ernoja Sebastiana, ki jo je v živo na harmoniko – ki je zvenela zelo mehko – igral Aleš Ogrin. Sneguljčica je torej danes prav tako zanimiva kot pred stotimi leti. Spet je bil ogled lutk čisto od blizu, na odru med animatorji, pravo doživetje. Sneguljčica bo srečno živela do konca svojih dni, našim malim obiskovalcem s starši pa srečno do naslednje abonmajske predstave v januarju 2009.

21. november 2008

Vitalij Osmacko, duo Mar Django

je zagotovo napolnil vsa pričakovanja nekoliko manj polne dvorane, kot smo bili vajeni v novembru 2008. Poslušalci so lahko začutili strasti romskih in ruskih romanc, ki se zelo prepletajo. Romi pravijo, da so romske, Rusi, da so ruske. Sama pa dodajam, da so srž najglobljih človeških občutij in so zato neskončno polne. Popeljejo te v domovanje čustev, ki niso tuja nobeni človeški duši. Ob poslušanju odpiraš spomine lastnih svetov vseh otenkov. Ukrajinska glasbenika oba izhajata iz glasbene družine, Vitalij pa je od svojih podedoval tudi ljubezen do šansona in glasbe bardov. Spet smo srečali nekaj nove publike. In po koncertu si je tretjina poslušalcev vzela glasbo še domov.

Deseta obletnica BB Grosuplje

Koncert Deset let na jazz sceni našega Big Banda Grosuplje pod vodstvom Igorja Lundra je samo dan po polnem »Duohtarju« spet napolnil dvorano. Za ZKD Grosuplje je to velik dosežek. Dva dogodka zapored, ki sta tako močna, da se to posreči! V petek, 14. novembra 2008, je v Kulturnem domu Grosuplje nastopil Big Band Grosuplje s svojim prvim koncertom v sklopu njihove desetletnice delovanja. Koncert je izzvenel v ritmih swinga, fanka, s pridihom modernejših zvrsti jazza in latina. Kot gostje so se jim pridružili nekdanji in občasni člani te zasedbe: Rudi Javornik na saksofonu, Jaka Zaletelj in Matevž Cvetkovič na kitari, Boštjan Jaklič na trobenti ter Matej Javoršek in Primož Podobnik na tolkalih.

In koncerti v nadaljevanju praznovanja obletnice BB Grosuplje

Drugi koncert v sklopu obletnice bo 10. januarja 2009 v Studiu 14. RTV Slovenija, kjer se bodo predstavili skupaj z vibrafonisti. Nastopili bodo s svetovno priznanim Boškom Petrovičem [1935], rojenem v Bjelovarju na Hrvaškem. Že pri petih letih je pričel z igranjem violine. Prvo lastno zasedbo je ustanovil pri petnajstih in tedaj s harmoniko tudi že snemal prve skladbe na Radiu Zagreb. Harmoniko je zamenjal za vibrafon ter leta 1959 ustanovil legendarni Zagrebški jazz quartet. Leta 1970 je ustanovil B.p. Convention, poleg tega pa je občasno vodil še BP Nonconvertible All Stars. S pianistom Nevenom Frangešem je dve leti nastopal v duetu, od leta 1999 pa vodi svoj lastni trio. Boško Petrovič je gostoval v: Avstriji, Sloveniji, Madžarski, Bolgariji, Jugoslaviji, Italiji, Češki, Slovaški, Belgiji, na Nizozemskem, Danskem, Norveškem, Švedskem, v Nemčiji, Litvi, Latviji, Rusiji, Franciji, Veliki Britaniji, Irski, Poljski, na Japonskem, v Indiji ter ZDA. Nastopal ter snemal je s številnimi znanimi jazzisti: John Lewis, Lou Levy, Nat Pierce, Fritz, Toots Thielemans, Joe Pass, Herb Ellis, Ray Brown, Philly Joe Jones, Art Taylor, Art Farmer, Clark Terry, Stan Getz, Johnny Griffin, Gerry Mulligan in še mnogo drugimi. Kot solist je sodeloval z mnogimi big bandi, med drugimi z: Oliver Nelson, Tito Puente, Gerald Wilson, Woody Herman, Sigi Feigl ter hrvaškim in slovenskim RTV Big Bandom. Boško je bil nagrajen z nagrado mesta Zagreba, Slavensko jubilejno nagrado, je pa tudi dobitnik več Porinov (hrvaških Grammyjev), tudi tistega za življenjsko delo. V Zagrebu vodi BP jazz klub in je še vedno aktiven kot studijski glasbenik, avtor, producent ter voditelj TV oddaj o jazzu.

Z big bandom pa bo nastopil tudi Arthur Lipner, ki je eden od vodilnih svetovnih glasov vibrafona in marimbe danes. Je eden redkih, ki prenaša glasbo teh instrumentov v 21. stoletje. Arthurjevi nastopi in plošče prinašajo izjemen »drive« kreativnosti in globine. Njegovi nastopi po vsem svetu navdušujejo poslušalce in kritike. Kot vodja različnih zasedb je prepotoval ZDA, Avstralijo, Novo Zelandijo, Japonsko, Mehiko, Peru, Kostariko, Anglijo, Škotsko, Maroko, Malezijo, Karibe in vso Evropo. Iz zgoraj povedanega ni treba posebej poudarjati, da bo koncert izjemno zanimiv za vse ljubitelje big banda, vibrafona in jazza nasploh.

Tretji koncert pa sledi v maju 2009 v Grosupljem. Z njimi bo nastopil HGM Big Band, ki ga vodi priznani avstrijski jazzler Sigi Feigl. O tem koncertu pa več sledi v eni od prihodnjih številčk Grosupeljskih odmevov.

Povabljeni na koncerte Big Banda Grosuplje!

Luka Puš
Info ZKD Grosuplje

Dogaja...

ZKD Grosuplje bo z letom 2009 uradno začela z novimi vodstvenimi organi. Volitve le-teh smo imeli na zboru članov VI. mandata ZKD Grosuplje, v ponedeljek, 24. novembra 2008, ob 17.30. uri, v dvorani Kulturnega doma Grosuplje. Prisotnih je bilo več kot polovica članov (18 od 22-tih), zato člana verifikacijske komisije Borut Usenik in Ana Kastelic nista imela problemov pri razglasitvi rezultatov tajnih volitev, niti delovno vodstvo zbora ni imelo težav z veljavnostjo sklepov. Novo vodstvo čakajo težki časi, saj si po uspehu v letu 2008, ko je bilo na državna srečanja uvrščenih kar 9 skupin ZKD Grosuplje, skoraj težko predstavljamo še kaj več. Poudariti moramo, da je kljub negotovanju nekaj članov skrb Občine Grosuplje za ljubiteljsko kulturo zelo zgledna. Tisto, kar pa je resnično omejujoče, so prostorske zadrege. Kulturni dom poka po šivih v času večjih aktivnosti (februar, marec, junij, oktober, december). Za določene skupine moramo poiskati alternativne prostore; pri tem smo včasih uspešni, včasih pa tudi ne. Je pa seveda najlažje, če aktivnosti potekajo vedno ob istem času in na istem kraju. Očitno se bomo morali povezati tudi z drugimi organizatorji priložnostnih dejavnosti za pridobitev novih prostorov za redno dejavnost skupin ZKD Grosuplje. Cenovno je to za nas neugodno, toda zaenkrat drugače ne bo šlo.

Dovolite, da uradno razglasimo rezultate volitev: **novi predsednik je Jernej Kralj (uspešen zborovodja, član NO JSKD R Slovenije, pravnik...), tajnica je postala Ana Kastelec (upokojena računovodja ZKD**

➤ Grosuplje, predana delu in podkovana z modrostjo in dolgoletno prakso v ljubiteljski dejavnosti), **izvršni odbor v novi sestavi pa je: Ljubo Vilar (bivši predsednik ZKD Grosuplje), Borut Usenik, Olga Gruđen, Lorna Zadravec Zaletelj in Mojca Intihar. Nadzorni odbor pa sestavljajo Tomaž Mohar, Jožica Poderžaj in Zora Trilar.** Seveda se nam na vseh sestankih vedno pridruži tudi predstavnik Občine Grosuplje, tudi naprej to ostaja Jelka Kogovšek, univ. dipl. ekon., vodja Urada za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance Občine Grosuplje. Ob tej priložnosti se v imenu strokovne službe ZKD Grosuplje zahvaljujem staremu vodstvu in predvsem bivšemu predsedniku ZKD Grosuplje, Ljubu Vilarju, za dobro vodenje in vestnost pri delu, ki v jedru ostaja še naprej prostovoljske narave. Je dolgoletni član oz. motor KD Šmarje – Sap, poznavalec skoraj vseh ljubiteljskih dejavnosti (folklorna, gledališka, zborovska dejavnost) in vnet zbiralec vse dokumentacije delovanja KD Šmarje – Sap. O njegovi priljubljenosti govori tudi izid volitev, saj je bil za člana izvršnega odbora potrjen z vsemi glasovi. Veliko razumnih in pravih odločitev smo sprejeli po mnogih burnih debatah. Sicer pa Ljubo Vilar še naprej ostaja v našem ožjem krogu, sodelovanje se bo še naprej konstruktivno gradilo v zadovoljstvo vseh vpletenih. Ostajamo v razmerah, ki nas bodo vodile k novim oblikam poti razvoja kulture v občini, seveda v okviru kulturne strategije, ki so jo svetniki v prejšnjem letu tudi potrdili. Vsi skupaj se bomo trudili še za večjo povezanost med društvi; ta včasih še ne razumejo smiselnosti našega skupnega delovanja, ki nas dela prepoznavne in gradi ugled našega delovanja ter potrjuje upravičenost našega delovanja. Še naprej bomo poizkušali najti močnejše poti sodelovanja s šolami in vrtci, glasbeno šolo, mestno knjižnico in drugimi društvi. Z letom 2009 se bomo vključili v Združenje kulturnih domov Slovenije, bolj jasno opredelili sodelovanje z mediji. Obdobje pred nami, ki je podčrtano z besedno zvezo kriza in recesija v gospodarstvu, zagotovo ne obeta, mogoče pa vendarle ponuja nove možnosti, ki jih moramo čim prej prepoznati vsi, tako ljubiteljski kot tudi profesionalni kulturni ustvarjalci.

ZDK Grosuplje je zaključilo razpis za hostese, ki je bil odprt preko študentskih servisov v občini Grosuplje. Izbrali smo novo ekipo, ki jo delno predstavljamo na priloženi fotografiji. Počasi poteka uvajanje v delo in zaenkrat moram dekleta pohvaliti. Zagotovo so urejenost, komunikativnost, prodornost in hkrati nevsiljivost, vedno nadzorovana reakcija, psihološka presoja prvega kontakta pomemben skupek lastnosti hostes, ki dekletom pomagajo tudi na drugih področjih. Seveda pri tem delu navezujejo vedno nove stike in spoznavajo nove ljudi in pomembne

slovenske in lokalne kulturne ustvarjalce. Če jih zanima kultura, po tej poti bogatijo svoja znanja in seveda združujejo prijetno s koristnim. Se pa obeta še nekaj novosti v letu 2009. Večja urejenost v delovanju – predvsem določeni termini rezervacij vstopnic in popoldanska prodaja vstopnic pri blagajni v avli Kulturnega doma Grosuplje, z redno dežurno ekipo. Sicer se vsi procesi računalniške modernizacije prodaje vstopnic odvijajo počasneje od načrtovanih, vendar se premika naprej. Še vedno medse vabimo kakšnega mladeniča, ki ima posebno strast do gledališke oz. odrske tehnike. Zdaj smo z novo opremo – ozvočenjem in lučnim parkom – vsekakor primerljivi z drugimi kulturnimi ustanovami. Možnost učenja in izobraževanja, tudi raziskovanja različnih možnosti na tem področju, je odprta in tudi nekaj se lahko zasluži pri tem. Torej, mladi fantje, če vas tako delo mika, nas pokličite.

V dogovoru z društvom »Roma Džan Angle« smo verjetno eni izmed prvih domov, ki Romom naše občine ponujamo kulturo po dostopnejših cenah. V sodelovanju in dogovoru s prostovoljkami smo že zabeležili nekaj rezultatov. Obiskali so nekaj filmskih predstav, ponudili smo jih štiri otoške abonmajske kartice brezplačno in dodali ugodnejšo ceno vstopnice, nekaj jih je prišlo tudi na koncert Dua Mar Django. Želimo, da bi se to sodelovanje še nadaljevalo in razvilo v trajno obliko.

Služba ZKD Grosuplje zaključuje proračunsko leto. Stalni telefoni, navezave z društvi, rezervacije za predstave, ki bodo v decembru 2008, delavnik, poln akcije in raznorodnosti posla, skoraj vsakodnevni dogodki Veselega decembra 2008 in produkcija predstave Gledališča Hiška. To je utrip službe ZKD Grosuplje v tem polnem terminu. Za nami je že Ta veseli dan kulture. Na hitro lahko povemo, da smo nanj pritegnili okoli 600 obiskovalcev in udeležencev različnih delavnic. Organizirali smo dva večerna dogodka in šest delavnic, tri so se podvojile, ker smo jih ponudili tudi šolam. Gre že za utečen koncept. Udeležba je bila nekoliko nižja kot lani. Mogoče tudi zaradi celoletnega polnega delovanja – z mnogimi obletnicami in torej dodatnimi dogodki v letu 2008 – kar nekaj društev je tempiralo svoje delovanje prav na drugo polovico novembra in prvo polovico decembra 2008, kar povzroča prezasičenost – tako da bomo morali drugo leto bolj intenzivno pripraviti vse skupaj. Spet se mi zdi, da nekako ne zadihajo prave relacije: zveza – društva in zveza – šole. Vsekakor jim z znanjem in poznavanjem kulturne ponudbe na domači sceni (strokovna služba ZKD Grosuplje jo aktivno v prav vseh dejavnostih spremlja več kot dve desetletji) ponujamo aktualne in izjemne mentorje – z jasno podporo Občine Grosuplje – zaenkrat lahko še brezplačno. Mogoče potrebujejo še nekaj časa, da bodo to spoznali in nas popolnoma enakovredno vključili v svoje programe. Udeleženci so posebej pohvalili mentorico zborovskega

fraziranja Andrejo Martinjak, Francija Kreuha, ki je mlade popeljal na popotovanje med ritme sveta (sicer je pedagog na GŠ Grosuplje) ter Ljubo Jenče, ki je udeležencem prikazala in demonstrirala osnove dobre pripovedi. Zahvaljujemo se tudi Glasbeni šoli Grosuplje in Mestni knjižnici Grosuplje, ki sta nam odstopili prostore, da smo sploh lahko organizirali vse delavnice v določenih oz. dogovorjenih terminih. Prvič ste naše delavnice našli tudi na internetnih straneh Ministrstva za kulturo R Slovenije.

Info ZKD Grosuplje

Napovedujemo...

sobota, 27. 12. 2008, ob 19.00, Športna dvorana Brinje

Gala novoletni operni koncert s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in solisti, tudi baletnimi

Simfonični orkester RTV Slovenija je bil ustanovljen leta 1955 in je v svoji več kot polstoletni zgodovini zapustil globoko sled v slovenskem glasbenem življenju. Vodili so ga dirigenti Uroš Prevorsek (1955–1966), Samo Hubad (1966–1980), Stanislav Macura (1980–1981), Anton Nanut (1981–1998), Lior Shambadal (2000–2003) in David de Villiers (2003–2006). S koncerti po državi in tujini si je že kmalu pridobil izjemen ugled, v letih 1984–1985 pa je dobil odlične kritike tudi v Združenih državah Amerike. Temeljna dejavnost orkestra so arhivska in koncertna snemanja. Izvaja obsežen in raznovrsten repertoar, od baročne do moderne simfonične glasbe, oper, oratorijev in kantat, scenske in filmske glasbe, po večini s poudarkom na ustvarjalnosti domačih skladateljev. Posnel je skoraj celoten slovenski simfonični repertoar in je za najboljše poustvaritve domačih skladb dobil številna visoka priznanja. Čeprav je večino posnetkov orkestra slišati na vseh radijskih

in TV-programih, sta njegova domača in mednarodna diskografija izjemno obsežni (več kot 150 zgoščenk). Septembra 2006 je mesto šefa dirigenta prevzel odlični kitajski dirigent En Shao. Orkester je v zadnjih sezonah zbudil največ pozornosti z dirigenti in solisti, kot so Ralf Weikert, Walter Proost, Sian Edwards, Angela Georghiu, Roberto Alagna, Marcello Alvarez, Giora Feidman, Dmitri Sitkovecki, Miša Majski, Stefan Milenković, Emanuelle Bertrand, Aldo Ciccolini, Radu Lupu, Mate Bekavac, Irena Grafenauer in Ivo Pogorelić. V zadnjem času ga je širše občinstvo spoznalo v okviru t. i. projektov »crossover« – v povezavi klasične glasbe z drugimi glasbenimi zvrstmi. Ob tem tudi redno gostuje po vsej Evropi. V zadnjih sezonah je Simfonični orkester RTV Slovenija z velikim uspehom nastopil na več koncertih v slovitih amsterdamski dvorani Concertgebouw.

Dirigent **Marko Hribernik** je študiral klavir na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu prof. Acija Bertonclja in leta 1998 z odliko diplomiral. Kot pianist je že med študijem v Ljubljani prejel študentsko Prešernovo nagrado. Leto dni je pri prof. Antonu Nanutu hkrati študiral tudi dirigiranje. Po končanem študiju na ljubljanski akademiji je študiral orkestrsko dirigiranje na Univerzi za glasbo na Dunaju pri prof. Urošu Lajovcu. Hkrati se je v razredu prof. Güntherja Theuringa izpopolnjeval tudi v zborovskem dirigiranju. Magistriral je junija 2004 s koncertom z Orkestrom Avstrijskega radia v zlati dvorani Musikvereina in dobil najvišjo oceno. Marko Hribernik deluje tudi kot pianist, korepetitor in komorni glasbenik. Redno dirigira vsem slovenskim orkestrom: Slovenski filharmoniji, Simfoničnemu orkestru RTV Slovenija, Mariborski filharmoniji. Nastopa tudi v tujini (Anglija, Italija, Kazahstan, Avstrija, Češka, Nemčija, Hrvaška). V sezoni 2004/2005 je bil rezidenčni dirigent v Slovenski filharmoniji. Posebno pozornost posveča novi glasbi. Je dirigent orkestra KOS Društva slovenskih skladateljev in ansambla za novo glasbo Akademije za glasbo. Krstno je izvedel že več del slovenskih skladateljev. Snema za Radio in Televizijo Slovenije. Sodeluje s SNG Opera in balet v Ljubljani in Mariboru. Je ustanovitelj in umetniški vodja društva Claves musicae v okviru tega delujeta tudi Komorni orkester in zbor Academia Sancti Petri.

Mlada lirična koloraturna sopranistka **Theresa Plut** je nastopala s številnimi orkestri, med njimi z Vancouverskim simfoničnim orkestrom, Simfoničnim orkestrom Slovenske filharmonije, Opernim orkestrom iz Stuttgarta, Düsseldorfskimi Symphonikerji, Bachovim kolegijem iz Züricha, Siamsko filharmonijo itd. Vabljen je bila na solistične recitale in pevske večere v Nemčijo, Avstrijo, Švico, Romunijo, Kanado in Slovenijo ter snemala za švicarski radio in številne neodvisne produkcije. Takoj po študiju je postala članica solističnega ansambla Nemške opere na

Renu v Düsseldorfu. Debitirala je kot Kraljica noči v Mozartovi Čarobni piščali in nastopala še v vlogah Walterja v operi La Wally, Blonde v Begu iz seraja, Rosine v Seviljskem brivcu, Casilde v Gondoljerjih, Serpette v La finta giardiniera, Metke v Janku in Metki, Olympie v Hoffmannovih pripovedkah itd. Poje obsežen repertoar, od sakralne glasbe in samospelov do opere in broadwajskih muziklov. Zmagala je na različnih pevskih tekmovanjih in prejela več štipendij (Bel Canto Wettbewerb Zürich, Friedl-Wald Stiftung, Migros Wettbewerb, Ondina Otta mednarodno tekmovanje opernih pevcev itd.) Glavni koraki njene glasbene izobrazbe so klavirska diploma na Kraljevem konservatoriju v Torontu, diploma iz klavirske in glasbene pedagogike ter magisterij koncertnega solopetja na Glasbeni visoki šoli v Zürichu. Operno izobraževanje je končala pri svetovno znani mezzosopranistki Julii Hamari na Državni visoki šoli za glasbo in upodabljačo umetnost v Stuttgartu. Theresa je rojena slovenskim staršem v Vancouvru v Kanadi.

Altistka **Mirjam Kalin** je od leta 1996 solistka SNG Opere in baleta Ljubljana. Je dobitnica nagrade Prešernovega sklada za leto 2004 ter nagrade Zlata ptica v letu 1998. S svojimi interpretacijami opernih vlog ter solističnih partov je postala nepogrešljiva glasbena osebnost na naših opernih in koncertnih odrih. Mirjam Kalin je na opernih odrih v enajstih letih poustvarila že več kot petintrideset vlog, nastopala kot solistka v številnih vokalno-instrumentalnih delih iz obdobja od baroka do sodobnosti doma in v tujini ter pri tem sodelovala z dirigenti kot so Zubin Mehta, George Pehlivanian, Hartmut Haenchen ali Leopold Hager.

Benjamin Ziervogel se je rodil leta 1983 v Celovcu. Violino je začel igrati pri šestih letih. Od leta 1992 je študiral violino pri prof. Brianu Finlaysonu na Koroškem državnem konservatoriju v Celovcu. Izpopolnjeval se je pri Igorju Ozimu, Benjaminu Schmidu, Jamesu Buswellu, Josephu Kalichsteinu, Isaacu Sternu in pianistu Leonu Fleischerju. Kot komorni glasbenik se je izpopolnjeval v Alderburghu v Veliki Britaniji, v Londonu in mednarodni poletni šoli na Dunaju, tam pa so poučevali člani kvartetov Julliard, Amadeus, Emerson in La Salle, pa kvartetov Albana Berga, Janačka, Bartoka, Skampe in Smetane. Med letoma 1996 in 2002 je bil član godalnega kvarteta ANIMA. Z njim je osvojil prve nagrade na tekmovanjih Prima la Musica, Avstrijskega društva glasbenih izvajalcev, Bärnreiterjevega tekmovanja, Gradus ad Parnassum in posebno nagrado Dunajskih filharmonikov. Leta 2002 je kot solist osvojil 1. nagrado na avstrijskem tekmovanju Prima la musica. Od leta 2000 je koncertni mojster celovškega orkestra Ars academia Musicae, od leta 2002 igra prvo violino v kvartetu Acies (z njim je leta 2003 osvojil 1. nagrado na tekmovanju Prima la musica v kategoriji godalni kvartet,

➤ leta 2006 Mozartovo nagrado in leta 2007 avstrijske nagrade za klasično glasbo). Leta 2007 ga je avstrijska radiotelevizija razglasila za umetnika leta. Od leta 2004 je koncertni mojster Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Igra na dragoceno violino Domenica Montagnane; na voljo mu jo je dala Avstrijska državna banka.

Sanja Nešković Peršin je po končanem šolanju na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani baletno izpopolnjevanje nadaljevala v Cannesu v Franciji, pozneje pa na različnih seminarjih in delavnicah. Od leta 1993 dalje je solistka v SNG Opera in balet Ljubljana. Njene vidnejše vloge so bile: Ana v Ani Karenini, Mirta v Giselle, Titanija v Snu kresne noči, Muza v Gershwinu, Dekle v Čudežnem mandarinu, vloga v sodobnem baletu Ta ljubezen... (Nenadoma ... v mojem pogledu in Dvojnost), Dobra vila v baletu Hrestač – Božična zgodba, Dobra vila v Pepelki, vloga v baletu Serenade ... Je koreografinja in avtorica na področju scenskih umetnosti. S svojimi samostojnimi avtorskimi projekti (Hov hov Suzana, Black Event, Hitra zgodba, Drugi z leve, Odtrgana slušalka) je gostovala na domačih in tujih festivalih.

Goran Bogdanovski (1971), koreograf, plesalec / performer, pedagog in umetniški direktor.

Od 1990 nastopa v baletnih predstavah in predstavah sodobnega plesa in fizičnega gledališča.

Med letoma 1990 in 2000 je bil član SNG Opere in baleta v Ljubljani in sodeloval s koreografi: Pia in Pino Mlakar, Julio Lopez, Dragan Živadinov, Irina Lukašova, Toer Van Shayk, Peter Breuer, Jeremy Leslie-Spinks, Vlasto Dedovič, Ivo Kosi, Ksenja Hribar ...

Sodeloval je tudi pri številnih filmskih projektih, v delavnicah in raziskovalnih projektih z umetniki, kot so. Emilio Greco, Josef Nadj, Jordi Cortes Molina, Elizabeth Corbeth, Chrysa Parkinson, Limon Company, David Zambrano ...

V tem času je sodeloval tudi s svobodnimi režiserji in sodobnimi koreografi: Michael Clark, Matjaž Pograjc in Betontanc, Tomaž Štručl, Matjaž Farič, Emil Hrvatin, Milko Šparemblek, Ema Kugler, Francois Michele Pesenti ...

Leta 2000 je ustanovil Fičo balet, kjer skozi inovativne plesne in gledališke produkcije ter ustvarjalne delavnice razvija lastni izraz, ki je razpet med glasbo, svetlobo, dramaturgijo, tehnologijo, besedilo in telo. Pripravlja in vodi mednarodne raziskovalne projekte in poučuje ples. Za Fičo balet je skoreografiral pet celovečernih plesnih predstav, z njimi gostoval od Moskve do New Yorka.

Zaradi slabih obstoječih sistemov ustvarjanja in produciranja sodobne plesne umetnosti v Ljubljani je v sodelovanju z društvom Asociacija, Cankarjevimi domom in MOL-om odprl Kino Šiška leta 2002 kot vadbene prostor (do prenove objekta v 2008), s

partnerji lansiral prvi slovenski plesni festival Gibanica 2003 ter mednarodno izobraževalno raziskovalni projekt NOMAD Dance Academy. Za svoje delo je prejel nagrado Povodni mož 2000, bil razglašen za umetnika leta 2000 na plesnem področju po izboru žirije Nedela, prejel DanceWEB štipendijo 2000 in 2002 na ImpulsTanz festivalu na Dunaju, ArtsLink Residency Award v New Yorku 2003 in UNESCO Aschberg Award v Montrealu 2004.

Spoštovani obiskovalci gala noveletnega opernega koncerta z letnico 2008! Zgodbe vseh, ki bodo sodelovali na najprestižnejšem dogodku ZKD Grosuplje, ZSO Grosuplje in Občine Grosuplje, so zaznamovane z domovino in tujino. Gre za mednarodne soliste, katerih nastopi burkajo publike in javnosti v našem evropskem prostoru. V čast nam je, da bodo ob prelomu leta z nami. Ob dveh obletnicah, ki jih praznuje letos, bo z nami tudi sedemdesetčlanski simfonični orkester RTV Slovenija. Tako velik orkester nam še ni igral v Športni dvorani Brinje. Novost letos je tudi sodobni ples, ki ga bomo gledali v izvedbi primabalerine Sanje Nešković in in Gorana Bogdanovskega, ki bosta pravi navdih, predvsem za male balerine iz skupine TeGIBlo KD Teater Grosuplje, ki bodo s kratko koreografijo nastopile na gala noveletnem koncertu. Tudi program je zvaneč in obeta. Poslušali bomo večne melodije J. Straussa ml., C. Saint-Saensa, P. de Sarasta, L. Delibesa, A. Hačaturjana, J. Offenbacha, A. Srebotnjaka, L. Bernsteina in P. I. Čajkovskega in seveda brez standardnih dodatkov Straussa mlajšega in starejšega ob koncu programa ne bo šlo. Karte lahko kupite v pisarni Kulturnega doma Grosuplje ali v Mestni knjižnici Grosuplje. Upamo, da boste ob tem dogodku z nami nazdravili prihajajočemu letu 2009. Za prihajajoče leto pa bo voščil tudi župan Občine Grosuplje, Janez Lesjak. Se vidimo in zbrano uživajmo ob mojstrskem koncertnem dogodku. Samo še opozorilo, da se je število parkirnih mest ob športni dvorani zmanjšalo, zato vse, ki prihajate iz Grosuplje, prosimo, da pridete kar peš. Hvala za razumevanje.

Nedelja, 28. 12., ob 15.00 pa do 18.30, družinsko silvestrovanje na Kolodvorski ulici.

Oživljamo mesto in se ob najbolj vročih trenutkih selimo na ulice. Tako bo tudi v nedeljo, ko bo otroke v okviru prazničnega programa obiskal tudi dedek Mrz. Sicer pa bo za nami čarovnik Sam Sebastja, pa Babica Zima z lutkovnega gledališča Bičikleta, plesalke Plesnega kluba Tina, mažorete iz Kočevja in solo pevke iz razreda Irene Vidic GŠ Grosuplje. Bo zabava za malo in staro. Vsi povabljeni na pričakovanje novega leta! Organizacijsko sta program in vse potrebno oblikovala Občina Grosuplje – turizem in pa ZKD Grosuplje.

Četrtek, 8. 1. 2009, ob 17.00 (zaključeno), ob 18.30 tudi za izven, Otroški abonma 2008/09 – S pravljicami okoli sveta, Lutkovno gledališče Maribor in ZKD Grosuplje

Waldemar Bonsels:

ČEBELICA MAJA, lutkovna predstava

Prve misli ob ljubki čebelici so gotovo radovednost, vedoželjnost, nagajivost in pogum. V čebeljem svetu veljajo pravila, vendar za čisto posebno čebelico pravila ne veljajo. Svoja pravila mora šele poiskati v širnem svetu. Predvsem pa hoče najti odgovore na neskončno vprašanj o vsem, kar vidi, sliši in čuti; o vsem, kar sreča na svojem izletu. Ob Maji pa bomo spoznali še vrsto zanimivih žuželk in ob tem gotovo pomislili na podobnosti s svetom ljudi. Prvič se je kot režiserka lutkovne predstave preizkusila trenutno najopaznejša režiserka Ivana Djilas, za oblikovanje lutk in scenskih elementov je poskrbela Jelena Proković, sceno sta oblikovala Jelena Proković in Slavko Rakuša Slavinec, avtorsko glasbo za predstavo, ki je izšla tudi na CD zgoščenki, je napisal Boštjan Gombač, lutke pa oživljajo Petra Bauman, Lena Kline, Aja Kobe in Danilo Trstenjak. Ekipa, ki obeta dobro vzdušje že na tretji predstavi otroškega abonmaja 2008/2009 ZKD Grosuplje!

Sobota, 10. 1. 2009, Kino Grosuplje, ob 19.00, MAMA MIA, glasbeno ljubezenska komedija

V glasbeno-plesnem spektaklu, narejenem po priljubljenem mjuziklu in taktih

večnih klasik legendarne skupine ABBA, spoznamo simpatično mladenko Sophie, ki se bo kmalu poročila in bi zato rada ob sebi imela tudi očeta. Ker ji uporniška mama Donna nikoli ni zaupala očetovega imena, Sophie na mali grški otok pripelje trojico moških iz mamine preteklosti. Med ugotavljanjem, kdo bi lahko bil njen oče, nastane kaotičen vrtinec zabavnih zmešnjav in poplava romantičnih čustev. 'Mamma Mia!' je zgodba o nevesti, njeni mami in treh morebitnih očetih. Spremljajo jo pesmi ene najuspešnejših glasbenih skupin na svetu, švedske zasedbe Abba, ki vas vračajo v sladka leta mladosti.

In še zvezdniška zasedba: scenarij: Catherine Johnson, režija: Phyllida Lloyd, igrajo: Meryl Streep, Pierce Brosnan, Colin Firth, Stellan Skarsgård, Julie Walters, Dominic Cooper, Amanda Seyfried. Ne pozabite, da večje platno ponuja večje užitke! Povabljeni v Kino Grosuplje!

Petek, 16. 1. 2009, ob 19.30, Cafeteater in ZKD Grosuplje

MANDELJNI IN ROZINE

(etno koncert židovskih šansonov),

šansonjerka Vita

Mavrič&Kvartet Akord;

za izven

Zadnji projekt Vite Mavrič, uveljavljene šansonjerke, večkratne nagrajenke za svoje delo, je zbirka veselih in hkrati bridkih židovskih – klezmer šansonov. Je plod selekcije mnoštva historičnih in večno živih napevov, ki so bistveno vplivali na razvoj evropskega glasbenega ustvarjanja. Natančni prevodi Klemna Jelinčiča in prepesnitve Milana Dekleve in pestre glasbene obdelave so zbrani na zgoščenki »Mandeljni in rozine«, ki je izšla decembra 2007 in je bila premierno predstavljena v Cankarjevem domu pred razprodano Linhartovo dvorano. Odziv pri publiku je bil izreden!

Vita Mavrič, njena glasbena in odrska pojavnost šansonjerke na slovenskih odrih že dolgo ni več skrivnost. Leta 1987 smo jo prvič opazili v odmevnem muzikalu Mestnega gledališča ljubljanskega »U slovenačkim

gorama«. Temu so sledili samostojni recitali v Cankarjevem domu. Vita impresionira s svojo melanholičnostjo, ki pa se včasih spremeni tudi v strastno interpretiranje teksta in glasbe, lastno samo njej. Podobi na odru rada vtisne svoj pečat in neizbrisnega je dala med drugim Ježkovim šansonom z naslovom Ne smejte se, umrl je klovn. Fascinirala je v multimedijem projektu Nekoč bili smo v maju, skladatelj in avtor glasbenih aranžmajev je bil Mojmir Sepe, predstava pa je bila posvečena njenemu dolgoletnemu sodelavcu, pokojnemu pianistu Borutu Lesjaku. Po zgoščenkah Pesem je ženska in Sem, kakršna sem je v ljubljanski Operi predstavila dva izvrstna tuja avtorja, Bertolda Brechta in Kurta Weilla, z naslovom Hrepenenja, ob klavirski spremljavi Bojana Goriška. Ob tej priložnosti sta posnela hkrati tudi zgoščenko. Je dobitnica vrste nagrad: zlatega petelina, viktorja za posebne dosežke, dvakrat srebrni CD, Župančičevo nagrado, prestižno Ježkovo nagrado za celoten ustvarjalni opus in nagrado mesta Ljubljana. Brez Vite vsekakor tudi ne bi bilo Café teatra, tega posebnega gledališča, ki ga je ustanovila in ga kot umetniška vodja vodi že več kot deset let. Na srečo njenim idejam znajo prisluhniti sodelavci in ustvarjalci, ki v našem kulturnem prostoru uživajo velik ugled.

Kvartet Akord: violinist - Klemen Bračko, harmonikar - Aleš Praznik, kitarist - Matjaž Brežnik, kontrabasist - Marjan Šeško je izredno zanimiva instrumentalna zasedba, ki omogoča širok in pester program. Repertoar kvarteta Akord sestavljajo romance, balade in temperamentni plesi glasbenih izročil slovenskega Prekmurja, Madžarske, Romunije ter Rusije. Kvartet izvaja tudi argentinski tango, predvsem skladbe Astorja Piazzole, posebno mesto v programu pa trenutno zaseda židovska (klezmer) glasba. Kvartet Akord se predstavlja na številnih samostojnih koncertih in sodeluje na najprestižnejših prireditvah in festivalih. Z njim sodelujejo tudi vrhunski solisti, kot so: violinista Vasilij Melnikov ter Anja Bukovec, klarinetist Jurij Hladnik, mezzosopranistka Renata Pokupić, sopranistka Andreja Zakonjšek, cimbalist Adam Bicszkey, vokalistka in šansonjerka Vita Mavrič

O koncertu MANDELJI IN ROZINE:

Skladatelj - Mojmir Sepe: »Želja odkriti in podoživeti židovsko glasbo, imenovano klezmer, je v naši uveljavljeni in priznani šansonjerki Viti Mavrič tlela že nekaj let. Kot skrajno profesionalna in odgovorna umetnica se je tudi tega izziva lotila z vso resnostjo.

Koncert v CD, 22. decembra prejšnjega leta, je vsekakor potrdil njena prizadevanja. V enournem sporedu smo slišali ves razpon razpoloženj, ki jih nudi ta zvrst, od ekstatičnih veseličnih zvokov do poglobljene intimne izpovedi. V suverenem povezovalnem tekstu in sijajnih in izpoljenih interpretacijah pesmi nas je Vita seznanila z dušo, ki jo v sebi nosi ta glasba. Vse pesmi je sijajno prevedel pesnik Milan Dekleva. Tudi scenska postavitev in spremljevalni ansambel ter komorni zbor Ave sta doprinesla k vizualnemu in zvočnemu uspehu celotnega koncerta.«

Pesnik in pisatelj - Milan Dekleva: »Nastop Vite Mavrič je bil dramaturško premišljen do zadnje podrobnosti - a tudi spontan, kot je za izvajanje klezmerja nujno. Bil je primerno čustven, a tudi zvočno razgiban. Vita Mavrič je umetnica, ki razume poetično globino pesmi in s svojo predanostjo očara občinstvo. Spontani aplavzi in navdušenje poslušalcev so jasen namig, česa v brezdušnem in avtomatiziranem svetu primanjkuje: lirčno baladnih in spet cigansko ekstatičnih trenutkov.«

Publicistka, novinarka, pisateljica - Vesna

Milek: »Če obstaja kakšen časovni stroj, je to glasba. Koncert Mandeljni in rozine v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, kjer nam je Vita Mavrič predstavila judovske tradicionalne pesmi, je v nas prebudil nekaj nerazložljivega, prastarega, arhetipskega, kar morda nosimo v neodkritem delu naše DNK. Vitin značilni grleni, močan in hkrati žameten glas se zdi kot ustvarjen za to, da nas je skozi paleto bolečine, smeha in hrepenenja popeljal vse od leta 1000, ko je jidiš nastal, pa do trenutka - tukaj in zdaj, ko smo vso to čustveno paleto našli v sebi. »Pesmi, ki služijo kot zdravilo za ranjeno dušo, urok zoper prekletstvo, amulet za na pot, mantra za ponos in vrnjeno vero,« kot je zapisal o njih pesnik Milan Dekleva, zahvaljujoč Vitini interpretaciji ter sijajnim glasbenikom kvarteta Akord, v poslušalčevem telesu sprožijo dobesedno alkimistične reakcije; kot da v tem hektičnem, ponorelem potrošniškem svetu potrebujemo prav to, kot obliž ali vitamin C za razpršenost in nevrotičnost modernega človeka. Dvorana Cankarjevega doma je bila na premiernem koncertu na koncu na nogah, drhteča. To obeta. Upam, da boste podobne občutke praspomina delili z nami v petek, 16. januarja 2009, v Kulturnem domu Grosuplje. Kot običajno, ob 19.30. uri!

Zborovodkinja Polona Štrubelj

Moto koncerta je bilo veselje, smehljaj, sonce...

*»Le svoj nasmeh podari mi,
zato potrebno res ni mnogo besedi.
Vsem se nasmej, veselo poj
in videl druge boš deliti smeh s teboj!*

Ženski pevski zbor Biser je peto obletnico praznoval na koncertu z naslovom Ko se smeješ

V soboto, 22. novembra 2008, so pevke Ženskega pevskega zbora Biser skupaj z gosti pripravile kulturno bogat, pester in topel jesenski večer. Glasbeni večer sta popestrila Moški pevski zbor Corona in Folklorna skupina Dragatuš iz Bele Krajine. Nastopajoči so poželi bučen aplavz številnih gledalcev, ki so napolnili avlo OŠ Louis Adamič.

mag. Tatjana Jamnik Skubic

*Ko po cestah sprehajaš se,
kogar srečaš, nasmehne se,
zato svoj nasmeh podari mi,
ves svet smehlja se s teboj.«*

... govori skoraj 100 let stara ameriška skladba. Ti verzi so ob koncu koncerta

odmevali tudi v dvorani OŠ Louis Adamič ter veselje, smehljaje in sonce ponesli na domove poslušalcev.

Pevke so nas skozi večer vodile od ljudske Čuk se je oženil, do Heidenröstein (Roža,

Četrtek, 29. 1. 2009, Kino Grosuplje, ob 17.00,

MADAGASKAR 2,

animirani družinski film

V nadaljevanju avantur prijateljev iz newyorškega živalskega vrta, ki so se po spletu nenavadnih okoliščin znašli na Madagaskarju, se družina s pomočjo iznajdljive tolpe neustrašnih pingvinov odpravi nazaj v civilizacijo. Toda njihovo

letalo zdrži le do Afrike, kjer občutijo pravo surovost divjine: prijazni lev Aleš se mora spopasti z resničnim kraljem živali, zgovorna zebra Martin in prestrašena žirafa Milko se soočita z divjimi človeškimi lovci, ležerni povodni konj Slavka pa je deležna vsiljivega dvorjenja samovšečnega afriškega zapeljivca.

Izvedba slovenske sinhronizacije: režija: Jernej Kuntner, prevod: Vesna Žagar, tonska tehnika: Luka Per, kreativna svetovalka: Jody Toll in sinhronizacija Studio Ritem.

Ekipa igralcev sinhronizatorjev: Aleš /Ben Stiller/ Marko Potrč, Martin /Chris Rock/ Klemen Klemen, Milko /David Schwimmer/ Janko Petrovec, Slavka /Jada Pinkett Smith/ Ana Dolinar, Kralj Julij /Sacha Baron Cohen/ Jure Mastnak, Zuba /Bernie Mac/ Roman Končar, Makunga /Alec Baldwin/ Danijel Bavec, Mama /Sherri Shepherd/ Maja

Končar, Moto Moto /will.i.am/ Sebastjan Cavazza, Nana /Elisa Gabrielli/ Zvezdana Mlakar in Mare /Cedric the Entertainer/ Branko Završan.

Povabljeni na družinsko filmsko predstavo!

Petek, 30. 1. 2009, ob 19.30, Gledališče Koper & SNG Nova Gorica,

burka s petjem in streljanjem: Iztok Mlakar po motivih Moličra:

»DUOHTAR POD MUS«,

režija: Vito Taufer, avtor songov in glasbe: Iztok Mlakar, igrajo: Iztok Mlakar, Urška Bradaškaja, Gregor Zorc, Boris Cavazza, Lara Komar, Teja Glažar, Gorazd Žilavec in muzikanti, razprodano.

Upam, da bomo zdaj ustregli še zadnjim dolžnikom, ki potrpežljivo čakajo na potrditev rezervacije kart!

Info ZKD Grosuplje

rdeča rožica) Schuberta in Wernerja. Prepevale so otožno ljubezensko Drumlca iz Roža ter živahno Lipa ma Marica iz Rezije. Raznovrsten repertoar je obsegal tudi pesmi o naravi ter o dekliški odločnosti. Prvo jesensko slano so pevke pospremile s koroško z naslovom Sloves. Takole gre:

*Rošce liapə hrę cuatijo; ičn prežuáhtnə
nam dašijo.*

*Pa n'máu suánca pándne, use
pabiédnejo...*

Ker se je letos veliko govorilo o čebelah, so se pevke odločile, da morajo o čebelah tudi zapeti. Zato je na vrsto prišel tudi Bčelar in z glasnimi zum, zum, zum, zum, zum... zbudil navdušenje, še posebej pri otrocih. Pa še malo za šalo. Ko je povezovalka brskala po internetu in iskala besedico »bučelice« (čebelice), jo je računalnik »vprašal«: Ste se zmotili? Iščete morda besedo čebulica?

Videlo se je, da pevke prepevajo z velikim veseljem. Njihov samozavesten in kvaliteten nastop dokazuje, da so že stare znanke odrskih desk ter da dobro delajo. »Korenine zbora segajo v jesen leta 2002, ko se je nekaj deklet in žena iz Grosupljega in bližnje okolice zbralo in začelo peti v okviru Kulturnega društva Lotos – Grosuplje in pod vodstvom Dejana Zavašnika,« nas je v zgodovino popeljala povezovalka Tatjana Lukavečki, nekdanja pevka zbora Biser. Jeseni leta 2003 je vodenje zbora prevzela sedanja voditeljica, Polona Štrubelj. »Polona je skrbno izbirala repertoar, ki je bil prilagojen ženskim dušam in glasovom. Vaje so ponovno stekle in potekale enkrat tedensko,« je nadaljevala povezovalka. Krstni nastop je sledil spomladi leto kasneje, ko je zbor gostoval na koncertu pevskega zbora Nov korak v Šentlovrencu na Dolenjskem.

Kmalu so se pevke pomerile tudi v konkurenci z drugimi zbori na območni reviji odraslih pevskih zborov v Jakličevem domu v Dobropolju, kjer je nastop Bisera pohvalil strokovni spremljevalec Mitja Gobec.

Pevke redno vadijo enkrat tedensko. Udeležujejo se tudi javnih pevskih vaj pod okriljem Zveze kulturnih društev Grosuplje. »Občasno pa zbor obišče tudi sopranistka Katarina Lenarčič, ki poučuje petje in vokalno tehniko,« smo še izvedeli.

Gost na koncertu je bil nam dobro poznani Moški pevski zbor Corona pod vodstvom Jerneja Kralja, ki je ponovno ogrel ženska srca.

Moški pevski zbor Corona pod vodstvom Jerneja Kralja.

Še posebej veselo in prešerno razpoloženje pa je v Grosuplje iz Bele krajine prinesla Foklorna skupina Dragatuš, v kateri neutrudno pleše tudi ena od članic zbora Biser. »Tradicionalno vodilo in prizadevanje Folklorne skupine Dragatuš je doseči ljudsko umetnost preteklosti kot apel modernemu človeku za veselje, prijateljstvo in tolerantnost do drugačnosti, smeh in lepoto življenja,« je zapisal vodja folklorne skupine Tadej Fink. Ob spremljavi violine, harmonike, tamburice, orglic ter gudala so zaplesali venček plesov iz Bele Krajine. Na žalost sta morala zaradi bolezni nastop odpovedati sopranistka Katarina Lenarčič in baritonist Egon Bajt. Ob zaključku so se na odru lepšim polovicam pridružile močnejše ter nas skupaj popeljale v svet fantovskih podoknic z občutenimi solističnimi vložki.

Pevke zbora Biser so se zahvalile zborovodkinji Poloni Štrubelj za požrtvovalno in potrpežljivo delo z zborom ter za energijo in znanje, ki ga prenaša na pevke. Fantje Corone pa so »biserkam«

čestitali za čudovit koncert, za prehojenih pet let ter jim zaželeli, da bi ta leta najmanj podeseterile. Rešiti so morale tudi sledečo uganko: Kaj imajo Lastovke v laseh, Magdalene okoli vratu, Biserke pa o očeh? Seveda, bisere. In zimzelena skladba Bisere imaš v očeh, v priredbi Jerneja Kralja, je bila presenečenje, ki so ga fantje poklonili slavljenkam in nam, poslušalcem. Z močnim aplavzom smo si gledalci izborili še nekaj minut prijetnega podaljška.

Biser se je na vabilih predstavil z novo celostno grafično podobo, katere pomemben sestavni del je logotip. V ospredju logotipa je ime zbora. Znak v logotipu je abstraktni prikaz školjke, ki vzbuja asociacijo na ime zbora. Barve logotipa so prav tako izbrane premišljeno ter izražajo ženstvenost (lila), svežino (svetlo zelena), energijo ter veselje in radost (oranžna).

Ženski pevski zbor Biser se zahvaljuje vsem donatorjem, ki so finančno pripomogli k izvedbi koncerta.

Prešerno razpoloženje je v Grosuplje iz Bele krajine prinesla Foklorna skupina Dragatuš.

Mavrična kultura za vse

foto Marjan Šircelj st.

Mlada Zarja uspešna na državnem srečanju pevcev in godcev v Tolminu

V sredini novembra je potekalo Državno srečanje pevcev ljudskih pesmi in godcev ljudskih viž po izboru na regijskih srečanjih, ki ga je opravila dr. Urša Šivic. Med dvanajstimi izbranimi skupinami iz cele Slovenije je nastopila tudi Mlada Zarja KD Račna, ki jo vodita Olga in Sabina Gruden.

Prvi festival Attaca brez naše udeležbe

Festival Attaca je prva predstavitev mladinskih zborov pod okriljem Karmine Šilec. Festival je bil priložnost za medsebojna srečanja in druženja mladih pevcev in glasbenikov ter zborovodij in skladateljev. Vezi, ki se tkejo na takšnih festivalih glasbe, so dolgotrajne in trdne, so pa tudi vzpodbuda za nove umetniške zamisli in podvige – za zborovodje, za skladatelje, predvsem pa za mlade pevce, ki jih tovrstne mladostne izkušnje in doživetja največkrat zaznamujejo za vse življenje.

Srečanje s predsedniki kulturnih društev in Zveze kulturnih društev občine Grosuplje odprlo nova vprašanja o sodelovanju.

Konec novembra je v kulturnem domu Grosuplje potekalo srečanje s predstavniki kulturnih društev in ZKD občine Grosuplje. Vsebina pogovorov je bila: predstavitev programov za leto 2009, objava skupnih koledarjev dogodkov, predstavitev nove spletne strani, skladova priznanja. Želja je bila, da se sodelovanje nadaljuje in

da omogočamo objave vseh prireditev treh občin na skupni spletni strani in s povezavami na stran ZKD Grosuplje.

Corona nastopila na 3. regijskem koncertu odraslih pevskih zborov –Sozvočenja v Ljubljani

K prijavi so bile vabljeni vse srednješolske in odrasle zasedbe, ki so v sezoni 2006/2007 sodelovale na regijskih ali državnih prireditvah pevskih zborov ali malih pevskih skupin, ali so bile na območnih revijah leta 2007/2008 predlagane za nastop na regijskem ali državnem nivoju. Na ivanški izpostavi je bilo na območni reviji pevskih zborov predlaganih kar rekordnih 12 zborov, za sodelovanje pa sta se prijavila dva in bila izbrana tudi glede na kvaliteto zbora in zanimivost sporedov. Zbore je izbiral Tomaž Habe. V prvem delu koncerta

je nastopil le Moški pevski zbor Corona, ki ga vodi Jernej Kralj.

Območno Linhartovo srečanje odraslih gledaliških skupin 2009

Selektorski ogledi od 1. decembra 2008 do 30. marca 2009

Že v letošnjem letu se pričnejo selektorski ogledi za Linhartovo srečanje odraslih gledaliških skupin 2009, ki se zaključijo v soboto, 30. marca 2009. K prijavi so vabljeni vse odrasle gledališke skupine treh občin. Strokovni spremljevalec predstav, ki si jih bo ogledal in jih ob koncu z vami pokomentiral, bo akademski režiser Klemen Markovčič.

Regijska razstava Dialog v barvah je bila odprta v začetku decembra

Razstavljena so likovna dela, ki so bila izbrana na vseh območnih razstavah Osrednje Slovenije. Tako so bili zastopani ustvarjalci vseh enajstih izpostav, povezanih v koordinacijo Osrednje Slovenije. Selektorske ogledne sta opravila akademski kipar Zoran Poznič in umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Iz Grosupljega sodelujeta dve slikarki in sicer: Zora Trilar in Alenka Rožac.

Likovni natečaj na temo: Ekologija in kultura

S prvim decembrom že drugo leto zapored odpiramo likovni natečaj za vizualno podobo skladovih kulturnih prireditev v letu 2009. Z letošnjo angažirano tematiko želimo širiti osveščenost in povezati kulturna dogajanja z ekološko zavestjo. Natečaj bo potekal od ponedeljka, 1. decembra 2008, do četrтка, 12. februarja 2009. Več na: oi.ivancna.gorica@jskd.si.

Ob rob nastajanju nove vlade

K sreči so se stvari vsaj navzven nekoliko umirile. Dolgo se mi je zdelo, da ne bo nikoli konca sprenevedanja, izsiljevanja, negativnega taktiziranja stranke DESUS. V zraku je bilo čutiti, da je bilo umetno narejeno tisto taktiziranje; vse mogoče govornice so začele krožiti v tej zvezi, tako da je bilo predvsem nam starejšim - ki nismo člani te stranke - bolj in bolj neprijetno. Mnogi starejši so opazili, da taktiziranje ni ne čustveno in tudi ne več racionalno angažiranje za upokojence, pravzaprav je bilo »upokojenski stranki« narejeno nemalo škode. Kolikor sem lahko

zasledil, so se tudi v medijih pojavljale o starejših nasploh in kar počez negativne in predvsem neobjektivne zamere, vidno so se slabšale tudi razmere za nominalno sobivanje in sodelovanje treh / štirih generacij - česar nisem zaznal nikoli poprej, ko so bila tudi že kdaj izpostavljena in aktualizirana vprašanja ustreznosti pokojnin.

Strinjam se s tem, da je potrebno ovprašanjih reševanja pokojnin razpravljati, preučevati najrazličnejše modele in možnosti za reševanje nastalih in predvsem predvidenih problemov, vendar je potrebno vzporedno analizirati in prinašati predloge, soustvarjati nove strategije skupnega življenja vseh generacij, saj predstavljamo starejši le del - recimo tretjino - vseh generacij. Razumljivo je, da pretirana skrb za en del prebivalstva sproža nelagodje in vznemirja vso družbo, saj gre v tem času pri vseh generacijah za preživetje.

Gospod Karel Erjavac je z obljubami (1000 evrov pokojnine vsem) vsadil lažno upanje pri večini tistih upokojencev, ki se najtežje prebijajo in hkrati močno vznejevoljil tudi veliko večino aktivnega prebivalstva, ki se boji, da bo zaradi recesije izgubilo še tisto malo, kar zasluži, in celo delo.

Še dobro, da smo vsi kmalu spoznali, da se pravzaprav poteguje le za svoj položaj v politiki. Sreča je tudi, da so drugi člani te stranke potegnili racionalnejše in predvsem bolj življenjske - naj rečem modrejše - poteze in s tem komediantstvo nekako zaključili.

Vidim in doživljam, da ljudje v vsakdanjem delovanju pogosto mešamo politično - strankarsko - sfero delovanja in aktivnosti civilne družbe. Kakovost življenja posameznika in vseh je odvisna od delovanja obeh. Razmejitev odgovornosti in ustrezno vrednotenje dela in pomena tega dela pa lahko dopolnjuje vrzeli obeh v korist življenjskega standarda vseh ljudi.

Društva upokojencev delujemo kot civilnopravna - nevladna organizacija. Prisotni smo povsod, kajti naši člani in tudi drugi starejši ljudje smo v vseh okoljih. Smo različni, imamo različne poglede na življenje in probleme v svetu in smo tudi različno politično in svetovno-nazorsko opredeljeni. Svojevrstno nasilje je starejšega človeka dajati - kar povprek - v eno stranko. Prav tako je izrecna domišljavost - da tako rečem - si prisvojiti zmožnost, da lahko le v eni stranki rešujejo vsesplošno problematiko, kot je npr. problem pokojnin. Ta problem zadeva vse generacije, enako kot vprašanje vzgoje in izobraževanja, pa zdravja, okolja in gospodarstva ...

S tem ko smo se postarali, še ne pomeni, da nismo več za nobeno rabo. Naše izkušnje so lahko še koristne. Naše znanje je lahko še vedno dobrodošlo. Naša vsakdanja pripravljenost za sodelovanje je še dolgo po upokojitvi lahko koristna, zato lahko še delujemo in pomagamo vzdrževati ta svet; in to ne glede na strankarsko in svetovno-nazorsko pripadnost. Tudi naše počutje in zdravje zadeva vse - vsaj moralo bi.

Prav bi bilo, da je naše delovanje v civilni sferi že enkrat najširše podprto in tudi ovrednoteno, kajti obe sferi se pri delovanju nujno dopolnjujeta, saj obravnavata ista vprašanja, vendar na različnih ravneh in na raznolike načine, skrbita za iste ljudi, vendar z različnimi metodami in sredstvi. Pri reševanju vseh vprašanj se lahko povezuje in se medsebojno dopolnjujeta in s tem podpirata.

Starejšim in upokojencem bi morali biti in tudi so pomembni vsi poslanci in predstavniki različnih političnih strank, saj namreč starost - prav tako kot bolezen in otroško obdobje - ne pozna političnih in svetovno-nazorskih razlik. Problematika, ki je tipična za otroštvo, bolezen, starost je kozmopolitska in jo je potrebno tako tudi obravnavati.

Voljeni predstavniki ljudstva - poslanci in vlade imajo v svojih programih izhodišča, priporočila, perspektive in sredstva za reševanje problematike, ki zadeva življenje vseh generacij - skupaj z njihovimi posebnimi stanji.

Posebej sem vesel, da imamo v vladi pet žensk in da smo uspeli preseči moška in ženska področja delovanja. Tudi je dobro, da je mandatar izbral nestranskarske ljudi v ministrstva. Ženski princip prinaša drugačno gledanje in tudi drugačne pristope k reševanju; zagotovo je žensko dožemanje problemov kompleksnejše in bo zato njihovo reševanje bolj življenjsko. Nestranskarski ministri pa bodo lahko bolj kredibilni, bolj samozavestni in sproščeni.

Menim, da bomo zaživel drugače, spremenjeno, manj stresno, odgovorno in odprto, brez zarotniških frustracij in obremenitev.

Borut Hrovatin, predsednik Društva upokojencev Grosuplje

Preprečevanje nasilja v družini

Domala vsak dan lahko spremljamo v različnih medijih poročila o mnogih dogodkih, ki bi jih lahko opredelili kot nasilje. Posledice pa so poškodovani ljudje, vedenjski odkloni otrok, skrhani medosebni odnosi, zamere, tožbe, grožnje, razbite držine in uničene tudi mnoge materialne dobrine.

Nasilja je veliko in dogaja se povsod. Nikjer nismo povsem varni. Tudi doma - v svoji lastni družini ne.

Posledice so navadno trajne in mnogokrat zahtevajo dolgotrajno terapevtsko delo in širšo družbeno skrb za posameznika,

zato je primerna obravnava, predvsem pa preprečevanje, pomemben vzvod za celostno reševanje te problematike.

Na pobudo nevladnih organizacij je po večletnih pripravah, utemeljevanjih, neobhodno potrebnih raziskavah le bil v začetku tega leta sprejet **Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND). To je prvi zakon, ki opredeljuje nasilje v družini kot poseben družben pojav, potreben specifične obravnave.**

Seznam oseb, ki so po zakonu družinski člani, je obsežen in zajema vse osebe, med katerimi obstaja - ali je obstajala -

tesnejša čustvena vez, ki jo povzročitelj nasilja izrablja za zlorabo moči nad drago osebo.

Ocenjuje se, da je s problemom nasilja obremenjeno preko 5.000 slovenskih družin, narašča pa število medijsko odmevnih primerov, ki izrazito vplivajo na javno podobo socialnega varstva, kot so: varne hiše, materinski domovi, zavetišča, krizni centri za mlade.

Socialna zbornica Slovenije je v sodelovanju z **Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve** pripravila izobraževalni seminar za strokovne

Na področju institucionalnega varstva starejših v Sloveniji potrebne sistemske spremembe

Potrebe po storitvah za starejše vztrajno naraščajo. Z zaskrbljenostjo pa ugotavljamo, da nismo dovolj pripravljeni na prihajajoče izzive. Življenjska doba se podaljšuje, delež starejših hitro narašča. Spremembe njihovem zdravstvenem stanju narekujejo vedno več in bolj zahtevnih storitev, zlasti zdravstvene nege. Zmožnost družine, da ustrezno poskrbi za starejše svojce, se še zmanjšuje.

Postavlja se vprašanje in nujen razmislek ali je že danes preobremenjen sistem institucionalnega varstva starejših, pripravljen na soočenje z nakazanimi, že skoraj skrb zbujajočimi problemi.

Današnji sistem je bil vzpostavljen v osemdesetih letih. Razmere so se od tedaj temeljito spremenile. Terjajo čimprejšnje sistemske spremembe.

Takšen je kratek povzetek predstavitev namena nedavnega širšega posvetovanja na to temo v Državnem svetu RS. Široka udeležba vladnih, nevladnih in strokovnih institucij ter organizacij, uglednih posameznikov, ki delujejo na tem področju je dokaz, da je predstavitev in soočenje pogledov na potrebne spremembe, modernizacijo in razvoj tega sistema, s strani vseh, ki ga sooblikujejo, izvajajo storitve in tistih, ki ga uporabljajo, zelo velik.

Tako iz uvodnih predstavitev tematike kot iz obširne razprave je vtis, da se vsi odgovorni zavedajo zahtevnosti problematike in iščejo načine in možnosti za uspešnejši razvoj področja.

Če omenim domove za starejše in posebne socialne zavode velja ugotovitev, da je bila njihova zasnova postavljena pred nekako 40 leti. Pomeni v nekem drugem času, drugih pogojih delovanja, drugačni družbenoekonomski ureditvi, v drugi državi. Danes so tu potrebe nove generacije starejših, drugačne od ustaljenih, ki terjajo sodobnejše oblike bivanja, dostop in kakovost programov in storitev.

Organizacijske oblike iz preteklega stoletja so izčrpane, potrebna bo sodobnejša organiziranost kot osnova za modernejši razvoj teh zavodov. Med drugimi naj bi to vključevalo postopen prenos izvajalske funkcije z države na druge subjekte, vključevanje uporabnikov v aktivno reševanje lastnih problemov, prilagajanje programov in storitev. Krepiti bo treba strokovno avtonomijo, upravljalno samostojnost in racionalizacijo poslovanja, seveda ob ustreznem nadzoru. Pomeni prehod na zavode, ki jih bodo enakopravno upravljali predstavniki vseh zainteresiranih posameznikov, skupin in organizacij, kot so: stanovalci, zaposleni, nevladne organizacije oz. civilna združenja, strokovnjaki in ustanovitelji. Menedžment pa naj bi imel večjo avtonomijo in odgovornost pri načrtovanju, organiziranju, izvajanju in nadziranju dejavnosti.

S strani Varuha človekovih pravic RS je bil na posvetu predstavljen zanimiv pogled na trajno zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic in dostojnega preživljanja starosti. Poleg nadziranja institucij, ki opravljajo socialnovarstvene storitve je spomnil še na vrsto drugih problemov. Med drugimi je tu vprašanje investicij, posodabljanje in vzdrževanje javnih zavodov. Ti so v primerjavi z zasebnimi zavodi v neenakopravnem položaju, ker se zasebniku s ceno priznava tudi vloženi kapital. Cene so tako višje, možnosti za razvojne projekte pa tudi. Zavzema se, da država in lokalna skupnost ohranjata stare in gradita nove domove kot javne zavode in zanje prevzemata odgovornost. Ne kaže jih prepuščati le zasebni sferi, pa čeprav koncesionarjem, saj jih tako podreja tržnim mehanizmom in kapitalu.

Kot pereča in nujno potrebna hitrega ukrepanja, so bila na posvetu izpostavljena med drugimi še naslednja področja: ustanavljanje takojimenovanih negovalnih bolnišnic in negovalnih oddelkov v regionalnih bolnišnicah,

ustrezna rehabilitacija po boleznih in poškodbah v bolnišnicah in rehabilitacijskih centrih, zdravstvenih domovih in domovih starejših občanov, omogočanje izvajanja fizioterapije in delovne terapije na domu, zagotavljanje dolgotrajne oskrbe in drugo. Nujno kaže s spremembo ustreznih predpisov urediti tudi krivično neenakost zavarovanih oseb. Tako so starejši, ki prav tako potrebujejo pomoč druge osebe pri opravljanju temeljnih dnevnih življenjskih funkcij, a ne morejo priti v dom in živijo doma, v bistveno slabših pogojih glede zdravstvene nege. Za njih je že slabša dostopnost do osebnega zdravnika, fizioterapevtskih, specialističnih in drugih storitev, sploh pa niso deležni kritja stroškov zdravstvene nege tipa I ali II, kar je varovancem v zavodih in domovih zagotovljeno.

Razprava na posvetovanju je bila nedvomno aktualna in vsebinsko dobra. Omogočila je predstavitev in soočenje pogledov na potrebne spremembe in možne poti doseganja sprememb.

Sklepne poudarke udeležencev v razpravi bi lahko strnili v odločno stališče, da so institucije, državne in lokalne, tiste, v katerih starejši bivajo, tiste, ki starejšim nudijo pomoč na domu, tiste na katere se obračajo po pomoč, dolžne narediti vse, da bi bile starejšim prijazne in se s svojo organizacijo in delovanjem prilagajale novim potrebam in pričakovanjem.

Sama bi še razmišljala. Z vsem tem se dotikamo tudi vprašanj, ki jih povezujemo s človečnostjo. Ali imamo dovolj etičnega in človeškega razumevanja, ali razmišljamo o vsebini dobrih odnosov in kako jih doseči, ali vemo koliko ljudi med nami je pozabljenih, zapostavljenih? In še to menim, da gre za področje, kjer bi se morali vzdržati političnega opredeljevanja in razdvajanja, kar tudi sicer zastruplja naše odnose.

Malči Žitnik

delavce in njihove sodelavce, ki se ukvarjajo s tem področjem.

Na seminarju smo udeleženci spoznali strokovna, vsebinska in zakonodajna izhodišča tega področja, le-te so predstavili izkušeni strokovnjaki in praktiki.

V celodnevnem delu smo spoznali teme:

- **Vsebinska izhodišča Zakona o preprečevanju nasilja v družini** (Pravna fakulteta);
- **Upoštevanje zakona v izvajanju**

socialno-varstvenih dejanj (Socialna inšpekcija);

- **Nasilje nad starejšimi ljudmi v Sloveniji** (ZDUS);

- **Nasilje in starejši ljudje - primer dobre prakse** (Institut Antona Trstenjaka);

- **Naloge strokovnih delavcev centrov za socialno delo za zaščito žrtve in delo s storilci** (CSD Novo mesto);

- **Ukrepi policije in tožilstva ob izvajanju Zakona o preprečevanju nasilja v družini**

(Policijska uprava).

V tej skupini smo bili udeleženci izobraževanja iz domov starejših občanov, društev upokojencev, ki sodelujemo v projektu »Starejši za bolj kakovostno življenje doma« in »Starejši za starejše« ter centrov za socialno delo.

Marta Hrovatin,
koordinatorka v projektu
»Starejši za starejše« v DU Grosuplje

Nov zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih bolj oster

Naše bralce bi radi pred božično-novoletnimi prazniki seznanili, da je letos začel veljati nov zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki ureja prodajo, hrambo in uporabo pirotehnik. Novi zakon velja že od aprila letos, menimo pa, da je prav zdaj pravi čas, da o tem rečemo nekaj besed. Še posebej zato, ker so za marsikoga pirotehnična sredstva zelo moteča. Predvidene kazni za kršitelje so zelo visoke!

Jože Miklič

V »kategorijo« ljudi, ki zelo težko prenašajo pokanje, spadajo starejši ljudje, še posebej tisti, ki so v mladosti doživeli vojne grozote. Če bi se samo malo zamislili v to njihovo izkušnjo, ki jih je zaznamovala za vse življenje, bi presneto dobro razmislili, kako in kdaj, oziroma če sploh kdaj bi vrgli kakršnokoli petardo.

Nadalje so pri vsesplošnem pokanju na silvestrovo (ali pa tudi v drugih dneh) zelo ogroženi otroci in mladoletniki, ki ne znajo pravilno ravnati s temi sredstvi. Kot opozarjajo na Policiji, je mladoletnikom do 14. oziroma 16. leta starosti dovoljeno uporabljati pirotehnične izdelke kategorij 1 in 2 le pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov, pri čemer ni dovoljena uporaba v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, kjer potekajo javni shodi in javne prireditve.

Novi zakon dovoljuje le nedolžne pokalice. Tipični takšni izdelki so bengalske vžigalice, pokajoči vložki za cigarete, konfeti - bombice, pasje bombice, pokajoče žabice in male petarde. Le-te so praktično nenevarne, a tudi te se sme prodajati le od 19. do 31. decembra, uporabljati pa le od 26. decembra do 2. januarja. Pokanje je prepovedano v strnjenih naseljih, zgradbah, vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic ter na javnih shodih in prireditvah.

Absolutno pa novi zakon prepoveduje uporabo, posest in prodajo ognjemetnih izdelkov druge in tretje kategorije, katerih glavni učinek je

pok in med katere spadajo tudi popularne »piratke« in »čicoline«.

K temu naj dodamo, da se je tudi v našem okolju v preteklih letih (še ne tako daleč nazaj) že zgodilo kar nekaj resnih nesreč - od poškodb rok, glave, pa do požarov. Zaradi mladostne razigranosti in nezavedanja posledic se otroci ob igranju s pirotehniko nemalokrat poškodujejo. Najpogosteje so to dlani in oči, da o ožganih in uničenih oblekah ne govorimo.

V Grosupeljskih odmevih smo že pisali, kako takšno pokanje vpliva na pse. Psi imajo zelo izostren sluh, zato pok že nekaj deset metrov stran nanje deluje, kot če bi se človek postavil pred zelo močno ozvočenje ob najbolj divjem razbijanju. Tudi druge hišne in domače živali pokanje zelo moti in vznemirja. Mnoge živali čez praznike pobegnejo ali postanejo celo popadljive.

Kdo bo nadziral kršitelje in kakšne so predvidene kazni?

Preventivne dejavnosti za preprečevanje negativnih posledic uporabe pirotehničnih izdelkov so letos pripravili s sloganom Bodi zvezda, ne meči petard!

Pristojni Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve bo dovolil prodajo pirotehnik le strokovno usposobljenim osebam z za to pridobljenim certifikatom. Največjo nevarnost predstavljajo petarde s črnega trga, saj so lahko slabe kakovosti ali pa imajo celo serijske napake. Zato ni odveč večja pazljivost, da se nedovoljena pirotehnika

slučajno ne znajde v otroških rokah.

Prodajalci smejo zahtevati od kupca, da svojo starost dokaže z osebnim dokumentom, pri prodaji po spletu pa bi to moral storiti dostavljalec. Glede na to, da imajo spletne trgovine pogodbe z različnimi kurirskimi službami, o katerih so sicer precej skrivnostni, je zanimivo, da bi tudi uslužbenci kurirskih služb ali pošte lahko pirotehniko dostavljali le pod pogojem, da so strokovno usposobljeni za delo s pirotehniko in imajo pridobljen certifikat. Kazni zaradi morebitnih kršitev novega zakona lahko izrekajo vsi organi nadzora, tako inšpektorat za notranje zadeve kot policisti, carina in tržni inšpektorat. Za pravno osebo je globa za kršitev predpisov od 3000 do 50.000 €, za podjetnika, samostojnega podjetnika ali osebo, ki samostojno opravlja dejavnost od 1000 do 20.000 €, za posameznika, ki stori prekršek, pa od 400 do 1200 €.

Menimo, da bi bilo prav, če bi se do starejših, mladih in živali ter nenazadnje tudi do svoje in tuje lastnine, obnašali previdno in obzirno, in če si že moramo dati duška, da to počnemo izven naselij ter po končanem »izživljanju« tudi pospravimo za seboj razne osmojene papirčke, tulce, palice in druge ostanke.

Kdo in kaj nas uči varovanja človekovih pravic?

10. decembra pred 60 leti je bila splošna deklaracija sprejeta z 48 glasovi od 56, kolikor članic je takrat štela OZN. Čeprav imajo komunisti ter njihovi duhovni in materialni dediči sicer polna usta človekovih pravic, pa nas zgodovina, še posebej slovenska, uči, da jim njihova ideologija in interesi, tedaj in zdaj, pomenijo več kakor človekovo dostojanstvo in pravice. Ni mi uspelo odkriti, kdaj je Jugoslavija sprejela splošno deklaracijo, vem pa, da je do razpada kršila vsak njen člen. Kako malo se je duh te deklaracije razširil po Sloveniji, več kakor zgovorno pričuje s svojo ekscesnostjo množica Slovencev, ki je letos za 29. november opravila svoj komunistični »hadž« v aynojskem Jajcu ob zanosnem vzkljanju »Živel Tito«. Naši »kritični« mediji pa so jo povzdigovali v nebo, namesto da bi jo obravnavali enako kakor neonaciste.

Dr. Drago Karl Ocvirk

PGD GROSUPLJE

WWW.PGDGROSUPLJE.COM

**MIR IN TOPLINA NAJ NAPOLNITA PRAZNIČNE DNI,
SREČA IN USPEH, NAJ BOSTA VODILO SKOZI VSE
DELOVNE DNI.**

**GASILCI PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA GROSUPLJE,
PA VAM ZAGOTAVLJAMO POMOČ IN SODELOVANJE V DNEH
KO VAM NESREČA PRETI.**

Božiček za Sožitje

Grosuplje, 7. 12. 2008 - Božično-novoletno srečanje članov Društva Sožitje Grosuplje.

Jože Miklič

Kot že 9. let zapored je tudi letos Božiček obiskal pridne člane Društva Sožitje Grosuplje in jim v sodelovanju z grosupeljsko župnijsko Karitas namenil poleg daril tudi nekaj veselih trenutkov. Povedal pa jim je tudi zgodenco o malem Mihcu in ključku od skrinjice skrivnosti.

Otroci s posebnimi potrebami, mladi in malo manj mladi so pred njegovim prihodom v telovadnico podjetja PIL v Brezjem skupaj z mentorji pripravili veselo prireditev, na kateri so eni plesali, drugi pokazali svoje športne sposobnosti, tretji so celo vodili program, četrti je zaigral na harmoniko...

Za posebno razpoloženje je poskrbel narodno-zabavni ansambel Viharnik, ki je v Grosuplje prišel to dopoldne izpod Kamniških planin po celonočnem igranju. Urezali so poskočne polke in okrogle valčke, ko pa je Božiček delil darila, so poskrbeli tudi za glasbeno božično-novoletno kuliso. V pogovoru z njimi sem izvedel, da harmonikar poučuje na Glasbeni šoli v Grosupljem, v Društvu Sožitje pa so mi povedali, da so se za ta nastop odpovedali honorarju. Zelo lepo!

Naj povemo še to, da je bila glavna voditeljica programa s svojimi pomočniki vztrajna učiteljica/likovnica Katarina Drobnič. V uvodnih besedah je Nevenka Zrnec med drugim povedala, da bo društvo prihodnje leto praznovalo 10 let delovanja. Ob 10. predbožičnem srečanju pa je v Božičkovem imenu namenila za prijateljsko desetletno sodelovanje odgovornemu uredniku Grosupeljskih odmevov in Mihi Čokrtu simbolično darilo – v glino odtisnjeno Šifrerjevo pesem Za prijatelje. Božično-novoletnega srečanja se je udeležila tudi predsednica Zveze društev Slovenije dr. Katja Vadnal.

Ustvarjalni december v OŠ Brinje

Učenci OŠ Brinje Grosuplje so se pod vodstvom svojih učiteljic in učiteljev za vstop v praznični december pripravili s svojo ustvarjalnostjo.

Z velikim prizadevanjem, vnemo in tudi inovativnostjo, so izdelovali praznične voščilnice in različne okrasne predmete, ki sodijo v ta praznični čas.

V četrtek, 4. decembra popoldne, pa so po kulturni prireditvi, ki so jo pripravili staršem, vse, kar so naredili, ponudili oz. prodajali na organiziranem BAZARJU. Starše in vse obiskovalce, ki so si z zanimanjem ogledovali izdelke v učilnicah, so lično in domiselno izdelani okraski navdušili.

Škoda, da vam vsega ne moremo predstaviti v teh nekaj vrsticah!

Alenka Adamič

Obisk z Grajskega centra Boštanj Žabice v Žalni

V sklopu eko projekta Živali in mi smo na našo šolo povabili dekleti Mišo Pintarič in Tino Koščak z Grajskega centra Boštanj. Dekleti sta s seboj prinesli krastači. V vsakem razredu sta bili približno dvajset minut. Zelo sta nam popestrili uro. Upamo, da še kdaj prideta.

Foto: Karmen Gruden

Svoje vtise o obisku žabic nam je zaupala učenka 4. razreda. Zapisala je naslednje:

V četrtek, 13. 11. 2008, sta nas obiskali dve dekleti. Eno dekle je bila Miša, druga pa Tina. S seboj sta prinesli dve krastači, samčka in samičko. Samčku je bilo ime Štefan. Povedali sta nam tudi zgodbo o krastačji družini. Nato smo ju lahko prijeli, vendar smo si morali prej zmočiti roke. Žabe so namreč občutljive na suho kožo. Povedali sta nam še nekaj zanimivosti o krastačah. Mislija sem, da imajo krastače sluzasto kožo, vendar je nimajo.

Hana Černivec, 4. razred

Štipendije nadarjenim študentom v občini Grosuplje

Tudi za šolsko leto 2008/2009 je Urad za gospodarstvo, družbene dejavnosti in finance v občini Grosuplje razpisal štipendije za nadarjene študente naše občine.

V zakonitem roku je svoje vloge posredovalo 27 študentov.

Komisija za podelitev štipendij, ki deluje v okviru urada, je vse primere zelo natančno pregledala. Ob tem je morala upoštevati veljavni Pravilnik za pridobitev štipendije za nadarjene študente.

Komisija je podelila 15 štipendij, in sicer:

- štiri Filozofska fakulteta (geografija, psihologija, filozofija, poljski jezik in književnost),

- eno FDV (mednarodni odnosi),

- eno Biotehniška fakulteta (krajinska arhitektura),

- eno Pedagoška fakulteta (likovna pedagogika),

- eno Visoka šola za zdravstvo (smer sanit. ing.),

- eno Akademija za glasbo (pihala, trobila, tolkala),

- eno Fakulteta za socialno delo,

- eno Medicinska fakulteta,

- eno Fakulteta za arhitekturo,

- eno Pravna fakulteta,

- eno Akademija za gledališče, radio, film in televizijo,

- eno Inštitut in akademija za multimedije.

Ostali žal niso izpolnjevali kriterijev.

Še posebej smo bili člani komisije veseli, da smo lahko štipendije podelili našim študentom, ki študirajo na zelo različnih fakultetah. Ko smo natančno pregledovali vso njihovo dokumentacijo (od povprečne ocene do prostočasnih aktivnosti), smo ugotovili, da smo lahko ponosni na naše mlade občanke in občane, ki so pri svojem študiju zelo uspešni. Prav gotovo gre velika zasluga tudi njihovim staršem, ki jim je uspelo pri svojih otrocih privzgojiti delovne navade, pravilen odnos do dela in vse tiste vrednote, ki jih mlad človek potrebuje za uspešno in srečno odraščanje.

Prav gotovo pa moramo dati vse priznanje tudi Občini Grosuplje, ki že vrsto let podeljuje štipendije nadarjenim študentom. Vsako leto v občinskem proračunu zagotovijo sredstva v ta namen. Prepričana sem, da bo tako tudi v bodoče!

Angelca Likovič,
predsednica Komisije za pridobitev štipendije za nadarjene študente v občini Grosuplje

Pariz 2008

22. 10. 2008-26. 10. 2008 - Pariz - eno največjih evropskih mest, z bogato zgodovino, kulturo, znano pa je tudi kot prestolnica mode, mesto romantike in seveda znamenitih francoskih parfumov.

O tem smo se želeli prepričati tudi sami, zato smo se dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča v sredo, 22. 10. 2008, v popoldanskih urah z avtobusom odpravili v Pariz. Spremljale so nas ga. Staša Glavič, ga. Marina Strnad in ga. Irena Mori ter gđc. Marjetka Rupnik, vodička turistične agencije Palma, ki nas je popeljala skozi turistične znamenitosti Pariza.

Na pot smo odšli polni pričakovanja in dobre volje. Že v Sloveniji smo se začeli privajati na pariško okolje s poslušanjem znamenitih francoskih šansonov. Skozi predor Karavanke smo se odpeljali v Avstrijo in potem naprej skozi Nemčijo, Parizu naproti.

V Nemčiji smo se na žalost morali, zaradi pokvarjenega avtobusa, ustaviti na prisilnem 8-urnem nočnem postanku, a to ni pregnalo naše dobre volje. S popravljenim avtobusom smo nadaljevali našo pot proti Parizu. Med vožnjo skozi s soncem obsijano Alzacijo, Loreno in Šampanjo smo spoznavali francosko zgodovino in njihove navade.

V zgodnjih večernih urah smo prispeli v Pariz in se odpravili v t.i. Latinsko četrt. Po večerji smo se sprehodili do znamenite pariške katedrale Notre-Dame in nato še mimo mestne hiše ter se vrnili prenočevati v hotel.

Petek smo začeli s tipičnim francoskim zajtrkom. Po zajtrku smo se z avtobusom odpeljali proti Eifflovemu stolpu. Med vožnjo smo opazovali arhitekturne značilnosti Pariza. Pot nas je vodila mimo vrtov Tuileries, čez Trg sloge, mimo palače Bourbon, do simbola Pariza - Eifflovega stolpa. Prevzeti od njegove veličine smo se podali v dvigalo in hitro gor. Pred nami se je razprostiral Pariz. Po »obveznem« fotografiranju smo si

ogledali še pomembnejše stavbe in številne mostove čez reko Seno.

Po vrnitvi na trdna tla smo nadaljevali našo pot do znamenitega muzeja: le Musée de Louvre. Tam smo si med drugim ogledali tudi slavno da Vincijevo sliko Mona Lisa.

Ko smo zaključili z ogledom, smo se še sprehodili mimo Francoske komedije.

Z avtobusom smo se med prepevanjem Aux Champs-Élysées zapeljali po Elizejskih poljanah do Slavoloka zmage in naprej skozi najmodernejši del mesta - la Défense.

Iz Pariza smo se podali še v Versailles, kjer smo si ogledali двореc Ludvika XIV. - »Sončnega kralja« in čudovite vrtove.

Zvečer smo se vrnili v Pariz. Povečerji smo se sprehodili mimo slavnega kabareta Moulin-Rouge in se povzpeli na grič Montmartre do bazilike Sacré-Cœur.

V soboto zjutraj smo se polni novih moči podali novim dogodivščinam naproti. En del skupine se je odpravil v Disneyland, uživati v atrakcijah, drugi pa v Musée d'Orsay, občudovat umetnine slavnih impresionistov. Pozneje smo se skupaj odpravili še do znamenite Sorbonne - kapele pariške univerze, Panthéona in Luksemburških vrtov. Za zaključek našega popotovanja smo se zapeljali z ladjico po Seni in si Pariz ogledali še z druge perspektive. Potem ko smo Parizu pomahali v slovo, smo se z avtobusom odpravili proti Sloveniji. Vožnja je tokrat minila brez zapletov in v nedeljskem popoldnevu smo se vrnili domov.

Pariz nas je očaral s svojimi znamenitostmi in posebnostmi. Spoznali smo, da rek, »potovanja oblikujejo človeka«, še kako drži in da se prav na potovanjih največ naučimo. Ne le o krajih, kamor potujemo, temveč tudi o medsebojnem spoštovanju, prijateljstvu, potrpežljivosti in ne nazadnje medkulturnem dialogu. Pariz je zagotovo mesto, kjer se srečuje veliko različnih kultur in narodnosti, pa tudi mesto, ki človeku pusti poseben pečat in kamor se bomo skoraj zagotovo še kdaj vrnili.

**Katarina Tomšič in
Marion van Midden, 2.b**

Kako pomembno poslanstvo imajo naše družine in osnovne šole?

Družina je središče in temelj družbe. Kvaliteta vsake družbe - države zavisi od kvalitete njihovih državljanov in državljanov. In prav vsi ti državljani izhajajo iz družin, zato je izrednega pomena, kakšne so naše družine in kako odgovorno opravljajo svoje poslanstvo. Družina, zlasti pa zakonska zveza kot ljubeča povezava med moškim in žensko, si zasluži posebno in trdno podporo družbe posebno danes, ko smo priča vidni krizi institucij.

V Sloveniji je sklenjenih najmanj zakonskih zvez v državah Evropske unije in to je zaskrbljujoče. Danes se otroci v osnovni šoli učijo o enostarševski družini, to celo piše v naših učbenikih. Žetukaj izkrivljamo osnovno vrednoto družine. To ni družina. Družina je zakonska zveza kot pravno urejena in varovana skupnost moža in žene, ki pred družbo in državo priznavata medsebojno ljubezen, solidarnost in partnerstvo in sta pripravljena sprejeti otroke ter druge družinske pravice in obveznosti. Katoličani sklenemo zakonsko zvezo še pred Bogom - cerkvena poroka.

Naše družine nosijo veliko odgovornost za vzgojo svojih otrok. Vzgoja pa je najtežja naloga, ki jo človek opravlja. Za to tako pomembno nalogo smo mnogokrat, predvsem mladi starši, premalo usposobljeni. Zelo velikega pomena so dobre šole za starše, kjer lahko ob strokovnih predavanjih v delavnicah izmenjajo dobre izkušnje, kako ravnati pri nastalih vzgojnih problemih v družini. Velikega pomena imajo tudi priprave na zakon, ki jih organizira cerkev.

Čas, ki ga živimo, daje mnogo neprimernih informacij (najrazličnejše revije, televizija, internet...). Vse to je na voljo našim otrokom, ki pa niso sposobni izbirati tiste informacije, ki so koristne in pomembne. In prav zato imajo starši danes mnogo težjo nalogo, kot nekoč, ko vsega tega ni bilo. Starši se morajo z otroki zelo veliko pogovarjati, si skupaj ogledati kakšno oddajo na televiziji, skupaj ugotoviti, kaj je dobro in zakaj. Zelo pomembno je, da imajo starši kontrolo nad internetom. Marsikaj lahko otroci dobijo na internetu koristnega za razne referate, še več pa je na njem negativnih pasti.

Večina naših staršev ima že evropski delovni čas. Njihovi otroci pa prihajajo iz osnovne šole ob 13. ali 14. uri. Nekateri imajo potem še vrsto interesnih dejavnosti, ki jih morajo starši, žal, dodatno plačevati. Nekateri pa tudi tega nimajo. Zato slede ure in ure sedenja pred televizijo ali internetom, kar negativno vpliva na psihični in fizični razvoj

otroka. Kako naši otroci preživljajo prosti čas, ko staršev ni doma, to je naša skupna skrb in odgovornost.

Vsi smo dolžni, tako država kot lokalne skupnosti, da pomagamo našim staršem in zagotovimo njihovim otrokom kvalitetno preživljanje prostega časa. Imamo čudovite šolske stavbe, večina učilnic je popoldne praznih, telovadnice se oddajajo zunanjim uporabnikom in šole tržijo. Morali bomo omogočiti našim osnovnošolskim učencem in učenkam, da bodo lahko (tisti, ki bodo želeli) po kosilu ostajali na šoli in pod kontrolo učitelja delali domače naloge, izdelovali projektne naloge in referate, se učno pripravljali za naslednji dan, imeli možnost, da imajo do 17. ure popoldne na voljo telovadnice za rekreacijo, imeli na šoli različne brezplačne interesne dejavnosti kot nekoč.

S tako organizacijo dela na šoli bi ponovno krepili dobre odnose med učenci, prijateljsko pomoč, pripadnost šoli... Starši bodo brez skrbi, kje so njihovi otroci, ko so oni v službi. Otroci bodo v šoli naredili vse domače naloge, doma bodo le še kaj prebrali.

S tem bi resnično razbremenili naše starše, saj jim današnja šola nalaga prevelike dolžnosti in obveznosti z učenjem svojih otrok. Mnogi starši tega ne zmorejo, posledica so slabi odnosi v družini. Vse preveč osnovnošolcev, kar 16 %, ima v zadnji triadi inštrukcije, ki jih starši drago plačujejo. Ali je res to potrebno že v osnovni šoli?

Najbolj pomembna naloga osnovne šole je,

da učence nauči »učiti se«. Če tega v obdobju osnovne šole ne naredimo, imajo otroci tudi pri poznejšem šolanju velike težave.

Če bomo starše razbremenili s šolskim delom, se bodo lahko v mnogo večji meri posvetili vzgoji svojih otrok, saj to je najbolj pomembna naloga staršev - družine.

Že danes imamo velike razlike med osnovnimi šolami glede organizacije celotnega življenja in dela šole. Imamo šole, kjer skupaj z učenci in starši organizirajo nedeljske

izlete. Imamo šole, kjer imajo skupne pevske zборе starši in učitelji, skupaj pripravljajo Vzgojni načrt in Pravila šolskega reda, ki bodo začelo veljati naslednje šolsko leto... Konkurenca med šolami je že prisotna in prav je tako. Dobre šole bodo v večji meri prisluhnile potrebam staršev, starše bodo seznanjali z učnimi vsebinami, na vzgojnem področju pa je potrebno mnogo tesneje sodelovati. Tudi šole se bodo morale prilagoditi današnjim evropskim razmeram glede delovnega dne. V tem slovenske šole krepko zaostajajo za državami Evropske unije.

Vsi se moramo zavedati, da je obdobje od rojstva do zaključka osnovne šole najbolj pomembno obdobje za celostno oblikovanje mlade osebnosti. In prav v tem obdobju imajo starši - družina in šola zelo odgovorno poslanstvo. Vsi si želimo, da bi ga znali in zmogli res kvalitetno opravljati v korist naših otrok.

Angelca Likovič

SAMOPLAČNIŠKA ZOBNA ORDINACIJA

v Centru Dolfke Boštjančič na Igu

PRENADENT D.O.O.

vas vabi in vam ponuja

estetsko sanacijo zobovja s plombami, prevlekami iz najkvalitetnejšega porcelana, implantanti ter protezami, beljenja in vse preventivne posege pri odraslih in otrocih.

Naročanje po telefonu 040 / 934 000

vsak delavnik med 8. in 18. uro

Pravljичno – praznično dogajanje v VVZ Kekec Grosuplje

December – čarobni mesec, ko si vzamemo več časa drug za drugega, se razveseljujemo z drobnimi pozornostmi, si večkrat povemo, da se imamo radi, se stisnemo ... Da bo tudi letošnji mesec ostal našim otrokom v lepem spominu, smo strokovne delavke skupaj s starši in starimi starši pripravile različne dejavnosti.

V enoti Kekec spodnji hodnik so vrtec najprej lepo okrasili. Pripravili so novoletni bazar z voščilnicami. Napisali so pismo Miklavžu in se sladkali z dobrotami, ki jih je prinesel. Prisluhnilo so pravljici, ki jo je povedala Sarina babica Vera, obiskali so glasbeno šolo in prisluhnilo koncertu, ki so ga pripravili učenci glasbene šole. Prebirali so Prešernove Poezije in se podali na Kopanj, kjer je pesnik nekaj časa prebival pri svojem stricu. Tam so obiskali tudi osnovno šolo. Učiteljice in učenci so jih prijazno sprejeli. Naučili so se novo pesmico za dedka Mraza. Dve skupini sta si ogledali lutkovno predstavo v Ljubljani. Obiskala jih je tudi novinarka Radia Slovenija Petra Jazbec, ki je posnela otroška razmišljanja o praznikih. Okrasili so še novoletno jelko, izdelali voščilnice, jih raznesli prijateljem ter sami izrekli voščila. Napisali so pismo dedku Mrazu in ga skupaj pričakali. Prisluhnilo so zvokom sintesajzer-ja, na katerega je igral Davidov oče, orgelskemu koncertu, pričakali lučko miru in se skupaj z natakarnjem pripravili na slavnostno kosilo.

V enoti Nove jasli, ki sprejema malčke znotraj vrtca Kekec, so tudi v mesecu decembru nadaljevali z vodenjem lutk v besedi in igri.

Tako so si prvi dan v tem mesecu ogledali lutkovno igrico Hrčkova hruška, ki so jo 3 - 4 letni otroci zaigrali mlajšim otrokom v enoti. Tretji in četrti dan v decembru so imeli v Mestni knjižnici Grosuplje razstavo lutk iz odpadnih materialov. Lutke so naredili otroci skupaj s starši na ustvarjalnih delavnicah.

S svojimi darili jih je zadnji dan prvega tedna v decembru presenetil tudi Miklavž in Markova babica Justi Urbančič, ki jim je

povedala Praznično pravljico. Ta pravljica jih je v mislih popeljala v najbolj praznične dneve, ki so jih v družinah doživljali nekoč. Babica je po pravljici zaigrala tudi na harmoniko, da so ob njenih veselih zvokih tudi rajali. Vgojiteljice in pomočnice so otrokom zaigralo lutkovno igrico Mojca Pokrajculja. Izdelovali so tudi voščilnice za starše in za druge enote našega vrtca.

V najbolj čarobnem mesecu v letu so se veselili tudi obiska Dedka Mraza, ogleda predstave Vikin čarobni kaktus, obiska knjižničarke Maje Okorn, orgelskega koncerta v cerkvi sv. Mihaela ter ogleda dramske igrice »Pojdimo po zimo« v izvedbi otrok.

Zadnji teden v letu so si popestrili z občudovanjem praznično okrašenega mesta Grosuplje, z izdelovanjem slavnostnih po-grinjkov in aranžmajev, s slavnostnim plesom, si izrekli voščila in želje v prihajajočem letu ter se povsili s slavnostnim kosilom ob soju sveč.

V mesecu decembru v vrtcu ROŽLE: »PRAZNUJEJO, PRIČAKUJEJO IN DARUJEJO«.

Decembrsko vzdušje so si pričarali s praznično okrasitvijo vrtca in povabili starše na ustvarjalne delavnice. Kipar Jože Trontelj jim je s svojim znanjem pomagal k še bolj izvirnim izdelkom. V glasbeni šoli so potovali: »S tolkali okoli sveta«. S pripovedovanjem zgodb iz njihovega otroštva, so jih razveselile oskrbovanke Doma starejših občanov. Čarovnica Vika jih je s svojo predstavo začarala in naznanila prihod dedka Mraza. Spoznavali so simbole sreče v pesmi in besedi in v Novem letu zaželeli srečo vsem ljudem.

Prvega oktobra so se odprla vrata vrtca Zvonček v OŠ Žalna. Vrtčevski prag je prvič

prestopilo 19 otrok, starih 3-4 leta. Med starši, otroki in v kolektivu so se razvili prijateljski odnosi, kar se čuti v pozitivni klimi skupine Zvončki.

V mesecu požarne varnosti smo obiskali gasilce v Žalni, ogledali smo si lutkovno predstavo »Mali princ« in spoznavali še marsikaj zanimivega.

V mesecu decembru smo imeli pohod z lučkami, obiskal pa nas je tudi Miklavž, ki smo ga pričakali skupaj s starši in sorodniki pri žalski cerkvi. Poleg tega bomo imeli v prazničnem decembru še veliko zanimivih dopoldnevov: pekli bomo božično pecivo, sadili bomo božično žito, se družili s prvošolčki, pričakali Božička in sodelovali pri novoletni prireditvi.

Vsi skupaj pa se bomo potrudili, da bomo uspešno zakorakali v leto 2009.

Dodajamo še našo skupno željo vsem staršem, krajanom in občanom:

Veliko sreče, zdravja in miru, pa topline in zadovoljstva!

Veliko novega in vzpodbudnega, doseženega in osvojenega!

Naj vse ovire postanejo premostljive, vse, kar je bilo predaleč, dosegljivo, vse kar je bilo nemogoče, mogoče, vse, kar pa se ni uresničilo, naj ostane v duhu upanja, vztrajnosti in poguma!

Želimo vam vesele božične praznike in srečno novo leto 2009!

Ravnateljica Majda Fajdiga in zaposleni iz VVZ Kekec Grosuplje

SLIKA SPODAJ: Markova babica nam je povedala Praznično pravljico.

Zdrav človek ima sto želja, bolan le eno. (A. P. Čehov)

Ne prezrimo pomembnosti imunskega sistema, naravne obrambe organizma

Človeško telo teži k ravnovesju in s tem tudi k zdravju – danes je na voljo mnogo tehnik, metod in sredstev, s katerimi si k vzpodbujanju samozdravljenja lahko pomagamo sami

Rek, da je bolje preprečevati kot zdraviti, še kako velja in vse premalo pozornosti posvečamo prav svojemu imunskemu sistemu. Nekatera zdravstvena stanja, kot so na primer ponavljajoče se infekcije, prehladi, posledice virusnih okužb, alergije... dajejo slutiti, daje oslabljen človekovlastni obrambni zid, ki preprečuje vdor povzročiteljem bolezni. Celosten pogled na zdravje zajema nekaj osnovnih pravil oziroma prepovedi, ki jih sodobna znanost poudarja vse bolj pogosto. Imunski sistem je precej zapleten mehanizem. Zaznava vdor tujih organizmov v telo, kot so npr. bakterije in virusi, hkrati pa poskrbi za proizvodnjo belih krvnih celic, ki so temelj za uspešno uničenje vsiljivcev. Po drugi strani pa vse kaže, da si imunski sistem zapomni določene povzročitelje bolezni, saj se ob ponovnem vdoru zelo hitro odzove. Telo je naravnano tako, da se celi in zdravi samo, njegovo sposobnost pa lahko zaviramo ali vzpodbujamo. Šibek imunski sistem slabše varuje pred okužbami in razvojem rakavih obolenj.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s celostnim zdravjem človeka, hrano postavljajo po pravici na prvo mesto, saj je prav napačna prehrana najpogostejši vzrok za šibko zdravje. Slaba kvaliteta hitro pripravljene, osiromašene hrane, s katero se človek hrani mesece in celo leta, prav gotovo ni v pomoč imunskemu sistemu. Pomanjkanje določenih hranilnih snovi, neuravnovešena, nezadostna hrana in oslabljena sposobnost organizma, da vsrka koristne snovi, vodijo v padanje uspešnosti obrambnih mehanizmov v telesu.

Umazano okolje je naslednji razlog slabjenja imunskega sistema. Pretirana uporaba kemikalij je dodobra onesnažila zrak, vodo in hrano. Skupaj z drugimi bitji in organizmi nosimo tveganje zaradi vse bolj zastrupljenega planeta.

Nenazadnje strokovnjaki vse bolj opozarjajo tudi na učinke stresa, ki prav tako slabi imunski sistem.

Že večkrat omenjeni vitamin C je zelo pomemben pri obrambi telesa in ga hrani dodajamo preventivno. Vitamin C je tako pomemben, ker nastopa v mnogih procesih v telesu. Zadostna količina vitamina C je tudi pogoj za razvoj kolagena, enostavne beljakovine, ki je osnovni gradbeni element tetiv, kosti, hrustanca, mišic in veznega tkiva. Kolagen lahko primerjamo s cementom, ki drži celo telo skupaj. Vitamin C igra pomembno vlogo pri biokemični presnovi železa v telesu, da ta lahko omogoča tvorbo kolagena. Brez zadostne količine vitamina C se ta proces ne more odvijati. Vsak je že preizkusil trditev, da stres usodno vpliva na raven vitamina C v telesu. Po večjih stresih, telesnih ali/ in duševnih naporih se nas lahko zaradi padca odpornosti brez posebnega razloga loti čisto običajen prehlad... S pravilno uravnoteženo prehrano lahko v znatni meri posredno okrepimo vezivno tkivo in omogočimo zdrav razvoj sklepov. Začarani krog med stresom, odpornostjo in nekaterimi ortopedskimi obolenji je torej sklenjen in dokazan.

Slovenski kupci lahko od nedavna tudi pri nas najdejo izdelek tradicionalne kitajske medicine, medicinsko gobo Ganoderma lucidum (svetlikava pološčenska). Vsi učinki, ki so navedeni v njenem opisu, preizkušeno delujejo blagodejno in uspešno. Pomembno je, da Ganodermo uporabljamo prav v preventivne namene na dolgi rok, saj nima nikakršnih stranskih učinkov. Deluje na

celo vrsto organov s tem, da je protivnetni, protitumorski in protimetastatski dejavnik. Vsebuje polisaharide, ki imajo pomembno vlogo pri imunskem sistemu. Ti so sestavljeni iz izjemne kombinacije aminokislin in betaglukanov ter so znani zaradi svojih izrednih zdravilnih učinkov, poleg tega pa delujejo kot zaščita pred rastjo tumorskih celic. Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, kako je pri vse večjem porastu rakavih bolezni taka zaščita življenjskega pomena. Ganoderma lucidum se na Kitajskem in Japonskem uporablja že nekaj tisoč let zato ni čudno, da so prav Japonci vložili v njeno raziskovanje - neodvisno od velikih svetovnih farmacevtskih družb - precejšnja sredstva. Izsledki so vzpodbudni, saj je Japonska med prvimi uvrstila Ganoderma lucidum med uradna zdravila proti raku, pa tudi kot podporno terapijo pri kemoterapiji oziroma radioterapiji. Ganoderma lucidum lahko prodre v pet najpomembnejših organov in vpliva nanje po načelih tradicionalne kitajske medicine tako, da jo uporabljajo za izboljšanje delovanja srca, pljuč, jeter, želodca, trebušne slinavke in ledvic. Imenujejo jo tudi »zdravilo večnega življenja«, saj deluje tudi na koronarne arterije tako, da pride v srčno mišico več kisika.

Nenazadnje pa uspešno sredstvo za krepitev imunskega sistema ponuja tudi homeopatija in sicer gre za pripravek Thymuline. V potenci 9 CH se ga lahko uporablja daljši čas v enkratnem dnevnem odmerku. Pri homeopatskih pripravkih je, kot že večkrat omenjeno, potrebno omeniti njihovo največje bogastvo: pravilno izbrani pripravek deluje vedno, ne glede na to, ali uporabnik v njegovo moč verjame ali ne, saj ga zelo uspešno uporabljamo tudi pri zelo majhnih otrocih in živalih.

Mojca Sajovic

Support skupine – skupine za samopomoč v Grosupljem za ljudi s čustvenimi težavami

Obveščamo vas, da namerava DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE v Grosupljem organizirati nadstandardno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč. Trenutno smo v fazi zbiranja kandidatov. Udeležba je brezplačna, število prisotnih na posamezni terapiji je omejeno na 20 udeležencev.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšno drugo tovrstno težavo, Vas vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 041/341-081, da se dogovorimo o vaši prisotnosti v skupini. Vljudno vabljeni!

Predsednik: Zlatko Jajčanin

DRUŠTVO ZA MENTALNO ZDRAVJE

**1360 VRHNIKA
Tržaška cesta 33**

**E-pošta: dzm.zdravljenje@gmail.com
Telefon: 031/643-782
Telefon: 041/341-081**

*Odšla si nam, draga mamica!
Zaprla si trudne oči.*

*Naj Bog ti rajska vrata odpre
in v svoje zavetje sprejme te!
Brez besed si nas zapustila,
vendar v upanju,
da bomo mi nadaljevali pot
v ljubezni in spoštovanju.
Hvala Ti, mamica, za vse!*

ZAHVALA

*Brez slovesa nas je mnogo prezgodaj
zapustila naša draga mamica, tašča,
mama in prijateljica*

Antonija – Zvonka Mehle

(15. 1. 1944 – 15. 11. 2008).

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi in ste z nami delili bolečino v trenutku slovesa. Hvala sorodnikom, prijateljem in sosedom za oporo in pomoč. Posebna zahvala tudi PGD Grosuplje za organizacijo pogrebne slovesnosti in poslovilne besede, pa tudi vsem, ki ste ji izrazili zadnji poklon in se tako poslovili od nje. Hvala g. župniku Janezu Šketu za besede tolažbe.

Hvala vsem za darovano cvetje, sveče, izrečena ustna in pisna sožalja. Predvsem pa hvala vsem tistim, ki ste jo imeli radi in nanjo ne boste pozabili.

Žalujoci: Dušan, sin Robi z družino in sin Luka ter vnuki Nina, Žiga in Nejc.

Novosti iz domoznanske zbirke - 29

Boben-Bardutzky, Darja

Kurja šola, mačja šola / Darja Boben Bardutzky. - 2. natis. - Šmarje-Sap : Buča, 2008. - 133 str. ; 18 cm.

Pregl-Kobe, Tatjana

Kam pa, kam? / Tatjana Pregl Kobe ; ilustrirala Ana Šalamun. - Šmarje-Sap : Buča, 2008. - [34] str. : ilustr. ; 22 x 23 cm. - (Zbirka Slovenske slikanice).

Muc, Dušan

Ko snežna sova zacinglja / [upesnil] Andrej Rozman Roza za slikanico Dušana Muca. - Šmarje-Sap : Buča, 2008. - [55] str. : ilustr. ; 23 cm. - (Zbirka Slovenske slikanice ; 5).

Založba Buča iz Šmarja – Sapa nadaljuje z izdajanjem večjezičnih slikanic in tako že otroke navaja na medkulturni dialog. Lepe in bogato ilustrirane so tudi zgodbe v zbirki »Slovenske slikanice«.

Zazibanke / [zbrala in uredila] **Marjeta Zorec**. - Grosuplje : Knjigca, 2008. - 59 str. : ilustr. ; 24 cm.

Gospa Marjeta Zorec je izbrala 52 pesmi – uspavank 34 slovenskih pesnic in pesnikov, z računalniško oblikovanimi nežnimi ilustracijami jih je opremil Matej Zorec, izdala pa grosupeljska založba Knjigca.

Škrjanec, Breda

Kurator in sodobna umetnost : pogovori / Beti Žerovc. - Ljubljana : Maska, 2008. - 254 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Zbirka Transformacije ; št. 24).

V zborniku na straneh 104-118 govori o svojem delu Grosupeljčanka magistra Breda Škrjanec, muzejska svetovalka Mednarodnega grafičnega likovnega centra v Ljubljani. Je strokovnjakinja za grafiko, oblikuje razstave, ureja razstavne kataloge, piše strokovne razprave. V pogovoru z Beti Žerovc razkriva stanje kuratorstva v Sloveniji.

*Le delo, skrb, ljubezen in trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.*

*Pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.*

*In čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

ZAHVALA

*V 87. letu starosti nas je nepričakovano
zapustila naša draga tašča, mama,
babica in prababica*

Marija Kozlevčar

iz Gorenje vasi pri Polici.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, sv. maše in darovali za cerkev. Zahvala tudi Andreji Š. za molitev ob sprejemu žare v vežico, Jožici S., ki nam je v težkih trenutkih stala ob strani, kolektivu Jošt Hotel Interier Grosuplje, Društvu civilnih invalidov vojn Ljubljana. Iskrena hvala župniku Jožetu Mrvarju za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem s Police ter trobentaču Emilu K. za ganljivo zaigrano Tišino.

Žalujoci vsi njeni

*Jaz sem že osvojil vrh,
na katerega vi še plezate,
zato ne žalujte, moji dragi,
jaz sem svoje delo dokončal.*

V SPOMIN

*16. decembra 2008 je minilo 30 let,
odkar se je zaradi hude bolezni mnogo
prezgodaj končala življenjska pot
našega dragega moža, očeta, strica,
svaka in prijatelja*

Tineta Boha

iz Grosupljega

(21. 4. 1938 - 16. 12. 1978)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga ohranili v lepem spominu, ki v spomin nanj prižigate sveče in obiskujete njegov grob. Še vedno ga pogrešamo.

Vsi njegovi

Novak Štokelj, Dragica

Srce in misel. Ljubi, človek, ljubi : da se zbudijo misli o ljubezni, mora biti prebujeno srce / Dragica Novak Štokelj & Niko Brumen ; [avtorica ilustracij Metoda Umek]. - Črna na Koroškem : Literarno, glasbeno ustvarjanje, založništvo N. Brumen, 2008. -

Vsebuje tudi besedilo, tiskano v obratni smeri: Srce in misel. Misli, človek, misli : večina ljudi je - pogojno poštenih.

Knjigopesmi, haikujev in aforizmov sta avtorja, Grosupeljčanka Dragica Novak Štokelj in Korošec Niko Brumen, predstavila v Mestni knjižnici Grosuplje. Besedila v obratni smeri v knjigi vsebujejo aforizme.

Pripravila Marija Samec

*Bukev zelenela bo tam v domačem gozdu,
le, ata, tebe več ne bo, da utrgaš si zeleno vejico.*

ZAHVALA

*Za vedno nas je zapustil dragi mož,
oče, tast, stari ata in pradedek*

Ivan Tomšič

(1929 - 2008)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče, ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi krajevemu združenju borcev za vrednote NOB, gospe Biserki za poslovilne besede, hvala šmarskim pevcem, gospe Fani in gospodu Adamiču.

Imeli smo ga radi in zelo ga bomo pogrešali.

Žalujoči vsi njegovi

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje bilo je življenje.
Vse to si zdaj prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

*Ob izgubi naše drage mame, babice,
prababice, tašče, sestre, tete in sosed*

Jožefe Goršič,

**rojene Perme,
(3. 11. 1924 – 5. 12. 2008),
iz Ponove vasi,**

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče, darove za cerkev in svete maše, za izrečena pisna in ustna sožalja, in vsem, ki ste jo pospremili k zadnjemu počitku. Iskrena zahvala gospodu župniku Janezu Šketu za lepo opravljen obred, pevcem in pogrebniemu zavodu Grosuplje. Hvala vsem, ki ste z njo delili radost življenja, ki ste jo imeli radi in jo boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Počivaš tam, kjer večni mir kraljuje,
kjer ni tegob in ne skrbi;
nam, ki ostali smo, pa je vse huje,
slovo od Tebe še kako boli.*

ZAHVALA

*V soboto, 15. novembra, smo se za
vedno poslovili od drage žene, mame
in babice*

Loti Petrič,

**rojene Škrinar
iz Grosupljega.**

Zahvaljujemo se vsem tistim, ki so nam olajšali boleče slovo, vsem prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so jo - ne glede na oddaljenost - pospremili na zadnji poti ali izrekli svoje sožalje. Zahvala tistim, ki jih je kot majhne otroke, v času, ko zanje ni bilo javnega varstva, medtem ko so njihovi starši delali, varovala in jim darovala košček svojega srca, zdaj pa so se kot zreli možje in žene prišli posloviti od nje. Posebej pa se zahvaljujemo staremu družinskemu prijatelju Alojzu Gabrščku, ki je z ganljivimi besedami obudil spomin na njeno in našo skupno mladost in delo in nam zasolžil oči. Hvala tudi vsem požrtvovalnim patronažnim sestram in gospem iz Doma starejših občanov, ki so pokojnici v času, ko je medicina že dvignila roke od nje, nesebično lajšale težke dneve.

Žalujoči: vsi njeni

*72. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, dedi in brat*

Alojz Zaviršek

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem ter vsem tistim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, podarili cvetje, sveče, za cerkev in izrekli sožalje.

Posebna zahvala sosedu Tonetu Žitniku za poslovilni govor, g. župniku, pogrebnikom in pevcem za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala tudi ge. Fani za vso pomoč.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoči vsi njegovi!

Z interneta: Politizacija vojske?

Podpolkovnik dr. Tomaž Kladnik, načelnik Vojaškega muzeja SV, je v okviru zbirke Slovenska vojaška zgodovina, katere glavni urednik je, izdal v letu 2006 odmevno knjižno monografijo **Slovenska partizanska in domobranska vojska: od ustanovitve do konca 2. svetovne vojne**. Knjiga prinaša natančen vpogled v sestavo in delovanje obeh vojsk. S prikazom nesmotnosti partizanske vojaške taktike, ki je povzročila številne »kolateralne žrtve« med prebivalstvom, pa gotovo ne morejo biti zadovoljni varuhi revolucionarnega spomina. Vodstvo borčevske organizacije se je nato odzvalo na to knjigo in so ministru Karlu Erjavcu predlagali, da bi se pripravila nekakšna javna tribuna, okrogla miza na to temo.

Z racionalnim pogledom na preteklost se očitno ne morejo sprijazniti niti na MORS. Sestanka v kabinetu ministrstva so se udeležili obrambni minister med letoma 1997 in 1998 Tit Turnšek in upokojeni polkovnik JLA Milan Gorjanc kot predstavnika glavnega odbora borčevske organizacije, predavatelja na FDV dr. Ljubica Jelušič (sedanja ministrica za obrambo) in dr. Vladimir Prebilič, dr. Damijan Guštin (INZ in FDV) in dr. Boris Mlakar (INZ). Dr. Jelušičeva je na skoraj trinem sestanku problematizirala dejstvo, da knjiga spreminja partizanske vrednote in SV, Turnšek pa je izrazil zaskrbljenost nad vznemirjenjem in dvomi o pravovernosti partizanskega boja. Glede na govor, ki ga je imel Erjavec januarja 2007 na proslavi v Dražgošah, ostaja vtis, da je za pritiski na neodvisnega raziskovalca stal tudi minister. - **J.M.**

Dobrodelna prireditev v Žalni

Z roko v roki

Nadaljevanje z naslovnice

»Prižgali smo 1. svečko na adventnem venčku. Danes nas ta drobna lučka prosi: 'Bodite budni za stisko družine!' Stiska je kot tema, upanje je kot lučka.«

Svojo luč v srcu pa so s seboj prinesli nastopajoči:

- Skupino Večja sreča sestavljajo tri mlada dekleta in štirje mladi fantje iz domačih logov. Dekleta so zaigrale na kitare in zapele skupaj s fanti duhovni pesmi: Ti si kot luč sveta in Ko čutiš to.
- Žalčki so mladi pevci iz Podružnične osnovne šole Žalna. Nastopili so pod vodstvom in ob klavirski spremljavi Karmen Gruden. Zapeli so pesmi Mali potepuh in Jutranja rosa.
- Prav tako iz žalske šole je nastopila mlada folklorna skupina, ki jo vodi Karmen Gruden, na frajtonerici pa jih je spremljal harmonikaš. Zaplesali so na skladbo Mat' potico pečejo.
- Z izrazito profesionalnim plesom sta nastopila David Kastelic (iz Velikega

BMW

www.avtoval.si

Veselite do vožnje

Avtoval

Cenjene stranke!

Zahvaljujemo se vam za izkazano zaupanje in prijetno sodelovanje v iztekajočem se letu. Želimo, da vam praznični dnevi prinesejo veliko lepih trenutkov in prijetnega počutja, brez vsakdanje naglice.

V novem letu vam voščimo obilo sreče, zdravja, poslovnih uspehov ter veselja v vožnji.

Vesele božične in novoletne praznike vam želi osebje družbe Avtoval d.o.o.

Mlačevega – David tudi igra frajtonerico) in njegova soplesalka Nika Markelj, ki smo ju v Odmevih že predstavili. Sta srednješolca v šoli Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici in plešeta za svoj hobi. Tudi na tekmovanjih v standardnih in latinskoameriških plesih sta se že večkrat preizkusila in osvojila že naslove državnih prvakov. Na prireditvi v Žalni pa sta se predstavila z angleškim in nato še z dunajskim valčkom.

- Igralska skupina pod vodstvom mentorice Stanke Erjavec je zaigrala krajšo igrico o mladi Ani, ki boječe vstopi v novo šolsko okolje, a je bila izgubljena rutica dober povod, da so se učenke zbližale in druga drugo obogatile z novimi znanji.

- Častni gostje so bili 14-članska družina Zemljič, ki se je priselila v Slovenijo iz Argentine 25. junija 2006. (Naj povemo, da smo se z njimi že srečali na enem izmed prvih njihovih koncertov v Zavodu sv. Stanislava na Taboru Slovencev po svetu in o njih zapisali tudi z Grosupeljskih odmevih.) V Žalni je nekaj članov družine manjkalo, a so bili kljub temu lepo ubrani. Zapeli so tri pesmi v slovenskem jeziku, ki jih je napisal njihov oče Miha. Zapeli pa so tudi eno lepo melodično in dinamično argentinsko narodno. Eden od sinov jih je spremljal na kitari, pri argentinski narodni pa je drugi sin igral še na poseben, srednje velik boben.

- Nato so nastopili z dvema plesnima točkama prijatelji iz Društva Sožitje, ki so že za spodbudo poželi velik aplavz, na koncu pa je bil le-ta še večji. Z novo mentorico so zaplesali na hitro polko Radi imamo jo, polko navihano ansambla Viharnik, in nato v aranžmaju istega ansambla še zelo znani stari valček Rastejo v strmi gori bele planike tri.

- Za konec sta prijatelja Marko Kastelec iz Zagradca s frajtonerico in Damjan Šeme ml. iz Žalne z baritonom zaigrala Slakovo Lunco in Avsenikovo Na Golici.

Tik pred koncem približno eno uro dolge prireditve sta mladi povezovalki programa povedali, koliko denarja so zbrali s prostovoljnimi prispevki. Znesek pa v tistem trenutku še ni bil dokončen, saj so nekateri svoje prispevke darovali tudi po prireditvi.

Po končani prireditvi so gospodinje iz Društva podeželskih žena Sončnica Grosuplje pripravile topel čaj in kup sladkih dobrot ter z njimi pogostile goste in obiskovalce.

Zahvala

Na dobrodelni prireditvi Z ROKO V ROKI 2008 je bilo zbranih 1031 EUR.

Iz tega sklada bo Škofijska Karitas Ljubljana družini s sedmimi otroki, ki jim je nepričakovano umrl oče, plačevala položnice.

Pri predaji zbranih sredstev Škofijska Karitas je bila prisotna tudi mamica sedmih otrok, ki se je z načinom pomoči strinjala.

Če bi tej družini želel naknadno še kdo pomagati, se lahko obrne na

tel. 051 694 467.

Vsem nastopajočim in vsem darovalcem ISKRENA HVALA.

**Večja sreča
je dajati kot prejemati.**

**Naj vas večja sreča spremlja
tudi v novem letu!**

Prijatelji RK Žalna

Najboljši človekov štirinožni prijatelj ni stol – ampak pes!

Vse, kar morate vedeti o steklini

Grozljiva bolezen, nad katero bdi država, natančneje Veterinarska uprava Republike Slovenije (VURS) pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, se prenaša lahko tudi na človeka in se praviloma konča s smrtjo.

Zgodovina in epidemiološko stanje

Steklina je ena redkih bolezni, o kateri so ljudje kar nekaj vedeli že pred našim štetjem. Aristotel je poznal njen način prenašanja s psa na psa z ugrizom. V prvem stoletju n. št. so rane, povzročene z ugrizom stekle živali, izžigali. Zaradi povezave z vodo (v eni od faz bolezni pri ljudeh že šumenje vode povzroči hude krče požirnih mišic) so steklino že takrat imenovali hydrophobia. V srednjem veku so pojav stekline povezovali z misticizmom. Verjeli so tudi, da pes dobi steklino, če so ga pogosto puščali žejnega. Resnejše raziskave so se pojavile v 19. stoletju, ko so dokazali, da je kužni material slina. Na koncu stoletja so dokazali, da bolezen poteka kot okvara možganov in se širi po živcih. Najpomembnejši mož v zgodovini raziskav v zvezi s steklino pa je prav gotovo Louis Pasteur, ki je iznašel cepivo, s katerim je 6. julija leta 1885 cepil devetletnega dečka.

V prvi polovici 20. stoletja so se nizala nova odkritja in dopolnjevala dotedanje vedenje o nevarni kužni bolezni, leta 1937 pa se je tudi pri nas pričelo sistematično cepljenje psov. V začetku stoletja je bila namreč steklina razširjena povsod, kjer so živeli ljudje s psi in drugimi živalmi, dovzetnimi za steklino. Angleži so uvedli karanteno za učinkovito preprečevanje širjenja stekline že 15. septembra leta 1897 in od leta 1902 je na Otoku ni več. Uspešno so jo izkoreninile tudi nekatere države v Skandinaviji, Japonska, Avstralija in nekateri otoki. Jugoslavija pa je bila leta 1938 po številu primerov stekline v Evropi na četrtem mestu. Do leta 1968 se je število primerov obolelih ljudi in živali vztrajno manjšalo (dve živali in nobenega primera pri človeku), nato pa vznemirljivo povečalo (leta 1981 2118 obolelih živali). Za vdor stekline gozdne (=silvatične) oblike leta 1973 v Prekmurje so »krive« predvsem lisice, s to obliko se je okužila tudi večina srednjeevropskih držav. Poleg te pa je v delih Bosne, Kosova in Makedonije prisotna tudi t.i. mestna (=urbana) steklina, ki se pojavlja

v naseljenih predelih. Nosilci in prenašalci urbane stekline so predvsem psi in mačke. Steklina se širi, dokler so nosilci virusa lisice. Te so se zelo razmnožile, saj ugotavljajo, da jih je 3-4 krat več kot leta 1939. Širjenje stekline se zaustavi, ko se stalež lisic zniža na dve živali v obsegu 1000 hektarov.

Slovenija se uspešno bori proti steklini z vsakoletnim cepljenjem lisic. Polagajo namreč vabe in pri tem opozarjajo skrbnike psov, naj bodo v času polaganja psi (tudi v gozdu) na povodcih. Žal pa sosednja Hrvaška te prakse ne izvaja in tako se občasno pojavijo obolele živali na slovenskem ozemlju in ogrožajo tako živali kot ljudi. Na podlagi objavljenih podatkov Jedrt Maurer Wernig, dr.vet.med., vodje Oddelka za zdravstveno varstvo živali na VURS, je bilo meseca septembra letos v vseh 88-ih slovenskih občinah pregledanih na prisotnost povzročitelja stekline 227 živali, od tega 212 lisic, govedo, trije jazbeci, trije psi, pet mačk, dve podgani in kuna. Izvid je bil pozitiven le pri dveh lisicah: na področju Slovenske Bistrice in Metlike.

O povzročitelju in dovzetnosti

Povzročitelj stekline je virus Lyssa, ki se med boleznijo nahaja v živčnem tkivu, žlezah slinavkah, slini, bezgavkah, redko v krvi. Slina vsebuje največ virusov v začetku bolezni, njihovo število s časom v njej upade. Virus je precej neoporeen; uniči ga sončna svetloba, visoka temperatura (pri 100 °C se uniči takoj, pri 37 °C preživi le 24 ur), pač pa je med -20 °C in -40 °C lahko aktiven več let! Med razkužili je med drugim občutljiv na 70 %-ni alkohol. Če je obolela poginjena žival zakopana, je virus aktiven še nekaj tednov, pozimi celo več mesecev.

Za virus so občutljive vse toplokrvne živali in tudi človek, hladnokrvne živali so za steklino povsem nedovzetne. Pač pa je med občutljivimi toplokrvnimi bitji velika razlika:

posebej občutljivi: lisice, kojoti

zelo občutljivi: volkovi, mačke, govedo, netopirji, podgane, hrčki

zmerno občutljivi: psi, ovce, koze, konji, primati

Okužba in potek bolezni

Vir okužbe predstavljajo v naravi živeče živali: lisica, volk, dihur, jazbec, divja mačka, ris; virus stekline pa so našli tudi pri insektih, ki se hranijo s krvjo in pri nekaterih netopirjih. Steklina se prenaša predvsem z ugrizom, okužba je možna tudi s slino stekle živali preko poškodovane kože. Inkubacijska doba je zelo različna in niha med tremi in osmimi

tedni, po nekaterih virih od 10 do 120 dni.

Okužba preko dihalnih poti je bila ugotovljena le pri raziskovalcih jam v Južni Ameriki, kjer živijo krvososni netopirji. Ti so kliconosci in med letenjem razpršijo urin v drobne kapljice, ki pridejo z vdihavanjem v pljuča. Med govedom, ki je ponoči na prostem, pa krvososni netopirji širijo bolezen s sesanjem krvi.

Virus v odvisnosti od mesta vdora lahko doseže centralno živčevje obolelega že v nekaj urah. Intenzivno se razmnožuje v celicah možganov, ki počasi propadajo. Začetne poškodbe teh celic se kažejo kot živčna napetost, vznurjanje in hromitve. Proti koncu bolezni nastopi splošna ohromitev organizma in smrt zaradi zadušitve, ker ohromijo tudi dihalne mišice.

STEKLINA PRI PSIH se lahko pojavi v eni od treh oblik:

1. Tipična, ki poteka v treh stadijih: pes postane nezaupljiv, popadljiv psi lahko postanejo vsiljivi; zatekajo se v skrite koticke, odklanjajo hrano, lajajo in grizejo v zrak brez vzroka, vzdraži jih šum, dotik, svetloba, požirajo neprebavljive predmete; v drugem stadiju se poveča vzdražljivost, pojavijo se napadi besnila, pes je nevaren za ljudi in živali, ima močno željo po potepanju, oči so udrt, dlaka naježena, spodnja čeljust je povešena, cedi se slina, vode zaradi ohromelosti čeljustnih mišic ne more več piti; ohromelost se v zadnjem stadiju širi do zadnjih okončin in končno dihalnih mišic.

2. Tiha steklina poteka enako kot tipična, le brez napadov besnila. Zanj zbolijo več psov takrat, ko razsaja gozdna steklina.

3. Atipična steklina se pojavi le v zelo malo primerih in se kaže z obolenjem prebavnega trakta, konča pa se prav tako z ohromelostjo. Obolenje traja poprečno 4 do 7 dni, smrtnost je skoraj 92 %-na. Cepljene živali, za katere sumimo, da so prišle v stik z obolelo živaljo, ni potrebno takoj uspraviti, temveč jo je treba osamiti in se posvetovati z veterinarjem.

STEKLINA PRI MAČKAH: Pogosteje poteka v tipični obliki kot pri psih, mačke napadejo ljudi in pse, zamolklo mijavkajo, v začetku bolezni se pogosto zatečejo v samoto.

STEKLINA PRI LJUDEH: Bolezen se pojavi po štirih do desetih tednih, potem, ko se je vstopna rana že zdavnaj zacelila. Bolnik je nemiren, potr, nastopi glavobol. Po nekaj dneh postane razdražljiv, dobiva krče. Hranjenje in pitje povzroči krče čeljustnih mišic. Poceja se slina, dihanje postane vse bolj oteženo. Med napadi krčev in besnila je oboleli miren, prestrašen, potr, nato dobi visoko temperaturo, pojavijo se ohromitve vse do dihalnih mišic, ko bolnik

umre. Poseben pravilnik določa primere ugrizov in stikov s sumljivimi živalmi, ko je imunizacija proti steklini obvezna.

Cepljenje psov proti steklini

Odredba o izvajanju preventivnih ukrepov zaradi odkrivanja in preprečevanja živalskih kužnih bolezni, ki jo vsako leto posebej izda pristojno ministrstvo, določa obveznost za vse lastnike psov, da svoje živali cepijo enkrat letno proti steklini, od zadnjega cepljenja ne sme preteči več kot 12 mesecev. Mlade pse je potrebno cepiti takoj, ko izpolnijo tri mesece starosti. Ob cepljenju je treba odpraviti tudi notranje zajedavce. Izvajalci cepljenja proti steklini so zasebne veterinarske organizacije, ki imajo koncesijo. Ob cepljenju kuža dobi mikročip, ki pomeni trajno označevanje psa. Ocenjeno število cepljenih psov v Sloveniji je približno 180.000. S tem je bilo zajetih približno 80 do 85 % vse pasje populacije. Lastnik necepljenega psa si prisluži poleg kopice sitnosti še denarno kazen oz. obravnavo pri sodniku za prekrške.

Bolje preprečiti kot lečiti

In kako lahko poizkušamo kar najbolje zavarovati svojega psa, sebe in svojo okolico pred okužbo? Na sprehodih preprečujemo stik s potepuškiimi živalmi, pes naj tudi v pesjaku ali na domačem dvorišču ne sme biti izpostavljen stikom s potepuškim psom, s potepuško mačko ali celo lisico. Preprečiti je treba tudi stik s divjimi ali podivjanimi živalmi. Obvezno pa je vsakoletno cepljenje!

Če psa ali človeka ugrizne ali kako drugače poškoduje sumljiv pes, je nujno potrebno takoj:

- izmiti rano z milom in razkužilom,
- poiskati takojšnjo medicinsko in / ali veterinarsko pomoč,
- po možnosti brez tveganja zadržati žival, ki je povzročila ugriz, sicer pa obvestiti policijo.

Mojca Sajovic

Viri: Vjekoslav Simčič: Bolezni mesojedov

OB IZTEKAJOČEM SE LETU

Vsem skrbnikom psov in prijateljem, ki prebirate kinološki kotiček: naj bodo ob hrupnem praznovanju, v mrzlih dneh in še posebej nočeh, pa tudi pri razdeljevanju darilc vaši najboljši prijatelji zraven vas. Njim in vam želim srečno in mirno leto, ki prihaja!

Mojca Sajovic

VSEM OBČANKAM IN OBČANOM ČESTITAMO OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN JIM V PRIHAJAHOČIH PRAZNIČNIH DNEH ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 2009.

Občinski odbor
LDS Grosuplje

liberalna
demokracija
slovenije

LDS

Ko hodiš,
pojdi zmeraj do konca.
Spomladi do rožne cvetice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
v sebi do rdečice čez eno in drugo lice.
A če ne prideš ne prvič, ne drugič
do krova in pravega kova
poskusi: vnovič
in zopet
in znova.
(Tone Pavček)

Vesele božične praznike,
prijetno praznovanje dneva
samostojnosti in enotnosti
ter zdravo, srečno in uspešno
leto 2009!

SDS

Slovenska demokratska stranka
Občinski odbor Grosuplje
Ljubljanska c. 66, 1290 Grosuplje

Spoštovane bralke in spoštovani bralci
časopisa Grosupeljski odmevi!

Želimo Vam prijetne, vesele in razigrane božične praznike.
Istočasno Vam v letu 2009 želimo veliko zdravja, sreče in osebnih uspehov.

Občinski odbor
Socialnih
demokratov
Grosuplje

SD

Vreme v Grosupljem: november 2008

Prvega novembra je bilo sprva deževno, zjutraj je tudi grmelno, popoldne pa se je oblačnost pričela trgati. Sledila sta dva sončna in izjemno topla dneva z najvišjima dnevniema temperaturama +20 °C! V nadaljevanju je bilo vreme zopet spremenljivo oblačno in kljub občasnemu dežju precej toplo. Nekoliko hladnejši dnevi so se pričeli vrstiti od 10. novembra dalje, ko se je v Grosupljem megla prvič to jesen zadržala ves dan.

Po poslabšanju z dežjem, 13. novembra, je od severovzhoda prišel dotekati še hladnejši zrak, zaradi katerega se je po jasni in mirni noči 18. novembra pojavila prva slana. Ta je bila letos dokaj pozna, saj se v Grosupljem običajno prve slane pojavljajo okoli sredine oktobra. V nadaljevanju je sledilo dokaj hladno obdobje, ki ga je do 23. novembra zaznamovalo suho in razmeroma sončno vreme z mrzlimi jutri. Tla so bila v nočnih in jutranjih urah pomrznjena. V ponedeljek, 24. novembra se je po delno jasnem jutru od zahoda hitro pooblačilo in zgodaj dopoldne je pričelo snežiti. V večernih urah, ko je sneženje že ponehalo, je bilo 4 cm južnega snega. Naslednji dan so se občasno še pojavljale rahle padavine; kot naletavanje snega, rahel dež in rosenje. Do 27. novembra, ko se je megla zadrževala ves dan in je živo srebro ostalo pod lediščem, je pobralo skoraj ves sneg (pojavljale so se le še snežne krpe). Podobno mrzlo je bilo tudi naslednji dan, le da je proti večeru znova začelo rahlo snežiti. Sneženje se je kmalu okrepilo in sredi noči ponehalo. Zjutraj, 29. novembra, je snežna odeja merila 18 cm. Zadnji dan meseca se je začel z nevihto in dežjem, ki se je pojavljal tudi čez dan.

Srednja mesečna temperatura je bila +5,6 °C, kar je glede na povprečje obdobja 1995-2007 za 0,4 °C topleje. Glede na povprečje obdobja 1961-1990 z nekdanje uradne meteorološke postaje v Šmarju-Sapu, pa je bil letošnji november toplejši za 1,8 °C. Vzrok za toplejši november je bila nadpovprečno topla prva polovica meseca. Jutra s povprečno temperaturo +3 °C so bila glede na povprečje obdobja 1995-2007 toplejša za 1 °C, popoldnevi s povprečno temperaturo +9 °C pa so bili toplejši za 0,3 °C. Najnižja mesečna temperatura je bila -7,7 °C (23.11.), najvišja pa +20 °C (2. in 3.11.). Megla je bila opažena v sedemnajstih dneh; prav

v mestu je bila šestnajstkrat, še dan več pa se je pojavljala v bližnji okolici. Grmenje in bliskanje je bilo zabeleženo v štirih dneh. V osemnajstih padavinskih dneh je na kvadratni meter tal padlo 126 litrov padavin, kar je za obdobje po letu 1995 običajno. V tem obdobju je bil najbolj suh november lansko leto, ko je padlo 32 mm padavin, najbolj namočen pa leta 2000 s 308 litri padavin.

Več podrobnosti o vremenu v Grosupljem se nahaja na spletni strani www.grosuplje.slometeo.net.

Iztok Sinjur

Uradna meteorološka postaja Grosuplje

Uradne meteorološke meritve so se na območju Grosupeljske kotline v preteklosti opravljale v Šmarju-Sapu, kjer je delovala t.i. klimatološka postaja. Opazovanje na omenjeni lokaciji je po podatkih iz meteorološkega arhiva Urada za meteorologijo, Agencije Republike za okolje potekalo od leta 1961 do konca leta 1982. Meteorološka postaja istega tipa je delovala tudi na Malem Lipoglavu, a so tudi tam prenehali z opazovanjem. Ker v Grosupljem že od leta 1991 deluje amaterska meteorološka postaja in ker je bilo na Uradu za meteorologijo zanimanje za vnovično vzpostavitev uradnih meritev na tem območju, je po nekaj več kot petindvajsetih letih Grosupeljska kotlina v mesecu novembru znova dobila uradno meteorološko postajo. Slednja, ki gledena vrsto meritev in način opazovanja spada med klimatološke postaje, je postavljena na nekoliko dvignjenem južnem pobočju Koščakovega hriba, v bližini zdravstvenega doma. Na opazovalnem prostoru se nahajata vremenska hišica z različnimi merilnimi napravami in dežemer, s pomočjo katerega je mogoče izmeriti količino padavin. S standardno merilno opremo se vsakodnevno spremlja več vrst meteoroloških spremenljivk, ki se v dnevnik opazovanj vpišejo bodisi kot izmerjene vrednosti, bodisi v opisni obliki s pomočjo predpisanih mednarodnih simbolov. V bližnji prihodnosti bo na merilnem prostoru nameščen še ombrograf, ki bo beležil intenziteto

padavin (t.j. količino padavin v določenih časovnih intervalih).

Uradna meteorološka postaja je v Grosupljem novost in rezultat tako uspešnih pogovorov kot tudi stičišča zasebnih in javnih interesov. Lahko je pomembna za meščane in okoliške vaščane pri njihovem vsakdanjem delu, lahko je dejavnik, ki vpliva na prepoznavnost širše okolice, ali pa predstavlja nov vir za kroniko mladega mesta.

Iztok Sinjur

Zavod za prostorsko, komunalno
in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA
ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA
OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih),
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča.

⇒ ČE STE ETAŽNI LASTNIK V
VEČSTANOVANJSKI HIŠI,
NAS LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše,
- za vpis etažne lastnine.

NAJDETE NAS
na Taborski cesti 3 v Grosupljem
in na telefonskih številkah
01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

Uspešna grosupeljska plesalca Matic Adamič in Franci Pevc

V Grosupeljskih odmevih smo v avgustovsko-septembrski številki na kratko že pisali o uspehu Maticu, ko je s soplesalko Ano Ulo zmagal na državnem prvenstvu, v oktobrskih Odmevih pa smo opravili pogovor s Francijem, ki je s svojo soplesalko Klavdijo nanizal tudi kar nekaj mednarodnih uspehov. Zdaj objavljamo pogovor z mladim 11-letnim Maticem Adamičem in najpomembnejše rezultate obeh parov v letošnjem letu.

Jože Miklič

Kdo te ja navdušili za rock and roll? Kje si dobil prve informacije, oziroma kako se je začela tvoja plesna pot?

Plesati sem začel že v vrtcu, ko sem imel 4 leta. Za rock and roll me je navdušila Irena Petan. Irena je še sedaj najina trenerka, v ekipi trenerjev pa je še Robert Knežević ter drugi trenerji.

Kdo so tvoji vzorniki pri nas in v svetu?

Moja vzornika pri nas sta Franci Pevc in njegova soplesalka Klavdija Babnik. V svetu pa se moji vzorniki menjajo. Največji vzornik je vedno tisti par, ki je v trenutni sezoni na vrhu. Še pred dobrim letom je bil na vrhu slovenski par Jaka Južnič in Helena Gutnik, ki sta bila tudi evropska prvaka. Mogoče bova enkrat to midva – brez ciljev ni rezultatov in midva se bova trudila zanje.

Kakšne so tvoje ambicije za naprej?

Moje ambicije za naprej so, da bi dosegel najboljša mesta pri nas in tudi v svetu, (trenutno sta državna prvaka, torej bi tak rezultat rada tudi ponovila – opomba trenerja) seveda pa je potrebno za rezultate trdo delati. Zelo pa se veselim tudi akrobatike, pa tega, da poleg rock and roll-a spoznavamo še jazz, hip hop in druge plesne zvrsti.

Koliko trenirata in kako usklajujeta svoje obveznosti v šoli s treningi, tekmovanji ...

S svojo soplesalko Ulo pleševa 4x do 5x na teden po vsaj eno uro in pol. Svoje obveznosti v šoli usklajujem zelo dobro in vedno mi ostane še nekaj prostega časa za prijatelje in seveda našo psičko. Z učitelji pa se dogovorim glede testov, če sem seveda odsoten.

Kaj pa, če pride do nesoglasij med plesom rock'n'roll-a?

Težko je delati, če pride do tega. Včasih pride do nesoglasij, toda to se mi zdi čisto normalno. Seveda se potem tudi pogovoriva in zgladiva nesoglasja.

Oba imata psičke. Kako to, da sta izbrala isto pasmo?

Vsi smo si želeli še enega člana v naši družini, saj imamo zelo radi živali. Veliko željo po tej pasmi pa je imela mami. Pri nas imamo res radi živali, med drugim imamo tudi amazonko papigo Čopi, želvo Rozi in ribe. Odločili pa smo se za manjšo pasmo – torej za psičko pasme shih-tzu, da ne bi naša Ajša bila v našem stanovanju s čim prikrajšana. Tudi moja soplesalka si je že dolgo želela kužka. Ko je prišla k nam na obisk, ji je bila Ajša zelo všeč. Nato je pogovor potekal, kako se je Ajša vživela, in tudi Ula je kmalu dobila svojo shih-tzujko.

Uspehi "grosupeljskih" plesalcev

Klavdija Babnik - Franci Pevc

Memorial Primoža Bizilja; 19. 4. 2008

Ljubljana - 1. mesto

Državno prvenstvo, Izola, 1. 6. 2008

- 2. mesto

Evropski pokal

- Madžarska, - 6. mesto,

- Švedska - 3. mesto,

- Maribor - 2. mesto.

Pokal Slovenije, 14. 12. 2008

1. mesto in

1. mesto skupna uvrstitev

Ula Ana Leban - Matic Adamič

Kvalifikacijski turnir, 16. 3. 2008

1. mesto

Memorial Primoža Bizilja, 19. 4. 2008

Ljubljana - 1. mesto

Državno prvenstvo 2008, 1. 6. 2008, Izola

1. mesto

Finale Pokala Slovenije, 14. 12. 2008

2. mesto

Pokal slovenije (skupna uvrstitev)

1. mesto

Razpis za priznanja Zveze športnih organizacij Grosuplje

Zveza športnih organizacij Grosuplje (ZŠO) razpisuje za leto 2008 naslednja priznanja:

1. jubilejna priznanja

- zlati znak ZŠO,
- srebrni znak ZŠO,
- bronasti znak ZŠO.

2. priznanja za športne dosežke

- zlata plaketa ZŠO,
- srebrna plaketa ZŠO,
- bronasta plaketa ZŠO,
- priznanje ZŠO.

3. priznanje za pomemben prispevek pri razvoju športa v Občini Grosuplje

- zlata plaketa ZŠO.

Za priznanja ZŠO lahko kandidirajo:

- športnice in športniki, športne ekipe ter športni delavci, ki tekmujejo ali delujejo v športnih društvih ali drugih organizacijah s sedežem v Občini Grosuplje,
- športnice in športniki ter športni delavci s stalnim bivališčem v Občini Grosuplje, ki tekmujejo ali delujejo v športnih društvih izven Občine Grosuplje,
- športna društva s sedežem v Občini Grosuplje.

V skladu s Pravilnikom o priznanjih in nagradah Zveze športnih organizacij Grosuplje lahko kandidate za posamezna priznanja predlagajo športna društva, organi ZŠO, javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, organi Občine Grosuplje, druge organizacije in posamezniki.

Predlogi za priznanja morajo biti poslani na naslov ZŠO Grosuplje na posebnem obrazcu, ki ga dobite na sedežu ZŠO, do srede, 7. januarja 2009. Kasneje prispelih predlogov se ne bo upoštevalo. Na sedežu ZŠO lahko dobite tudi Pravilnik, ki natančno opredeljuje kriterije za podelitev priznanj.

Če je kandidat posameznik ali športna ekipa, je potrebno posredovati tudi fotografijo kandidata. Fotografija mora biti v elektronski obliki (datoteki) v formatu JPG. Posredujete jo lahko na CD-ju, USB ključku ali po elektronski pošti.

Priznanja bodo podeljena v drugi polovici januarja 2009 na prireditvi "Športni dosežki v letu 2008".

Športni pozdrav!

Datum: 10. 12. 2008

**Vodja strokovne službe
ZŠO Grosuplje Andrej Cevc**

**ZVEZA ŠPORTNIH ORGANIZACIJ
GROSUPLJE**

Ljubljanska cesta 40A, 1290 Grosuplje
tel. 01 7864 - 745, GSM 041 726 898
e-mail: andrej.cevc@quest.arnes.si

Martin Črtalič drugi v FIA – CEZ

21. novembra letos je bila v Skopju svečana podelitev nagrad hitrostnega avtomobilističnega prvenstva FIA - CEZ (Mednarodne avtomobilistične zveze - centralno-evropske cone). Podelitve se je udeležil najvišji predstavnik organizacije FIA Max Mosley. Med nagrajenci je bil tudi Grosupeljčan Martin Črtalič, ki je z dirkalnikom BMW-SP v sezoni 2008 s štirimi zmagami in enim tretjim mestom osvojil na koncu skupno drugo mesto v razredu SP centralno-evropske cone.

Jože Miklič

Martin Črtalič je Grosupeljčan, ki ga pozna večina Slovencev, ki so kdajkoli slišali za gorsko- in cestno- hitrostni avtomobilistični šport. Tekmovalno kariero je začel že leta 1978, ko je bil star 25 let. Njegov talent se je pokazal že zelo zgodaj. Ukvarjal se je tudi s prodajo avtomobilov. Trgovino je imel na Perovem ob gostilni Kramar.

Je prvi zmagovalec iz Slovenije v takratnem najmožnejšem jugoslovanskem tekmovanju - Prvenstvu Jugoslavije z zastavo 750, v takojmenovani »Nacionalni klasi«. Kariero je nadaljeval z zastavo 101, audijem 80 GLE, fiatom 127, autobianchijem 112 abarth, lotusom talbotom, BMW M3 ...

Martin je mojster pokalnih tekmovanj, kjer imajo vsi tekmovalci enake avtomobile in pogoje, to je dokazal tudi kasneje v Pokalu clio in Pokalu peugeot 106 ter nazadnje v »Slovenskem nacionalnem pokalu« s peugeotom 206. Največje uspehe v svoji karieri je dosegal s peugeot: s peugeotom

405 ST (super touring) in peugeotom 406 ST. Le-ti so bili v modi v letih 1994 do leta 1999. Imeli so 2000 ccm motor, čez 300 konjskih moči, bili pa so tudi zelo dragi.

Prav tako je na mednarodnih tekmah navduševal tri leta z vožnjami prototipov Loocinni, ki so v bistvu prave formule, le z nekoliko drugačnim ohišjem. Z atraktivno in hitro vožnjo je navduševal množice ob cestah. Martin pa ima še en velik in za dirke pomemben talent; je izredno hiter tako na suhi kot tudi mokri podlagi. Povsod je bil med najhitrejšimi, osvojil pa je tudi neverjetno veliko število zmag.

Je večkratni državni prvak nekdanje Jugoslavije v gorsko-hitrostnem in cestno-hitrostnem avtomobilizmu in mesta državnega prvaka je nato prevzemal večkrat tudi po osamosvojitvi Slovenije. Leta 1998 je zmagal v centralnoevropski coni v gorsko-hitrostnem avtomobilizmu. Zdaj vozi BMW 320i in z njim je med petimi dirkami, kolikor

se jih je udeležil od desetih, posegel celo po drugem mestu.

V prvenstvu FIAZ – CEZ sodeluje več držav: od Italije, Avstrije, Madžarske, Češke, Slovaške, Hrvaške, Srbije, Črne Gore pa do Makedonije. Letos je bilo razpisanih deset tekmovanj, od tega se jih je Martin udeležil pet.

Ko ga vprašam, zakaj samo pet, pa mi pojasni, da ga vsako takšno tekmovanje stane okoli 6000 €. Zaradi te njegove »strateške« odločitve mu je tudi zmanjkalo nekaj točk, da bi posegel po prvem mestu.

Za takšno tekmovanje potrebuje najmanj šest novih gum (okoli 1500 €). Ostalo gre za prevoz in posebno »dirkalno« 102 oktansko gorivo, ob sebi mora imeti vsaj enega mehanika, pa nato še spanje... Dirke trajajo s treningi tri dni. Na dirkah pa mu pomagajo soproga, njen sin in včasih tudi Peter Šemrov iz Šentvida. V glavnem pa avto »šraufa« kar sam.

Zaradi možnosti uradnih prijav na tekmovanja je član Avto-moto kluba Dekleva iz Unca, ki pa ni njegov sponzor. Se pa s sinovoma Dekleva, ki tudi dirkata s podobnimi avtomobili kot Martin, zelo dobro razume. S Slavkom sta si bila vedno konkurenta, vendar je na koncu zmagal športni duh.

Ko ga povprašam, kako je, kadar se srečujejo s tekmovalci iz različnih okolij, z različnimi mentalitetami, s pospešenim utripom tekmovalne zagretosti, pa ostane cesta preozka... Ali morda prihaja tudi do vroče krvi? Pravi: »Če naletiš na prave športnike, ni nikoli problemov. Če pa naletiš na nekoga, ki ima pred seboj samo sebe in svoje ambicije, pa je malo težje. Takrat je tudi kri zavrela. Drugače pa ne. Priznam pa, da sem se po tolikih letih tekmovanj tudi sam ukalil. Postal sem bolj preračunljiv.«

Poleg avtomobilov je Martin tudi ljubitelj konj, ki jih je imel od leta 1990 ves čas – vsaj enega ali več. Je član grosupeljskega konjeniškega kluba, sodeluje tudi v zelenih patroljah, ki odkrivajo onesnaževalce okolja (in tudi pospravljajo za njimi), zdaj pa je tudi član Konjeniškega kluba Beli vranec ranča Zupančič na Spodnji Slivnici.

Na koncu najinega pogovora doda, da mu je v posebno zadovoljstvo, ko vidi ob tekmovalnih progah svoje vnuke, ki ga pridejo gledat in spodbujati. Kot zanimivost pa naj povem, da sem prej osebno spoznal njegovega sina Miho, ko sem ga naprosil za preoblikovanje Grosupeljskih odmevov koncem leta 2006, kot pa njega, saj sem z njim šele zdaj opravil prvi pogovor, kljub temu da sem že nekajkrat stal ob progah, ko je Martin drvel proti cilju.

Plesni studio Tina Grosuplje in Športni klub Tial vabita vse nove plesalke in plesalce, da se nam pridružijo na treningih različnih starostnih skupin in plesnih zvrsti.

Vaše otroke popeljemo v svet plesnih pravljič in zabavnih dogodivščin: skupaj bomo zidali hiško, iskali z žabico njene kopalke, se podali z račkami na potep, plesali bomo z murenčki, oponašali bomo robotke ali pa bomo skupaj umivali zobke in se odpravili v Plesni vrtec.

Za mlajše osnovnošolce smo pripravili enotno skupino, kjer se lahko naučite prvih korakov street-danca, hip-hopa, baleta ter osnovne korake nekaterih latinsko-ameriških in standardnih plesov. Mnenja smo, da je dober plesalec odlično podkovan na vseh plesnih področjih, zaradi česar poskusimo najmlajšim predstaviti različne plesne zvrsti.

Starejši osnovnošolci in srednješolci lahko izbirajo med dvema osnovnima plesnima zvrstema: street-dance in hip-hop. V okviru priprav na tekmovanje Šolski plesni festival pa se plesalci srečajo tudi z osnovami pop

in latino zvrsti. Starejše skupine nastopajo na prireditvah in tekmovanjih.

Za odrasle smo pripravili celoletne treninge DRUŽABNIH PLESOV, ki potekajo vsako nedeljo v novih prostorih Fizioterapije Grosuplje, Sončni Dvori.

V prihajajočem letu 2009 Vam želimo zdravja in veselja ter obilo plesnih užitkov!

Za več informacij obiščite novo spletno stran www.ples-tina.com.

Vabimo Vas, da se nam v prihajajočem letu pridružite na treningih v PLESNI in MALI DVORANI BRINJE (Športna dvorana BRINJE GROSUPLJE) po naslednjem urniku:

**ponedeljek 16.30 - 17.00
PLESNI VRTEC I (2005-2006)**

**ponedeljek 17.05 - 17.50
PLESNI VRTEC II (2005-2006)**

**ponedeljek 16.30 - 18.00
HIP-HOP (1990-1998)**

**ponedeljek 18.00 - 19.00
STREET DANCE (1999-2002)**

**torek 17.00 - 18.30
STREET DANCE (1990-1998)**

**sreda 17.05 - 17.50
PLESNI VRTEC I/II (2003-2005)**

**sreda 16.30 - 18.00
HIP-HOP (1990-1998)**

**sreda 18.00 - 19.00
SHOWDANCE (1999-2002)**

**četrtek 17.00 - 18.30
STREET DANCE (1990-1998)**

Velika skakalnica prenovljena, male še čakajo

Po dveh letih prenove je velika 50-metrška skakalnica dobila novo podobo. Vsi tisti, ki ste hodili na tekme smučarskih skokov v Čušperk, ste opazili, da že nekaj let na veliki skakalnici ni bilo tekmovanja. Največji razlog je bil, da skakalnica ni ustrezala novim predpisom in kriterijem, ki so se spremenili v zadnjih letih. Tako smo bili v klubu prisiljeni skakalnico posodobiti, če hočemo izvajati treninge in tekme. Zgradili smo nov nalet, ki je sedaj iz jeklene konstrukcije, zaščitne ograje tako na zaletišču kot tudi na doskočišču, in vso ostalo infrastrukturo, ki jo objekt potrebuje. Tako da ima sedaj skakalnica certifikat smučarske zveze, ki nam je v letošnji zimi dodelila tudi pokalno tekmo.

Projekt je tako finančno kot organizacijsko izvedel Smučarsko-skakalni klub Račna z nešteto delovnimi urami prostovoljnega dela. Zahvaljujemo se sponzorjem (NLB, NLB leasing, RISMAN, KS Račna...), ki so prispevali sredstva in material, vsa dela pa smo opravili člani kluba sami. Za nas je to velika pridobitev, saj ta edini skakalni center na tem koncu Slovenije tako počasi dobiva pravo podobo.

V letošnjem letu smo imeli v planu preplastitev in rekonstrukcijo tudi štirih manjših skakalnic, ki so že pokrite s

plastično maso. Plastična masa, ki smo pred leti položili že rabljeno, je dotrajana in se na njej ne da več varno trenirati in organizirati tekmovanja. Tukaj pa gre za večji zalogaj, ki ga sami ne bomo mogli izpeljati. Tako smo v letošnjem letu zaprosili občinski svet, da nam zagotovi del sredstev samo za material, in res so bila sredstva planirana v proračunu. Dogovorili smo se že o izdelavi plastične mase s proizvajalcem, nekaj smo jo nabavili že sami in je že zložena pod skakalnico.

Na žalost pa župan, tako kot že večkrat, ko je treba dati denar za skakalnice, teh sredstev ni realiziral in projekta nismo mogli izpeljati. Pa čeprav bi bila sredstva majhen procent pri celem projektu oziroma samo za materialne stroške, ostala dela bi opravili sami.

Sami se bomo še na-

prej trudili, da ta skakalni center, ki je res edini na tem koncu Slovenije in ki bi moral biti v ponos nam vsem, dobi še lepšo podobo, predvsem pa, da bo služil svojemu namenu.

Lojze Verbajs

Piše, ureja,
brska, stika,
Polde Sever,
ker ga mika.

Kako so Brinovčeva mati »vranča« odgnali

Brinovčeva mati Jera so bili jako pobožni. To samo po sebi ne bi bilo nič slabega, če ne bi njena pobožnost večkrat prestopila meje in prešla v vraževernost. Mati so na primer trdno verjeli, da je ogledovanje v zrcalu, zlasti za ženske, huda pregreha in da se samovšečni grešniki lahko v ogledalu sam hudič pokaže. Materina vraževernost je bila neprijetna za snaho Tilko, ki je imela prikupen obraz in se je zategadelj rada zazrla v ogledalo. »Ne delaj tega, ne greši Tilka,« so mati svarili snaho, če so jo zapazili pred »špegлом«, »kar naenkrat se ti bo rogati vranč pokazal, pa boš imela!« Vranč je v besednjaku matere Jere pomenil »tačrni« torej zlodej.

Bilo je v začetku decembra, to se pravi nekaj dni pred Miklavževim, ko se je snaha spet urejala pred ogledalom,

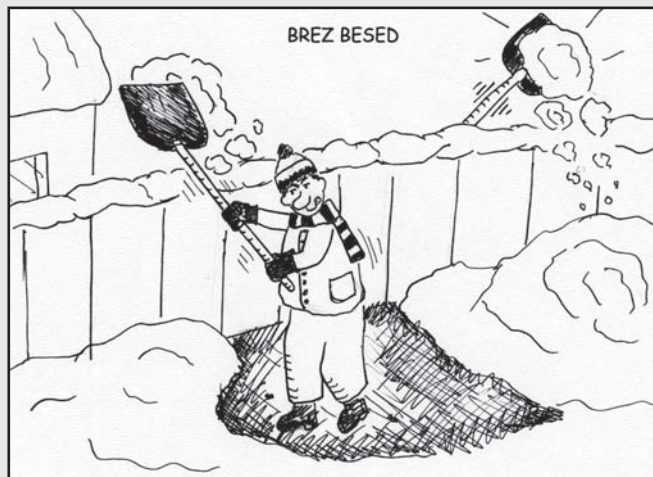
vgrajenim na notranjo stran omarnih vrat. Tedaj so mimo prišli mati Jera in hipoma prebledeli; v ogledalu so namreč z očesnim kotičkom poleg Mickinega obraza v ozadju zapazili tudi režečega se vruga. »Bog in vsi svetniki pomagajte« je mrmrala in odhitela v kuhinjo posteklenico z blagoslovljeno vodo in potem z njo švrc, švrc obilo po Micki in ogledalu, da je kar teklo od njiju. Medtem, ko so mati odšli po vodo, je Micka dojela, v čem je stvar: mati so v ogledalu zapazili miklavževino, spravljeno v omari, med katero se je čisto spredaj široko režal velik čokoladni parkelj, namenjen najmlajšemu. Micka ga je še pred materinim prihodom urno potisnila v predal in naredila nedolžen obraz. Ko so mati čez nekaj časa strahoma pokukali v ogledalo so olajšano zavzdihnili:

»Hvala bogu, da sem le odgnala vranča grdega.« Micka pa si je mislila: »Kaj hočemo, tudi starejši morajo imeti svoje veselje,« in je bila kar tiho. Povsem tem, kar smo slišali, se lahko mirne duše občudujemo v ogledalu. Bomo vsaj vedeli, da se nismo zamazali okrog ust, ko smo hrustali kakšnega čokoladnega parkelja.

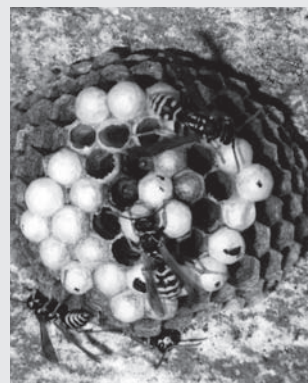
LS

Kdo pravi, da ne vem!

- Komu podeljujejo Sovretove nagrade?
 - a) športnim komentatorjem
 - b) književnim prevajalcem
 - c) zmagovalcem v znanju stare grščine
- Katera evropska država ima na zastavi ptico?
- Kaj je kamižola?
 - a) jed iz fižola in korenja
 - b) vrsta oblačila
 - c) starosvetni verski obred
- Označite žival, ki spada med perjad!
 - a) koštrun
 - b) kopun
 - c) rakun
- Odberite najlažjo kovino!
 - a) Cu
 - b) Au
 - c) Na
- Kdo je napisal odo o svojem očetu?
 - a) Anton Aškerc
 - b) Anton Vovk
 - c) Anton Medved
- Katero selišče je imensko najbolj povezano z botaniko?
 - a) Rožnik
 - b) Ilova Gora
 - c) Medvedica
 - d) Mlačvo
- Koliko znaša stara mera palec?
 - a) 2,4 cm
 - b) 3,2 cm
 - c) 5,1 cm
- Kdo je preživel starozavezni vesoljni potop?
 - a) Abraham
 - b) Noe
 - c) Mojzes
- Kaj je na podobi?

Odgovori na vprašanja iz nove brske številke: 1. a, 2. b, 3. c, 4. c, 5. a, 6. tri, 7. b, 8. d, 9. b, / 10. kremenov kristal

Smešno lahka križanka

Ko jo boste rešili, se zazrite v poudarjeni navpični stolpec. Tam boste prebrali, kaj so nekoč uporabljali za odpravljanje neplodnosti pri govedu. Omot zdravilnega praška (»da se krave gonijo«) je v letu 1900 stal krono in 20 vinarjev. K lažjem najdenju gesla bo pripomogla tudi »pesnitev«.

Vodoravno: 1. znano ime na 25. julij, 2. prenašalec sporočil, 3. kravji pastir, 4. naši jugovzhodni sosedje, 5. odpiralo pri vratih, 6. plezalni pripomočki, 7. dajalec toplote, 8. skupina otokov, 9. stanje, ki dviga samozavest, 10. pravopisno znamenje, 11. strah velikih grešnikov, 12. obrambne naprave.

Geslo iz novembrske številke: K O L O M A Z

Pesem vodnica

Vokali so že spisani; le konzonante dodenite, in geslo preberite.

Govori nam o težavi, ki v čredi se pojavi. Ko ji nagoni oslabijo, priskrbimo ji »arcnijo«.

Da ta zvarek ni od nič dokazov sto in sto nam priča. In razplod gre spet naprej, danes, jutri - slej ko prej. LS

	I	II	III	IV	V	VI
1		A		O		
2		U		I		
3			A		A	
4				A		
5				U		A
6			I		I	
7		O		E		J
8	O		O			E
9		O		O		
10		E		I		A
11			E		E	
12		O		O		I

Podobnica

Lestev, ki je v zadnji številki izzivala naše vedenje in domišljijo, nam ni sprožila kaj prida izrazne tvarine. Očitno se tudi naši predniki z njo niso dosti besedno poigrali. Je pač mrtva stvar, ki ni segla globlje v zavest prednamcev. Še največ tega se je primerilo v povezavi z vasovanjem. Poglejmo nekaj besednih kompozicij: »Pa po lojtrci gor, pa po lojtrci dol; Micika, kam si pa lojtro dala; Je suha ko lojtra; Ta misli, da bo v nebesa po lojtri prišel; Ni je lestve, po kateri bi se do njenega srca povzpeli; Lojtrca domačih; Po družbeni lestvi se je naglo povzpeli; Nemočen, kot dimnikar brez lojtre; Lojtra brez klinov je kakor marela brez blaga. Zeblo me je, kot bi bil z lojtro pokrit«. Zanimivo je, da je slovenski izraz največkrat nadomeščen z nemško popačenko. Očitno je ta vzpenjalni pripomoček v davni prišel k nam z Nemškega in s seboj prinesel tudi nemško poimenovanje. Slovenski izraz »lestev« je nedvomno prišel od glagola lesti. Poglejmo, kaj od besedja bi se dalo povezati z napravo, ki je v tem letnem času najbolj priljubljena!

Ljudska primerljivka

Ima brado kot sveti Miklavž.

Ha, ha, kajne, da je dobra! Kaj ne bo, saj je požegnana!

Anagram ČOBIŽ

Kateri od naših praznikov se skriva v zapisu?

Drugi časi, drugi špasi

Kakor kdo vzame

(HUMOR PRED STO LETI)

Srečata se gospodarja iz sosednjih vasi.

»Kako ti kaj gre, stari,« pobara prvi.

»Slabo,«

odvrne vprašani,

»sin je doštudiral in odšel.

Sedaj moram pa sam delati na kmetiji!

Pa ti, kako tebi gre?»

»Odlično.

Sin je pustil študij in mi sedaj pomaga

na kmetiji!«

Težko

je takole hoditi proti vetru, gospod župan!

Hitreje se obračajte po vetru, gospod učitelj«

Vzroki in posledice

Šolski svetnik: »Ne morem razumeti, da se mnogi učenci vedejo tako, kot da nimajo staršev!«

Učitelj: »To je zato, ker se mnogi starši vedejo tako, kot da nimajo otrok!«

Uporaben vzklík

»Kakšno ime boste dali dvojčkoma, ki ste ju dobili,« vpraša soseda mladega očka.

»Zadrega se je imenitno rešila,« odgovori očka, »ko je babica oznanila dvojno rojstvo mojemu očetu, je le-ta vzklíknil: Prmejšfefecel, pa smo enemu dali ime Prmej, drugemu pa Šfefecel!«

Modrovanje o modrih

Sveto pismo pravi, da so o božiču v Sveto deželo prišli Trije modri z Jutrovega. Kaj pa je to takega?

Pri nas je v parlament prišlo devetdeset takih. Da premiera, ministrov in sekretarjev pri tem sploh ne štejemo.

Uganka šaljivka

Zakaj se ne smemo približati severnemu medvedu?

Odgovor: OMIDALHERP EN ES AD

(Pomoč: berite od desne proti levi)

še pomnite, tovariši?

Katera je bila boljša - nova ali stara Jugoslavija?

1. 12. smo praznovali 90-letnico države Srbov, Hrvatov in Slovencev, ko je prestolonaslednik Aleksander na Terazijah sprejel delegacijo in v ozkem krogu zgolj "vzel na znanje" predlog o združitvi. Nato se je SHS 28. 6. 1921 na (srbski!) Vidov dan preimenovala v kraljevino SHS in pozneje v kraljevino Jugoslavijo. V njej so Slovenci živeli nekaj več kot 20 let. V tem času je ustvarjal arhitekt Plečnik (Tromostovje, NUK, šišenska cerkev, cerkev na Barju, tržnica, stadion...), pa zgradili so veliko novih tovarn in ustanovili celo univerzo. Po letu 1945 je ta napredek tudi v Sloveniji vedno bolj zaostajal v evropskem in svetovnem pogledu.

V čigavih rokah je bila KPJ?

V resoluciji INFORMBIROJA piše, da je Komunistična partija Jugoslavije »v rokah morilcev in vohunov.«

Komentar: Veliko se niso zmotili.

Za komuniste samoumevno

Svobodo lahko uživa samo tisti, ki jo je vreden. - Boris Kidrič

Godnič goden za godljo

»Komunizma nikoli ni bilo. Je beseda, ki jo radi uporabljajo desničarji. Mi smo imeli socializem.

Socializem pa je bil - tudi tega me je učila tovarišica - prehod iz gnilega kapitalizma v raj, komunizem,« je dejal igralec Ivo Godnič alias Tito in odšel letos na tridnevno praznovanje 2. zasedanja AVNOJ-a v Jajce.

mi (se) volimo Siva pot...

Slovenska družba je spet pristala na točki, na kateri je Kučan v osemdesetih začutil, da mora zamrzniti svojo partijsko knjižico. Nekaj sprememb sicer ostaja, vendar si ambiociozni človek, ki ga tako neustvarjalno okolje tišči, malo pomaga s tem, da do Bežigrada namesto Titove vodi Dunajska cesta. Slovenija tako in tako stopa po Kučanovi poti. - dr. Boštjan M. Turk

Stati inu obstati

Nekateri desni politični veljaki so Trubarjevo geslo Stati inu obstati vzeli preveč zares: nekateri so stali (in drug drugega čakali), drugi so obstali (na mestu), tretji pa so celo zagazili (v mrtvo politično blato).

Kaj so rekli ob volitvah?

• Letos sem bil pijan samo trikrat, ob pritiskih, ki so v mojem poslu, se mi to ne zdi veliko. - Pahorjev generalni tajnik Socialnih demokratov **Uroš Jaušev** z delom opravičuje svoje alkoholne ekscese, o katerih govorijo kolegi v stranki, 10. 9. 2008

• Tisti, ki boste glas oddali za Mirana Potrča, boste glas vložili v dobro naložbo, ki bo dvignila borze in delnice na borzi. - nekdanji predsednik države **Milan Kučan** je tik pred nedeljskimi volitvami postal tudi borzni špekulant, 19. 9. 2008

• Ja, pa na Veliko planino bom šla ovce past. - **Barbara Žgajner Tavš**, 24. 9. 2008

Kaj pravijo prebegli poslanci iz nekdanje LDS?

Kar je bilo, je bilo, kar je, je, kar bo, pa bo. Važno, da smo na vladi!

Kdo je prevzel SD?

Rop, Gaspari in Cvikel, nekoč v LDS, so sovražno prevzeli SD. - dr. **Maks Tajnikar** - član SD.

Je že bil...

Kaj bo na koncu ostalo od trgovsko-pivovarsko-medijskega imperija Pivovarne Laško?

Odgovor: **Mislím, da pivo in cvetje.**

Hipotetično vprašanje: Borut Pahor je že bil na Pivu in cvetju?

Hipotetičen odgovor: Iz tega ne bi delal velike zgodbe.

O zunanji/notranji lepoti?

Na zunaj je najlepša notranja ministrica na svetu. - dr. **Stanislav Granda**.

Obsedena s PATRIJO - in novim ministrom za okolje

Kresalova je veliko problematizirala z afero patria. Zdaj ima možnost, da spodbudi policijo, da strokovno razišče to afero.

Komentar: Karel Erjavec bo najbrž s patrijo skupaj s Katarino odšel pred kakšno regionalno komunalno deponijo, kjer bodo ljudje protestirali, še bolje pa bo, če jo kar tam pusti - ne Katarino, PAT@IJO!

Nekateri že v naprej obsojeni

»Naša stranka je pač obsojena na sodelovanje v vladni koaliciji,« - **Franc Žnidaršič** Desus.

Vračilo?

Zoran Janković pričakuje vračilo denarja, ki ga je Ljubljana izgubila z zakonom o financiranju občin, kljub temu da je Borut Pahor v TV Odmevih dejal, da se to ne bo zgodilo.

Mr. president!

»Gospod predsednik, vi ste mi tako šarmanten, lep, izkušen, eleganten, čutim vašo silno moč!

Gospod predsednik, lepo se vam poda kravata, konec naj ne bo mandata, saj vas gledam dan in noč.

- pevka **Mirna Reynolds** v svojem novem hitu Gospod predsednik o Borutu Pahorju

Kadrovski cunami?

»... dajem tudi tukaj pred ljudmi obljubo, da ne bom zamenjal niti enega človeka

na javni funkciji, če ne bo utemeljenega suma, da ni dobro opravil svojega dela. Niti z eno besedo ga ne bom vprašal, kateremu svetovnemu nazoru ali politični opredelitvi, pripada.» - **Borut Pahor**, 6. 12. 2005

Kaj imajo skupnega:

• **Janez Janša in Borut Pahor?** - Karla Erjavca.

• **Borut Pahor in Karl Erjavec?** - Dr. Ivana Svetlika, ki je bil že konec avgusta 2008 predstavljen kot član vlade SD.

• **zadnje štiri slovenske vlade -**

Drnovškova, Ropova, Janševa in Pahorjeva? - Dimitrija Rupla in letalo Falcon 2000 EX.

Po kuloarjih se govori,

da se bodo šli vsak svojo zunanjo politiko - dr. D. Türk, dr. D. Rupel, dr. I. Vajgl in M. Šinkovec ter **nazadnje** še zunanji minister S. Žbogar, ki bo med vsemi temi moral iskati Samuelove, pardon - salomonske, rešitve.

Najbolj(E) obdavčenE državE:

1. **Slovenija**, 2. Belgija, 3. Danska, 4. Švedska, 5. Finska...

K(d)aj šele bo?

Borut Pahor je ob prevzemu vlade dejal, da se bo resno lotil krize, a Janez Janša trdi, da krize sploh še ni.

Visoka plodnost

V času Janševe vlade se je rodilo več otrok. Torej lahko rečemo, da je bila vlada plodna.

Luna in Mars

Če je res, da Janša sedi na Luni, potem je tudi res, da Gantar sedi na Marsu. Saj veste, kakšno je drugo ime zanj: Rdeči planet. V novih časih smo tako Slovenci svojevrstni Marsovci ... - **Bogomir Štefanič ml.**

Kresne naj!

Baje so ob MIKLAVŽEVEM po Ljubljani namesto parkeljniov razgrajali SPENCIALNI MODRI ANGELI, Kresalova pa kljub temu še ni nikogar KRESNILA...

Nov obrazec pisanja člankov za 571 žurnalistov

Sodobne žurnalistične fraze:

V najnovejših člankih kar mrgoli naslednjih fraz in besednih zvez: govori se ..., domneva se ..., naj bi bil ..., menda so iskali ..., po vsej verjetnosti so zasegli ..., domnevno so ujeli ..., baje je imel v rokah ..., verjetno bo sledilo..., najbrž gre za ... Taka je ta žurnalistična morala? Kaj pa delajo odgovorni uredniki pa tako in tako nikogar nič ne briga, saj imajo kapitalsko zaščiten hrbet – ali pa so že odleteli...

Pivovarci = piarovci

PR v žurnalizmu po Boškovem receptu pomeni, da so žurnalisti tudi dobri pivovarji – pardon, piarovci.

gospodarski rokomavhi

12 milijard € bančnega poroštva?

Retorično vprašanje, na katerega ne bomo nikoli dobili odgovora. Še posebej ne od tistih sklenjenih kreditov, ki jih ne bodo prenapihnjene tajkuni nikoli poplačali.

Komentar: »Aparat je kot namazan, vaš posel je umazan!« - **Dušan Uršič.**

Potaplajo se

Baje je zadnjič samo morje nazorno sporočilo Igorju Bavčarju, kaj se bo zgodilo z njegovim Istra-benzom, če ne bo pravilno ukrepal.

V krizi VEČ izgubljajo VELIKI

Zato: Mali narod! Ne sekiraj se! Za preživet bo že. Če pa bo kruha revežem zmanjkalo, bomo pa bogataševo potico načeli.

Zadnja ZASTAVA

Od 21. novembra 2008, ko je bil uradno izdelan zadnji Zastavin avtomobil – Skala, delajo le še rezervne dele. Dogodek so na veliko proslavili 29. novembra – na dan republike.

NA SLIKI:

Idejni očetje so zdaj zaskrbljeni, saj ne vedo, kako bo z eno od možnih nadgradenj Yuga America 4 WD.

iz jøžkove zmečkane beležnice

Urška o slovenskih gorah?

Vsakič, ko se vračam iz tujine, čeprav le po dveh dneh, mi srce kar ponori, ko zagledam te naše lepe gore. - **Urška Bačovnik, 1. 8. 2008.**

Plezanje – mimo?

Moji mami se je plezanje vedno zdelo povsem mimo, najprej je celo mislila, da v gore nosimo lestve. - **Janez Janša.**

Prepovedali gornišstvo

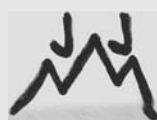
Predsednik Planinske zveze Slovenije Franc Ekar je izdal sklep, da nobeden planinec v nobeni komunikaciji ne sme uporabiti besede gornik, njeno izpeljanko ali koren. Zato nismo čisto prepričani, če bodo planince, nadalje sploh hodili še GOR na GORE, ampak najbrž samo DOL v DOLE.

Komentar: Janezin Urška bosta zaradi tega še raje hodila GOR, AL GORE pa že razmišlja, če ne bi bil AL DOL-AR.

Romantični vojak

Janez Janša je tisti, ki je imel pridih romantičnega junaka – fotokopiral je dokument, ga dal naprej, bil zaprt, pojedel čufto, o njem so se pele pesmi in na zidovih hiš sta bili začetnici JJ višje od Triglava. - Direktorica inštituta za civilizacijo in kulturo **Alja Brglez** o zgodovinskih narodnih junakih.

Zakaj Štajerci niso razumeli Avsenikove glasbe?

Ker na dobršnem delu Štajerske kumaram rečejo murke.

Smrkci postali Abrahami

V preteklih dneh so Smrkci praznovali Abrahama, Smrketa pa je kot vedno še zmeraj nedolžna.

Osemdesetletnica Miki Miške

Najslavnejši junak risanih filmov Miki Miška je pred kratkim praznoval 80. rojstni dan. 18. 11. 1928 je miška osvojila srca več generacij otrok, v kratkem črno-belem risnem filmu

Steamboat Willie prvič zablestela na filmskem platnu v New Yorku.

Komentar: Nekateri imajo vseeno rajši računalniške MIŠKE.

veleupeljske zdrahe

Opazen napredek v kmetijstvu

Od kar imamo v VELEUPELJSKI komuni STRATEGIJO RAZVOJA KMETIJSTVA, vsa podeželska mladina gleda na komercialni televiziji samo še realistični šov KMETIJA.

poredniška palit'ka

V osrčju... in na ČREPINJAH

Menda zato, da bi se prikupil RDEČIM tajkunskim BARONOM in njihovim političnim BOTROM, je letos POREDNIK EHO CAJTNGOV okoli DNEVA REPUBLIKE šel kar nekajkrat službeno delat neke kontrolne meritve prav v OSIR slovenskega komunizma - ČEBINE. - Meritve so bile večinoma negativne!

PO POTEH POREDNIKA EHO CAJTNGOV

Ko smo v EHO CAJTNGIH objavili, da so POREDNIKA nekatere Veleupeljčanke srečale na Martuljških slapovih, se je oglasila še ga. **ELZA** iz ZELENOSTAVISTNE in BLATNE DOLINE ter vprašala: »Le kaj je POREDNIK tam iskal?«

Odgovorili smo ji: »Gobe.«

Poslušalka **XYZ**: »Ali POREDNIK ne ve, da je tam prepovedano gobarit?«

Eho cajtngi: »Zakaj?«

Poslušalka (**CENZURIRANI OSEBNI PODATKI**): »Ker tam gobari VELIKI GOBAR.«

Eho cajtngi: »Pa saj ni več VELIKEGA GOBARJA.«

Poslušalka (**0000**):

»Kam pa je šel?«

Eho cajtngi: »Po

gobe.«

Kolofon

Grosupeljski odmevi - Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje

Odgovorni urednik: Jože Miklič,
tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21 GSM 041-98-22-33
e-pošta: joze.miklic@t-2.net

Uredniški odbor: mag. Tatjana Jamnik Skubic, Barbara Pance, Janez Pintar, Marija Samec, Vera Špavec, Matjaž Trontelj.

Naslov uredništva:
1290 Grosuplje, Taborska 2
(Občina Grosuplje, hišna centrala 788 87 50)

Lektoriranje: Marija Samec

Oblikovanje matrice: Miha Črtalič

Fotografije in prelom: Jože Miklič

Tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Grosuplje, Kolodvorska 2

COBISS-ID: 61148160 / ISSN: 1580-0911

V skladu z določili Zakona o medijih (Ur. list 35/2001) je z odločbo št. 006-611/2002 z dne 13. septembra 2002 lokalni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 20 %. Glasilo izhaja enkrat mesečno (od novembra 2007 dalje) v nakladi 6.252 izvodov in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Navodila za dopisovalce

SPOROČILA DOPISOVALCEM:

PRISPEVKE ZA NASLEDNJE GROSUPELJSKE ODMEVE JE TREBA ODDATI DO PETKA, 16. 1. 2009.

Nenaročeni prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (tudi v primeru institucij, organizacij, strank, društev ipd.) ter po možnosti s telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katere koli pravne ali fizične osebe in posegajo v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o medijih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom - pravne osebe morajo prispevek avtorizirati in dodati še žig. Avtorji besedil so po zakonu odgovorni za navedbe. Nepodpisanih prispevkov in prispevkov, oddanih po datumu za oddajo, ne objavljamo.

V uredništvu NISMO ZAVEZANI, da se z vsemi pisici prispevkov tudi strinjamo.

Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorski možnostmi v časopisu pridruži pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Izjema so odgovori in popravki objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico ali interes, kot to določa zakon. Javne ustanove imajo pravico do brezplačnih objav nekomercialnih prispevkov. **Nenaročeni prispevki bralcev in pravnih oseb ter PR prispevki se ne honorirajo, objavijo pa se, če so napisani v skladu z NAVODILI.**

Če želite, da vam posamezno gradivo vrnemo, priložite kuverto z ustrezno znamko in na njej napisan vaš polni naslov.

Vse ostale pravice in obveznosti uredništva in sodelujočih ureja ODLOK O USTANOVITVI IN IZDAJANJU LOKALNEGA ČASOPISA GROSUPELJSKI ODMEVI (št. 006-1/95-1), ki je bil sprejet na seji Občinskega sveta Občine Grosuplje, dne 30. 10. 2002.

NAVODILA ZA PRIPRAVO BESEDIL

Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, pripombe in pobude, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tipkanih vrstic (cca. 1800 znakov). Daljše prispevke bomo skrajšali ali jih ne bomo objavili. **PRISPEVKE V DIGITALNIH OBLIKAH JE TREBA ODDATI V RTF, TXT ALI DOC ZAPISIH BREZ VNEŠENIH FOTOGRAFIJ.** Prispevki, natisnjeni na papirju, morajo biti zaradi optičnega prepoznavanja besedil printani v ARIAL ali TIMES NEW ROMAN pokončnih fontih velikosti 12 (do max 16) pt in dovolj močnem temnejšem natisu brez kakršnih koli barvnih in drugih okrasnih podlag. Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedila, temveč naj bodo priložene posebej, v/pri samem besedilu pa naj bo označeno, kaj posamezna fotografija predstavlja. Krajši, na roko napisani prispevki, naj bodo čitljivi.

TEHNIČNA NAVODILA ZA PRIPRAVO FOTOGRAFIJ IN SLIKOVNEGA GRADIVA

Fotografije, risbe in ostalo slikovno-grafično gradivo naj bo posredovano na mediju, ki ga je mogoče skenirati na ploskovnih skenerjih, le izjemoma so lahko tudi dia pozitivni ali negativni. Digitalne fotografije naj bodo zapisane v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu, 300 dpi, barvne v CMYK razslojitvi. Najmanjša ločljivost glede na željeno velikost objave in motiv mora biti 180 dpi.

Oglasno trženje v Grosupeljskih odmevih

CENIK IN POGOJI OGLAŠEVANJA

V zvezi z možnostmi za oglaševanje v Grosupeljskih odmevih objavljamo cenik oglaševanja, ki je narejen na podlagi cenika št. 006-1/95, sprejetem na občinskem svetu 29. 9. 1999.

Iz 1. člena

TABELA ZA OKVIRNI IZRAČUN (CENE SO PRERAČUNANE V EVRO)

Dimenzije oglasa v cm	Površina oglasa v cm ²	Korekcijski tržni faktor	Skupno število točk	Cena v €	Končni znesek z DDV v €
A 6,0 x 6,0	36,0	1,650	59	30,37	36,44
B 6,0 x 8,3	49,8	1,549	77	39,44	47,33
C 6,0 x 12,5	75,0	1,347	101	51,65	61,98
D 9,2 x 8,3	76,4	1,339	102	52,28	62,73
E 12,3 x 8,3	102,1	1,143	117	59,66	71,59
F 12,3 x 12,5	153,8	1,060	163	83,56	100,28
G 18,6 x 8,3	154,4	1,062	164	83,83	100,59
H 18,6 x 12,5	232,5	0,994	231	117,92	141,51
I 18,6 x 27,3	507,8	0,918	466	238,33	286,00
J [39,6 x 27,3]	1081,1	0,866	936	478,68	574,42

Vrednost oglasa J dimenzij (39,6 cm x 27,3 cm) je izračunana za oglas na dveh straneh v sredini. Točka znaša 0,51129188 EVRA. Izračun je za vse oglase pripravljen za črno-beli natis. **Za oglase na notranjih barvnih straneh je treba znesek pomnožiti z 1,25, na zadnji strani z 1,5, na naslovnici pa s faktorjem 2,00.** K neto vrednosti oglasa je treba dodati še 20 % DDV. Račun se izstavi po izidu časopisa. **V ceno ni vračunano oblikovanje oglasa.**

2. člen

Za vmesne velikosti se število točk izračuna z interpolacijo.

Za prvo objavo enakega oglasa ni popusta.

Vsaka naslednja serijska objava je cenejša za 5 % do največ 30 %. Če se stranka odloči za celoletno redno oglaševanje, se ji lahko obračuna razliko popustov do 30 % pri sedmem nespremenjenem oglasu.

Rok za oddajo podatkov za oglas (besedila, logotipi, fotografije, ceniki in podobno) je enak kot za oddajo ostalih prispevkov. Predhodno rezervirajte časopisni prostor za vaš oglas!

Če boste oddali **digitalno oblikovan oglas**, mora biti zapisan v JPG (brez stiskanja), TIF ali PDF zapisu (300 pik/palec - za barvne oglase v CMYK barvni razslojitvi).

Digitalno izdelan oglas pošljite na elektronski naslov **joze.miklic@t-2.net** najpozneje en teden po roku za oddajo nenapovedanih prispevkov, vendar morate o nameri predhodno obvestiti odgovornega urednika po telefonu (**GSM 041/98 22 33**) ter mu po pošti na njegov domači naslov poslati potrjeno naročilnico pravtako najpozneje en teden po roku, ki je določen za oddajo ostalih prispevkov.

ZA OGLASE, PREDSTAVITVENE PR (piar) ČLANKE IN ZAHVALE OB SMRTI SVOJCEV JE TREBA NAVESTI POLN NASLOV NAROČNIKA OZIROMA PLAČNIKA RAČUNA.

Za vse dodatne informacije sem vam na voljo popoldne na naslovu:

Jože Miklič, Zagradec 53, 1290 Grosuplje, ali na tel. št. 01/ 786-07-22 (popoldne) ali **GSM 041/98-22-33**, lahko pa tudi po elektronski pošti na naslovu: **joze.miklic@t-2.net**.

»Za prijazno Grosuplje«
odgovorni urednik **Jože Miklič**

Bela PLUS

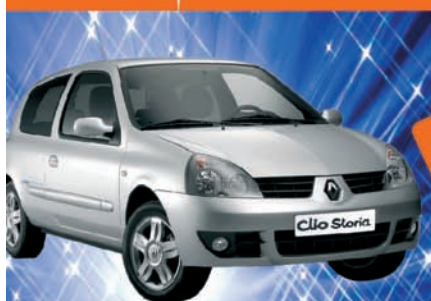
tehnika zabave

www.belaplus.si

Bela PLUS

tehnika zabave

www.belaplus.si

Vsi kupci, ki boste kupili kakršenkoli izdelek v naši trgovini od 17. novembra 2008 do 28. februarja 2009 boste sodelovali v velikem žrebanju!

Prva nagrada osebni avtomobil
Renault Clio Stora

Cena za imetnike kartice **Bela plus**
159,99 €

209,99 €

Monitor Samsung 2220LM

Velikost zaslona 22", ločljivost 1680x1050, kontrast 1000:1, svetilnost 300 cd/m, odzivni čas 5 ms, vgrajeni zvočniki 2x2 W, gibljivo stojalo, tehnologija MagicBright2

589,99 €

LCD TV Sony 32L4000K

Diagonala 81 cm, ločljivost 1366 x 768, dinamični kontrast 15.000:1, sprejemnik digitalnega signala MPEG2, BRAVIA Sync, 2 x HDMI™

Fotoaparat Pentax Optio E60

Ločljivost 10 MP, 3x širokokotni zoom objektiv, prepoznavanje obrazov, priložena kartica SD 2GB, polnilec in torbica

129,99 €

Pralni stroj Candy G0 146

Zmožljivost do 6 kg perla, hitrost ožemanja 1400 vrt./min, samodejno zmanjšanje porabe-Fuzzy Logic, zamik vklopa, energijski razred A++

449,99 €

BREZOBRESTNI KREDIT DO 12 OBROKOV - ODOBREN TAKOJ!

SETR

d.o.o.

GROSUPLJE, Adamičeva 3a, tel.: 01/786 48 78, GSM: 031 613 444

Vse cene so v EUR in veljajo za gotovino. Možnost plačila preko potrošniškega kredita, trajnika, s plačilnimi karticami. Ponudba velja meseca novembra 2008 oz. do odprodaje zalog. Določeni izdelki niso na voljo v vseh poslovalnicah. Nekatere slike so simbolne. Napake v reklamih niso izključene. V primeru, da se pojavijo se za njih opravičujemo. Pridružujemo si pravico do spremembe cen.

Injo:
zupanova.jama@masicom.net
www.zupanova.jama.si
gsm: 041/ 407-705

RAČUNOVODSKI SERVIS
DRAGO KASTELEC S.P.
Adamičeva cesta 3D, 1290 GROSUPLJE

Tel.: 01/786-04-10, fax: 01/786-10-76
GSM: 041/741-500

E-mail: drago.kastelec@siol.net
www.racunovodja-grosuplje.si

FRANŠIZNA SKUPINA

SIMIČ & PARTNERJI

**MIZARSKÉ
STORITVE**

SIMON BABIČ s.p.

Sp. Slivnica 89, 1290 Grosuplje

gsm: 031/587 825

simon.babic@amis.net

IZDELAVA in MONTAŽA:

- kuhinj
- spalnic in otroških sob
- dnevnih sob
- garderobnih omar

Rotaract klub Grosuplje

vas vabi na ogled
**razstave
otroških slik
in kipcev.**

Slike na platnu in kipci
so nastali na ustvarjalnih
delavnicah v Hiši zavetja

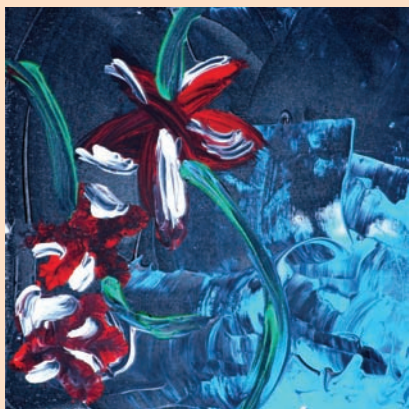
Palčica.

**Razstava bo potekala
do 31. 12. 2008
v Mestni knjižnici
Grosuplje.**

Tako slike kot kipce je mogoče
kupiti po simbolični ceni:
Cena slike je 50 €,
Cena kipcev pa 20 €.

Celoten izkupiček od prodaje bo
oddan v dobrodelne namene.

Prisrčno vabljeni!
Rotaract klub Grosuplje
Info: www.rotaract-grosuplje.si,
rotaract.grosuplje@gmail.com

ELTEHNIKA
ELEKTROMECHANIKA IN TEHNIČNA TRGOVINA
JOŽE AHLIN s.p., Kolodvorska cesta 1, 1290 Grosuplje
☎ 01/787 14 51, GSM: 031/640 100

POOBlašČENI
ZASTOPNIK

itak
Džabest

Cel cirkus!
Totalna komunikacija
po nič!

1000 min
200 min
1000 SMS-ov
15 EUR
16GB
15 EUR
16GB

15 EUR
naročnine
v vsa omrežja

16GB
za
www in meje

www.itak.si

privoščite si
brezskrbno zimo ...

zimski kredit

HRANILNICA LON d.d., Kranj

Poslovna enota **GROSUPLJE**

Kolodvorska 3, telefon: 01 781 01 30

www.lon.si info@lon.si

Varčevanje in vse bančne storitve na Ljubezniv Oseben Način

**Loni jevo
varčevanje**

z obrestno mero do

6,50 %

